

II

(Muud kui seadusandlikud aktid)

MÄÄRUSED

KOMISJONI MÄÄRUS (EL) 2017/1485,

2. august 2017,

millega kehtestatakse elektri ülekandesüsteemi käidueeskiri

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. juuli 2009. aasta määrust (EÜ) nr 714/2009 võrkudele juurdepääsu tingimuste kohta piiriüleses elektrikaubanduses ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 1228/2003, ⁽¹⁾ eriti selle artikli 18 lõike 3 punkti d ja lõiget 5,

ning arvestades järgmist:

- (1) Täielikult toimiv ja ühendatud energiasiseturg on äärmiselt tähtis energiavarustuskindluse tagamiseks, konkurentsivõime suurendamiseks ja kõigile tarbijatele taskukohase hinnaga elektrienergia pakkumiseks.
- (2) Määrusega (EÜ) nr 714/2009 on ette nähtud mittediskrimineerivad eeskirjad, millega reguleeritakse võrkudele juurdepääsu piiriüleses elektrikaubanduses, et oleks tagatud elektri siseturu nõuetekohane toimimine.
- (3) Põhivõrguettevõtjatele, jaotusvõrguettevõtjatele ja olulistele võrgukasutajatele tuleks koostada süsteemi käidu ühtlustatud eeskiri, et luua süsteemi talitlusele selge õiguslik raamistik, lihtsustada liiduülest elektrikaubandust, tagada süsteemi talitluskindlus ning vajalike andmete ja muu teabe kättesaadavus ja vahetatavus põhivõrguettevõtjate vahel ning põhivõrguettevõtjate ja muude huvitatud isikute vahel, hõlbustada taastuvate energiaallikate lisamist, võimaldada võrku tõhusamalt kasutada ja suurendada konkurentsi tarbijate hüvanguks.
- (4) Ühendatud ülekandesüsteemide talitluskindluse tagamiseks on tähtis määratleda kogu liitu hõlmava süsteemi talitluse ja põhivõrguettevõtjate piiriülese koostöö jaoks ühised miinimumnõuded ning asjakohased näitajad, millega iseloomustatakse ühendatud jaotusvõrkude ettevõtjaid ja olulisi võrgukasutajaid.
- (5) Kõik põhivõrguettevõtjad peavad järgima ühiseid miinimumnõudeid reaalaajaliste toimingute ettevalmistamisel, et töötada välja individuaalsed võrgumudelid ja koostada ühised võrgumudelid selliste parandusmeetmete tõhusaks ja kooskõlastatud kasutamiseks, mida on vaja ühendatud ülekandesüsteemide reaalaajalise töö talitluskindluse, kvaliteedi ja püsivuse alalhoidmiseks, Euroopa elektri siseturu tõhusaks toimimiseks ning taastuvate energiaallikate ühendamise soodustamiseks.
- (6) Kuigi käesoleval ajal edendavad põhivõrguettevõtjad mitmesuguseid vabatahtlikke piirkondliku koostöö algatusi, on põhivõrguettevõtjatel vaja liidu ülekandesüsteemide talitlemiseks teha ametlikku koostööd, et järgida liidu

⁽¹⁾ ELT L 211, 14.8.2009, lk 15.

elektriturul toimuvat arengut. Süsteemi käidu eeskiri, mis on esitatud käesolevas määruses, eeldab institutsionaalset raamistikku põhivõrguettevõtjate tegevuse tõhusaks kooskõlastamiseks, sealhulgas põhivõrguettevõtjate kohustuslikku osalemist piirkondliku talitluskindluse koordinaatori tegevuses. Käesolevas määruses sätestatud üldised nõuded piirkondliku talitluskindluse koordinaatorite asutamise ja nende tööülesannete kohta on esimene samm süsteemi talitlusega seotud tihedama piirkondliku kooskõlastamise ja koostöö alal ning see peaks hõlbustama määruse (EÜ) nr 714/2009 eesmärkide saavutamist ning tagama suurema varustuskindluse liidus.

- (7) Käesoleva määrusega tuleks kehtestada raamistik põhivõrguettevõtjate kohustuslikuks koostööks piirkondlike talitluskindluse koordinaatorite ametisse nimetamise teel. Piirkondlik talitluskindluse koordinaator peaks andma põhivõrguettevõtjatele soovitusi selle võimsusarvutusala kohta, mille jaoks ta on määratud. Põhivõrguettevõtjad peaksid ainuisikuliselt otsustama, kas järgida piirkondlike talitluskindluse koordinaatorite soovitusi. Põhivõrguettevõtjad peaksid jääma vastutavaks talitluskindluse tagamise eest oma juhtimispiirkonnas.
- (8) On vaja tööalase ettevalmistuse ja sertifitseerimise eeskirju, millega tagatakse, et võrguettevõtjate töötajad ja muu töötajaskond oleks korraliku ettevalmistuse ja vajalike oskustega ning et reaalajalistes toimingutes osalevad võrguettevõtjate töötajad oleksid sertifitseeritud ülekandesüsteemi turvaliseks käitamiseks kõikides talituslokkordades. Tööalase ettevalmistuse ja sertifitseerimise eeskirjad tugevdavad võrguettevõtjate parimaid kogemusi, muudavad need ametlikuks ja tagavad, et kõik põhivõrguettevõtjad liidus kohaldavad miinimumnõudeid.
- (9) Talitluse katsetamise ja jälgimise nõuete eesmärk on tagada ülekandesüsteemi ja jaotussüsteemi elementide ja võrgukasutajate seadmete nõuetekohane toimimine. Talitluskatsete kavandamine ja kooskõlastamine on vajalik, et minimeerida häireid püsivuses, talitlemises ja majanduslikus tõhususes.
- (10) Võttes arvesse, et plaanilised seisakud avaldavad võrgu stabiilsusele mõju ka väljaspool põhivõrguettevõtja vastutusala, peab iga põhivõrguettevõtja tegevuse kavandamisel jälgima plaaniliste seisakute otstarbekust vastavas ajavahemikus ning kui see on vajalik, kooskõlastama seisakud põhivõrguettevõtjate, jaotusvõrguettevõtjate ja oluliste võrgukasutajatega, kui seisakute toime piiriülestele voogudele mõjutab ülekandesüsteemide talitluskindlust.
- (11) Talitluskindluse probleemide jooksvaks ennetamiseks ja asjakohaste ennetus- ja parandusmeetmete väljatöötamiseks vajalike töö- ja kavandamisprotsesside jaoks on vaja õigeaegset ja piisavat andmevahetust. Seepärast ei tohiks osaliste vahelise andmevahetuse teel olla tõkkeid.
- (12) Üks olulisemaid protsesse talitluskindluse ja kvaliteedi tagamisel on koormuse-sageduse juhtimine (LFC). Tõhus LFC saab teoks üksnes siis, kui põhivõrguettevõtjatel ja reserve ühendavatel jaotusvõrguettevõtjatel on kohustus teha koostööd ühendatud võrkude käitamisel ühe tervikuna ning pakkujate tootmismoodulid ja pakkujate tarbimisüksused vastavad asjaomastele tehnilistele miinimumnõuetele.
- (13) LFCd ja reserve käsitlevate sätete eesmärk on anda süsteemi turvalisuse tagamiseks ning mittediskrimineeriva, tõhusa konkurentsiga toimiva elektri siseturu edendamiseks selged objektiivsed ühtsed nõuded põhivõrguettevõtjatele, reserve ühendavatele jaotusvõrguettevõtjatele ning samuti pakkujate tootmismoodulitele ja pakkujate tarbimisseadmetele. LFCd ja reserve käsitlevad sätted moodustavad tehnilise raamistiku, mis on vajalik piiriülese tasakaalustava turu arenguks.
- (14) Ühise süsteemi sageduse kvaliteedi tagamiseks on oluline määrata kogu liidu jaoks kindlaks ühine miinimumnõuete kogum koormuse-sageduse juhtimise ja reservide põhimõtete kohta, mis on aluseks põhivõrguettevõtjate piiriülesel koostööl ning, kui see on asjakohane, ühendatud tootmise, tarbimise ja jaotamissüsteemide näitajate kasutamiseks. Sel eesmärgil käsitletakse käesolevas määruses LFC struktuuri ja talitluse eeskirju, kvaliteedinõudeid ja eesmarke, reservide suuruse määramist, reservide vahetamist ja jaotamist ning jälgimist seoses LFCga.
- (15) Sünkroonlad ei lõpe ELi piiriga, sinna võivad kuuluda kolmandate riikide territooriumid. Euroopa Liit, liikmesriigid ja põhivõrguettevõtjad peaksid püüdma tagada süsteemide varustuskindluse kõikidel liidu territooriumi sünkroonladel. Nad peaksid aitama kolmandatel riikidel rakendada samasuguseid eeskirju, nagu on sätestatud käesolevas määruses. Euroopa elektri põhivõrguettevõtjate võrgustik (ENTSOE) peaks varustuskindluse tagamiseks hõlbustama liidu põhivõrguettevõtjate ja kolmandate riikide põhivõrguettevõtjate vahelist koostööd.

- (16) Kui reguleerivad asutused ei suuda ühiste tingimuste või meetodite osas kokkuleppele jõuda, peab kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 713/2009⁽¹⁾ artikliga 8 tegema otsuse Energeetikasektorit Reguleerivate Asutuste Koostööamet (koostööamet).
- (17) Käesolev määrus on välja töötatud tihedas koostöös koostööameti, Euroopa elektri põhivõrguettevõtjate võrgustiku ja sidusrühmadega, et läbipaistvalt ja kõiki osalisi kaasavalt võtta vastu tõhusad, tasakaalustatud ja proportsionaalsed eeskirjad. Vastavalt määruse (EÜ) nr 714/2009 artikli 18 lõikele 3 peab komisjon enne käesoleva määruse muutmise ettepaneku tegemist konsulteerima koostööameti, ENTSOE ja teiste asjaomaste sidusrühmadega.
- (18) Käesolevas määruses sätestatud meetmed on kooskõlas määruse (EÜ) nr 714/2009 artikli 23 lõikes 1 nimetatud komitee arvamusega,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

I OSA

ÜLDSÄTTED

Artikkel 1

Reguleerimise

Selleks, et tagada ühendatud süsteemi ja vahendite talitluskindlus, püsiva kvaliteediga sagedus, ja tõhus kasutamine, kehtestatakse käesoleva määrusega järgmised suunised:

- talitluskindlust käsitlevad nõuded ja põhimõtted;
- eeskirjad ja kohustused seoses kooskõlastuste ja andmevahetusega põhivõrguettevõtjate vahel, põhivõrguettevõtjate ja jaotusvõrguettevõtjate vahel ning põhivõrguettevõtjate või jaotusvõrguettevõtjate ja oluliste võrgukasutajate vahel tegevuse kavandamisel ning reaalajalähedasel talitlemisel;
- eeskirjad võrguettevõtja töötajate väljaõppe ja sertifitseerimise kohta;
- nõuded seisakute kooskõlastamise kohta;
- nõuded põhivõrguettevõtjate juhtimispiirkondade vahelise kavandamise kohta ja
- eeskirjad, mille eesmärk on luua liidu raamistik koormuse-sageduse juhtimise ning reservide kohta.

Artikkel 2

Kohaldamisala

- Käesoleva määruse nõudeid kohaldatakse järgmiste oluliste võrgukasutajate suhtes:
 - komisjoni määruse (EL) 2016/631⁽²⁾ artikli 5 kohaselt B-, C- ja D-tüüpi liigitatud ja liigitavad tootmismoodulid;
 - olemasolevad ja uued ülekandesüsteemiga ühendatud tarbimisseadmed;
 - olemasolevad ja uued ülekandesüsteemiga ühendatud suletud jaotusvõrgud;
 - olemasolevad ja uued tarbimisseadmed, suletud jaotusvõrgud ja kolmandad osalised, kui nad pakuvad tarbimiskaja otse põhivõrguettevõtjale vastavalt komisjoni määruse (EL) 2016/1388⁽³⁾ artiklis 27 esitatud kriteeriumidele;

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. juuli 2009. aasta määrus (EÜ) nr 713/2009, millega luuakse Energeetikasektorit Reguleerivate Asutuste Koostööamet (ELT L 211, 14.8.2009, lk 1).

⁽²⁾ Komisjoni 14. aprilli 2016. aasta määrus (EL) 2016/631, millega kehtestatakse võrgueeskiri elektritootmisüksuste võrku ühendamise nõuete kohta (ELT L 112, 27.4.2016, lk 1).

⁽³⁾ Komisjoni 17. augusti 2016. aasta määrus (EL) 2016/1388, millega kehtestatakse võrgueeskiri tarbimise ühendamise kohta (ELT L 223, 18.8.2016, lk 10).

- e) käesoleva määruse 8. jaotise IV osa kohaselt tootismoodulite või tarbimisüksuste ümberjaotamise pakkujad koondamise kaudu ning aktiivvõimsuse reservide pakkujad ja
- f) olemasolevad ja uued alalisvooluülekandesüsteemid vastavalt komisjoni määruse (EL) 2016/1447 ⁽¹⁾ artikli 3 lõike 1 kriteeriumidele.
2. Käesolevat määrust tuleb kohaldada kõikide liidu ülekandesüsteemide, jaotusvõrkude ja võrkudevaheliste ühenduste ning piirkondlike talitluskindluse koordinaatorite suhtes, välja arvatud liikmesriikide saartel paiknevad ülekandesüsteemid ja jaotusvõrgud või ülekandesüsteemide ja jaotusvõrkude osad, mis ei talitle sünkroonis Mandri-Euroopa (CE), Suurbritannia (GB), Põhjamaade, Iirimaa ja Põhja-Iirimaa (IE/Nl) või Balti energiasüsteemi sünkroonalaga.
3. Kui liikmesriigis tegutseb rohkem kui üks põhivõrguettevõtja, kehtib käesolev määrus kõikide selle liikmesriigi põhivõrguettevõtjate suhtes. Kui põhivõrguettevõtjal ei ole asjakohaseid ülesandeid seoses ühe või kahe käesolevast määrusest tuleneva kohustusega, võib liikmesriik siseriikliku õigusega ette näha, et vastutus põhivõrguettevõtja ühe või mitme kohustuse või kõigi käesoleva määruse järgsete kohustuste täitmise eest pannakse ühele või mitmele konkreetsele põhivõrguettevõtjale.
4. Eesti, Läti ja Leedu põhivõrguettevõtjad on nii kaua ja sellel määral, mil nad tegutsevad sünkroonselt sünkroonalal, kus kõik riigid ei ole seotud liidu õigusaktidega, vabastatud käesoleva määruse I lisas loetletud sätete kohaldamisest, kui kolmanda riigi põhivõrguettevõtjatega sõlmitud koostöölepingus, mille järgi toimub koostöö artikli 13 kohase talitluskindluse tagamiseks, ei ole ette nähtud teisiti.
5. Kui käesoleva määruse kohased nõuded peab kehtestama asjaomane võrguettevõtja, kes ei ole põhivõrguettevõtja, võivad liikmesriigid sätestada, et asjaomaste nõuete kehtestamise eest oleks vastutav põhivõrguettevõtja.

Artikkel 3

Mõisted

1. Käesolevas määruses kasutatakse mõisteid määruse (EÜ) nr 714/2009 artikli 2, komisjoni määruse (EL) 2015/1222 ⁽²⁾ artikli 2, määruse (EL) 2016/631 artikli 2, määruse (EL) 2016/1388 artikli 2, määruse (EL) 2016/1447 artikli 2, komisjoni määruse (EL) 2016/1719 ⁽³⁾ artikli 2, komisjoni määruse (EL) nr 543/2013 ⁽⁴⁾ (mis käsitleb elektriturul andmete esitamist ja avaldamist) artikli 2 ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2009/72/EÜ ⁽⁵⁾ artikli 2 tähenduses.
2. Lisaks kasutatakse järgmisi mõisteid:
- 1) „talitluskindlus“ – ülekandesüsteemi võime säilitada normaalseisund või minna võimalikult kiiresti tagasi normaalseisundisse; seda iseloomustavad talitluskindluse piirid;
 - 2) „piirang“ – olukord, mille puhul on vaja ette valmistada ja võtta parandusmeetmeid, et tagada talitluskindluse piiride järgimine;
 - 3) „N-olukord“ – olukord, kus ükski ülekandesüsteemi osa ei ole häiringu tõttu rivist väljas;
 - 4) „häiringute loetelu“ – selliste häiringute loetelu, mida tuleb modelleerida, et tõendada vastavust talitluskindluse piiridele;

⁽¹⁾ Komisjoni 26. augusti 2016. aasta määrus (EL) 2016/1447, millega kehtestatakse võrgueeskiri alalisvooluülekandesüsteemide ja alalisvooluühendusega energiapargimoodulite võrguühenduse nõuete kohta (ELT L 241, 8.9.2016, lk 1).

⁽²⁾ Komisjoni 24. juuli 2015. aasta määrus (EL) 2015/1222, millega kehtestatakse võimsuse jaotamise ja ülekoormuse juhtimise suunised (ELT L 197, 25.7.2015, lk 24).

⁽³⁾ Komisjoni 26. septembri 2016. aasta määrus (EL) 2016/1719, millega kehtestatakse võimsuse jaotamise forvardturu eeskiri (ELT L 259, 27.9.2016, lk 42).

⁽⁴⁾ Komisjoni 14. juuni 2013. aasta määrus (EL) nr 543/2013, mis käsitleb elektriturudel andmete esitamist ja avaldamist ning millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 714/2009 I lisa (ELT L 163, 15.6.2013, lk 1).

⁽⁵⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. juuli 2009. aasta direktiiv 2009/72/EÜ, mis käsitleb elektrienergia siseturu ühiseeskirju ning millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2003/54/EÜ (ELT L 211, 14.8.2009, lk 55).

- 5) „normaalseisund“ – olukord, kus süsteem jääb talitluskindluse piiride piiresse N-olukorras ja pärast iga häiringute loetelus esitatud häiringut, võttes arvesse olemasolevate parandusmeetmete toimet;
- 6) „sageduse hoidmise reservid (FCR)“ – aktiivvõimsuse reservid, mis on saadaval, et hoida süsteemi sagedust pärast kõrvalekallet tasakaalust;
- 7) „sageduse taastamise reservid (FRR)“ – aktiivvõimsuse reservid, mis on saadaval, et taastada süsteemi nimisagedus, ning, rohkem kui ühest LFCst koosneva sünkroonala puhul, et säilitada võimsustasakaal etteantud väärtusel;
- 8) „asendusreservid (RR)“ – aktiivvõimsuse reservid, mis on saadaval selliste sageduse taastamise reservide nõutava taseme taastamiseks või hoidmiseks, mida valmistatakse ette süsteemi muude tasakaalustamatus olukordade jaoks, sealhulgas tootmisreservid;
- 9) „reservide pakkuja“ – juriidiline isik, kelle õiguslik või lepinguline kohustus on tarnida sageduse hoidmise reserve, sageduse taastamise reserve või asendusreserve vähemalt ühest reserve pakkuvast üksusest või reserve pakkuvast rühmast;
- 10) „reserve pakkuv üksus“ – kas üks ühisesse ühenduspunkti ühendatud tootmismoodul ja/või tarbimisüksus või koondtootja või koondtarbija, mis täidab sageduse hoidmise reservide, sageduse taastamise reservide või asendusreservide nõudeid;
- 11) „reserve pakkuv rühm“ – rohkem kui ühte ühenduspunkti ühendatud koondtootja, koondtarbija ja/või reserve pakkuvate üksuste rühm, mis täidab sageduse hoidmise reservide, sageduse taastamise reservide või asendusreservide nõudeid;
- 12) „koormuse-sageduse juhtimispiirkond (LFC piirkond)“ – osa sünkroonala või kogu sünkroonala, mis on füüsiliselt piiristatud teiste LFC piirkondadega ühendavate ühenduste mõõtmispunktidega ning mida käitab üks või mitu põhivõrguettevõtjat, kes täidavad koormuse-sageduse juhtimise kohustusi;
- 13) „sageduse taastamise aeg“ – suurim eeldatav ajavahemik pärast sellist hetkelist võimsuse kõrvalekallet tasakaalust, mis on väiksem või sama suur kui võrdlusjuhtumi kõrvalekalle, mille kestel süsteemi sagedus taastub sünkroonala sageduse taastumisvahemikku juhul, kui sünkroonalasse kuulub ainult üks LFC piirkond, või rohkem kui ühte LFC piirkonda hõlmava sünkroonala puhul, suurim eeldatav ajavahemik pärast LFC piirkonna võimsuse kõrvalekallet tasakaalust, mille kestel tasakaalustamatus korvatakse;
- 14) „N-1-kriteerium“ – nõue, mille kohaselt need elemendid, mis jäävad talitlema põhivõrguettevõtja juhtimispiirkonnas pärast häiringu esinemist, suudavad kohaneda uue olukorraga, ilma et rikutaks talitluskindluse piire;
- 15) „N-1-olukord“ – ülekandesüsteemi olukord, mille puhul esineb üks häiring häiringute loetelust;
- 16) „aktiivvõimsuse reserv“ – tasakaalustav reserv, mis hoitakse selleks, et seda kasutada sageduse säilitamiseks;
- 17) „häireseisund“ – süsteemi seisund, mille puhul süsteem püsib talitluskindluse piires, kuid on avastatud häiring, mis on esitatud häiringute loetelus, ning selle tekke korral ei ole kasutatavad parandusmeetmed piisavad, et hoida normaalseisundit;
- 18) „koormuse-sageduse juhtimisplokk (LFC plokk)“ – osa sünkroonala või kogu sünkroonala, mis on füüsiliselt piiristatud muid LFC plokkide, mis koosnevad ühest või mitmest LFC piirkonnast, ühendavate ühenduste mõõtmispunktidega ning mida käitab üks või mitu põhivõrguettevõtjat, kes täidavad koormuse-sageduse juhtimise kohustusi;
- 19) „piirkonna juhtimisviga (ACE)“ – võimsuse juhtimisvea ΔP ja sageduse juhtimisvea $K \cdot \Delta f$ summa ($\Delta P + K \cdot \Delta f$), kus võimsuse juhtimisviga ΔP on teatava LFC piirkonna või LFC ploki tegelikult mõõdetud vahetusvõimsuse P ja juhtimisprogrammi väärtuse P_0 vahe reaajas, ning $K \cdot \Delta f$ on K -teguri korrutis teatava LFC piirkonna või LFC ploki sagedushälbega;
- 20) „juhtimisprogramm“ – LFC piirkonna või LFC ploki vahelduvvoolühenduste kaudu toimuva tasaarvestatud võimsusvahetuse seadeväärtuste kogum;
- 21) „pinge juhtimine“ – käsitsi või automaatselt juhtimise toimingud tootmissõlmes, vahelduvvooluliinide või alalisvooluülekandesüsteemide lõppsõlmedes või trafodes või muud vahendid, mis on ette nähtud seadistatud pingetaseme või seadistatud reaktiivvõimsuse hoidmiseks;
- 22) „kustunud seisund“ – süsteemi seisund, mille korral kas osa või kogu ülekandesüsteemi talitus seiskub;

- 23) „sisemine häiring“ – häiring, mis esineb põhivõrguettevõtja juhtimispiirkonnas, sealhulgas võrkudevahelistes ühendustes;
- 24) „väline häiring“ – häiring, mis esineb põhivõrguettevõtja juhtimispiirkonnast väljaspool ja väljaspool võrkudevahelisi ühendusi ning mille mõjutegur ületab häiringu künnist;
- 25) „mõjutegur“ – arvulise väärtusega suurus, mis iseloomustab põhivõrguettevõtja juhtimispiirkonnast ja võrkudevahelistest ühendustest väljaspool paiknevate ülekandesüsteemi elementide seisakute suurimat mõju suvalisele ülekandesüsteemi elemendile, mis avaldub võimsusvoogude või pinge muutuses; mida suurem on mõjuteguri väärtus, seda suurem on mõju;
- 26) „häiringu mõju künnis“ – arvuline piirmäär, millega võrreldakse mõjutegurit; häiringut, mis on väljaspool põhivõrguettevõtja juhtimispiirkonda ja mille mõjutegur on suurem kui häiringu künnis, loetakse oluliseks põhivõrguettevõtja juhtimispiirkonna, sealhulgas võrkudevaheliste ühenduste mõjutajaks;
- 27) „häiringu analüüs“ – arvutil tehtav häiringute loetelus esitatud häiringu modelleerimine;
- 28) „rikke kriitiline eraldamisaeg“ – suurim rikke kestus, mille jooksul ülekandesüsteem jätkab stabiilset talitlemist;
- 29) „rike“ – mis tahes liiki lühis (ühe-, kahe- ja kolmefaasiline, maaga kokkupuutega või ilma), katkenud juhe või ahel, või vahelduv ühendus, mille tõttu sellest mõjutatud ülekandesüsteemi element ei ole püsivalt toimiv;
- 30) „ülekandesüsteemi element“ – iga ülekandesüsteemi komponent;
- 31) „häiring“ – mitteplaaneline sündmus, mis võib ülekandesüsteemi viia välja normaalseisundist;
- 32) „dünaamiline stabiilsus“ – üldmõiste, mis hõlmab rootori nurga stabiilsust, sageduse stabiilsust ja pinge stabiilsust;
- 33) „dünaamilise stabiilsuse hinnang“ – talitluskindluse hinnang dünaamilise stabiilsuse kaudu;
- 34) „sageduse stabiilsus“ – ülekandesüsteemi võime hoida stabiilset sagedust N-olukorras ja pärast häiringut;
- 35) „pinge stabiilsus“ – ülekandesüsteemi võime hoida vastuvõetavat pinget ülekandesüsteemi kõikides sõlmedes N-olukorras ja pärast häiringut;
- 36) „süsteemi seisund“ – ülekandesüsteemi talitluse seisund, võrreldes talitluskindluse piiridega; süsteemi seisund võib olla normaalseisund, häireseisund, hädaseisund, kustunud seisund või taastamisseisund;
- 37) „hädaseisund“ – süsteemi seisund, mille korral talitluskindluse piir(id) on rikutud;
- 38) „taastamisseisund“ – süsteemi seisund, mille korral kõikide ülekandesüsteemi toimingute eesmärk on taastada süsteemi talitus ja hoida talitluskindlust pärast kustunud seisundit või hädaseisundit;
- 39) „erandlik häiring“ – mitme ühel ja samal põhjusel tekkinud häiringu üheaegne esinemine;
- 40) „sagedushälve“ – sünkroonala tegeliku ja nimisageduse vahe, mis võib olla negatiivne või positiivne;
- 41) „süsteemi sagedus“ – süsteemi elektrisagedus, mida saab mõõta sünkroonala kõikides osades, eeldusel et süsteemis on sekundi suurusjärku aja jooksul sagedusel ühtne väärtus, millest võib olla ainult väikseid kõrvalekaldeid eri mõõttekohtades;
- 42) „sageduse taastamine (FRP)“ – toiming, mille eesmärk on taastada sagedus nimiväärtusel, ning rohkem kui ühest LFCst koosneva sünkroonala korral toiming, mille eesmärk on saavutada võimsuse tasakaal vastavalt etteantud väärtusele;
- 43) „sageduse taastamise juhtimisviga (FRCE)“ – selline juhtimisviga, mis võrdub kas LFC piirkonna juhtimisveaga (ACE) või sagedushälbega, kui LFC piirkond geograafiliselt langeb kokku sünkroonala;
- 44) „graafik“ – teatud ajavahemikul toodetavat, tarbitavat või vahetatavat elektrienergiat kirjeldavate väärtuste kogum;

- 45) „LFC piirkonna või LFC ploki K-tegur“ – suurus [MW/Hz], mis on nii lähedal kui praktiliselt võimalik summale või on suurem summast, mille liikmed on: LFC piirkonna või LFC ploki tootmise reguleerimise panus, koormuse reguleerimise panus ning sageduse hoidmise reservi panus, jagatud püsitalitluse suurima sagedushälbega;
- 46) „lokaalne seisund“ – selline häire-, häda- ja kustunud seisundi liik, mille korral ei ole ohtu, et tagajärjed ulatuvad ühe põhivõrguettevõtja juhtimispiirkonnast ja selle juhtimispiirkonna võrkudevahelistest ühendustest kaugemale;
- 47) „püsitalitluse suurim sagedushälve“ – suurim eeldatav sagedushälve pärast süsteemi sellist väljaminekut tasakaalust, mis on sama suur või väiksem kui võrdlusjuhtum, mille puhul on kavandatud, et süsteemi sagedus stabiliseerub;
- 48) „jälgitav piirkond“ – põhivõrguettevõtja oma ülekandesüsteem ja jaotusvõrkude ning naaberpõhivõrguettevõtjate ülekandesüsteemide asjakohased osad, mida põhivõrguettevõtja reaalajas jälgib ja modelleerib, et hoida oma juhtimispiirkonnas ja võrkudevahelistes ühendustes talitluskindlust;
- 49) „naaberpõhivõrguettevõtjad“ – põhivõrguettevõtjad, kelle võrgud on vähemalt ühe võrkudevahelise vahelduvvoolu- või alalisvooluühendusega otse ühendatud;
- 50) „talitluskindluse analüüs“ – kõik arvutiga, käsitsi ja automaatselt võetud meetmed, millega hinnatakse ülekandesüsteemi talitluskindlust ja parandusmeetmeid, mida tuleks võtta talitluskindluse tagamiseks;
- 51) „talitluskindluse näitajad“ – süsteemi seisundi talitluskindlust mõjutavate rikete ja häiringute näitajad, mida põhivõrguettevõtjad kasutavad võrgu talitluskindluse jälgimiseks;
- 52) „talitluskindluse liigitus“ – liigitus, mida põhivõrguettevõtjad kasutavad võrgu talitluskindluse jälgimiseks võrgu talitluskindluse näitajate alusel;
- 53) „talitluskatsed“ – katsed, mida teeb põhivõrguettevõtja või jaotusvõrguettevõtja süsteemi hoolduse, talitluse arendamise ja koolituse eesmärgil ning andmete saamiseks ülekandesüsteemi talitluse kohta ebaharilikes tingimustes, ning katsed, mida teevad olulised võrgukasutajad oma juures samal eesmärgil;
- 54) „tavahäiring“ – ühe haru või sõlmega seotud häiring;
- 55) „ulatuslik häiring“ – mitme eri põhjusega häiringu üheaegne tekkimine või mitme tootmismooduli väljalangemine, millest tingitud üldine tootmisvõimsuse kahanemine ületab võrdlusjuhtumi võimsuskaotuse;
- 56) „muutumiskiirus“ – tootmismooduli, tarbimisseadme või alalisvooluülekandesüsteemi aktiivvõimsuse muutumise kiirus;
- 57) „reaktiivvõimsuse reserv“ – reaktiivvõimsus, mis on kasutatav pinge säilitamiseks;
- 58) „võrdlusjuhtum“ – suurim hetkeline positiivne või negatiivne võimsuse kõrvalekalle, mis tekib sünkroonala tootmise ja tarbimise vahel ning millega on arvestatud FCRi suuruse määramisel;
- 59) „rootori nurga stabiilsus“ – sünkroonseadmete võime hoida sünkroonsust N-olukorras pärast häiringu ilmnemist;
- 60) „turvalisuse kava“ – kava, mis hõlmab põhivõrguettevõtja kriitiliste ressursside riskihindamist suuremate füüsiliste ja küberohtude suhtes, sealhulgas võimalike mõjude hinnang;
- 61) „stabiilsuspiirid“ – ülekandesüsteemi talitluses lubatud pinged, rootori nurga ja sageduse stabiilsuse piirid;
- 62) „lailevisemisund“ – selline häire-, häda- või kustunud seisundi liik, mille korral on oht, et tagajärjed ulatuvad ühendatud ülekandesüsteemidesse;
- 63) „süsteemi kaitsekava“ – tehnilised ja organisatsioonilised meetmed, mida tuleb võtta, et vältida ülekandesüsteemis häiringu levimist või tõsisemaks muutumist, et sellega ära hoida lailevihäiringut ja -kustumist;

- 64) „skeem“ – andmed ülekandesüsteemi või jaotusvõrgu elementide ühenduste kohta alajaamas koos elektriskeemi ning võimsuslülitite ja lahkliitite asukohtadega;
- 65) „lubatud ajutine ülekoormus“ – ülekandesüsteemi elementide ajutine ülekoormus, mis on lubatud piiratud ajaks ega põhjusta ülekandesüsteemi elementide füüsilist kahjustust, kui järgitakse sätestatud lävesid ja kestusi;
- 66) „virtuaalne ühendusliin“ – asjaomaste LFC piirkondade regulaatorite täiendav ühendus, millel on mõõtmistulemuse seisukohast samasugune mõju kui tegelikul ühendusliinil ning mis võimaldab elektrienergia vahetamist asjaomaste piirkondade vahel;
- 67) „paindlikud vahelduvvoolu ülekandesüsteemid (FACTS)“ – seadmestik vahelduvvooluga elektrienergia ülekandmiseks, et tagada paremat reguleeritavust ja suuremat aktiivvõimsuse ülekandevõimet;
- 68) „piisavus“ – piirkonna sisestusliinide võime rahuldada vastava piirkonna koormust;
- 69) „väline netokoondplaan“ – plaan, mis kirjeldab kõikide väliste põhivõrguettevõtjate graafikute ja väliste kaubanduslike graafikute koondatud tasaarvestust kahe plaanimispiirkonna või plaanimispiirkonna ja plaanimispiirkondade rühma vahel;
- 70) „valmiduskava“ – oluliste ressursside kõikide plaaniliste kättesaadavusstaatuste kogum teatava ajavahemiku jaoks;
- 71) „kättesaadavusstaatust“ – tootismooduli, võrguelemendi või tarbimisseadme võime osutada teenuseid teataval ajavahemikul, sõltumata sellest, kas see on talitluses;
- 72) „reaalajalähedane“ – olukord, mil ajavahemik viimase päevasisese turu sulgemise ja reaalaja vahel on kuni 15 minutit;
- 73) „tarbimisgraafik“ – kava, mis kirjeldab tarbimisseadme või tarbimisseadmete rühma tarbimist;
- 74) „ENTSOE talitluse plaanamise andmekeskond“ – tarkvara ja riistvara, mis on välja töötatud selleks, et oleks võimalik hoida, vahetada ja juhtida andmeid, mida kasutatakse põhivõrguettevõtjate vahelises talitluse plaanimises;
- 75) „väliskommertskaubanduse graafik“ – graafik, millega kirjeldatakse eri plaanimispiirkondades asuvate turuosaliste ärilist elektrienergia vahetust;
- 76) „põhivõrguettevõtjate välisvahetusgraafik“ – graafik elektrienergia vahetuste kohta eri plaanimispiirkondade põhivõrguettevõtjate vahel;
- 77) „sundseisak“ – olulise ressursi ettekavatsemata tööst väljalangemine pakilisel põhjusel, mis ei sõltu asjaomase olulise ressursi käitajast;
- 78) „tootmisgraafik“ – graafik, mis kirjeldab tootismooduli või tootismoodulite rühma elektrienergia tootmist;
- 79) „sisekommertskaubanduse graafik“ – graafik, millega kirjeldatakse eri plaanimispiirkondades asuvate turuosaliste ärilist elektrienergia vahetust;
- 80) „sisemine oluline ressurss“ – oluline ressurss, mis on osa põhivõrguettevõtja juhtimispiirkonnast, või oluline ressurss jaotusvõrgus, sealhulgas suletud jaotusvõrgus, kui see on kas otse või kaudselt ühendatud põhivõrguettevõtja kõnealuse juhtimispiirkonnaga;
- 81) „vahelduvvoolupiirkonna tasaarvestatud saldo“ – vahelduvvoolupiirkonna kõikide vahelduvvoolu välisvahetusgraafikute tasaarvestatud koondgraafik;
- 82) „seisakute koordineerimisala“ – selliste juhtimispiirkondade kogum, mille jaoks põhivõrguettevõtjad määravad kindlaks korra, kuidas jälgida ja vastavalt vajadusele kooskõlastada oluliste ressursside kättesaadavusstaatust igas ajavahemikus;
- 83) „oluline tarbimisseade“ – tarbimisseade, mis osaleb seisakute kooskõlastamises ning mille kättesaadavusstaatust mõjutab piiriülest talitluskindlust;
- 84) „oluline ressurss“ – iga oluline tarbimisseade, oluline tootismoodul või oluline võrguelement, mis on seotud seisakute kooskõlastamisega;

- 85) „oluline võrguelement“ – iga ülekandesüsteemi komponent, sealhulgas võrkudevahelised ühendused, või jaotusvõrgu, sealhulgas suletud jaotusvõrgu komponent, näiteks üksik liin, üksik ahel, üksik trafo, faasinihutustrafo või pinge kompenseerimise paigaldis, mis osaleb seisakute kooskõlastamises ning mille kättesaadavusstaatus mõjutab piiriülest talitluskindlust;
- 86) „seisakute plaanimise kokkusobimatus“ – seisund, mille puhul ühe või mitme olulise võrguelemendi, olulise tootismooduli ja/või tarbimisseadme kättesaadavusstaatus ning elektrivõrgu eeldatava seisundi parima hinnangu kogum osutab talitluskindluse piiride rikkumisele, kui võtta arvesse põhivõrguettevõtja käsutuses olevaid talitluskindluse parandusmeetmeid, millega ei kaasne kulutusi;
- 87) „seisakute plaanija“ – üksus, mille ülesanne on kavandada olulise tootismooduli, olulise tarbimisseadme ja olulise võrguelemendi kättesaadavusstaatus;
- 88) „oluline tootismoodul“ – elektritootismoodul, mis osaleb seisakute kooskõlastamises ning mille kättesaadavusstaatus mõjutab piiriülest talitluskindlust;
- 89) „piirkondlik talitluskindluse koordinaator (RSC)“ – ühes või mitmes võimsusarvutusalas paiknev üksus (paiknevad üksused), mis kuulub (kuuluvad) põhivõrguettevõtjatele või mida juhivad põhivõrguettevõtjad ja mis täidab (täidavad) põhivõrguettevõtja piirkondliku kooskõlastamisega seotud ülesandeid;
- 90) „graafiku plaanija“ – isik või isikud, kelle ülesanne on varustada põhivõrguettevõtjaid turuosaliste või vajaduse korral kolmandate osaliste graafikutega;
- 91) „plaanimispiirkond“ – piirkond, kus kehtivad põhivõrguettevõtjate kohustused, mis on seotud talitluse ja korraldamisega;
- 92) „talitluseelne nädal“ – nädal, mis eelneb talitluse kalendrinädalale;
- 93) „talitluseelne aasta“ – aasta, mis eelneb talitluse kalendriaastale;
- 94) „mõjutatud põhivõrguettevõtja“ – põhivõrguettevõtja, kellele talitluskindluse analüüsi ja hoidmise jaoks on vaja teavet reservide vahetamise ja/või jaotamise ja/või tasakaalustamatuse netokorvamise ja/või piiriülese aktiveerimise kohta;
- 95) „reservvõimsus“ – FCR, FRR või RR, mis peab olema kättesaadav põhivõrguettevõtjale;
- 96) „reservide vahetamine“ – põhivõrguettevõtja võimalus kasutada teise LFC piirkonna, LFC ploki või sünkroonalaga ühendatud reservvõimsust, et katta reservide vajadust, mis tuleneb tema omast FCRI, FRRi või RRI reservide suuruse määramise toimingust, kui nimetatud reservvõimsus on ette nähtud üksnes kõnealuse põhivõrguettevõtja jaoks ning kui sellega ei arvesta muud põhivõrguettevõtjad, et rahuldada oma reservide vajadust, mis tuleneb nende vastavate reservide suuruse määramisest;
- 97) „reservide jaotamine“ – mehhanism, mille puhul ühte ja sama reservi, olgu see FCR, FRR või RR, võtavad arvesse mitu põhivõrguettevõtjat, et rahuldada oma reservide vajadust, mis tuleneb nende vastavate reservide suuruse määramisest;
- 98) „häireseisundi käivitamisaeg“ – aeg, mis kulub häireseisundi käivitamiseks;
- 99) „automaatselt käivituv FRR“ – FRR, mida saab aktiveerida automaatse juhtimisseadmega;
- 100) „FRRi automaatkäivituse käivitumisviivitus“ – ajavahemik alates uue seadeväärtuse seadmisest sageduse taastamise regulaatoriga kuni tegeliku automaatse FRRi tarne alustamiseni;
- 101) „FRRi automaatkäivituse koguaeg“ – ajavahemik alates uue seadeväärtuse seadmisest sageduse taastamise regulaatoriga kuni vastavalt automaatse FRRi tarne käivitumiseni või peatumiseni;
- 102) „FRCE keskmised andmed“ – andmekogum, mis koosneb LFC piirkonna või LFC ploki kohta teatud ajavahemikul salvestatud hetkeliste FRCE väärtuste keskmistest;
- 103) „juhtimissuutlikkust pakkuv põhivõrguettevõtja“ – põhivõrguettevõtja, kes käivitab oma käsutuses oleva reservvõimsuse vastavalt juhtimissuutlikkust vastuvõtva põhivõrguettevõtjaga sõlmitud reservide jaotamise lepingu tingimustele;

- 104) „juhtimissuutlikkust vastuvõttev põhivõrguettevõtja“ – põhivõrguettevõtja, kes arvutab oma reservvõimsust, võttes arvesse juhtimissuutlikkust pakkuva põhivõrguettevõtjaga sõlmitud reservide jaotamise lepingu tingimuste kohaselt kättesaadavat reservvõimsust;
- 105) „kriteeriumide kohaldamine“ – toiming, mille käigus arvutatakse sünkroonala, LFC ploki ja LFC piirkonna sihtnäitajad andmete kogumise ja edastamise teel kogutud andmete põhjal;
- 106) „andmete kogumine ja edastamine“ – toiming, mille käigus kogutakse sageduse kvaliteedi hindamise kriteeriumide koostamiseks vajalik andmekogum;
- 107) „FRRi piiriülene käivitamine“ – toiming, mille on kokku leppinud osalevad põhivõrguettevõtjad ja millega lubatakse käivitada teise LFC piirkonnaga ühendatud FRRi, kohandades selleks vastavalt asjaomaste FRPde sisendit;
- 108) „RRI piiriülene käivitamine“ – toiming, milles on kokku leppinud osalevad põhivõrguettevõtjad ja millega lubatakse käivitada teise LFC piirkonnaga ühendatud RRI, kohandades selleks vastavalt asjaomase RRP sisendit;
- 109) „dimensioonimispiir“ – aktiivvõimsuse suurim eeldatav hetkeline positiivne või negatiivne kõrvalekalle tasakaalust LFC plokis;
- 110) „sünkroonaja hälve“ – vahe sünkroonaja ja koordineeritud maailmaaja (UTC) vahel;
- 111) „FCRI täieliku käivitamise sagedushälve“ – selline sagedushälbe nimiväärtus, mille korral käivitatakse täies ulatuses sünkroonala FCR;
- 112) „FCRI täieliku käivitamise aeg“ – ajavahemik võrdlusjuhtumi tekkest kuni FCRI täieliku käivitamiseni;
- 113) „kohustuslik FCR“ – see osa kogu FCRIst, mis kuulub põhivõrguettevõtja vastutusalasse;
- 114) „sageduse hoidmine (FCP)“ – toiming, mille eesmärk on stabiliseerida süsteemi sagedust, korvates tasakaalustamatust vastavate reservidega;
- 115) „sageduse sidestamine“ – kahe sünkroonala kõigi põhivõrguettevõtjate vahelisel kokkuleppel toimuv toiming, mis võimaldab ühendada FCRI käivitamise sünkroonala vaheliste kõrgepingealalisvoolu voogude vahendusel;
- 116) „sageduse kvaliteeti määravad näitajad“ – peamised süsteemi sagedusega seotud muutujad, mis määravad sageduse kvaliteedi alused;
- 117) „sageduse kvaliteedi sihtnäitaja“ – peamine süsteemi sageduse sihtmootaja, mille järgi normaalseisundis hinnatakse FCRI, FRRi ja RRI käivitamise kulgu;
- 118) „sageduse kvaliteedi hindamiskriteeriumid“ – sageduse mõõtmise alusel tehtavad arvutused, mille põhjal saab hinnata süsteemi sageduse kvaliteeti süsteemi kvaliteedi sihtnäitajaga võrreldes;
- 119) „sageduse kvaliteedi hindamise andmed“ – andmekogum, mille põhjal saab arvutada sageduse kvaliteedi hindamise kriteeriumid;
- 120) „sageduse taastamise vahemik“ – süsteemi sageduse vahemik, millesse peab sagedus eeldatavasti taastuma sageduse taastamise aja jooksul GB sünkroonanal ja IE/NI sünkroonanal pärast sellist kõrvalekallet tasakaalust, mis on võrdne võrdlusjuhtumi kõrvalekaldega või sellest väiksem;
- 121) „sageduse taastamise aeg“ – GB sünkroonanal ja IE/NI sünkroonanal pikim eeldatav aeg pärast võrdlusjuhtumiga võrdset või sellest väiksemat kõrvalekallet tasakaalust, mille jooksul sagedus taastub suurima püsitalitluse sagedushälbe vahemikku;
- 122) „sageduse taastamise vahemik“ – süsteemi sageduse vahemik, millesse sagedus peab eeldatavasti jõudma sageduse taastamise aja jooksul GB, IE/NI ja Põhjamaade sünkroonanal pärast võrdlusjuhtumiga võrdset või sellest väiksemat kõrvalekallet tasakaalust;

- 123) „FRCE sihtnäitajad“ – LFC ploki peamised sihtmuutujad, mille alusel LFC ploki FRRi ja RRI suuruse kriteeriume määratakse ja hinnatakse; kriteeriume kasutatakse LFC ploki normaaltalitluse kirjeldamiseks;
- 124) „sagedust taastav võimsusvahetus“ – võimsusvahetus, mida LFC piirkonnad teevad piiriüleses FRRi käivitamise toimingus;
- 125) „sageduse seadeväärtus“ – sageduse sihtväärtus, mida kasutatakse sageduse taastamise toimingus ja mis on järgmiste liikmete summa: süsteemi nimisagedus ja hälve, mis on vajalik sünkroonaja hälbe vähendamiseks;
- 126) „FRRi valmidusnõuded“ – selliste nõuete kogum, mille on määranud kindlaks LFC ploki põhivõrguettevõtjad FRRi kättesaadavuse kohta;
- 127) „FRRi suuruse määramise eeskiri“ – LFC ploki FRRi suuruse määramise toimingu kirjeldus;
- 128) „tasakaalustamatuse netokorvamine“ – põhivõrguettevõtjate vahel kooskõlastatud toiming, millega saab vältida samaaegset vastassuunalist FRRi käivitamist, võttes arvesse vastavaid FRCEsid ja aktiveeritud FRRi ning parandades vastavalt asjaomaste FRPde sisendit;
- 129) „tasakaalustamise netokorvamise võimsusvahetus“ – võimsusvahetus, mida teevad LFC piirkonnad tasakaalustamise netokorvamise puhul;
- 130) „esialgne FCRi kohustus“ – FCRi osa, mis on eraldatud põhivõrguettevõtjale jaotamispõhimõtte järgi;
- 131) „sageduse hetkeväärtused“ – süsteemi sageduse kvaliteedi hindamiseks kasutatav mõõtmistulemuste kogum, mis on saadud sünkroonala süsteemi üldisel sageduse mõõtmisel mõõteajaga kuni üks sekund;
- 132) „sagedushälbe hetkeväärtused“ – süsteemi sageduse kvaliteedi hindamiseks kasutatavate mõõtmistulemuste kogum, mis on saadud sünkroonala süsteemi üldisel sagedushälvete mõõtmisel mõõteajaga kuni üks sekund;
- 133) „FRCE hetkeandmed“ – süsteemi sageduse kvaliteedi hindamiseks kasutatavate mõõtmistulemuste kogum, mis on saadud LFC ploki FRCE mõõtmisel mõõteajaga kuni 10 sekundit;
- 134) „FRCE 1. tase“ – süsteemi sageduse kvaliteedi hindamisel kasutatav süsteemi sageduse kvaliteedi esimene tase LFC ploki tasandil; selle piires tuleb hoida FRCEd kindlaksmääratud aja vältel;
- 135) „FRCE 2. tase“ – süsteemi sageduse kvaliteedi hindamisel kasutatav süsteemi sageduse kvaliteedi teine tase LFC ploki tasandil; selle piires tuleb hoida FRCEd kindlaksmääratud aja vältel;
- 136) „LFC ploki talitlusleping“ – kõikide LFC ploki põhivõrguettevõtjate mitmepoolne kokkulepe, kui LFC ploki käitab rohkem kui üks põhivõrguettevõtja, ning LFC ploki talitlemise meetodika, mille asjaomane põhivõrguettevõtja võtab ühepoolset kasutusele, kui LFC ploki käitab üks põhivõrguettevõtja;
- 137) „asendusvõimsuse vahetus“ – võimsuse vahetamine, mida LFC piirkonnad teevad piiriüleses RRI käivitamises;
- 138) „LFC ploki tasakaalustamatus“ – FRCE, käivitatud FRRi ja käivitatud RRI summa LFC plokis, millele on liidetud vaadeldava LFC ploki ja teiste LFC plokkide vaheline võimsusvahetus tasakaalustamatuse netokorvamiseks, sageduse taastamiseks ja reservide asendamiseks;
- 139) „LFC ploki jälgija“ – põhivõrguettevõtja, kes vastutab sageduse kvaliteedi hindamise kriteeriumi andmete kogumise eest ja kohaldab LFC ploki sageduse kvaliteedi hindamise kriteeriume;
- 140) „koormuse-sageduse juhtimise struktuur“ – põhistruktuur, milles on võetud arvesse kõik asjaomased koormuse-sageduse juhtimise tahud, eelkõige asjakohased vastutusosalad ja kohustused ning aktiivvõimsuse reservide liigid ja esmärgid;
- 141) „toimingute eest vastutamise struktuur“ – struktuur, millega on sünkroonala juhtimisstruktuuri põhjal kindlaks määratud aktiivvõimsuse reservidega seotud vastutusosalad ja kohustused;

- 142) „toimingu käivitamise struktuur“ – struktuur, mille järgi liigitatakse aktiivvõimsuse reservidega seotud toiminguid nende eesmärgi ja käivitamise järgi;
- 143) „FRRi käsitsikäivituse koguaeg“ – ajavahemik alates seadeväärtuse muutumisest kuni FRR vastavalt kas käsitsi käivitatakse või peatatakse;
- 144) „suurim hetkeline sagedushälve“ – suurim eeldatav hetkelise sagedushälbe absoluutväärtus pärast süsteemi sellist kõrvalekallet tasakaalust, mis on sama suur või väiksem kui võrdlusjuhtumi kõrvalekalle; sellest suurema hälbe puhul on ette nähtud käivitada hädaseisundi meetmed;
- 145) „jälgimisala“ – osa sünkroonala või kogu sünkroonala, mis on füüsiliselt piiristatud mõõtmispunktidega teiste jälgimisaladega ühendavates ühendustes ning mida käitab üks või mitu põhivõrguettevõtjat, kes täidavad jälgimisala kohustusi;
- 146) „eelvalik“ – toiming, mille käigus kontrollitakse, kas reserve pakkuv üksus või üksuste rühm vastab põhivõrguettevõtja kehtestatud nõuetele;
- 147) „muutmisperiood“ – ajavahemik, mis on määratletud oma kindlaksmääratud alguspunkti ja kestusega, mille jooksul sisend- ja/või väljundaktiivvõimsust suurendatakse või vähendatakse;
- 148) „reserve korraldamist juhendav põhivõrguettevõtja“ – põhivõrguettevõtja, kes vastutab reserve pakkuvale üksusele või rühmale FRRi ja/või RRI käivitamise juhiste andmise eest;
- 149) „reserve ühendav jaotusvõrguettevõtja“ – jaotusvõrguettevõtja, kes vastutab selle jaotusvõrgu eest, millega on ühendatud põhivõrguettevõtjale reserve pakkuv üksus või rühm;
- 150) „reserve ühendav põhivõrguettevõtja“ – põhivõrguettevõtja, kes vastutab selle jälgimisala eest, millega on ühendatud reserve pakkuv üksus või rühm;
- 151) „reserve vastuvõttev põhivõrguettevõtja“ – põhivõrguettevõtja, kes osaleb vahetuses teise jälgimisala või LFC piirkonna reserve ühendava põhivõrguettevõtjaga ja/või reserve pakkuva üksuse või rühmaga;
- 152) „reserve asendamine (RRP)“ – toiming, mille käigus taastatakse käivitatud FRR ning täiendavalt GB ja IE/NI puhul taastatakse käivitatud FCR;
- 153) „RRI valmidusnõuded“ – selliste nõuete kogum, mille on määranud kindlaks LFC ploki põhivõrguettevõtjad RRI valmiduse kohta;
- 154) „RRI suuruse määramise eeskiri“ – LFC ploki RRI suuruse määramise toimingu kirjeldus;
- 155) „standardne sagedusvahemik“ – nimisageduse ümbruses paiknev kindlaksmääratud sümmeetriline sageduse vahemik, milles hoidmiseks sünkroonala eeldatavalt juhitakse;
- 156) „standardne sagedushälve“ – sageduse kõrvalekalde absoluutväärtus, millega on piiratud standardne sagedusvahemik;
- 157) „püsitalitluse sagedushälve“ – sageduse kõrvalekalde absoluutväärtus, kui süsteem on stabiliseerunud pärast kõrvalekallet tasakaalust;
- 158) „sünkroonala jälgija“ – põhivõrguettevõtja, kes vastutab sageduse kvaliteedi hindamise kriteeriumi andmete kogumise eest ja kohaldab sünkroonala sageduse kvaliteedi hindamise kriteeriume;
- 159) „sünkroonaja reguleerimine“ – aja reguleerimise toiming, mille käigus reguleeritakse nulliks vahe sünkroonaja ja koordineeritud maailmaaja UTC vahel.

Artikkel 4

Eesmärgid ja regulatiivsed tahud

1. Käesoleva määruse eesmärgid on järgmised:
 - a) määrata kindlaks ühtsed talitluskindluse nõuded ja põhimõtted;
 - b) määrata kindlaks ühendatud süsteemi ühtsed talitluse plaanimise põhimõtted;

- c) määrata kindlaks koormuse-sageduse reguleerimise ühtsed protsessid ja juhtimisstruktuurid;
 - d) tagada võrgu talitluskindluse alalhoidmise tingimused kogu liidus;
 - e) tagada kõigi liidu sünkroonalade sageduse kvaliteedi alalhoidmise tingimused;
 - f) tagada süsteemi talitluse ja talitluse plaanimise kooskõlastamine;
 - g) tagada ülekandesüsteemi talitluse alase teabe läbipaistvus ja usaldusväärsus;
 - h) aidata kaasa ELi elektri ülekandesüsteemi ja elektroenergeetikasektori pikaajalisele tõhusale toimimisele ja arengule.
2. Käesoleva määruse kohaldamisel peavad liikmesriigid, pädevad asutused ja võrguettevõtjad:
- a) kohaldama proportsionaalsuse ja mittediskrimineerimise põhimõtteid;
 - b) tagama läbipaistvuse;
 - c) kohaldama põhimõtet, et tuleb leida optimum suurima üldise tõhususe ja väikseima kõigi osaliste kulude summa vahel;
 - d) tagama, et põhivõrguettevõtjad kasutaksid võrgu talitluskindluse ja stabiilsuse tagamisel võimalikult palju turupõhiseid mehhanisme;
 - e) austama asjaomasele põhivõrguettevõtjale pandud vastutust, sealhulgas siseriiklike õigusaktidega pandud vastutust süsteemi talitluskindluse tagamise eest;
 - f) nõu pidama asjaomaste jaotusvõrguettevõtjatega ja võtma arvesse võimalikku mõju nende süsteemile, ja
 - g) võtma arvesse tunnustatud Euroopa standardeid ja tehnilisi kirjeldusi.

Artikkel 5

Põhivõrguettevõtjate tingimused või meetodid

1. Põhivõrguettevõtjad töötavad välja käesoleva määrusega nõutud tingimused või meetodid ning esitavad need käesoleva määruse kohaselt sätestatud tähtaegadel pädevale reguleerivale asutusele heakskiitmiseks vastavalt artikli 6 lõigetele 2 ja 3 või liikmesriigi määratud asutusele heakskiitmiseks vastavalt artikli 6 lõikele 4.
2. Kui käesoleva määruse kohaste tingimuste või meetodite kehtestamise ettepaneku väljatöötamises ja kokkuleppimises peab osalema rohkem kui üks põhivõrguettevõtja, peavad osalevad põhivõrguettevõtjad tegema tihedat koostööd. Põhivõrguettevõtjad peavad koostöös Euroopa elektri põhivõrguettevõtjate võrgustikuga korrapäraselt teavitama reguleerivaid asutusi ja koostööametit nimetatud tingimuste või meetodite väljatöötamise edenemisest.
3. Kui põhivõrguettevõtjad ei jõua artikli 6 lõike 2 kohaste tingimuste ja meetodite alaste ettepanekute suhtes üksmeelele, teevad nad otsuseid kvalifitseeritud hääleteenamuse alusel. Kvalifitseeritud hääleteenamus artikli 6 lõike 2 kohaste ettepanekute vastuvõtmiseks peab hõlmama:
 - a) põhivõrguettevõtjaid, kes esindavad vähemalt 55 % liikmesriikidest, ja
 - b) selliseid põhivõrguettevõtjaid, kes esindavad liikmesriike, mille elanikkond on vähemalt 65 % liidu elanikkonnast.
4. Blokeeriv vähemus peab artikli 6 lõike 2 kohaste otsuste blokeerimiseks koosnema vähemalt nelja liikmesriiki esindavatest põhivõrguettevõtjatest; kui blokeerivat vähemust ei õnnestu moodustada, loetakse kvalifitseeritud hääleteenamus saavutatuks.
5. Kui asjaomased piirkonnad hõlmavad rohkem kui viit liikmesriiki ning põhivõrguettevõtjad ei jõua üksmeelele, teevad nad artikli 6 lõike 3 kohaste tingimuste ja meetodite alaste ettepanekute kohta otsuseid kvalifitseeritud hääleteenamuse alusel. Kvalifitseeritud hääleteenamus artikli 6 lõike 3 kohaste ettepanekute vastuvõtmiseks peab hõlmama:
 - a) põhivõrguettevõtjaid, kes esindavad vähemalt 72 % asjaomastest liikmesriikidest, ja
 - b) põhivõrguettevõtjaid, kes esindavad liikmesriike, mille elanikkond on vähemalt 65 % vaadeldava piirkonna elanikkonnast.

6. Blokeeriv vähemus peab artikli 6 lõike 3 kohaste otsuste blokeerimiseks olema vähemalt miinimumarv põhivõrguettevõtjaid, kes esindavad osalevate liikmesriikide elanikest rohkem kui 35 %, lisaks sellele põhivõrguettevõtjad, kes esindavad veel vähemalt ühte asjaomast liikmesriiki; kui blokeerivat vähemust ei õnnestu moodustada, loetakse kvalifitseeritud hääleteenamus saavutatuks.
7. Põhivõrguettevõtjad peavad tegema kuni viit liikmesriiki hõlmavaid piirkondi käsitlevate, artikli 6 lõike 3 kohaste tingimuste või meetodite alaste ettepanekute otsuseid konsensuse alusel.
8. Kui põhivõrguettevõtjad teevad otsuseid lõigete 3 ja 4 alusel, on igal liikmesriigil üks hääl. Kui liikmesriigi territooriumil on rohkem kui üks põhivõrguettevõtja, jagab liikmesriik hääleõiguse põhivõrguettevõtjate vahel.
9. Kui põhivõrguettevõtjad ei esita artikli 6 lõigete 2 ja 3 kohaselt riiklikule reguleerivale asutusele või liikmesriigi määratud asutusele vastavalt artikli 6 lõikele 4 käesolevas määruses sätestatud tähtjaks tingimuste või meetodite kohta ettepanekut, peavad nad pädevale reguleerivale asutusele ja koostööametile esitama asjaomaste tingimuste ja meetodite esialgse versiooni ning selgitama, miks ei ole õnnestunud kokkuleppele jõuda. Koostööamet peab komisjoni hilinemisest teavitama ning komisjoni nõudel koostöös pädevate reguleerivate asutustega uurima hilinemise põhjusi ja teatama need komisjonile. Komisjon võtab tingimuste või meetodite vastuvõtmiseks vajalikud meetmed nelja kuu jooksul pärast koostööametilt teabe saamist.

Artikkel 6

Põhivõrguettevõtjate tingimuste või meetodite heakskiitmine

1. Iga reguleeriv asutus kiidab heaks lõigete 2 ja 3 kohased põhivõrguettevõtjate väljatöötatud tingimused või meetodika. Liikmesriigi määratud asutus kiidab heaks lõike 4 kohased põhivõrguettevõtjate väljatöötatud tingimused või meetodika. Kui liikmesriik ei ole sätestanud teisiti, on määratud asutus reguleeriv asutus.
2. Kõigi vaatlusaluse piirkonna reguleerivate asutuste heakskiidu peavad saama järgmiste tingimuste või meetodite ettepanekud, mille kohta liikmesriik võib esitada asjaomasele reguleerivale asutusele arvamuse:
- a) artikli 40 lõike 6 kohased talitluskindluse alase andmevahetuse peamised organisatsioonilised nõuded, rollid ja vastutusala;
 - b) meetodika ühiste võrgumodelite koostamiseks vastavalt artikli 67 lõikele 1 ja artiklile 70;
 - c) meetodika talitluskindluse analüüsi koostamiseks vastavalt artiklile 75.
3. Kõigi vaatlusaluse piirkonna reguleerivate asutuste heakskiidu peavad saama järgmiste tingimuste või meetodite ettepanekud, mille kohta liikmesriik võib esitada asjaomasele reguleerivale asutusele arvamuse:
- a) meetodika iga sünkroonala väikseima inertsi sätestamiseks kooskõlas artikli 39 lõike 3 punktiga b);
 - b) iga võimsusarvutusala ühtsed piirkondliku talitluskindluse koostamiseks sätted vastavalt artiklile 76;
 - c) vähemalt sünkroonala jaoks koostatud meetodika varade asjakohasuse hindamiseks seisakute koostamiseks eesmärgil vastavalt artiklile 84;
 - d) artikli 118 kohastes sünkroonala talitluslepingutes sisalduvad meetodid, tingimused ja suuruste väärtused vastavalt järgmisele:
 - i) sageduse kvaliteedi määramise näitajad ja sageduse kvaliteedi sihtnäitaja vastavalt artiklile 127;
 - ii) FCRI suuruse määramise eeskirjad vastavalt artiklile 153;
 - iii) FCRI täiendavad omadused kooskõlas artikli 154 lõikega 2;
 - iv) GB sünkroonala ja IE/NI sünkroonala jaoks meetmed energiamahutite taastamiseks vastavalt artikli 156 lõike 6 punktile b);

- v) Mandri-Euroopa sünkroonala ja Põhjamaade sünkroonala jaoks vähim käivitamisaeg, mille peavad tagama FCRI pakkujad vastavalt artikli 156 lõikele 10;
 - vi) Mandri-Euroopa sünkroonala ja Põhjamaade sünkroonala jaoks eeldused ja meetodid tasuvusanalüüsi tegemiseks vastavalt artikli 156 lõikele 11;
 - vii) muude sünkroonala jaoks, välja arvatud Mandri-Euroopa, kui see on asjakohane, piirnormid FCRI vahetamiseks põhivõrguettevõtjate vahel vastavalt artikli 163 lõikele 2;
 - viii) GB sünkroonala ja IE/Ni sünkroonala jaoks meetodika sünkroonala vahel jagatava FCRI reservide vähimpakkumise normi kindlaksmääramiseks vastavalt artikli 174 lõike 2 punktile b;
 - ix) piirnormid sünkroonala vahel vahetatava FRRi kindlaksmääramiseks vastavalt artikli 176 lõikele 1 ning piirnormid sünkroonala vahel jagatava FRRi kindlaksmääramiseks vastavalt artikli 177 lõikele 1;
 - x) piirnormid sünkroonala vahel vahetatava RRI kindlaksmääramiseks vastavalt artikli 178 lõikele 1 ning piirnormid sünkroonala vahel jagatava RRI kindlaksmääramiseks vastavalt artikli 179 lõikele 1;
- e) artikli 119 kohased LFC ploki talitluslepingutes sisalduvad meetodid ja tingimused vastavalt järgmisele:
- i) väljundaktiivvõimsuse muutumiskiiruse piirang vastavalt artikli 137 lõigetele 3 ja 4;
 - ii) kooskõlastamistoimingud, mille eesmärk on vähendada FRCEd vastavalt artikli 152 lõikele 14;
 - iii) meetmed FRCE vähendamiseks tootmismoodulite ja tarbimisüksuste aktiivvõimsuse tootmises või tarbimises muudatuste nõudmise teel vastavalt artikli 152 lõikele 16;
 - iv) artikli 157 lõike 1 kohased FRRi suuruse määramise juhised;
- f) leevendusmeetmed iga sünkroonala või LFC ploki kohta vastavalt artiklile 138;
- g) ühtne LFC plokkide määratlemise ettepanek iga sünkroonala jaoks kooskõlas artikli 141 lõikega 2.
4. Kui liikmesriik ei ole otsustanud teisiti, peab lõike 1 kohaselt liikmesriigi määratud asutus heaks kiitma järgmised tingimused ja meetodid igal vastaval juhul eraldi:
- a) GB sünkroonala ja IE/Ni sünkroonala jaoks iga põhivõrguettevõtja ettepanek, millega sätestatakse selline tarbimise vähenemine, mille puhul ülekandesüsteem on kustunud seisundis;
 - b) jaotusvõrguettevõtjate ja oluliste võrgukasutajate andmevahetuse ulatus vastavalt artikli 40 lõikele 5;
 - c) täiendavad nõuded FCRI pakkuvate rühmade kohta kooskõlas artikli 154 lõikega 3;
 - d) artikli 154 lõike 4 kohane FCRI pakkuvate rühmade väljajätmine FCRI pakkumisest;
 - e) Mandri-Euroopa sünkroonala ja Põhjamaade sünkroonala jaoks artikli 156 lõike 9 kohaselt tehtud põhivõrguettevõtja ettepanek, mis käsitleb vähimat vahepealset käivitamisaega, mille peavad tagama FCRI pakkujad;
 - f) FRRi tehnilised nõuded, nagu põhivõrguettevõtjad need on koostanud kooskõlas artikli 158 lõikega 3;
 - g) artikli 159 lõike 7 kohane FRRi pakkuvate rühmade väljajätmine FRRi pakkumisest;
 - h) RRI pakkuvate üksuste ja RRI pakkuvate rühmade ühendamise tehnilised nõuded, nagu põhivõrguettevõtjad need on koostanud kooskõlas artikli 161 lõikega 3, ja
 - i) artikli 162 lõike 6 kohane RRI pakkuvate rühmade väljajätmine RRI pakkumisest.
5. Kui üks asjaomane võrguettevõtja või põhivõrguettevõtja peab käesoleva määruse alusel täpsustama või kokku leppima, millised nõuded lõike 4 kohaselt kehtestada, või kui neil on lubatud seda teha, võivad liikmesriigid nõuda, et pädev reguleeriv asutus kõnealused nõuded eelnevalt heaks kiidaks.

6. Tingimuste või meetodite ettepanek peab hõlmama nende rakendamise esialgset ajakava ning kirjeldust selle kohta, kuidas need võiksid mõjutada käesoleva määruse eesmärkide saavutamist. Mitme reguleeriva asutuse või kõigi reguleerivate asutuste heakskiitu vajavad tingimuste või meetodite alased ettepanekud tuleb edastada üheaegselt nii koostööametile kui ka reguleerivatele asutustele. Pädevate reguleerivate asutuste taotluse korral peab koostööamet kolme kuu jooksul väljastama arvamuse tingimuste või meetodite alaste ettepanekute kohta.

7. Kui tingimuste või meetodite heakskiitmiseks on vaja rohkem kui ühe reguleeriva asutuse otsust, peavad pädevad reguleerivad asutused kokkuleppele jõudmiseks omavahel konsulteerima, tegema tihedat koostööd ja kooskõlastama oma tegevuse. Kui koostööamet esitab oma arvamuse, peavad pädevad reguleerivad asutused selle arvamusega arvestama. Reguleerivad asutused peavad lõigete 2 ja 3 kohaselt esitatud tingimuste või meetodite kohta tegema otsused kuue kuu jooksul pärast seda, kui reguleeriv asutus või asjakohasel juhul viimane asjaomane reguleeriv asutus on tingimused või meetodid kätte saanud.

8. Kui reguleerivad asutused ei suuda saavutada kokkulepet lõikes 7 nimetatud aja jooksul või kui nad esitavad sellekohase kollektiivse taotluse, peab koostööamet kuue kuu jooksul võtma vastu otsuse tingimusi või meetodeid käsitlevate ettepanekute kohta kooskõlas määruse (EÜ) nr 713/2009 artikli 8 lõikega 1.

9. Kui tingimuste või meetodite heakskiitmiseks on vaja ühe määratud asutuse otsust lõike 4 kohaselt, peab määratud asutus otsuse tegema kuue kuu jooksul tingimuste või meetodite kättesaamisest.

10. Iga osaline võib esitada asjaomase võrguettevõtja või põhivõrguettevõtja vastu kaebuse seoses käesolevast määrusest kõnealusele võrguettevõtjale või põhivõrguettevõtjale tulenevate kohustustega või otsustega ning võib esitada kaebuse reguleerivale asutusele, kes tegutseb vaidlusi lahendava asutusena ja peab tegema otsuse kahe kuu jooksul kaebuse kättesaamisest. Seda tähtaega võib pikendada veel kahe kuu võrra, kui reguleeriv asutus nõuab täiendavat teavet. Pikendatud tähtaega võib kaebuse esitaja nõusolekul veelgi pikendada. Reguleeriva asutuse otsus on siduv, kuni see ei kaota kehtivust seoses edasikaebamisega.

Artikkel 7

Muudatused põhivõrguettevõtjate tingimustes või meetodites

1. Kui üks või mitu reguleerivat asutust nõuavad artikli 6 lõigete 2 ja 3 kohaselt esitatud tingimuste või meetodite muutmist enne nende heakskiitmist, peavad asjaomased põhivõrguettevõtjad esitama muudetud tingimuste või meetodite ettepaneku heakskiitmiseks kahe kuu jooksul pärast reguleerivate asutuste sellekohast nõuet. Pädevad reguleerivad asutused peavad tegema muudetud tingimuste või meetodite kohta otsuse kahe kuu jooksul pärast nende esitamist.

2. Kui määratud asutus nõuab artikli 6 lõike 4 kohaselt esitatud tingimuste või meetodite muutmist enne nende heakskiitmist, peab asjaomane põhivõrguettevõtja esitama muudetud tingimuste või meetodite ettepaneku heakskiitmiseks kahe kuu jooksul pärast määratud asutuse sellekohast nõuet. Määratud asutus peab tegema muudetud tingimuste või meetodite kohta otsuse kahe kuu jooksul pärast nende esitamist.

3. Kui pädevad reguleerivad asutused ei suuda kahe kuu jooksul kokkuleppele jõuda artikli 6 lõigete 2 ja 3 kohaste tingimuste või meetodite osas või kui nad esitavad kollektiivse taotluse, peab koostööamet kuue kuu jooksul võtma vastu otsuse muudetud tingimuste või meetodite kohta kooskõlas määruse (EÜ) nr 713/2009 artikli 8 lõikega 1. Kui asjaomased põhivõrguettevõtjad ei esita ettepanekut muudetud tingimuste või meetodite kohta, kohaldatakse artikli 5 lõikes 7 kirjeldatud menetlust.

4. Tingimuste või meetodite ettepaneku väljatöötamise eest vastutavad põhivõrguettevõtjad ja artikli 6 lõigete 2, 3 ja 4 kohaselt nende vastuvõtmise eest vastutavad reguleerivad või määratud asutused võivad teha ettepaneku muuta neid tingimusi või meetodeid. Tingimuste või meetodite muutmise ettepanekud tuleb esitada konsulteerimiseks, kui see on asjakohane, artiklis 11 sätestatud korras ning need tuleb heaks kiita artiklites 5 ja 6 sätestatud korras.

Artikkel 8

Avaldamine internetis

1. Käesoleva määruse kohaselt tingimuste või meetodite väljatöötamise eest vastutavad põhivõrguettevõtjad peavad need internetis avaldama pärast pädevatelt reguleerivatelt asutustelt saadud heakskiitu või, kui heakskiitu ei ole vaja, siis pärast nende tingimuste või meetodite väljatöötamist, välja arvatud juhul, kui selline teave on artikli 12 kohaselt konfidentsiaalne.
2. Avaldamine hõlmab ka järgmist:
 - a) võrgu käiduvahendite suurendamine vastavalt artikli 55 lõike 1 punktile e;
 - b) FRCE sihtnäitajad kooskõlas artikliga 128;
 - c) muutumiskiiruse piirangud sünkroonala tasandil vastavalt artikli 137 lõikele 1;
 - d) muutumiskiiruse piirangud LFC ploki tasandil vastavalt artikli 137 lõikele 3;
 - e) häireseisundis ebapiisava aktiivvõimsuse reservi tõttu võetavad meetmed vastavalt artikli 152 lõikele 11, ja
 - f) reserve ühendava põhivõrguettevõtja taotlus FCRI pakkujale teha teave reaalajas kättesaadavaks vastavalt artikli 154 lõikele 11.

Artikkel 9

Kulude katmine

1. Kulusid, mida kannavad võrguettevõtjad võrgutariifide reguleerimise tõttu ja mis tulenevad käesolevas määruses sätestatud kohustustest, peab hindama asjaomane reguleeriv asutus. Kulud, kui need on hinnatud mõistlikuks, tõhusaks ja proportsionaalseks, tuleb katta võrgutariifidest või muu mehhanismi abil.
2. Asjaomase reguleeriva asutuse nõudmisel peavad lõikes 1 osutatud võrguettevõtjad kolme kuu jooksul pärast nõude saamist esitama vajaliku teabe, et hõlbustada tekkinud kulude hindamist.

Artikkel 10

Huvirühmade kaasamine

Koostööamet peab koostöös Euroopa elektri põhivõrguettevõtjate võrgustikuga korraldama huvirühmade kaasamist seoses süsteemi talitluskindluse ning muude käesoleva määruse rakendamisega seotud küsimustega. See hõlmab korrapäraseid kohtumisi huvirühmadega, et selgitada välja probleemid ja teha ettepanekuid süsteemi talitluskindluse parandamise kohta.

Artikkel 11

Avalik arutelu

1. Käesoleva määruse kohaste tingimusi või meetodeid ning nende muutmist käsitlevate ettepanekute esitamise eest vastutavad põhivõrguettevõtjad peavad artikli 6 lõigetes 2 ja 3 loetletud tingimusi või meetodeid käsitlevate ettepanekute osas konsulteerima sidusrühmadega, sealhulgas iga liikmesriigi asjaomaste ametiasutustega. Konsulteerimine peab kestma vähemalt üks kuu.
2. Põhivõrguettevõtjate ettepanekud, mis tingimuste ja meetodite kohta esitatakse ELi tasandil, tuleb avaldada ja konsulteerimiseks esitada ELi tasandil. Põhivõrguettevõtjate ettepanekud, mis esitatakse piirkonna tasandil, tuleb esitada konsulteerimiseks vähemalt piirkonna tasandil. Kahe- või mitmepoolsel tasandil ettepanekuid esitavad osalised peavad korraldama avaliku konsulteerimise vähemalt asjaomastes liikmesriikides.
3. Tingimuste ja meetodika ettepaneku väljatöötamise eest vastutavad põhivõrguettevõtjad peavad võtma nõuetekohaselt arvesse konsultatsioonide käigus avaldatud sidusrühmade arvamusi, enne kui ettepanek esitatakse reguleerivale asutusele heakskiitmiseks. Igal juhul tuleb esitatud ettepanekule lisada konsultatsiooni tulemuste rakendamise või mitterakendamise selge ja kokkuvõtlik põhjendus ning see tuleb avaldada aegsasti kas enne tingimuste ja meetodite alase ettepaneku avaldamist või avaldamisega üheaegselt.

*Artikkel 12***Konfidentsiaalsuse kohustused**

1. Käesoleva määruse kohaselt saadud, vahetatud või edastatud konfidentsiaalse teabe suhtes kohaldatakse lõigetes 2–4 sätestatud ametisaladuse hoidmise tingimusi.
2. Ametisaladuse hoidmise tingimused kehtivad kõigile isikutele, kelle suhtes kohaldatakse käesoleva määruse sätteid.
3. Piiramata siseriiklike õigusaktide, käesoleva määruse muude sätete ja muude asjaomaste ELi õigusaktide kohaldamist, ei tohi lõikes 2 nimetatud isikud ega reguleerivad asutused töökohustuste täitmisel neile teatavaks saanud konfidentsiaalset teavet avaldada ühelegi teisele isikule ega asutusele.
4. Reguleerivad asutused ning juriidilised ja füüsilised isikud, kes saavad käesoleva määruse täitmisega seoses konfidentsiaalset teavet, võivad seda kasutada ainult käesoleva määrusega sätestatud funktsioonide täitmiseks; selle nõudega ei piirata siseriiklike ega liidu õigusaktide kohaldamist.

*Artikkel 13***Lepingud põhivõrguettevõtjatega, kes ei ole käesoleva määrusega seotud**

Kui sünkroonala hõlmab nii Euroopa Liidu kui ka kolmandate riikide põhivõrguettevõtjaid, peavad 18 kuu jooksul alates käesoleva määruse jõustumisest kõik kõnealuse sünkroonala Euroopa Liidu põhivõrguettevõtjad püüdma sõlmida kokkuleppe süsteemi talitluskindluse ja vastavuse tagamiseks vastavalt käesoleva määruse sätetele koostöös kolmandate riikide põhivõrguettevõtjatega, kes ei ole käesoleva määrusega seotud.

*Artikkel 14***Jälgimine**

1. Euroopa elektri põhivõrguettevõtjate võrgustik jälgib määruse (EÜ) nr 714/2009 artikli 8 lõike 8 kohaselt käesoleva määruse rakendamist. Jälgimisega tuleb hõlmata vähemalt järgmised küsimused:
 - a) talitluskindluse näitajad kooskõlas artikliga 15;
 - b) koormuse-sageduse juhtimine kooskõlas artikliga 16;
 - c) piirkondliku kooskõlastamise hindamine kooskõlas artikliga 17;
 - d) selliste lahknevuste kindlakstegemine käesoleva määruse rakendamisel liikmesriikides, mis on seotud artikli 6 lõikes 3 loetletud tingimuste ja meetoditega;
 - e) täiendavate paranduste sätestamine vahenditele ja teenustele artikli 55 punktide a ja b kohaselt lisaks sellistele parandustele, mida põhivõrguettevõtjad on kindlaks määranud artikli 55 punkti e kohaselt;
 - f) kestliku pikaajalise talitluskindluse tagamiseks vajalike paranduste kindlaksmääramine artikli 15 kohasele juhtumite liigitusele põhinevas aastaaruandes ja
 - g) võimalike raskuste kindlakstegemine talitluskindluse tagamisega seotud koostöö tegemisel kolmandate riikide põhivõrguettevõtjatega.
2. Koostööamet koos Euroopa elektri põhivõrguettevõtjate võrgustikuga peab kaheteistkümne kuu jooksul pärast käesoleva määruse jõustumist koostama loetelu asjakohase teabe kohta, mille Euroopa elektri põhivõrguettevõtjate võrgustik peab määruse (EÜ) nr 714/2009 artikli 8 lõike 9 ja artikli 9 lõike 1 kohaselt esitama koostööametile. Sellist asjakohase teabe loetelu võidakse ajakohastada. Euroopa elektri põhivõrguettevõtjate võrgustik peab säilitama koostööameti nõutavat teavet põhjalikus standardvorminguga digitaalses andmearhiivis.
3. Asjaomased põhivõrguettevõtjad peavad esitama Euroopa elektri põhivõrguettevõtjate võrgustikule teavet, mida on vaja lõigetes 1 ja 2 osutatud kohustuste täitmiseks.

4. Reguleeriva asutuse taotlusel peavad jaotusvõrguettevõtjad esitama põhivõrguettevõtjatele lõike 2 kohaselt teavet, kuid dubleerimise vältimiseks mitte sel juhul, kui reguleerival asutusel, põhivõrguettevõtjatel, koostööametil või Euroopa elektri põhivõrguettevõtjate võrgustikul on seoses rakendamise jälgimise ülesannete täitmisega teave juba olemas.

Artikkel 15

Talituskindluse näitajate aastaaruanne

1. Euroopa elektri põhivõrguettevõtjate võrgustik avaldab 30. septembriks määruse (EÜ) nr 714/2009 artikli 8 lõike 3 punkti a kohaselt aastaaruande, mis põhineb juhtumite liigitusel. Koostööamet võib esitada oma arvamuse aastaaruande sisu ja vormi kohta, sealhulgas esitatud juhtumite geograafilise ulatuse, põhivõrguettevõtjate juhtimispiirkondade vastastikuse elektrilise sõltuvuse ja muu asjakohane varasema teabe kohta.

2. Iga liikmesriigi põhivõrguettevõtjad peavad esitama 1. märtsiks Euroopa elektri põhivõrguettevõtjate võrgustikule vajalikud andmed ja teabe, mille alusel koostatakse lõikes 1 osutatud aastaaruanded juhtumite liigituse alusel. Põhivõrguettevõtjate esitatavad andmed peavad hõlmama eelmist aastat.

3. Lõikes 1 osutatud aastaaruannetes tuleb esitada järgmised talituskindluse seisukohast asjakohased talituskindluse näitajad:

- a) väljalülitatud ülekandesüsteemi elementide arv aastas põhivõrguettevõtja kohta;
- b) väljalülitatud tootmisüksuste arv aastas põhivõrguettevõtja kohta;
- c) tarbimisüksuste plaaniväliste eraldumiste tõttu aastas tarnimata jäänud energia ühe põhivõrguettevõtja kohta;
- d) häire- ja hädaseisundite arv ja kestus põhivõrguettevõtja kohta;
- e) selliste juhtumite arv ja kestus ühe põhivõrguettevõtja kohta, mille korral reservid olid puudulikud;
- f) II lisa tabelites 1 ja 2 esitatud piirnorme ületavate pinge kõrvalekallete kestus ja arv põhivõrguettevõtja kohta;
- g) minutite arv, mille kestel on sagedus olnud väljaspool standardset sagedusvahemikku, ning minutite arv, mille kestel on sageduse kõrvalekalle olnud suurem kui 50 % sünkronaala suurimast sagedushälbest püsitalitluses;
- h) süsteemist eraldumiste ja lokaalsete kustumiste arv, ja
- i) vähemalt kahte põhivõrguettevõtjat haaravate kustumiste arv.

4. Lõikes 1 osutatud aastaaruandes tuleb esitada järgmised talitluse planimise seisukohast asjakohased talituskindluse näitajad:

- a) selliste juhtumite arv, mille korral häiringute loetelus esitatud juhtum põhjustas süsteemi talitlusseisundi halvenemise;
- b) selliste punktis a osutatud juhtumite arv, mille korral süsteemi talitlustingimused halvenesid seoses ootamatute lahknevustega koormuse ja tootmise prognoosidest;
- c) selliste juhtumite arv, mille korral süsteemi talitlustingimused halvenesid seoses erandliku häiringuga;
- d) selliste punktis c osutatud juhtumite arv, mille korral süsteemi talitlustingimused halvenesid seoses ootamatute lahknevustega koormuse ja tootmise prognoosidest, ja
- e) selliste juhtumite arv, mille korral süsteemi talitlustingimused halvenesid aktiivvõimsuse reserve puudulikkuse tõttu.

5. Aastaaruanded peavad sisaldama selgitusi Euroopa elektri põhivõrguettevõtjate võrgustiku heakskiidetud juhtumite liigituse järgi talituskindluse tasemetele 2 ja 3 vastavate juhtumite põhjuste kohta. Selgitused peavad põhinema põhivõrguettevõtjate korraldatud juhtumiuuringutel ning selliste uuringute käik tuleb esitada juhtumite liigituses. Põhivõrguettevõtjad peavad enne uuringu alustamist aegsasti teavitama reguleerivaid asutusi. Uuringusse võib kaasata reguleerivad asutused ja koostööameti nende taotluse korral.

*Artikkel 16***Koormuse-sageduse juhtimise aastaaruanne**

1. 30. septembriks peab Euroopa elektri põhivõrguettevõtjate võrgustik koostama aastaaruande koormuse-sageduse juhtimise kohta vastavalt põhivõrguettevõtjatel lõike 2 kohaselt saadud teabele. Koormuse-sageduse juhtimist käsitlev aastaaruanne peab sisaldama lõikes 2 loetletud teavet iga liikmesriigi kohta.
2. Igal aastal 1. märtsiks alates 14. septembrist 2018 peavad iga liikmesriigi põhivõrguettevõtjad esitama Euroopa elektri põhivõrguettevõtjate võrgustikule järgmise teabe:
 - a) liikmesriigi LFC plokkide, LFC piirkondade ja jälgimisalade tunnusandmed;
 - b) selliste liikmesriigis mitte paiknevate LFC plokkide tunnusandmed, mis hõlmavad liikmesriigis paiknevaid LFC piirkondi ja jälgimispiirkondi;
 - c) selliste sünkroonalade tunnusandmed, kuhu liikmesriik kuulub;
 - d) iga punktides a, b ja c nimetatud sünkroonala ja LFC ploki sageduse kvaliteedi hindamise kriteeriumidega seotud andmed vähemalt kahe eelneva kalendriaasta iga kuu kohta;
 - e) iga liikmesriigis tegutseva põhivõrguettevõtja FCRI kohustus ja esialgne FCRI kohustus vähemalt kahe eelmise kalendriaasta iga kuu kohta ja
 - f) selliste eelmisel kalendriaastal artiklite 137 ja 138 kohaselt võetud leevendusmeetmete ja ette määratud sagedushälvete vähendamiseks vajalike muutumisnõuete kirjeldus, millega on seotud liikmesriigi põhivõrguettevõtjad, ning selliste meetmete võtmise kuupäev.
3. Põhivõrguettevõtjate esitatavad andmed peavad hõlmama eelmist aastat. Teave punktides a, b ja c osutatud sünkroonalade, LFC plokkide, LFC piirkondade ja jälgimisalade kohta esitatakse üks kord. Kui need alad muutuvad, esitatakse selle kohta teave järgmise aasta 1. märtsiks.
4. Vajaduse korral peavad sünkroonala või LFC ploki kõik põhivõrguettevõtjad tegema lõikes 2 loetletud andmete kogumiseks koostööd.

*Artikkel 17***Piirkondliku koordineerimise hindamise aastaaruanne**

1. Euroopa elektri põhivõrguettevõtjate võrgustik avaldab iga-aastase aruande piirkondliku koordineerimise hindamise kohta piirkondlike talitluskindluse koordinaatorite lõike 2 kohaselt esitatud piirkondliku koordineerimise aastaaruannete põhjal 30. septembriks ning hindab koostalitlusvõime küsimusi ja teeb ettepanekuid, kuidas parandada süsteemi talitluse kooskõlastamise tulemuslikkust ja tõhusust.
2. Kõik piirkondlikud talitluskindluse koordinaatorid esitavad 1. märtsiks Euroopa elektri põhivõrguettevõtjate võrgustikule aastaaruande järgmise teabega oma ülesannete kohta:
 - a) selliste juhtumite arv, mille puhul koordinaator ei saanud oma ülesandeid täita, nende keskmine kestus ja põhjus;
 - b) statistika piirangute kohta, kui neid on esinenud, sh nende kestus, asukoht ja juhtumite arv koos käivitatud parandusmeetmetega ja nende kulukusega;
 - c) selliste juhtumite arv, mille korral põhivõrguettevõtjad on keeldunud võtmast piirkondliku talitluskindluse koordinaatori soovitatud parandusmeetmeid, ja keeldumise põhjused;
 - d) artikli 80 kohaselt kindlakstehtud seisakute kokkusobimatuste arv ja
 - e) selliste juhtumite kirjeldus, mille piirkondlikku piisavust on hinnatud, ja võetud leevendusmeetmete kirjeldus.
3. Piirkondlikud talitluskindluse koordinaatorid esitavad andmed Euroopa elektri põhivõrguettevõtjate võrgustikule eelmise aasta kohta.

II OSA

TALITLUSKINDLUS

1. JAOTIS

TALITLUSKINDLUSE NÕUDED

1. PEATÜKK

Süsteemi seisundid, parandusmeetmed ja süsteemi talitluskindluse piirid

Artikkel 18

Süsteemi seisundite liigitus

1. Ülekandesüsteem on normaalseisundis, kui on täidetud kõik järgmised tingimused:
 - a) pinge ja võimsusvood on artikli 25 kohaselt kindlaks määratud talitluskindluse piirides;
 - b) sagedus vastab järgmistele kriteeriumidele:
 - i) sageduse kõrvalekalle püsitalitluses on süsteemi standardses sagedusvahemikus; või
 - ii) süsteemi püsitalitluses ei ole sagedushälbe absoluutväärtus suurem kui püsitalitluse suurim sagedushälve ning häireseisundi kohta kehtestatud süsteemi sageduse piire ei ületata;
 - c) aktiiv- ja reaktiivvõimsuse reservid on piisavad, et tulla toime artikli 33 kohaselt määratletud häiringute loetelus esitatud häiringutega, ilma et rikutaks talitluskindluse piire;
 - d) asjaomase põhivõrguettevõtja juhtimispiirkond talitleb ja jääb talitlema talitluskindluse piirides parandusmeetmete käivitamisel pärast artikli 33 kohaselt määratletud häiringute loetelus esitatud häiringu ilmnenemist.
2. Ülekandesüsteem on häireseisundis, kui:
 - a) pinge ja võimsuse vood on artikli 25 kohaselt kindlaks määratud talitluskindluse piirides; ja
 - b) põhivõrguettevõtja reservvõimsus on üle 20 % väiksem rohkem kui 30 minutit ning puuduvad vahendid, mille abil süsteemi reaalajalises talitluses korvata sellist vähenemist; või
 - c) sagedus vastab järgmistele kriteeriumidele:
 - i) süsteemi püsitalitluses ei ole sagedushälbe absoluutväärtus suurem kui püsitalitluse suurim sagedushälve ja
 - ii) süsteemi püsitalitluses on sagedushälbe absoluutväärtus pidevalt olnud suurem kui 50 % püsitalitluse suurimast sagedushälbest aja jooksul, mis ületab häireseisundi käivitamisega, või on ületanud standardset sagedusvahemikku aja jooksul, mis ületab sageduse taastamisega; või
 - d) vähemalt üks häiring artikli 33 kohaselt määratletud häiringute loetelust viib põhivõrguettevõtja talitluskindluse piiride rikkumiseni isegi pärast parandusmeetmete käivitamist.
3. Ülekandesüsteem on hädaseisundis, kui on täidetud vähemalt üks järgmistest tingimustest:
 - a) esineb vähemalt üks kõrvalekalle põhivõrguettevõtja talitluskindluse piiridest, mis on kindlaks määratud vastavalt artiklile 25;
 - b) sagedus ei vasta normaalseisundi ega häireseisundi kriteeriumidele, mis on kindlaks määratud vastavalt lõigetele 1 ja 2;
 - c) on aktiveeritud vähemalt üks meede põhivõrguettevõtja süsteemi kaitsekavast;
 - d) artikli 24 lõike 1 kohaselt kindlaks määratud vahendite, võtete ja seadmete talitluses on tõrge, mille tõttu sellised vahendid, võtted ja seadmed jäävad mittekättesaadavaks rohkem kui 30 minutiks.

4. Ülekandesüsteem on kustunud seisundis, kui on täidetud vähemalt üks järgmistest tingimustest:
 - a) tarbimise vähenemine üle 50 % asjaomase põhivõrguettevõtja juhtimispiirkonnas;
 - b) pinge täielik puudumine vähemalt kolm minutit asjaomase põhivõrguettevõtja juhtimispiirkonnas, mis põhjustab taastamisplaani kasutuselevõtu.

GB sünkroonala ja IE/Ni sünkroonala põhivõrguettevõtja võib teha ettepaneku, millega sätestatakse selline tarbimise vähenemine, mille puhul ülekandesüsteem läheb kustunud seisundisse. GB sünkroonala ja IE/Ni sünkroonala põhivõrguettevõtjad peavad sellisest olukorrast teatama Euroopa elektri põhivõrguettevõtjate võrgustikule.

5. Ülekandesüsteem on taastamisseisundis, kui põhivõrguettevõtja, kellel on häda- või kustunud seisund, võtab kasutusele taastamiskava meetmed.

Artikkel 19

Süsteemi seisundite jälgimine ja kindlaksmääramine põhivõrguettevõtjate poolt

1. Iga põhivõrguettevõtja peab reaajas määrama, milline on tema ülekandesüsteemi seisund.
2. Iga põhivõrguettevõtja peab oma juhtimispiirkonnas reaajas jälgima järgmisi ülekandesüsteemi näitajaid, tehes jooksvalt kaugmõõtmisi või arvutades suuruste väärtusi oma jälgimispiirkonnas ning võttes arvesse struktuurseid ja reaalaajandmeid vastavalt artiklile 42:
 - a) aktiiv- ja reaktiivvõimsuse vood;
 - b) lati pinged;
 - c) oma LFC piirkonna sagedus ja FRCE;
 - d) aktiiv- ja reaktiivvõimsuse reservid ja
 - e) tootmine ja koormus.
3. Selleks et teha kindlaks ülekandesüsteemi seisundit, peab iga põhivõrguettevõtja tegema häiringu analüüsi vähemalt iga 15 minuti järel, jälgides lõike 2 kohaselt kindlaks määratud süsteemi näitajaid ja võrreldes neid artikli 25 kohaselt kindlaks määratud talitluskindluse piiridega ja artikli 18 kohaselt kindlaks määratud süsteemi seisundite kriteeriumidega. Iga põhivõrguettevõtja peab jälgima ka kättesaadavate reservide taset, võrreldes seda reservvõimsusega. Häiringu analüüsi tegemisel peab iga põhivõrguettevõtja arvesse võtma parandusmeetmete ja kaitsekava meetmete mõju.
4. Kui ülekandesüsteem ei ole normaalseisundis ja kui selline süsteemi seisund on määratletud kui laileviseisund, peab põhivõrguettevõtja:
 - a) teavitama kõiki põhivõrguettevõtjaid oma ülekandesüsteemi seisundist üleeuroopaliseks reaajaliseks andmeedastuseks ettenähtud IT-vahendi kaudu ja
 - b) esitama kõnealustele põhivõrguettevõtjatele täiendavat teavet selliste oma ülekandesüsteemi elementide kohta, mis kuuluvad teiste põhivõrguettevõtjate jälgimispiirkonda.

Artikkel 20

Parandusmeetmed võrgu talitluses

1. Iga põhivõrguettevõtja peab püüdma tagada, et ülekandesüsteem oleks normaalseisundis, ja ta on vastutav talitluskindluse rikkumiste haldamise eest. Selle eesmärgi saavutamiseks peab iga põhivõrguettevõtja kavandama, ette valmistama ja käivitama parandusmeetmed, võttes arvesse nende valmidust ning käivitamiseks vajalikku aega ja vahendeid ning iga parandusmeetmega seotud asjakohaseid ülekandesüsteemi väliseid asjaolusid.
2. Parandusmeetmed, mida põhivõrguettevõtjad kasutavad käesoleva artikli lõike 1 ja käesoleva määruse artiklite 21–23 kohaselt, peavad olema kooskõlas parandusmeetmetega, mida võetakse arvesse määruse (EL) 2015/1222 artikli 25 kohaselt tehtavates võimsusarvutustes.

*Artikkel 21***Parandusmeetmete põhimõtted ja kriteeriumid**

1. Iga põhivõrguettevõtja peab parandusmeetmete käivitamisel ja kooskõlastamisel kohaldama järgmisi põhimõtteid vastavalt artiklile 23:
 - a) selliste talitluskindluse rikkumiste puhul, mida ei ole vaja hallata kooskõlastatult, peab põhivõrguettevõtja kavandama, ette valmistama ja käivitama artiklis 22 sätestatud liikidesse kuuluvad parandusmeetmed, et taastada süsteemi normaalseisund ja vältida häire- või hädaseisundi levimist põhivõrguettevõtja juhtimispiirkonnast väljapoole;
 - b) selliste talitluskindluse rikkumiste puhul, mida on vaja hallata kooskõlastatult, peab põhivõrguettevõtja kavandama, ette valmistama ja käivitama kooskõlastatult teiste asjaomaste põhivõrguettevõtjatega parandusmeetmed, järgides metoodikat kooskõlastatud parandusmeetmete ettevalmistamiseks artikli 76 lõike 1 punkti b alusel ning võttes arvesse piirkondliku talitluskindluse koordinaatori soovitusi kooskõlas artikli 78 lõikega 4.
2. Asjakohaste parandusmeetmete valimisel peab iga põhivõrguettevõtja järgima järgmisi kriteeriume:
 - a) käivitada tuleb kõige tulemuslikumad ja majanduslikult kulutõhusamad parandusmeetmed;
 - b) parandusmeetmed tuleb käivitada võimalikult reaalajalähedaselt, võttes arvesse käivitamiseks eeldatavalt kuluvat aega ja selle talitusolukorra kiireloomulisust, mida kavatakse lahendada;
 - c) tuleb hinnata kättesaadavate parandusmeetmete nurjumise ohtusid ning nende mõju talitluskindlusele, nagu näiteks:
 - i) skeemi muutmise seotud rikke- ja lühiseohud;
 - ii) aktiiv- või reaktiivvõimsuse muutustest tootismoodulites või tarbimisüksustes tulenevate seisakute oht ja
 - iii) seadmete toimimisega seotud rikete oht;
 - d) tuleb eelistada parandusmeetmeid, mis võimaldavad võimsuse jaotamiseks saavutada suurima piiriülese võimsuse, tagades talitluskindluse piiride järgimise.

*Artikkel 22***Parandusmeetmete liigid**

1. Iga põhivõrguettevõtja peab kasutama järgmist liiki parandusmeetmeid:
 - a) plaanilise seisaku kestuse muutmine või ülekandesüsteemi elemendi uuesti töösse võtmine kõnealuste elementide talitluses kättesaadavaks tegemiseks;
 - b) võimsusvoogude aktiivne mõjutamine järgmiste vahendite abil:
 - i) jõutrafoode astme muutmine;
 - ii) faasinihutustrafode astme muutmine;
 - iii) skeemi muutmine;
 - c) pinge juhtimine ja reaktiivvõimsuse haldamine järgmisel viisil:
 - i) jõutrafoode astme muutmine;
 - ii) kondensaatorite ja reaktorite lülitamine;
 - iii) jõuelektroonikal põhinevate pinge ja reaktiivvõimsuse juhtimise seadmete lülitamine;

- iv) ülekandesüsteemi ühendatud jaotusvõrguettevõtjate ja oluliste võrgukasutajate juhendamine, et nad blokeeriksid trafode automaatse pinge ja reaktiivvõimsuse juhtimise või käivitaksid oma seadmetes parandusmeetmed, nagu on sätestatud punktides i–iii, kui pinge muutumine ohustab talitluskindlust või kui on oht, et ülekandesüsteemis pinge kaob;
 - v) ülekandesüsteemi ühendatud sünkroonmoodulite väljundreaktiivvõimsuse või pinge seadeväärtuse muutmise taotlemine;
 - vi) ülekandesüsteemi ühendatud mittesünkroonsete tootismoodulite muundurite väljundreaktiivvõimsuse muutmise taotlemine;
- d) järgmise päeva ja päevasisese piirkonnaülese võimsuse ümberarvutamine vastavalt määrusele (EL) 2015/1222;
- e) põhivõrguettevõtja juhtimispiirkonnas ülekandesüsteemi või jaotusvõrku ühendatud võrgukasutajate koormuste ümberjaotamine kahe või enama põhivõrguettevõtja vahel;
- f) vahetuskauba tegemine kahe või enama pakkumiskiirkonna vahel;
- g) alalisvooluülekandesüsteemide kaudu aktiivvõimsuse voogude seadistamine;
- h) sageduse kõrvalekalde juhtimistoimingu käivitamine;
- i) juba jaotatud piiriülese võimsuse piiramine vastavalt määruse nr 714/2009 artikli 16 lõikele 2 hädaseisundis, mil sellise võimsuse kasutamine ohustab talitluskindlust, kui kõik kõnealuse ühendusega seotud põhivõrguettevõtjad sellega nõustuvad ning ümberjaotamine ega vahetuskauba tegemine ei ole võimalik, ja
- j) kui see on asjakohane, ka normaal- või häireseisundis käsitsijuhtimisega koormuse eraldamine.

2. Kui see on vajalik ja põhjendatud võrgu talitluskindluse tagamiseks, võib iga põhivõrguettevõtja ette valmistada ja käivitada täiendavaid parandusmeetmeid. Põhivõrguettevõtja peab tegema ettekande ja esitama põhjenduse selliste juhtumite kohta asjaomasele reguleerivale asutusele ja kui see on asjakohane, liikmesriigile, vähemalt üks kord aastas pärast täiendavate parandusmeetmete käivitamist. Asjakohased aruanded ja põhjendused tuleb avaldada. Euroopa Komisjon või koostööamet võib nõuda, et asjaomane reguleeriv asutus esitaks täiendavat teavet seoses täiendavate parandusmeetmete võtmisega, kui sellised juhtumid mõjutavad naaberülekandesüsteemi.

Artikkel 23

Parandusmeetmete ettevalmistamine, käivitamine ja kooskõlastamine

1. Et ära hoida süsteemi seisundi halvenemist, peab iga põhivõrguettevõtja ette valmistama ja käivitama parandusmeetmed vastavalt artikli 21 lõikes 2 sätestatud kriteeriumidele järgmiste elementide alusel:

- a) süsteemi seisundite jälgimine ja kindlakstegemine vastavalt artiklile 19;
- b) häiringu analüüs reaajas vastavalt artiklile 34 ja
- c) häiringu analüüs talitluse plaanimise seisukohast vastavalt artiklile 72.

2. Ette valmistades ja käivitades parandusmeetmeid, sealhulgas koormuste ümberjaotamist ja vahetuskauba tegemist vastavalt määruse (EL) 2015/1222 artiklitele 25 ja 35, või põhivõrguettevõtja kaitsekava meedet, mis mõjutab teisi põhivõrguettevõtjaid, peab asjaomane põhivõrguettevõtja hindama kooskõlastatult teiste asjaomaste põhivõrguettevõtjatega sellise parandusmeetme või kaitsemeetme mõju oma juhtimispiirkonnas ja sellest väljaspool vastavalt käesoleva määruse artikli 75 lõikele 1, artikli 76 lõike 1 punktile b, artikli 78 lõigetele 1, 2 ja 4 ning andma mõju kohta teavet asjaomastele põhivõrguettevõtjatele.

3. Ette valmistades ja käivitades parandusmeetmeid, mis mõjutavad ülekandesüsteemiga ühendatud olulisi võrgukasutajaid ja jaotusvõrguettevõtjaid, peab iga põhivõrguettevõtja, kelle ülekandesüsteem on normaalseisundis või häireseisundis, hindama selliste parandusmeetmete mõju kooskõlastatult mõjutatud oluliste võrgukasutajate ja jaotusvõrguettevõtjatega ning valima sellised parandusmeetmed, mis kõikide asjaosaliste puhul aitavad hoida normaalseisundit ja tagada talitluskindlust. Iga mõjutatud oluline võrgukasutaja ja jaotusvõrguettevõtja peab esitama põhivõrguettevõtjale kogu kooskõlastamiseks vajaliku teabe.

4. Parandusmeetmete ettevalmistamisel ja käivitamisel peab iga põhivõrguettevõtja, kui tema ülekandesüsteem ei ole normaalseisundis ega häireseisundis, võimalikult suures ulatuses kooskõlastama selliseid parandusmeetmeid mõjutatud ülekandesüsteemiga ühendatud oluliste võrgukasutajate ja jaotusvõrguettevõtjatega, et tagada talitluskindlust ja ülekandesüsteemi terviklikkust.

Kui põhivõrguettevõtja aktiveerib parandusmeetmeid, peavad kõik mõjutatud ülekandesüsteemiga ühendatud olulised võrgukasutajad ja jaotusvõrguettevõtjad täitma korraldusi, mida põhivõrguettevõtja annab.

5. Kui piirangutel on mõju üksnes lokaalsele seisundile põhivõrguettevõtja juhtimispiirkonnas ja talitluskindluse rikkumise korral ei ole vaja tegevust kooskõlastada, võib vastutav põhivõrguettevõtja teha otsuse mitte käivitada kulusid põhjustavaid parandusmeetmeid.

Artikkel 24

Põhivõrguettevõtjate vahendite, võtete ja seadmete valmidus

1. Iga põhivõrguettevõtja peab tagama järgmiste vahendite valmiduse, töökindluse ja piisavuse:
 - a) seadmed ülekandesüsteemi seisundi jälgimiseks, sealhulgas seisundi hindamise programmid ning sageduse ja koormuse juhtimise vahendid;
 - b) vahendid võimsuslülitite, lattidevaheliste võimsuslülitite, trafode astmevahetajate ja muude ülekandesüsteemi elementide juhtimise seadmete jälgimiseks;
 - c) vahendid teiste põhivõrguettevõtjate ja piirkondlike talitluskindluse koordinaatorite juhtimiskeskustega suhtlemiseks;
 - d) talitluskindluse analüüsimise vahendid ning
 - e) vahendid ja sideseadmed põhivõrguettevõtjatele piiriüleste energiaturu toimingute hõlbustamiseks.
2. Kui lõikes 1 osutatud põhivõrguettevõtja vahendid, võtted ja seadmed mõjutavad ülekandesüsteemi ühendatud jaotusvõrgu ettevõtjaid või olulisi võrgukasutajaid, kes osalevad tasakaalustamisteenuste ja tugiteenuste osutamises, süsteemi kaitses, taastamises või reaalaajaliste talitlusandmete edastamises artiklite 44, 47, 50, 51 ja 52 kohaselt, peab asjaomane põhivõrguettevõtja tegema koostööd kõnealuste jaotusvõrguettevõtjate ja oluliste võrgukasutajatega ja kooskõlastama nendega tegevust selliste vahendite ja seadmete valmiduse, töökindluse ja piisavuse tagamiseks.
3. Kaheksateistkümnelt kuu jooksul pärast käesoleva määruse jõustumist peab iga põhivõrguettevõtja võtma vastu pideva talitluse tagamise töökava, milles on täpsustatud toimingud kriitiliste vahendite ja seadmete rivist välja langemise korral juhustega nende hooldamise, asendamise ja arendamise kohta. Iga põhivõrguettevõtja peab vähemalt üks kord aastas vaatama läbi pideva talitluse tagamise töökava ning seda ajakohastama vastavalt vajadusele, kuid kindlasti kriitiliste vahendite ja seadmetega seotud olulise muudatuse ning asjaomase süsteemi talitlustingimuste muutumise korral. Põhivõrguettevõtja edastab jaotusvõrguettevõtjatele ja olulistele võrgukasutajatele oma pideva talitluse töökava sellised osad, mis käsitlevad kõnealuseid jaotusvõrguettevõtjaid ja olulisi võrgukasutajaid.

Artikkel 25

Talitluskindluse piirid

1. Iga põhivõrguettevõtja peab määrama kindlaks oma ülekandesüsteemi iga elemendi talitluskindluse piirid, võttes arvesse vähemalt järgmisi füüsikalisi näitajaid:
 - a) pinge piirid kooskõlas artikliga 27;
 - b) lühisvoolu piirid kooskõlas artikliga 30 ja
 - c) voolutugevuse piirid soojusnäitaja kaudu, sealhulgas lubatud ajutised ülekoormused.

2. Võrgu talitluskindluse piiride kindlaksmääramisel peab iga põhivõrguettevõtja võtma arvesse oluliste võrgukasutajate suutlikkust ära hoida seda, et pingevahemikud ja sageduse piirid normaalseisundis ja häireseisundis põhjustaksid olulise võrgukasutaja lahtiühendumise.
3. Ülekandesüsteemi ühe elemendiga seotud muudatuse korral peab põhivõrguettevõtja valideerima ja vajaduse korral ajakohastama võrgu talitluskindluse piire.
4. Iga põhivõrguettevõtja peab oma naaberpõhivõrguettevõtjatega kokku leppima ühised talitluskindluse piirid iga võrkudevahelise ühenduse jaoks kooskõlas lõikega 1.

Artikkel 26

Turvalisuse kava kriitilise taristu kaitsmiseks

1. Iga põhivõrguettevõtja peab nõukogu direktiivi 2008/114/EÜ⁽¹⁾ artiklit 5 silmas pidades koostama salajase turvalisuse kava, mis hõlmab põhivõrguettevõtja omanduses olevate või tema käitatavate varade riskihindamist ning millega võetakse arvesse tähtsamad füüsilised ja küberohud, nagu liikmesriik need on kindlaks määranud.
2. Turvalisuse kavas tuleb käsitleda võimalikke mõjusid Euroopa ühendatud ülekandesüsteemidele ja lisada korralduslikud ja füüsilised meetmed, mille eesmärk on leevendada kindlaks tehtud riske.
3. Kõik põhivõrguettevõtjad peavad korrapäraselt läbi vaatama turvalisuse kava, et võtta arvesse ohustsenaariumidega seotud muutusi ja ülekandesüsteemi arengut.

2. PEATÜKK

Pinge ja reaktiivvõimsuse juhtimine

Artikkel 27

Kõikide põhivõrguettevõtjate kohustused seoses pinge piiridega

1. Kooskõlas artikliga 18 peab iga põhivõrguettevõtja püüdma tagada, et normaaltalitluses püsiks ülekandesüsteemi ühenduspunktides pinge püsitalitluses piirides, mis on sätestatud II lisa tabelites 1 ja 2.
2. Kui Hispaania asjaomane põhivõrguettevõtja nõuab määruse (EL) 2016/631 artikli 16 lõike 2 kohaselt, et nimipingega 300–400 kV ühendatud tootismoodulid jääksid piiramata ajaks ühendatuks pingevahemikus 1,05–1,0875 s.ü., võtab asjaomane Hispaania põhivõrguettevõtja sellist täiendavat pingevahemikku arvesse lõike 1 järgimisel.
3. Iga põhivõrguettevõtja sätestab pingevahemiku suhtelistes ühikutes (s.ü.).
4. Iga põhivõrguettevõtja püüab tagada, et pinge püsiks normaalseisundis ja pärast häiringut laiemas pingevahemikus piiratud talitlusaaja jooksul, kui selliste laiemate pingevahemike kohta on sõlmitud leping ülekandesüsteemiga ühendatud jaotusvõrguettevõtjatega, tootmisüksuse omanikega vastavalt määruse (EL) 2016/631 artikli 16 lõikele 2 või alalisvooluülekandesüsteemi omanikega vastavalt määruse (EL) 2016/1447 artiklile 18.
5. Iga põhivõrguettevõtja lepib ülekandesüsteemiga ühendatud jaotusvõrguettevõtjate ja ülekandesüsteemiga ühendatud oluliste võrgukasutajatega kokku pingevahemikud ühenduspunktides pingeastmel alla 110 kV, kui sellised pingevahemikud on asjakohased talitluskindluse piirides püsimise seisukohast. Iga põhivõrguettevõtja püüab tagada, et pinge püsiks kokkulepitud vahemikus normaaltalitluses ja ka pärast häiringu möödumist.

⁽¹⁾ Nõukogu 8. detsembri 2008. aasta direktiiv 2008/114/EÜ Euroopa elutähtsate infrastruktuuride identifitseerimise ja määramise ning nende kaitsmise parandamise vajaduse hindamise kohta (ELT L 345, 23.12.2008, lk 75).

Artikkel 28

Oluliste võrgukasutajate kohustused seoses pinge ja reaktiivvõimsuse juhtimisega süsteemi talitlemise ajal

1. Kõik olulised võrgukasutajad, kes on ülekandesüsteemiga ühendatud tootmismoodulid, mille suhtes ei kohaldata määruse (EL) 2016/631 artiklit 16, või alalisvooluülekandesüsteemid, mille suhtes ei kohaldata määruse (EL) 2016/1447 artiklit 18, teatavad kolme kuu jooksul pärast käesoleva määruse jõustumist oma põhivõrguettevõtjale oma suutlikkuse seoses määruse (EL) 2016/631 artikli 16 kohaste või määruse (EL) 2016/1447 artikli 18 kohaste pinge nõuetega, teatades nii pingesuutlikkuse kui ka aja, mille kestel nad suudavad talitleda ilma lahti ühendumata.
2. Olulised võrgukasutajad, kes on tarbimisseadmed, kelle suhtes kohaldatakse määruse (EL) 2016/1388 artikli 3 nõudeid, ei tohi artiklis 27 sätestatud pingevahemikus häiringu tõttu lahti ühenduda. Kõik olulised võrgukasutajad, kes on ülekandesüsteemiga ühendatud tarbimisseadmed, kelle suhtes ei kohaldata määruse (EL) 2016/1388 artiklit 3, teatavad kolme kuu jooksul pärast käesoleva määruse jõustumist oma põhivõrguettevõtjatele oma suutlikkuse seoses määruse (EL) 2016/1388 II lisa kohaste pinge nõuetega, teatades nii pingesuutlikkuse kui ka aja, mille kestel nad suudavad talitleda ilma lahti ühendumata.
3. Iga oluline võrgukasutaja, kes on ülekandesüsteemiga ühendatud tarbimisseade, peab alal hoidma reaktiivvõimsuse seadeväärtused, võimsusteguri vahemikud ja pinge seadeväärtused pinge juhtimiseks sellises vahemikus, nagu on kokku lepitud tema põhivõrguettevõtjaga artikli 27 kohaselt.

Artikkel 29

Kõikide põhivõrguettevõtjate kohustused seoses pinge ja reaktiivvõimsuse juhtimisega süsteemi talitlemise ajal

1. Kui ülekandesüsteemi ühenduspunktis on pinge II lisa tabelites 1 ja 2 kindlaksmääratud vahemikust väljaspool, peab iga põhivõrguettevõtja võtma parandusmeetmed pinge ja reaktiivvõimsuse juhtimiseks vastavalt käesoleva määruse artikli 22 lõike 1 punktile c, et taastada ühenduspunktis pinge II lisa sätestatud vahemikus ning määruse (EL) 2016/631 artiklis 16 ja määruse (EL) 2016/1388 artiklis 13 sätestatud ajavahemikus.
2. Iga põhivõrguettevõtja peab talitluskindluse analüüsis arvesse võtma pinge väärtusi, mille korral võivad end lahti ühendada ülekandesüsteemiga ühendatud olulised võrgukasutajad, kelle suhtes ei kohaldata määruse (EL) 2016/631 või määruse (EL) 2016/1388 nõudeid.
3. Iga põhivõrguettevõtja peab tagama piisava mahu ja reageerimisajaga reaktiivvõimsuse reservi, et hoida pinget oma juhtimispiirkonnas ja võrkudevahelistes ühendustes II lisa sätestatud vahemike piires.
4. Vahelduvvooluühendusega põhivõrguettevõtjad peavad koos kehtestama piisava pinge juhtimise korra, et tagada artikli 25 lõike 4 kohaselt kehtestatud ühiste talitluskindluse piiride järgimine.
5. Iga põhivõrguettevõtja peab iga ülekandesüsteemiga ühendatud jaotusvõrgu ettevõtjaga kokku leppima reaktiivvõimsuse seadeväärtused, võimsusteguri vahemikud ja pinge seadeväärtused põhivõrguettevõtja ja jaotusvõrguettevõtja vahelise ühenduspunkti pinge juhtimiseks vastavalt määruse (EL) 2016/1388 artiklile 15. Kõnealuste väärtuste säilitamiseks peab iga ülekandesüsteemiga ühendatud jaotusvõrgu ettevõtja kasutama oma reaktiivvõimsuse ressursse ning tal on õigus anda pinge juhtimise juhiseid jaotusvõrguga ühendatud olulistele võrgukasutajatele.
6. Igal põhivõrguettevõtjal on õigus kasutada kogu oma juhtimise all olevat ülekandesüsteemiga ühendatud reaktiivvõimsuse suutlikkust reaktiivvõimsuse tõhusaks juhtimiseks ning pinge hoidmiseks käesoleva määruse II lisa tabelites 1 ja 2 sätestatud pingevahemikes.
7. Iga põhivõrguettevõtja peab kas otse või kaudselt, kooskõlastatult ülekandesüsteemiga ühendatud jaotusvõrguettevõtjaga, kui see on asjakohane, käitama oma juhtimispiirkonna reaktiivvõimsuse ressursse, sealhulgas blokeerima trafode automaatset pinget või reaktiivvõimsuse juhtimist, pinget vähendamist ning madala pingega tarbimise lahtiühendamist, et tagada talitluskindluse piiride järgimist ja vältida ülekandesüsteemi pinge kadumist.

8. Iga põhivõrguettevõtja peab määrama kindlaks pinge juhtimise meetmed kooskõlastatult ülekandesüsteemiga ühendatud oluliste võrgukasutajatega ning jaotusvõrguettevõtjate ja naaberpõhivõrguettevõtjatega.

9. Kui see on asjakohane ülekandesüsteemi pinge ja reaktiivvõimsuse juhtimiseks, võib põhivõrguettevõtja kooskõlastatult jaotusvõrguettevõtjaga nõuda, et jaotusvõrku ühendatud olulised võrgukasutajad järgiksid pinge juhtimise juhiseid.

3. PEATÜKK

Lühisvoolu juhtimine

Artikkel 30

Lühisvool

Iga põhivõrguettevõtja peab määrama kindlaks:

- a) suurima lühisvoolu, mille korral ületatakse võimsuslülite ja muude seadmete nimisuutlikkus, ja
- b) vähima lühisvoolu, mil korral kaitsevahendid korralikult toimivad.

Artikkel 31

Lühisvoolu arvutamine ja sellega seotud meetmed

1. Iga põhivõrguettevõtja peab tegema lühisvoolu arvutused, et hinnata naaberpõhivõrguettevõtjate, ülekandesüsteemiga ühendatud oluliste võrgukasutajate ja ülekandesüsteemiga ühendatud jaotusvõrkude, sealhulgas suletud jaotusvõrkude mõju ülekandesüsteemi lühisvoolutugevusele. Kui ülekandesüsteemiga ühendatud jaotusvõrk, sealhulgas suletud jaotusvõrk, avaldab mõju lühisvoolule, tuleb seda arvesse võtta lühisvoolu arvutustes.

2. Lühisvoolu arvutuste korral peab iga põhivõrguettevõtja:

- a) kasutama kõige täpsemaid ja kvaliteetsemaid andmeid;
- b) võtma arvesse rahvusvahelisi standardeid ja
- c) võtma suurima lühisvoolu arvutamisel aluseks sellised talitlustingimused, mis tagavad suurima võimaliku lühisvoolu, sealhulgas lühisvoolu muudest ülekandesüsteemidest ja jaotusvõrkudest, kaasa arvatud suletud jaotusvõrkudest.

3. Iga põhivõrguettevõtja peab kohaldama talitusmeetmeid või muid meetmeid, et vältida kõrvalekaldumist artiklis 30 osutatud suurima ja vähima lühisvoolu piiridest kõigi ajavahemike ja kõigi kaitsevahemike puhul. Kui selline kõrvalekalle aset leiab, peab iga põhivõrguettevõtja käivitama parandusmeetmed või muud meetmed, tagamaks artiklis 30 nimetatud piiride järgimise. Kõnealustest piiridest kõrvalekaldumine on lubatud üksnes lülitusjadade ajal.

4. PEATÜKK

Võimsusvoogude juhtimine

Artikkel 32

Võimsusvoogude piirid

1. Iga põhivõrguettevõtja peab hoidma võimsusvoogusid talituskindluse kindlaksmääratud piirides, kui süsteem on normaalseisundis, ja pärast artikli 33 lõikes 1 määratletud häiringute loetelus esitatud häiringu möödumist.

2. N-1-olukorras peab normaalseisundis iga põhivõrguettevõtja hoidma võimsusvoogusid artikli 25 lõike 1 punktis c osutatud lubatud ajutiste ülekoormuste piires, olles valmistanud ette lubatud ajutiste ülekoormuste korral lubatud ajavahemikus rakendatavad parandusmeetmed.

5. PEATÜKK

Häiringute analüüsimine ja käsitlemine

Artikkel 33

Häiringute loetelud

1. Iga põhivõrguettevõtja koostab oma jälgimispiirkonna sisemiste ja väliste häiringute loetelu, hinnates seda, kas mingi häiring neist võib ohustada põhivõrguettevõtja juhtimispiirkonna talitluskindlust. Häiringute loetelus peavad olema nii tavahäiringud kui ka erandlikud häiringud, mis on määratletud artiklis 75 sätestatud metoodika järgi.
2. Häiringute loetelu koostamisel peab iga põhivõrguettevõtja liigitama iga häiringu kas tavaliseks, erandlikuks või ulatuslikuks, võttes arvesse häiringu esinemise tõenäosust ja järgmisi põhimõtteid:
 - a) iga põhivõrguettevõtja peab liigitama oma juhtimispiirkonna häiringud;
 - b) kui talitluse või ilmastikutingimuste tõttu suureneb oluliselt erandliku häiringu tõenäosus, peab iga põhivõrguettevõtja lisama sellise häiringu oma häiringute loetelusse, ja
 - c) selleks, et võtta arvesse häiringuid, millel on suur mõju põhivõrguettevõtja või tema naabrite ülekandesüsteemile, peab iga põhivõrguettevõtja lisama sellise häiringu oma häiringute loetelusse.
3. Iga ülekandesüsteemiga ühendatud jaotusvõrguettevõtja ja oluline võrgukasutaja, kes on tootmisüksus, peab esitama häiringu analüüsimiseks kogu teabe, sealhulgas prognoosi ja jooksvad andmed, mis võib andmeid koondada vastavalt artikli 50 lõikele 2.
4. Iga põhivõrguettevõtja peab kooskõlastama oma häiringute loetelu ühtsuse osas vähemalt oma jälgimispiirkonna põhivõrguettevõtjatega vastavalt artiklile 75.
5. Iga põhivõrguettevõtja peab oma jälgimispiirkonna põhivõrguettevõtjatele teatama välistest häiringutest, mis kuuluvad tema häiringute loetelusse.
6. Iga põhivõrguettevõtja peab aegsasti teatama oma jälgimispiirkonna asjaomastele põhivõrguettevõtjatele, kui tema ülekandesüsteemi elementide skeemis tehakse topoloogilisi muudatusi, mis kuuluvad asjaomaste põhivõrguettevõtjate häiringute loetelusse väliste häiringutena.
7. Iga põhivõrguettevõtja peab tagama, et reaalaandmed oleksid piisavalt täpsed, et nende põhjal häiringute analüüsis tehtavad võimsuste jagunemise arvutused oleksid koonduvad.

Artikkel 34

Häiringute analüüs

1. Iga põhivõrguettevõtja peab tegema oma jälgimispiirkonna kohta häiringute analüüsi, et teha kindlaks, millised häiringud ohustavad või võivad ohustada talitluskindlust tema juhtimispiirkonnas, ning määrata kindlaks parandusmeetmed häiringute käsitlemiseks, sealhulgas meetmed erakorraliste häiringute mõju leevendamiseks.
2. Iga põhivõrguettevõtja peab tagama, et häiringute analüüsiga kindlaks tehtud võimalikud kõrvalekalded tema juhtimispiirkonna talitluskindluse piiridest ei ohustaks ülekandesüsteemi või ühendatud ülekandesüsteemide talitluskindlust.

3. Iga põhivõrguettevõtja peab tegema häiringute analüüsi oma jälgimispiirkonna prognoositud ja reaalaajaliste talitlusandmete alusel. Häiringute analüüsi lähteks N-olukorras tuleb võtta asjaomase ülekandesüsteemi skeem, mille puhul on võetud arvesse talitluse plaanimise järgus kavandatud plaanilised seisakud.

Artikkel 35

Häiringute käsitlemine

1. Iga põhivõrguettevõtja peab hindama häiringutega seotud ohtusid, kui ta modelleerib iga loetelus esitatud häiringut ja hindab, kas ülekandesüsteem suudab jääda talitluskindluse piiridesse N-1-olukorras.
2. Kui põhivõrguettevõtja hinnang näitab, et häiringu tõttu on suur oht, et ta ei suuda õigeaegselt ette valmistada ja käivitada parandusmeetmeid, et vältida mittevastavust N-1-kriteeriumiga, või et on oht, et häiring levib ühendatud ülekandesüsteemi, peab põhivõrguettevõtja ette valmistama ja käivitama parandusmeetmed, et võimalikult kiiresti saavutada kooskõla N-1-kriteeriumiga.
3. Kui häiring on põhjustanud N-1-olukorra, peab iga põhivõrguettevõtja käivitama parandusmeetme, tagamaks, et ülekandesüsteem taastuks normaalseisundisse nii kiiresti kui võimalik ning et see N-1-olukord muutuks uueks N-olukorraks.
4. Põhivõrguettevõtja ei pea järgima N-1-kriteeriumi järgmistel juhtudel:
 - a) lülitusjadade korral;
 - b) parandusmeetmete ettevalmistuseks ja käivitamiseks kuluva aja jooksul.
5. Põhivõrguettevõtja ei pea järgima N-1-kriteeriumi, kui tagajärjed piirduvad üksnes põhivõrguettevõtja juhtimispiirkonna lokaalse seisundiga, välja arvatud juhul, kui liikmesriik otsustab teisiti.

6. PEATÜKK

Kaitse

Artikkel 36

Üldised kaitsenõuded

1. Iga põhivõrguettevõtja peab oma ülekandesüsteemi käitama kaitse- ja reservkaitseseadmetega, et automaatselt ära hoida sellist häiringute levikut, mis võib ohustada tema ülekandesüsteemi ja sellega ühendatud süsteemi talitlust.
2. Vähemalt üks kord iga vie aasta järel peab iga põhivõrguettevõtja üle vaatama kaitsestrategie ja -põhimõtted ning vajaduse korral need ajakohastama, et tagada kaitseseadmete nõuetekohane toimimine ja talitluskindlus.
3. Pärast kaitsetoimingut, mille mõju ulatub üle põhivõrguettevõtja juhtimispiirkonna ja võrkudevaheliste ühenduste, peab põhivõrguettevõtja hindama, kas tema juhtimispiirkonna kaitseseadmed töötavad plaanipäraselt, ning võtma vajaduse korral parandusmeetmed.
4. Iga põhivõrguettevõtja peab määrama kindlaks oma ülekandesüsteemi kaitseseadmete seadeväärtused, millega tagatakse usaldusväärne, kiire ja selektiivne rikke eraldamine, sealhulgas rikke eraldamise reservkaitse poolt põhikaitse-süsteemi tõrke korral.
5. Enne kaitse- ja reservkaitseseadmete kasutusele võtmist ja pärast iga muudatuse tegemist peab iga põhivõrguettevõtja enne seadistuse muutmist leppima naaberpõhivõrguettevõtjatega kokku ja kooskõlastama võrkudevaheliste ühenduste kaitse seadeväärtused.

*Artikkel 37***Erikaitesesüsteemid**

Kui põhivõrguettevõtja kasutab erikaitesesüsteeme, peab ta:

- a) tagama, et iga erikaitesesüsteem toimib selektiivselt, usaldusväärselt ja tõhusalt;
- b) hindama enne erikaitsesüsteemi kavandamist, millised on tagajärjed ülekandesüsteemile, kui erikaitsesüsteem ei tööta korralikult, võttes arvesse mõju asjaomastele põhivõrguettevõtjatele;
- c) veenduma, et erikaitsesüsteem on töökindluselt võrreldav ülekandesüsteemi elementide põhikaitsesüsteemidega;
- d) käitama erikaitsesüsteemiga ülekandesüsteemi artiklis 25 sätestatud talitluskindluse piiride kohaselt ja
- e) kooskõlastama erikaitsesüsteemi funktsioonid, käivitamispehimohtted ja seadeväärtused naaberpehivõrguettevõtjate ja mõjutatud jaotusvõrguettevõtjatega, sealhulgas suletud jaotusvõrkude ettevõtjatega ja ülekandesüsteemiga ühendatud mõjutatud oluliste võrgukasutajatega.

*Artikkel 38***Dünaamilise stabiilsuse jälgimine ja hindamine**

1. Iga pehivõrguettevõtja peab kontrollima oma ülekandesüsteemi dünaamilist stabiilsust lõike 6 kohaste vallas seisundi uuringutega. Iga pehivõrguettevõtja peab ülekandesüsteemi dünaamilise stabiilsuse jälgimise jaoks asjakohaseid andmeid vahetama oma sünkroonala teiste pehivõrguettevõtjatega.
2. Iga pehivõrguettevõtja peab vähemalt üks kord aastas tegema dünaamilise stabiilsuse hinnangu, et teha kindlaks stabiilsuse piirid ja oma ülekandesüsteemi stabiilsuse võimalikud probleemid. Iga sünkroonala kõik pehivõrguettevõtjad peavad kooskõlastama dünaamilise stabiilsuse hinnangu, mis peab hõlmama kas kogu sünkroonala või selle osi.
3. Dünaamilise stabiilsuse kooskõlastatud hindamisel peavad asjaomased pehivõrguettevõtjad määrama kindlaks järgmise:
 - a) dünaamilise stabiilsuse kooskõlastatud hindamise ulatus vähemalt ühise võrgumudeli mõistes;
 - b) andmekogum, mida asjaomased pehivõrguettevõtjad omavahel vahetavad dünaamilise stabiilsuse kooskõlastatud hinnangu tegemiseks;
 - c) loetelu ühiselt kokkulepitud stsenaariumidest, mida kasutatakse dünaamilise stabiilsuse kooskõlastatud hinnangu tegemiseks, ja
 - d) ühiselt kokku lepitud loetelu häiringutest ja häiringutest, mille mõju tuleb hinnata dünaamilise stabiilsuse kooskõlastatud hindamise kaudu.
4. Kui halvasti summutatud piirkondadevahelistest võnkumistest tekivad stabiilsuse probleemid, mis mõjutavad sünkroonala mitut pehivõrguettevõtjat, peab iga pehivõrguettevõtja osalema dünaamilise stabiilsuse kooskõlastatud hindamises sünkroonala tasandil, niipea kui võimalik, ja esitama hindamiseks vajalikud andmed. Sellise hindamise peavad algatama ja lõpuni viima kas asjaomased pehivõrguettevõtjad või Euroopa elektri pehivõrguettevõtjate võrgustik.
5. Kui pehivõrguettevõtja teeb kindlaks võimaliku mõju pingele, rootori nurgale või sageduse stabiilsusele seoses teiste ühendatud ülekandesüsteemidega, peavad asjaomased pehivõrguettevõtjad kooskõlastama meetodid, mida kasutatakse dünaamilise stabiilsuse hindamiseks, esitama vajalikud andmed ja kavandama ühised parandusmeetmed stabiilsuse tagamiseks, sealhulgas pehivõrguettevõtjate ühised toimingud.
6. Dünaamilise stabiilsuse hindamise meetodite kindlaksmääramisel peab iga pehivõrguettevõtja järgima järgmisi eeskirju:
 - a) kui loetelu häiringute puhul saavutatakse püsitalitluse piirid enne stabiilsuse piire, peab pehivõrguettevõtja kasutama dünaamilise stabiilsuse hindamise alusena üksnes pikaajalise talitluse plaanimise järgus tehtud vallasuuringuid;

- b) kui plaaniliste seisakute tingimustes loetelu häiringute osas on püsitalitluse piirid ja stabiilsuse piirid üksteisele lähedal või kui stabiilsuse piirid saavutatakse enne püsitalitluse piire, peab põhivõrguettevõtja tegema dünaamilise stabiilsuse hinnangu järgmise päeva tegevuse planeerimise järgus, kuni sellised tingimused püsivad. Kui vaja, peavad põhivõrguettevõtjad kavandama parandusmeetmed kasutamiseks reaajalises talitluses, ja
- c) kui ülekandesüsteem on häiringute loetelu osas N-olukorras ja stabiilsuse piirid saavutatakse enne püsitalitluse piire, peab põhivõrguettevõtja tegema dünaamilise stabiilsuse hinnangu kõikides talitluse plaanimise järkudes ja ümber hindama stabiilsuse piire, niipea kui on ilmnenud oluline muutus N-olukorras.

Artikkel 39

Dünaamilise stabiilsuse juhtimine

1. Kui dünaamilise stabiilsuse hindamine näitab, et stabiilsuse piire rikutakse, peavad põhivõrguettevõtjad, kelle juhtimispiirkonnas rikkumine aset leidis, kavandama, ette valmistama ja käivitama parandusmeetmed, et hoida ülekandesüsteemi stabiilsust. Kõnealused parandusmeetmed võivad hõlmata olulisi võrgukasutajaid.
2. Iga põhivõrguettevõtja tagab, et selliste rikete eraldamise aeg, mis võivad põhjustada ülekandesüsteemi laileviestabiilsuse, oleks lühem kriitilisest rikke eraldamise ajast, mille põhivõrguettevõtja on arvutanud dünaamilise stabiilsuse hinnangus artikli 38 kohaselt.
3. Väikseima inerts nõuded, mis on olulised seoses sageduse stabiilsusega sünkroonala tasandil:
 - a) sünkroonala kõik põhivõrguettevõtjad peavad hiljemalt kaks aastat pärast käesoleva määruse jõustumist tegema sünkroonala kaupa ühise uuringu, et teha kindlaks, kas on vaja kehtestada väikseima inerts nõuded, võttes arvesse kulusid ja tulusid ning ka muid võimalusi. Põhivõrguettevõtjad peavad tehtavatest uuringutest teatama oma reguleerivale asutusele. Kõik põhivõrguettevõtjad peavad selliseid uuringuid korrapäraselt läbi vaatama ja iga kahe aasta järel ajakohastama;
 - b) kui punktis a osutatud uuringud näitavad, et on vaja määrata kindlaks väikseima nõutava inerts nõuded, peavad kõik asjaomase sünkroonala põhivõrguettevõtjad koos välja töötama meetodika, kuidas teha kindlaks, milline on väikseim nõutav inerts, et tagada talitluskindlus ja vältida stabiilsuse piirmäärade ületamist. Selline meetodika peab olema kooskõlas tõhususe ja proportsionaalsuse põhimõtetega, see tuleb välja töötada kuue kuu jooksul pärast punktis a osutatud uuringute lõpetamist ning seda tuleb ajakohastada kuue kuu jooksul pärast uuringute uuendamist ja uuringute andmete kättesaadavaks tegemist, ja
 - c) iga põhivõrguettevõtja peab võtma reaajalises talitluses kasutusele väikseima inerts vastavalt oma juhtimispiirkonnas kindlaksmääratud meetodikale ja punkti b kohaselt saadud andmetele.

2. JAOTIS

ANDMEVAHETUS

1. PEATÜKK

Andmevahetust käsitlevad üldnõuded

Artikkel 40

Andmevahetusega seotud korralduslikud nõuded, ülesanded, kohustused ja andmevahetuse kvaliteet

1. Andmevahetus ning andmete ja teabe esitamine käesoleva jaotise kohaselt peavad kajastama võimalikult suurel määral ülekandesüsteemi tegelikku ja prognoositavat olukorda.
2. Iga põhivõrguettevõtja vastutab kõrge kvaliteediga andmete ja teabe esitamise ja kasutamise eest.
3. Iga põhivõrguettevõtja peab koguma oma jälgimispiirkonna kohta järgmist teavet ja seda vahetama teiste põhivõrguettevõtjatega sellisel määral, et see oleks piisav talitluskindluse analüüsi tegemiseks vastavalt artiklile 72:
 - a) tootmise;
 - b) tarbimise;

- c) ajagraafikute;
- d) tasakaaluseisundite;
- e) plaaniliste seisakute ja alajaamade skeemi ning
- f) prognooside kohta.

4. Iga põhivõrguettevõtja peab lõikes 3 sätestatud andmed esitama artiklis 64 osutatud põhivõrguettevõtja individuaalse võrgumudeli igas lülis sisestatava ja väljastatava energiana.

5. Kooskõlastatult jaotusvõrguettevõtjate ja oluliste võrgukasutajatega peab iga põhivõrguettevõtja määrama kindlaks andmevahetuse kasutatavuse ja ulatuse järgmiste kategooriate alusel:

- a) struktuursed andmed artikli 48 kohaselt;
- b) kavandamise ja prognoosimise andmed artikli 49 kohaselt;
- c) reaalaandmed vastavalt artiklitele 44, 47 ja 50 ning
- d) eeskirjad vastavalt artiklitele 51–53.

6. Hiljemalt kuus kuud pärast käesoleva määruse jõustumist peavad kõik põhivõrguettevõtjad koos kokku leppima peamised korralduslikud nõuded, ülesanded ja kohustused seoses andmevahetusega. Kõnealustes korralduslikes nõuetes, ülesannetes ja kohustustes tuleb võtta arvesse ja vajaduse korral täiendada määruse (EL) 2015/1222 artikli 16 kohast tootmise ja koormuse andmete meetodikat. Kõnealused nõuded, ülesanded ja kohustused kehtivad kõikide selle jaotise andmevahetuse sätete kohta, lisaks sellele tuleb kohaldada järgmisi korralduslikke nõudeid, ülesandeid ja kohustusi:

- a) põhivõrguettevõtjate kohustus teatada viivitamata kõikidele naaberpõhivõrguettevõtjatele kõikidest muudatustest kaitseseadistuses, soojuslikes piirmäärades ja tehnilistes võimsustes võrkudevahelistes ühendustes nende juhtimispiirkondade vahel;
- b) otse ülekandesüsteemi ühendatud jaotusvõrkude ettevõtjate kohustused teatada põhivõrguettevõtjatele, kelle võrku nad on ühendatud, kokkulepitud aja jooksul kõikidest käesoleva jaotise kohaste andmete ja teabega seotud muudatustest;
- c) naaberjaotusvõrkude ja/või suubuvate ja väljuvate jaotusvõrkude vaheliste piirkondade ettevõtjate kohustus teavitada üksteist kõikidest käesoleva jaotise kohaste andmete ja teabe muudatustest;
- d) oluliste võrgukasutajate kohustus teatada oma põhivõrguettevõtjatele või jaotusvõrguettevõtjatele kokkulepitud ajavahemiku jooksul kõikidest asjaomastest muudatustest seoses andmete ja teabega, mis on kindlaks määratud käesoleva jaotise kohaselt;
- e) käesoleva jaotise kohaselt kindlaksmääratud andmete ja teabe üksikasjalik sisu, sealhulgas peamised põhimõtted, andmete liik, sidevahendid, kasutatav andmevorming ja -standard, ajakava ja vastutusosalad;
- f) selliste andmete ja teabe ajatempel ja esitamise sagedus, mida edastavad jaotusvõrguettevõtjad ja olulised võrgukasutajad ning mida kasutavad põhivõrguettevõtjad mitmesugustes ajavahemikes. Tuleb määrata kindlaks reaalajalise teabe ja kavakohaselt esitatavate andmete esitamise ning struktuursete andmete ajakohastamise sagedus, ja
- g) käesoleva jaotise kohaselt kindlaksmääratud andmete ja teabe esitamise vorming.

Korralduslikud nõuded, ülesanded ja kohustused avaldab Euroopa elektri põhivõrguettevõtjate võrgustik.

7. Hiljemalt kaheksateist kuud pärast käesoleva määruse jõustumist peab iga põhivõrguettevõtja leppima kokku asjaomaste jaotusvõrguettevõtjatega, millised on tulemuslikud, tõhusad ja proportsionaalsed toimingud nendevahelise andmevahetuse korraldamiseks ja juhtimiseks, sealhulgas, kui võrgu tõhusaks talitlemiseks vaja, jaotusvõrkude ja oluliste võrgukasutajate andmete esitamiseks. Ilma et sellega piirataks lõike 6 punkti g sätteid, peab iga põhivõrguettevõtja leppima asjaomaste jaotusvõrguettevõtjatega kokku, milline on andmevahetuses kasutatav vorming.

8. Ülekandesüsteemiga ühendatud olulistel võrgukasutajatel peab olema juurdepääs andmetele, mis on seotud nende hallatavate võrguseadmetega ühenduspunktis.

9. Iga põhivõrguettevõtja peab ülekandesüsteemiga ühendatud jaotusvõrkude ettevõtjatega kokku leppima, millises ulatuses täiendavat teavet tuleb neil vahetada seoses kasutatavate võrguseadmetega.

10. Selliste jaotusvõrkude ettevõtjatel, millel on ühenduspunkt ülekandesüsteemiga, on õigus saada asjakohast struktuurset, plaanilist ja reaalaajalist teavet asjaomastelt põhivõrguettevõtjalt ja koguda sellist teavet naaberjaotusvõrguettevõtjalt. Naaberjaotusvõrguettevõtjad peavad kooskõlastatult määrama kindlaks, millist teavet tuleks vahetada.

2. PEATÜKK

Põhivõrguettevõtjate vaheline andmevahetus

Artikkel 41

Struktuursete ja prognoosiandmete vahetamine

1. Naaberpõhivõrguettevõtjad peavad vahetama vähemalt järgmist struktuurset teavet oma jälgimispiirkonna kohta:

- a) alajaamade normaalskeem ja muud asjakohased andmed pingetasemete kaupa;
- b) ülekandeliinide tehnilised andmed;
- c) selliste trafode tehnilised andmed, millega on ühendatud jaotusvõrgud, tarbimisseadmetest olulised võrgukasutajad ning tootmisüksustest oluliste võrgukasutajate generaatorite plokitrafod;
- d) tootmismoodulitest oluliste võrgukasutajate suurim ja vähim aktiiv- ja reaktiivvõimsus;
- e) faasinihutustrafode tehnilised andmed;
- f) alalisvooluülekandesüsteemide tehnilised andmed;
- g) reaktorite, kondensaatorite ja staatiliste var-kompensaatorite tehnilised andmed ja
- h) iga põhivõrguettevõtja artikli 25 kohaselt kindlaksmääratud talitluskindluse piirid.

2. Ülekandesüsteemide kaitse kooskõlastamiseks peavad naaberpõhivõrguettevõtjad vahetama selliste liinide kaitse seadistusväärtusi, millega seotud häiringud kuuluvad häiringute loetelusse väliste häiringutena.

3. Talitluskindluse analüüside kooskõlastamiseks ja ühise võrgumudeli koostamiseks vastavalt artiklitele 67–70 peab iga põhivõrguettevõtja vahetama vähemalt kõikide sama sünkroonala põhivõrguettevõtjatega vähemalt järgmist teavet:

- a) oma juhtimispiirkonna vähemalt 220 kV pingega ülekandesüsteemide skeem;
- b) alla 220 kV pingega ülekandesüsteemi mudel või selle ekvivalent, kui sellisel süsteemil on oluline mõju tema enda ülekandesüsteemile;
- c) ülekandesüsteemi elementide soojuslikud piirmäärad ning
- d) realistlik ja täpne summaarse sisestatava ja väljastatava energia prognoos primaarenergiaallikate lõikes igas ülekandesüsteemi lülis eri ajavahemikes.

4. Artikli 38 lõigete 2 ja 4 kohaselt tehtavate dünaamilise stabiilsuse hinnangute kooskõlastamiseks ning nende koostamiseks peab iga põhivõrguettevõtja teiste sama sünkroonala või selle asjakohase osa põhivõrguettevõtjatega vahetama järgmisi andmeid:

- a) tootmismoodulitest oluliste võrgukasutajatega seotud andmed vähemalt järgmise kohta:
 - i) dünaamilise stabiilsuse hindamiseks sobiva generaatori elektrilised näitajad, sealhulgas koguinerts;
 - ii) kaitsemudelid;
 - iii) generaator ja jõumasin;

- iv) pingekõrgendustrafo kirjeldus;
 - v) vähim ja suurim reaktiivvõimsus;
 - vi) pingemudelid ja kiirusregulaatori mudelid ning
 - vii) suurte häiringute modelleerimiseks sobivad jõumasina mudelid ja ergutussüsteemi mudelid;
- b) astmevahetajate puhul andmed reguleerimise liigi kohta ja pinge reguleerimise vahemiku kohta, sealhulgas olemasolevate koormuse astmevahetajate kirjeldus, ning pingekõrgendustrafode ja võrgutrafode puhul andmed reguleerimise liigi kohta ja pinge reguleerimise vahemiku kohta, ja
- c) andmed kõrgepingealalisvoolusüsteemide ja FACTSi seadmete kohta süsteemi või seadmete dünaamilistes mudelites ja sellega seotud reguleerimine suurte häiringute korral.

Artikkel 42

Reaalajaandmete vahetamine

1. Artiklite 18 ja 19 kohaselt vahetab iga põhivõrguettevõtja teiste sama sünkroonala põhivõrguettevõtjatega järgmisi andmeid oma ülekandesüsteemi seisundi kohta, kasutades Euroopa elektri põhivõrguettevõtjate võrgustiku infotehnoloogilist vahendit andmete vahetamiseks reaalajas üleeuroopalisel tasandil:

- a) sagedus;
- b) sageduse taastamise juhtimise viga;
- c) mõõdetud aktiivvõimsuse vahetused LFC piirkondade vahel;
- d) tootmise koondatud sisend;
- e) süsteemi seisund artikli 18 kohaselt;
- f) koormuse-sageduse reguleerija seadeväärtus ja
- g) võimsusvahetus virtuaalsete sideliinide kaudu.

2. Iga põhivõrguettevõtja vahetab oma jälgimisalas teiste põhivõrguettevõtjatega järgmisi andmeid oma ülekandesüsteemi kohta, kasutades reaalajalist andmevahetust põhivõrguettevõtjate järelevalve- ja andmekogumissüsteemi (SCADA) ja energiajuhtimissüsteemi vahel:

- a) alajaama tegelik skeem;
- b) liinilahtri aktiiv- ja reaktiivvõimsus, sealhulgas ülekande-, jaotusliinid ja oluliste võrgukasutajate ühendusliinid;
- c) trafolahtri aktiiv- ja reaktiivvõimsus, sealhulgas ülekande-, jaotus- ja oluliste võrgukasutajate trafouhendused;
- d) tootmisüksuse lahtri aktiiv- ja reaktiivvõimsus;
- e) trafode, sealhulgas faasinihutustrafode reguleerimisasendid;
- f) mõõdetud või eeldatav latipinge;
- g) reaktori lahtri ja kondensaatori lahtri või staatilise var-kompensaatori reaktiivvõimsus ja
- h) aktiiv- ja reaktiivvõimsuse tarnesuutlikkuse piirangud jälgimispiirkonnas.

3. Igal põhivõrguettevõtjal on õigus saada kõigilt oma jälgimispiirkonna põhivõrguettevõtjatelt hinnanguliste andmete reaalajalistele seisunditele vastavaid väärtusi kõnealuse põhivõrguettevõtja juhtimispiirkonnast, kui see on vajalik kõnealuse põhivõrguettevõtja ülekandesüsteemi talitluskindluse tagamiseks.

3. PEATÜKK

Andmevahetus põhi- ja jaotusvõrguettevõtjate vahel põhivõrguettevõtja juhtimispiirkonnas

Artikkel 43

Struktuursete andmete vahetamine

1. Iga põhivõrguettevõtja peab kindlaks määrama ülekandesüsteemiga ühendatud jaotusvõrkude jälgimispiirkonna, mis on vajalik põhivõrguettevõtjale, et täpselt ja tõhusalt teha kindlaks süsteemi seisund, kasutades artikli 75 kohaselt väljatöötatud meetodikat.
2. Kui põhivõrguettevõtja leiab, et jaotusvõrgul, millel ei ole ülekandesüsteemiga ühenduspunkti, on märkimisväärne mõju pingele, võimsusvoogudele või muudele elektrilistele näitajatele, millega kirjeldatakse ülekandesüsteemi käitumist, peab põhivõrguettevõtja määrama, et selline jaotusvõrk kuuluks jälgimispiirkonda vastavalt artiklile 75.
3. Lõigetes 1 ja 2 sätestatud jälgimispiirkonna struktuurne teave, mille iga jaotusvõrguettevõtja esitab põhivõrguettevõtjale, peab sisaldama vähemalt järgmist:
 - a) alajaamad pinge lõikes;
 - b) punktis a osutatud alajaamu ühendavad liinid;
 - c) punktis a osutatud alajaamade trafod;
 - d) olulised võrgukasutajad ja
 - e) punktis a osutatud alajaamadega ühendatud reaktorid ja kondensaatorid.
4. Iga ülekandesüsteemiga ühendatud jaotusvõrguettevõtja peab esitama põhivõrguettevõtjale ajakohastatud struktuurse teabe lõike 3 kohaselt vähemalt üks kord kuue kuu jooksul.
5. Iga ülekandesüsteemiga ühendatud jaotusvõrgu ettevõtja peab esitama põhivõrguettevõtjale vähemalt üks kord aastas tema jaotusvõrku ühendatud määruse (EL) 2016/631 nõuetele vastavate A-tüüpi tootmismoodulite kogutootmisvõimsuse primaarenergiaallikate lõikes ning parimad võimalikud tootmisvõimsuse hinnangud selliste tema jaotusvõrku ühendatud A-tüüpi tootmismoodulite kohta, mille suhtes määruse (EL) 2016/631 nõudeid ei kohaldata või mille suhtes tehakse erand kõnealuse määruse nõuetest, ning asjaomase teabe nende sageduskäitumise kohta.

Artikkel 44

Reaalajaandmete vahetamine

Kui põhivõrguettevõtja ei ole ette näinud teisiti, peab iga jaotusvõrguettevõtja esitama oma põhivõrguettevõtjale reaalajas teavet põhivõrguettevõtja artikli 43 lõigetes 1 ja 2 osutatud jälgimispiirkonna kohta, sealhulgas:

- a) alajaama tegelik skeem;
- b) liinilahtri aktiiv- ja reaktiivvõimsus;
- c) trafolahtri aktiiv- ja reaktiivvõimsus;
- d) tootmisüksuse lahtris sisestatud aktiiv- ja reaktiivvõimsus;
- e) ülekandesüsteemiga ühendatud trafode astmelülite asendid;
- f) latipinged;
- g) reaktori lahtri ja kondensaatori lahtri reaktiivvõimsus;
- h) parimad kättesaadavad andmed jaotusvõrguettevõtja piirkonna koondtootmise kohta primaarenergiaallikate lõikes ja
- i) parimad kättesaadavad andmed jaotusvõrguettevõtja piirkonna koondtarbimise kohta.

4. PEATÜKK

Andmevahetus põhivõrguettevõtjate, võrkudevaheliste ühenduste või muude liinide omanike ja ülekandesüsteemi ühendatud tootmismoodulite omanike vahel

Artikkel 45

Struktuursete andmete vahetamine

1. Iga oluline võrgukasutaja, kes on ülekandesüsteemi ühendatud D-tüüpi tootmismoodulitest tootmisüksuse omanik, peab esitama põhivõrguettevõtjale vähemalt järgmised andmed:

- a) tootmismooduli üldised andmed, sealhulgas tema paigaldatud võimsus ja primaarenergiaallikas;
- b) turbiini ja tootmisüksuse andmed, sealhulgas külm- ja soekäivituse kestus;
- c) lühisvoolu arvutuse andmed;
- d) tootmisüksuse trafo andmed;
- e) artikli 154 kohaselt FCRI teenust pakkuvate või osutavate tootmismoodulite FCRI andmed;
- f) artikli 158 kohaselt FRRi teenust pakkuvate või osutavate tootmismoodulite FRRi andmed;
- g) artikli 161 kohaselt RRI teenust pakkuvate või osutavate tootmismoodulite RRI andmed;
- h) ülekandesüsteemi taastamiseks vajalikud andmed;
- i) dünaamiliseks modelleerimiseks vajalikud andmed ja mudelid;
- j) kaitseandmed;
- k) parandusmeetmete kulukuse määramiseks vajalikud andmed vastavalt artikli 78 lõike 1 punktile b; kui põhivõrguettevõtja kasutab kooskõlas artikli 4 lõike 2 punktiga d turupõhiseid mehhanisme, loetakse põhivõrguettevõtja makstavate tasude sätestamine piisavaks;
- l) pinge ja reaktiivvõimsuse juhtimise suutlikkus.

2. Iga ülekandesüsteemi ühendatud B- või C-tüüpi tootmismoodulite tootmisüksusest oluline võrgukasutaja peab esitama põhivõrguettevõtjale vähemalt järgmised andmed:

- a) tootmismooduli üldised andmed, sealhulgas tema paigaldatud võimsus ja primaarenergiaallikas;
- b) lühisvoolu arvutuse andmed;
- c) artiklis 173 esitatud määratluse ja nõuete kohased FCRI andmed FCRI teenust pakkuvate või osutavate tootmismoodulite kohta;
- d) FRRi teenust pakkuvate või osutavate tootmismoodulite FRRi andmed;
- e) RRI teenust pakkuvate või osutavate tootmismoodulite RRI andmed;
- f) kaitseandmed;
- g) reaktiivvõimsuse juhtimise suutlikkus;
- h) parandusmeetmete kulukuse määramiseks vajalikud andmed vastavalt artikli 78 lõike 1 punktile b; kui põhivõrguettevõtja kasutab artikli 4 lõike 2 punkti d kohaseid turupõhiseid mehhanisme, loetakse põhivõrguettevõtja makstavate tasude sätestamine piisavaks;
- i) dünaamilise stabiilsuse hindamiseks artikli 38 kohaselt vajalikud andmed.

3. Põhivõrguettevõtja võib ülekandesüsteemi ühendatud tootmismoodulitest tootmisüksuse omanikult andmeid juurde nõuda, kui see on vajalik talitluskindluse analüüsi tegemiseks III osa 2. jaotise kohaselt.
4. Iga alalisvooluülekandesüsteemi või võrkudevahelise ühenduse omanik peab esitama põhivõrguettevõtjale alalisvooluülekandesüsteemi või võrkudevahelise ühenduse kohta järgmised andmed:
- paigaldise nimesildi andmed;
 - trafo andmed;
 - filtrite ja filtrikomplektide andmed;
 - reaktiivvõimsuse kompenseerimise andmed;
 - aktiivvõimsuse juhtimise suutlikkus;
 - reaktiivvõimsuse ja pinge juhtimise suutlikkus;
 - aktiiv- või reaktiivtalitluse eelistamine, kui see on asjakohane;
 - sageduskaja suutlikkus;
 - dünaamilised mudelid dünaamiliseks modelleerimiseks;
 - kaitseandmed ja
 - rikkeläbimisvõime.
5. Iga võrkudevahelise vahelduvvooluühenduse omanik peab esitama põhivõrguettevõtjale vähemalt järgmised andmed:
- paigaldise nimesildi andmed;
 - elektrilised näitajad;
 - asjaomane kaitse.

Artikkel 46

Kavandatud andmevahetus

1. Iga oluline võrgukasutaja, kes on ülekandesüsteemi ühendatud B-, C- või D-tüüpi tootmismoodulitest tootmisüksuse omanik, peab esitama põhivõrguettevõtjale vähemalt järgmised andmed:
- väljundaktiivvõimsuse ja aktiivvõimsuse reservide suurus ja valmidus järgmiseks päevaks ja päevasiseselt;
 - viivitamata kõik aktiivvõimsuse graafikujärgsed katkestused ja piirangud;
 - prognoositud reaktiivvõimsuse juhtimise suutlikkuse piirangud ja
 - erandina punktidest a ja b keskjuhtimisega piirkondades andmed, mida põhivõrguettevõtja vajab väljundvõimsuse kava koostamiseks.
2. Iga alalisvooluülekandesüsteemi käitaja peab teatama põhivõrguettevõtjatele vähemalt järgmist:
- aktiivvõimsuse graafiku ja valmiduse järgmiseks päevaks ja päevasiseselt;
 - viivitamata kõik aktiivvõimsuse graafikujärgsed katkestused ja piirangud ja
 - prognoositud reaktiivvõimsuse ja pinge juhtimise suutlikkuse piirangud.
3. Iga võrkudevahelise vahelduvvooluühenduse või liini käitaja peab esitama oma kavandatud valmiduse katkestuste või aktiivvõimsuse piirangute andmed põhivõrguettevõtjatele.

*Artikkel 47***Reaalajaandmete vahetamine**

1. Kui põhivõrguettevõtja ei ole ette näinud teisiti, peab iga oluline võrgukasutaja, kes on B-, C- või D-tüüpi tootismoodulitest tootmisüksuse omanik, esitama põhivõrguettevõtjale reaalajas vähemalt järgmised andmed:

- a) võimsuslülitite asend ühenduspunktis või muus põhivõrguettevõtjaga kokku lepitud mõjutuspunktis;
- b) aktiiv- ja reaktiivvõimsus ühenduspunktis või muus põhivõrguettevõtjaga kokku lepitud mõjutuspunktis ja
- c) tootmisüksuse puhul, mille tarbimine ei ole omatarve, netoaktiiv- ja -reaktiivvõimsus.

2. Kui põhivõrguettevõtja ei ole ette näinud teisiti, peab iga alalisvooluülekan-desüsteemi või võrkudevahelise vahelduvvooluühenduse omanik esitama põhivõrguettevõtjatele reaalajas vähemalt järgmised andmed alalisvooluülekan-desüsteemi või võrkudevahelise vahelduvvooluühenduse ühenduspunkti kohta:

- a) võimsuslülitite asend;
- b) talitlus seisund ja
- c) aktiiv- ja reaktiivvõimsus.

*5. PEATÜKK****Andmete vahetamine põhivõrguettevõtjate, jaotusvõrguettevõtjate ja jaotusvõrguühendusega tootismoodulite vahel****Artikkel 48***Struktuursete andmete vahetamine**

1. Kui põhivõrguettevõtja ei ole ette näinud teisiti, peab iga tootismooduleid sisaldava tootmisüksuse omanik, kes on artikli 2 lõike 1 punkti a kohane oluline võrgukasutaja ning kes on artikli 2 lõike 1 punkti e kohase oluliste võrgukasutajate koondaja kaudu ühendatud jaotusvõrku, esitama põhivõrguettevõtjale ja selle jaotusvõrgu ettevõtjale, millega tal on ühenduspunkt, vähemalt järgmised andmed:

- a) tootismooduli üldised andmed, sealhulgas ehituslik võimsus ja primaarenergiaallikas või kütuse liik;
- b) artiklis 173 esitatud määratluse ja nõuete kohased FCRI andmed FCRI teenust pakkuvate või osutavate tootmisüksuste puhul;
- c) FRRi andmed FRRi teenust pakkuvate või osutavate tootmisüksuste puhul;
- d) RRI teenust pakkuvate või osutavate tootismoodulite puhul RRI andmed;
- e) kaitseandmed;
- f) reaktiivvõimsuse juhtimise suutlikkus;
- g) võimsuslülitite kaugjuurdepääsu suutlikkus;
- h) andmed, mida on vaja dünaamiliseks modelleerimiseks määruse (EL) 2016/631 sätete kohaselt, ja
- i) iga tootismooduli pingetase ja asukoht.

2. Iga tootismooduleid sisaldava tootmisüksuse omanik, kes on artikli 2 lõike 1 punktide a ja e kohane oluline võrgukasutaja, peab esitama põhivõrguettevõtjale ja selle jaotusvõrgu ettevõtjale, millega tal on ühenduspunkt, kokkulepitud aja jooksul ja hiljemalt esimese kasutuselevõtu ajal või olemasoleva paigaldise muudatuste tegemise ajal teabe selle kohta, milliseid muudatusi on tehtud lõikes 1 osutatud andmete ulatuses ja sisus.

*Artikkel 49***Kavandatud andmevahetus**

Kui põhivõrguettevõtja ei ole ette näinud teisiti, esitab iga tootmismooduleid sisaldava tootmisüksuse omanik, kes on artikli 2 lõike 1 punktide a ja e kohane oluline võrgukasutaja, põhivõrguettevõtjale ja selle jaotusvõrgu ettevõtjale, millega tal on ühenduspunkt, vähemalt järgmised andmed:

- a) graafikujärgsed valmiduse katkestused, graafikujärgsed aktiivvõimsuse piirangud ja prognoositud plaaniline väljundaktiivvõimsus ühenduspunktis;
- b) prognoositud reaktiivvõimsuse juhtimise suutlikkuse piirangud ja
- c) erandina punktidest a ja b keskjuhtimisega piirkondades andmed, mida põhivõrguettevõtja vajab väljundvõimsuse kava koostamiseks.

*Artikkel 50***Reaalajaandmete vahetamine**

1. Kui põhivõrguettevõtja ei ole ette näinud teisiti, esitab iga tootmismooduleid sisaldava tootmisüksuse omanik, kes on artikli 2 lõike 1 punktide a ja e kohane oluline võrgukasutaja, põhivõrguettevõtjale ja selle jaotusvõrgu ettevõtjale, millega tal on ühenduspunkt, vähemalt järgmised reaalajaandmed:

- a) lülitusseadmete ja võimsuslülitite asend ühenduspunktis ja
- b) aktiiv- ja reaktiivvõimsuse vood, voolutugevus ja pinge ühenduspunktis.

2. Iga põhivõrguettevõtja peab määrama kindlaks kooskõlastatult vastutavate jaotusvõrguettevõtjatega, millised olulised võrgukasutajad võib vabastada lõikes 1 loetletud andmete esitamisest reaalajas otse põhivõrguettevõtjale. Sellisel juhul peavad vastutavad põhivõrguettevõtjad ja jaotusvõrguettevõtjad saavutama kokkuleppe, milliseid asjaomaste oluliste võrgukasutajate reaalajalisi koondandmeid tuleb esitada põhivõrguettevõtjale.

*Artikkel 51***Oluliste tootmismoodulite andmete vahetamine põhivõrguettevõtjate ja jaotusvõrguettevõtjate vahel**

1. Kui põhivõrguettevõtja ei ole ette näinud teisiti, peab iga jaotusvõrguettevõtja esitama oma põhivõrguettevõtjale artiklites 48–50 sätestatud teabe põhivõrguettevõtja nõutud sageduse ja üksikasjalikkusega.

2. Iga põhivõrguettevõtja peab tegema kättesaadavaks sellele ettevõtjale, kelle jaotusvõrku on olulised võrgukasutajad ühendatud, artiklites 48–50 sätestatud teabe, mida kõnealune jaotusvõrguettevõtja nõuab.

3. Põhivõrguettevõtja võib nõuda täiendavaid andmeid tootmismooduleid sisaldava tootmisüksuse omanikult, kes on artikli 2 lõike 1 punktide a ja e kohane oluline võrgukasutaja, kui see on vajalik võrgu talitluskindluse analüüsimiseks ja mudelite valideerimiseks.

*6. PEATÜKK***Andmete vahetamine põhivõrguettevõtjate ja tarbimisüksuste vahel***Artikkel 52***Andmete vahetamine põhivõrguettevõtjate ja ülekandesüsteemiga ühendatud tarbimisüksuste vahel**

1. Kui põhivõrguettevõtja ei ole ette näinud teisiti, peab iga ülekandesüsteemiga ühendatud tarbimisüksuse omanik esitama põhivõrguettevõtjale järgmised struktuursed andmed:

- a) ülekandesüsteemiga ühendatud trafode elektrilised andmed;

- b) tarbimisüksuse koormuse näitajad ja
 - c) reaktiivvõimsuse juhtimise näitajad.
2. Kui põhivõrguettevõtja ei ole ette näinud teisiti, peab iga ülekandesüsteemiga ühendatud tarbimisüksuse omanik esitama põhivõrguettevõtjale järgmised andmed:
- a) plaaniline aktiivvõimsuse tarbimine ja eeldatud reaktiivvõimsuse tarbimine päevasiseselt ja järgmise päeva kohta, sealhulgas kõik muudatused sellistes graafikutes või prognoosides;
 - b) prognoositud reaktiivvõimsuse juhtimise suutlikkuse piirangud;
 - c) tarbimiskajas osalemise korral oma kärbitava võimsuse struktuurse suurima ja vähima vahemiku graafik ja
 - d) erandina punktist a keskjuhtimisega piirkondades andmed, mida põhivõrguettevõtja vajab väljundvõimsuse graafiku koostamiseks.
3. Kui põhivõrguettevõtja ei ole ette näinud teisiti, peab iga ülekandesüsteemiga ühendatud tarbimisüksuse omanik esitama põhivõrguettevõtjale reaalses järgmised andmed:
- a) aktiiv- ja reaktiivvõimsus ühenduspunktis ja
 - b) kärbitava võimsuse suurim ja vähim vahemik.
4. Iga ülekandesüsteemiga ühendatud tarbimisüksuse omanik peab kirjeldama oma põhivõrguettevõtjale oma toimimist artiklis 27 osutatud pingevahemikes.

Artikkel 53

Andmevahetus põhivõrguettevõtjate ja jaotusvõrguga ühendatud tarbimisüksustega või tarbimiskajas osalevate kolmandate osalistega

1. Kui põhivõrguettevõtja ei ole ette näinud teisiti, peab iga jaotusvõrguga ühendatud tarbimisüksusest oluline tarbija, kes osaleb tarbimiskajas, kuid mitte kolmanda osalise kaudu, esitama järgmised graafikujärgsed ja reaalses andmed põhivõrguettevõtjale ja jaotusvõrguettevõtjale:
- a) struktuurne vähim ja suurim aktiivvõimsus, mis on kättesaadav tarbimiskaja jaoks, ning suurim ja vähim ajavahemik, mille kestel seda võimsust saab kasutada tarbimiskajas;
 - b) tarbimiskajaks kättesaadava piiranguteta aktiivvõimsuse prognoos ning kavandatud tarbimiskaja;
 - c) reaalses aktiiv- ja reaktiivvõimsus ühenduspunktis ja
 - d) kinnitus, et kasutatakse tarbimiskaja tegelike väärtuste hinnanguid.
2. Kui põhivõrguettevõtja ei ole ette näinud teisiti, peab iga oluline võrgukasutaja, kes on määruse (EL) 2016/1388 artiklis 27 määratletud tarbimiskajas osalev kolmas osaline, esitama põhivõrguettevõtjale ja jaotusvõrguettevõtjale järgmiseks päevaks ja päevasiseselt reaalses lähedastel oma jaotusvõrguga ühendatud tarbimisüksuste kohta järgmised andmed:
- a) struktuurne vähim ja suurim aktiivvõimsus, mis on kättesaadav tarbimiskaja jaoks, ning suurim ja vähim ajavahemik, mille kestel saab käivitada tarbimiskaja teatavas põhivõrguettevõtja ja jaotusvõrguettevõtja kindlaksmääratud geograafilises piirkonnas;
 - b) tarbimiskaja jaoks kättesaadava piiranguteta aktiivvõimsuse prognoos ning kavandatud tarbimiskaja tase teatavas põhivõrguettevõtja ja jaotusvõrguettevõtja kindlaksmääratud geograafilises piirkonnas;
 - c) reaalses aktiiv- ja reaktiivvõimsus ja
 - d) kinnitus, et kasutatakse tarbimiskaja tegelike väärtuste hinnanguid.

3. JAOTIS

NÕUETELE VASTAVUS

1. PEATÜKK

Ülesanded ja kohustused

Artikkel 54

Oluliste võrgukasutajate kohustused

1. Iga oluline võrgukasutaja peab teatama enne muudatuse tegemist põhivõrguettevõtjale või jaotusvõrguettevõtjale, kelle võrguga tal on ühenduspunkt, kui on kavandatud tema tehnilise suutlikkuse selline muudatus, mis võib mõjutada tema vastavust käesoleva määruse nõuetele.
2. Iga oluline võrgukasutaja peab teatama põhivõrguettevõtjale või jaotusvõrguettevõtjale, kelle võrguga tal on ühenduspunkt, häiringust, mis võib mõjutada tema vastavust käesoleva määruse nõuetele, võimalikult kiiresti pärast häiringu toimumist.
3. Iga oluline võrgukasutaja peab õigeaegselt enne alustamist teatama põhivõrguettevõtjale või jaotusvõrguettevõtjale, kelle võrguga tal on ühenduspunkt, selliste katsete ja menetluste kava, millega kontrollitakse tema seadmetiku vastavust käesoleva määruse nõuetele. Põhivõrguettevõtja või jaotusvõrguettevõtja peab eelnevalt ja õigeaegselt heaks kiitma katsete ja menetluste kava ning heakskiitmisest ei tohi põhjuse ta keelduda. Kui olulisel võrgukasutajal on jaotusvõrguga ühenduspunkt ja kui see avaldab lõike 2 kohaselt vastasmõju ainult jaotusvõrgule, on põhivõrguettevõtjal õigus nõuda asjaomase jaotusvõrgu ettevõtjalt selliste vastavuskatsete tulemusi, mis on asjakohased tema ülekandesüsteemi talitluskindluse seisukohast.
4. Vastavalt põhivõrguettevõtja või jaotusvõrguettevõtja taotlusele peab oluline võrgukasutaja määruse (EL) 2016/631 artikli 41 lõike 2 ja määruse (EL) 2016/1388 artikli 35 lõike 2 kohaselt tegema vastavuskatseid ja -modelleerimisi kõnealuste määruste kohaselt üksuse kogu tööea jooksul, eelkõige aga pärast sellise seadme riket, muudatust või asendamist, mis võib mõjutada üksuse vastavust käesoleva määruse nõuetele seoses suutlikkusega saavutada teatud väärtusi ja järgida selliste väärtustega seotud ajandõudeid ning tugiteenuste valmiduse ja nende osutamise lepingulisi nõudeid. Kolmandad osalised, kes osutavad tarbimiskajateenust otse põhivõrguettevõtjale, tootmismoodulite või tarbimisüksuste koormuste koondamise teel ümberjaotamise vahendajad ja muud aktiivvõimsuse reservi pakkujad peavad tagama, et nende seadmetikku kuuluvad üksused oleksid käesoleva määruse nõuetega vastavuses.

Artikkel 55

Põhivõrguettevõtjate ülesanded seoses süsteemi talitlusega

Iga põhivõrguettevõtja vastutab talitluskindluse eest oma juhtimispiirkonnas ning peab eelkõige:

- a) arendama ja rakendama võrguvahendeid, mis on asjakohased tema juhtimispiirkonna jaoks ning on seotud reaajalise talitluse ja talitluse plaanimisega;
- b) arendama ja kasutama vahendeid ja lahendusi häiringute ennetamiseks ja heastamiseks;
- c) kasutama, kui see on asjakohane, hangete kaudu kolmandate isikute pakutavaid teenuseid, näiteks koormuste ümberjaotamist ja vahetuskauba tegemist, ülekandevõime kitsaskohtade juhtimist, tootmisreserve ja muid tugiteenuseid;
- d) järgima juhtumite liigitust, mille on määruse (EÜ) nr 714/2009 artikli 8 lõike 3 punkti a kohaselt võtnud vastu Euroopa elektri põhivõrguettevõtjate võrgustik, ning esitama Euroopa elektri põhivõrguettevõtjate võrgustikule juhtumite liigituse koostamiseks seotud ülesannete täitmiseks vajalikku teavet ja
- e) jälgima iga-aastaselt punktide a ja b kohaselt talitluskindluse tagamiseks väljatöötatud võrguvahendite asjakohasust. Iga põhivõrguettevõtja peab tegema kindlaks kõik kõnealuste võrguhaldusvahendite asjakohased parendused, võttes arvesse iga-aastaseid aruandeid, mida Euroopa elektri põhivõrguettevõtjate võrgustik koostab juhtumite liigituse alusel kooskõlas artikliga 15. Põhivõrguettevõtja rakendab seejärel ettenähtud täiendused.

2. PEATÜKK

Talitluskatsed

Artikkel 56

Eesmärk ja kohustused

1. Iga põhivõrguettevõtja ja iga ülekandesüsteemiga ühendatud jaotusvõrgu ettevõtja või oluline võrgukasutaja võib teha oma vastavate ülekandesüsteemi elementide ja üksuste talitluskatseid modelleeritud talitlustingimustes ja piiratud aja jooksul. Seejuures peavad nad saatma sellekohase teate aegsasti enne katse alustamist ja vähendama katsete mõju süsteemi reaalselisele talitlusele. Talitluskatsete eesmärk on:

- a) tõendada, et uus ülekandesüsteemi element on talitlusse juurutamisel kooskõlas kõigi asjaomaste käesoleva määruse tehniliste ja korralduslike nõuetega;
- b) tõendada, et olulise võrgukasutaja või jaotusvõrguettevõtja uus üksus on talitlusse juurutamisel kooskõlas kõigi asjaomaste käesoleva määruse tehniliste ja korralduslike nõuetega;
- c) tõendada, et ülekandesüsteemi elemendi või olulise võrgukasutaja üksuse muudatus, mis on talitluse seisukohast oluline, on talitlusse juurutamisel kooskõlas kõigi asjaomaste käesoleva määruse tehniliste ja korralduslike nõuetega;
- d) hinnata, millist kahjulikku mõju võib avaldada ülekandesüsteemi elemendile, olulise võrgukasutaja või jaotusvõrguettevõtja üksusele süsteemi talitluses esinev rike, lühis või muu mitteplaaneline ja ootamatu juhtum.

2. Lõikes 1 osutatud talitluskatsete tulemusi peab põhivõrguettevõtja, jaotusvõrguettevõtja või oluline võrgukasutaja kasutama selleks, et:

- a) põhivõrguettevõtja saaks tagada ülekandesüsteemi elementide nõuetekohast talitlemist;
- b) jaotusvõrguettevõtja ja olulised võrgukasutajad saaksid tagada jaotusvõrgu ja oluliste võrgukasutajate üksuste nõuetekohast talitlemist;
- c) põhivõrguettevõtja, jaotusvõrguettevõtja või oluline võrgukasutaja saaks jätkata olemasolevate töövõtete kasutamist ja töötada välja uusi töövõtteid;
- d) põhivõrguettevõtja saaks tagada tugiteenuste osutamist;
- e) põhivõrguettevõtja, jaotusvõrguettevõtja või oluline võrgukasutaja saaks teavet ülekandesüsteemi elementide ja oluliste võrgukasutajate ja jaotusvõrguettevõtjate üksuste talitlemise kohta kõikides tingimustes ja kõikide asjakohaste käesoleva määruse sätete kohaselt järgmise kohta:
 - i) sageduse ja pinge muutuste juhitud kasutamine, mille eesmärk on koguda teavet ja andmeid ülekandesüsteemi ja elementide käitumise kohta, ning
 - ii) talitlusviiside katsetamine hädaseisundis ja taastamisseisundis.

3. Iga põhivõrguettevõtja tagab, et talitluse katsed ei ohustaks tema ülekandesüsteemi talitluskindlust. Talitluskatseid võib edasi lükata või peatada ettenägematute süsteemi tingimuste korral, töötajate ja üldsuse ohutuse tagamiseks ning katsetatavate seadmete, põhivõrguettevõtja või olulise võrgukasutaja ülekandesüsteemi elementide või üksuste ohutuse tagamiseks.

4. Kui katsetatava ülekandesüsteemi seisund halveneb, on kõnealuse ülekandesüsteemi põhivõrguettevõtjal õigus katse katkestada. Kui katse tegemine puudutab teist põhivõrguettevõtjat, kelle ülekandesüsteemi olukord halveneb, peab katset korraldava põhivõrguettevõtja, oluline võrgukasutaja või jaotusvõrguettevõtja kohe katse lõpetama, kui asjaomane põhivõrguettevõtja seda talle teatab.

5. Iga põhivõrguettevõtja tagab, et asjakohaste katsete ja kõikide asjaomaste analüüside tulemusi:

- a) võetaks arvesse reaalselise talitluse eest vastutavate töötajate ettevalmistus- ja sertifitseerimismenetluses;

- b) võetak arvesse Euroopa elektri põhivõrguettevõtjate võrgustiku uurimis- ja arendusprotsessis ja
- c) kasutatakse töövõtete, sealhulgas hädaseisundis ja taastamisseisundis kasutatavate töövõtete parandamiseks.

Artikkel 57

Talitluskatsete tegemine ja analüüsimine

1. Igal põhivõrguettevõtjal või jaotusvõrguettevõtjal, kelle võrgul on ühenduspunkt olulise võrgukasutajaga, on õigus kontrollida olulise võrgukasutaja vastavust käesoleva määruse nõuetele, tema eeldatavat sisendit või väljundit ning tema lepingulist tugiteenuste pakkumist mis tahes ajal kogu üksuse tööea kestel. Põhivõrguettevõtja või jaotusvõrguettevõtja peab kõnealustest talitluskatsetest teatama olulisele võrgukasutajale aegsasti enne nende korraldamist.
2. Põhivõrguettevõtja või jaotusvõrguettevõtja, kelle võrgul on ühenduspunkt olulise võrgukasutajaga, peab avaldama esitatavate andmete ja dokumentide loetelu ning nõuded, mida oluline võrgukasutaja peab täitma vastavuse kontrollimiseks korraldatavas talitluskatses. Selline loetelu peab sisaldama vähemalt järgmist teavet:
 - a) kõik dokumendid ja seadmeid käsitlevad tõendid, mis oluline võrgukasutaja peab esitama;
 - b) süsteemi talitluse seisukohast olulised tehnilised üksikasjad olulise võrgukasutaja üksuse kohta;
 - c) nõuded dünaamilise stabiilsuse hindamise mudelite kohta ja
 - d) vajaduse korral olulise võrgukasutaja uuringud, mis näitavad dünaamilise stabiilsuse hindamise oodatud tulemust.
3. Kui see on asjakohane, peab iga põhivõrguettevõtja või jaotusvõrguettevõtja avaldama olulise võrgukasutaja ning põhivõrguettevõtja või jaotusvõrguettevõtja ülesannete jaotuse talitluse vastavuskatsetel.

4. JAOTIS

KOOLITUS

Artikkel 58

Koolituskava

1. Hiljemalt kaheksateist kuud pärast käesoleva määruse jõustumist peab iga põhivõrguettevõtja välja töötama ja vastu võtma:
 - a) algkoolituse kava ülekandesüsteemi reaalajalise talitluse eest vastutavate töötajate sertifitseerimiseks ja korralise täienduskoolituse kava nende ettevalmistuse täiendamiseks;
 - b) koolituskava talitluse plaanimise eest vastutavate töötajate jaoks. Iga põhivõrguettevõtja peab kaasa aitama piirkondlike talitluskindluse koordinaatorite töötajate koolituskavade väljatöötamisel ja vastuvõtmisel;
 - c) koolituskava tasakaalustamise eest vastutavate töötajate jaoks.
2. Põhivõrguettevõtja koolituskava peab sisaldama teadmiste andmist ülekandesüsteemi elementide, ülekandesüsteemi talitluse, töökoha süsteemide ja protsesside kasutamise kohta, põhivõrguettevõtjate vaheliste toimingute kohta, turukorralduse, süsteemi talitluse erakorraliste olukordade äratundmise ja nendega tegelemise kohta, talitluse plaanimise meetmete ja vahendite kohta.
3. Põhivõrguettevõtja ülekandesüsteemi reaalajalise talitluse eest vastutavad töötajad peavad oma algettevalmistuse käigus saama koolituse ülekandesüsteemide koostalitlusega seotud küsimustes ning koolitus peab tuginema talitluses saadud kogemustele ja naaberpõhivõrguettevõtjatega artikli 63 kohaselt peetud ühiskoolituse järelkajale. Koostalitluse koolitus peab hõlmama kõigis süsteemi seisundites vajatavate kooskõlastatud parandusmeetmete ettevalmistamise ja käivitamise küsimusi.
4. Iga põhivõrguettevõtja määrab oma ülekandesüsteemi reaalajalise talitluse eest vastutavate töötajate koolituskava kohta kindlaks koolituste sageduse ja järgmised komponendid:
 - a) ülekandesüsteemi elementide kirjeldus;

- b) ülekandesüsteemi talitus kõikides süsteemi seisundites, sealhulgas süsteemi taastamine;
 - c) töökoha süsteemide ja protsesside kasutamine;
 - d) põhivõrguettevõtjate vahelise tegevuse kooskõlastamine ja turukorraldus;
 - e) erakorraliste seisundite äratundmine ja tegutsemine erakorralises olukorras;
 - f) elektroenergeetika asjakohased valdkonnad;
 - g) liidu elektrienergia siseturu asjakohased tahud;
 - h) määruse (EÜ) nr 714/2009 artiklite 6 ja 18 kohaselt vastuvõetud võrgueeskirjade või suuniste asjakohased tahud;
 - i) töötajate, tuuma- ja muude seadmete ohutus ja talitluskindlus seoses ülekandesüsteemi talitlusega;
 - j) põhivõrguettevõtjatevaheline koostöö ja kooskõlastamine reaalajalises talitluses ning talitluse plaanimisel juhtimiskeskuse tasandil; selline koolitus korraldatakse inglise keeles, kui ei ole sätestatud teisiti;
 - k) ühiskoolitus ülekandesüsteemiga ühendatud jaotusvõrguettevõtjate ja oluliste võrgukasutajatega, kui see on asjakohane;
 - l) käitumisoskused, mille puhul pööratakse tähelepanu eelkõige pinge juhtimisele, inimese tegutsemisele kriitilises olukorras, vastutusele ja motivatsioonioskustele, ja
 - m) talitluse kavandamise praktika ja vahendid, sealhulgas sellised, mida kasutatakse talitluskindluse kavandamisel koos piirkondlike talitluskindluse koordinaatoritega.
5. Talitluse plaanimise eest vastutavate töötajate koolituskava peab hõlmama vähemalt lõike 4 punktides c, f, g, h, j ja m sätestatud küsimusi.
6. Tasakaalustamise eest vastutavate töötajate koolituskava peab hõlmama vähemalt lõike 4 punktides c, g ja h sätestatud küsimusi.
7. Iga põhivõrguettevõtja peab hoidma alal töötajate koolituskavade andmeid töötajate kogu töötatud aja kohta. Asjakohase reguleeriva asutuse taotluse korral peab põhivõrguettevõtja esitama andmed koolituskavade ulatuse ja sisu kohta.
8. Iga põhivõrguettevõtja peab vähemalt üks kord aastas ja pärast olulisi muudatusi läbi vaatama oma koolituskavad. Iga põhivõrguettevõtja peab ajakohastama oma koolituskavasid, et need vastaksid muutunud olukorrale talitluses, turureeglitele, võrgu ehitusele ja süsteemi näitajatele, pöörates peatähelepanu uutele tehnilistele lahendustele, uutele tootmise ja tarbimise suundumustele ja turu arengule.

Artikkel 59

Koolitustingimused

1. Iga põhivõrguettevõtja reaalajalise talitlusega tegelevate töötajate ettevalmistus peab hõlmama väljaõpet töökohal ja erikoolitust. Töökohal peab tegema väljaõpet reaalajalise talitluse alal kogenud töötajast juhendaja. Erikoolitus tehakse keskkonnas, millega modelleeritakse juhtimisruumi ning võrku vastavalt koolitatava töötaja ülesannetele vajaliku üksikasjalikkusega.
2. Iga põhivõrguettevõtja peab tegema reaalajalise talitluse eest vastutavatele töötajatele koolituse, mis põhineb laiahaardelisel võrgumudelil ning milles on võetud arvesse asjaomaseid teiste võrkude andmeid, seejuures vähemalt jälgimispiirkonna andmeid, ning andmed peavad olema piisavalt üksikasjalikud, et nende alusel saaks esitada põhivõrguettevõtjate vahelise tegevusega seotud tahke. Koolitusstenaariumide koostamisel tuleb aluseks võtta tegelikke tingimusi ja modelleeritud süsteemi tingimusi. Vajaduse korral tuleb modelleerida ka teiste põhivõrguettevõtjate, ülekandesüsteemiga ühendatud jaotusvõrgu ettevõtjate ja oluliste võrgukasutajate ülesandeid, kui nad ei saa olla otseselt esindatud ühendkoolitusel.

3. Iga põhivõrguettevõtja peab koostööstama reaalajalise talitluse eest vastutavate töötajate erikoolituse ülekandesüsteemiga ühendatud jaotusvõrgu ettevõtjate ja oluliste võrgukasutajatega, kajastades põhjalikult ja proportsionaalselt asjaomaste seadmete mõju ülekandesüsteemi reaalajalisele talitlusele, arvestades võrgu ajakohastatud skeemi ja teiste seadmete näitajaid. Kui see on asjakohane, võivad põhivõrguettevõtjad, ülekandesüsteemiga ühendatud jaotusvõrgu ettevõtjad ja olulised võrgukasutajad korraldada ühiselt koolitusmudelleerimisi ja -seminare.

Artikkel 60

Koolituskoordinaatorid ja koolitajad

1. Koolituskoordinaatori ülesannete hulka kuuluvad koolituskavade koostamine, nende täitmise jälgimine ja ajakohastamine, samuti peavad nad määrama kindlaks järgmise:

- a) põhivõrguettevõtja väljaõpetatavate töötajate kvalifitseerimise ja valiku kord;
- b) koolitus, mida on vaja reaalajalise talitluse eest vastutavate võrguettevõtja töötajate sertifitseerimiseks;
- c) algkoolituse kava ja korralise täiendkoolituse kava, sealhulgas vastava dokumentatsiooni koostamine;
- d) reaalajalise talitluse eest vastutavate võrguettevõtja töötajate sertifitseerimise kord ja
- e) reaalajalise talitluse eest vastutavate võrguettevõtja töötajate koolitusaja ja sertifitseerimise kehtivusaja pikendamise kord.

2. Iga põhivõrguettevõtja määrab kindlaks töökohal koolitust tegevate koolitajate oskuste ja teadmiste taseme. Töökohal väljaõpet tegeval koolitajal peab olema vajaliku taseme töökogemus, mis on saadud pärast sertifitseerimist.

3. Igal põhivõrguettevõtjal peab olema register reaalajalise talitluse eest vastutavate võrguettevõtja töötajate koolitajatest, kes täidavad töökohal peetava koolituse korraldaja ülesandeid, ning põhivõrguettevõtja kohustus on kontrollida nende praktilist koolitust töökohal ja teha otsus, kas pikendada sertifikaati.

Artikkel 61

Reaalajalise talitluse eest vastutavate võrguettevõtja töötajate sertifitseerimine

1. Töötaja võib saada võrguettevõtja reaalajalise talitluse eest vastutavaks töötajaks, kui vastava põhivõrguettevõtja nimetatud esindaja on korraldanud koolituse ning on ta seejärel sertifitseerinud ettenähtud ülesannete osas koolituskavaga ettenähtud ajavahemiku piires. Võrguettevõtja reaalajalise talitluse eest vastutav töötaja ei tohi järelevalveta töötada juhtimiskeskuses, kuni ta ei ole sertifitseeritud.

2. Hiljemalt kaheksateist kuud pärast käesoleva määruse jõustumist peab iga põhivõrguettevõtja määrama kindlaks pädevuse taseme ja korra võrguettevõtja reaalajalise talitluse eest vastutavate töötajate sertifitseerimiseks ning selle rakendama.

3. Põhivõrguettevõtja reaalajalise talitluse eest vastutavate töötajate sertifitseerimine toimub pärast ametliku hindamise edukat läbimist; hindamine peab hõlmama suulist ja/või kirjalikku eksamit ning oskuste praktilist hindamist, mille kohta on eelnevalt sätestatud eduka läbimise kriteeriumid.

4. Põhivõrguettevõtja peab alles hoidma väljaantud tunnistuse ja ametliku hindamise tulemused. Kui reguleeriv asutus esitab taotluse, peab põhivõrguettevõtja esitama koopia tunnistusest koos eksamitulemustega.

5. Iga põhivõrguettevõtja peab talletama reaalajalise talitluse eest vastutavate töötajate tunnistuste kehtivusajad.

6. Iga põhivõrguettevõtja peab kindlaks määrama tunnistuse suurima kehtivusaja, mis võib olla kuni viis aastat ning mida võib pikendada iga põhivõrguettevõtja määratud kriteeriumide alusel, kusjuures võib võtta arvesse reaalajalise talitluse eest vastutavate töötajate osalemist täienduskoolituses ning piisavat praktilist kogemust.

*Artikkel 62***Võrguettevõtja reaalajalise talitluse eest vastutavate töötajate ühine suhtluskeel**

1. Kui ei ole teisiti kokku lepitud, on põhivõrguettevõtja ja naaberpõhivõrguettevõtjate ühine suhtluskeel inglise keel.
2. Iga põhivõrguettevõtja peab koolitama oma asjaomase võrguettevõtja töötajaid, et nad oskaksid piisavalt naaberpõhivõrguettevõtjatega kokku lepitud suhtluskeelt.

*Artikkel 63***Põhivõrguettevõtjate koostöö koolituse alal**

1. Iga põhivõrguettevõtja peab korraldama regulaarselt koolitusi koos naaberpõhivõrguettevõtjatega, et parandada teadmisi naaberülekanDESüsteemide näitajate kohta ning edendada naaberpõhivõrguettevõtjate reaalajalise talitluse eest vastutavate töötajate vahelist suhtlust ja kooskõlastamist. Põhivõrguettevõtjate vaheline koolitus peab sisaldama üksikasjalikke teadmisi ühismeetmete kohta igas süsteemi seisundis.
2. Iga põhivõrguettevõtja peab määrama koostöös vähemalt naaberpõhivõrguettevõtjaga, milline on ühiste koolituste vajadus ja sagedus, sealhulgas ühiste koolituste miinimumsisu ja -maht, võttes arvesse nende vastastikust mõju ja vajalikku tööalast koostööd. Sellised põhivõrguettevõtjate vahelised koolitused võivad sisaldada ühiseid õppeseminare ja ühiseid koolitusmodelleerimisi.
3. Iga põhivõrguettevõtja peab osalema vähemalt üks kord aastas teiste põhivõrguettevõtjatega koolitusel, kus käsitletakse põhivõrguettevõtjate vahelise reaalajalise koostöö küsimusi. Koolituste sageduse kindlaksmääramisel võetakse arvesse ülekanDESüsteemide vastastikuse mõju osa ja võrkudevahelise ühenduse liiki (vahelduvvool/alalisvool).
4. Iga põhivõrguettevõtja vahetab reaalajalise talitluse kohta omandatud kogemusi, sealhulgas korraldab koos naaberpõhivõrguettevõtjatega reaalajalise talitluse eest vastutavate töötajate külastusi ja kogemuste vahetamist kõikide selliste põhivõrguettevõtjatega, kelle võrgud vastastikku mõjutavad talitlust, ning asjaomaste piirkondlike talitluskindluse koordinaatoritega.

III OSA

TALITLUSE PLAANIMINE

1. JAOTIS

TALITLUSE PLAANIMISEGA SEOTUD TALITLUSKINDLUSE ANALÜÜSI ANDMED*Artikkel 64***Individaalse ja ühise võrgumudeli üldsätted**

1. Võrgu talitluskindluse analüüsi tegemiseks vastavalt käesoleva osa 2. jaotisele peab iga põhivõrguettevõtja artikli 114 lõikes 2 sätestatud andmevormingut kasutades koostama individuaalsed võrgumudelid vastavalt määruse (EL) 2015/1222 artiklis 17 ja määruse (EL) 2016/1719 artiklis 18 sätestatud metoodikale järgmisteks ajavahemikeks:
 - a) järgmiseks aastaks vastavalt artiklitele 66–68;
 - b) vajaduse korral järgmiseks nädalaks vastavalt artiklile 69;
 - c) järgmiseks päevaks vastavalt artiklile 70 ja
 - d) päevasiseselt vastavalt artiklile 70.
2. Individuaalsed võrgumudelid peavad hõlmama struktuurset teavet ja andmeid, nagu on sätestatud artiklis 41.

3. Iga põhivõrguettevõtja peab koostama individuaalsed võrgumudelid ja iga piirkondlik talitluskindluse koordinaator peab osalema ühise võrgumodeli koostamises, kasutades artikli 114 lõikes 2 sätestatud andmevormingut.

Artikkel 65

Järgmise aasta stsenaariumid

1. Kõik põhivõrguettevõtjad peavad koos välja töötama ühise loetelu järgmise aasta stsenaariumidest, mille järgi nad hakkavad hindama ühendatud ülekandesüsteemi talitlust järgmisel aastal. Need stsenaariumid peavad võimaldama teha kindlaks ja hinnata, milline on ühendatud ülekandesüsteemi mõju talitluskindlusele. Stsenaariumid peavad sisaldama järgmisi muutujaid:

- a) elektrienergia tarbimine;
- b) taastuvate energiaallikate panusega seotud tingimused;
- c) kindlaksmääratud impordi- ja ekspordipositsioonid, sealhulgas ühendamist võimaldavad kokkulepitud võrdlusväärtused;
- d) tootmise struktuur, võttes arvesse kõiki tootmisvõimsusi, mis on täisvalmiduses;
- e) võrgu areng järgmisel aastal.

2. Stsenaariumide ühise nimekirja koostamisel peavad põhivõrguettevõtjad võtma arvesse järgmisi tahke:

- a) tüüpilised piiriülese vahetuse suundumused erinevatel tarbimise, taastuvate energiaallikate ja tavalise tootmise tasemetel;
- b) stsenaariumide realiseerumise tõenäosus;
- c) võimalikud kõrvalekalded talitluskindluse piiridest erinevate stsenaariumide korral;
- d) jaotusvõrkudesse ühendatud tootmisüksuste ja tarbimisüksuste toodetud ja tarbitud energia.

3. Kui põhivõrguettevõtjad ei suuda koostada lõikes 1 osutatud ühist stsenaariumide loetelu, tuleb kasutada järgmisi kokkuleppelisi stsenaariume:

- a) talvine tippkoormus jooksva aasta jaanuarikuu kolmandal kolmapäeval kl 10.30 Kesk-Euroopa aja järgi;
- b) talvine miinimumkoormus jooksva aasta jaanuarikuu teisel pühapäeval kl 03.30 Kesk-Euroopa aja järgi;
- c) kevadine tippkoormus jooksva aasta aprillikuu kolmandal kolmapäeval kl 10.30 Kesk-Euroopa aja järgi;
- d) kevadine miinimumkoormus jooksva aasta aprillikuu teisel pühapäeval kl 03.30 Kesk-Euroopa aja järgi;
- e) suvine tippkoormus eelmise aasta juulikuu kolmandal kolmapäeval kl 10.30 Kesk-Euroopa aja järgi;
- f) suvine miinimumkoormus eelmise aasta juulikuu teisel pühapäeval kl 03.30 Kesk-Euroopa aja järgi;
- g) sügisene tippkoormus eelmise aasta oktoobrikuu kolmandal kolmapäeval kl 10.30 Kesk-Euroopa aja järgi;
- h) sügisene miinimumkoormus eelmise aasta oktoobrikuu teisel pühapäeval kl 03.30 Kesk-Euroopa aja järgi.

4. Euroopa elektri põhivõrguettevõtjate võrgustik avaldab igal aastal 15. juuliks ühise järgmiseks aastaks loodud stsenaariumide loetelu, mis sisaldab ka stsenaariumide kirjeldusi ja ajavahemikku, mil vastavat stsenaariumi tuleb kasutada.

Artikkel 66

Järgmise aasta individuaalsed võrgumudelid

1. Iga põhivõrguettevõtja peab kindlaks määrama järgmise aasta individuaalse võrgumodeli iga artikli 65 kohaselt väljatöötatud stsenaariumi jaoks, kasutades selleks artikli 65 lõikes 1 määratletud muutujate parimaid hinnanguid. Iga põhivõrguettevõtja avaldab oma järgmise aasta individuaalsed võrgumudelid Euroopa elektri põhivõrguettevõtjate võrgustiku talitluse plaanimise andmekeskonnas vastavalt artikli 114 lõikele 1.

2. Järgmise aasta individuaalse võrgumodeli koostamisel peab iga põhivõrguettevõtja:
 - a) leppima naaberpõhivõrguettevõtjatega kokku, millised on hinnangulised võimsusvood nende juhtimispiirkondi ühendavates alalisvooluülekandesüsteemides;
 - b) iga stsenaariumi puhul tasakaalustama järgmise summa:
 - i) netovahetusvõimsusvood vahelduvvooluliinides;
 - ii) hinnangulised võimsusvood alalisvooluülekandesüsteemides;
 - iii) koormus, sealhulgas hinnangulised kaod, ja
 - iv) tootmine.
3. Iga põhivõrguettevõtja peab oma järgmise aasta individuaalsetes võrgumudelites arvesse võtma jaotusvõrku ühendatud tootmisüksustes toodetud koondväljundvõimsuse. Kõnealune koondväljundvõimsus:
 - a) peab olema kooskõlas artiklites 41, 43, 45 ja 48 sätestatud nõuete kohaselt esitatud struktuuriliste andmetega;
 - b) peab olema kooskõlas artikli 65 kohaselt koostatud stsenaariumidega ja
 - c) see tuleb esitada primaarenergiaallikate lõikes.

Artikkel 67

Järgmise aasta ühised võrgumudelid

1. Hiljemalt kuus kuud pärast käesoleva määruse jõustumist peavad kõik põhivõrguettevõtjad koos välja töötama ettepaneku artikli 66 lõike 1 kohastest individuaalsetest võrgumudelitest ühiste võrgumodelite koostamise meetodika kohta ning nende salvestamise kohta. Meetodikas tuleb võtta arvesse ning vajaduse korral täiendada ühise võrgumodeli meetodika töötingimusi, mis on välja töötatud vastavalt määruse (EL) 2015/1222 artiklile 17 ja määruse (EL) 2016/1719 artiklile 18 järgmiste elementide osas:
 - a) järgmise aasta individuaalsete võrgumodelite kogumise, ühiseks mudeliks koondamise ning individuaalsete ja ühiste võrgumodelite salvestamise tähtsajad;
 - b) individuaalsete ja ühiste võrgumodelite kvaliteedi järelevalve, mille abil tagatakse nende täielikkus ja kooskõllalisus, ja
 - c) individuaalsete ja ühiste võrgumodelite korrigeerimine ja parandamine, mille kaudu täidetakse vähemalt punktis b osutatud kvaliteedinõudeid.
2. Igal põhivõrguettevõtjal peab olema õigus taotleda teiselt põhivõrguettevõtjalt teavet muudatuste kohta võrgu skeemis või talitluses, nagu näiteks kaitse seadeväärtused või süsteemi kaitseskeemid, alajaamade ühe-liini-skeemid ja konfiguratsioon või täiendavad võrgumudelid, mis on asjakohased ülekandesüsteemist täpse esituse saamiseks, et teha talitluskindluse analüüsi.

Artikkel 68

Järgmise aasta individuaalsete ja ühiste võrgumodelite ajakohastamine

1. Kui põhivõrguettevõtja on muutnud või teatab, et ta muudab teatud selliste muutujate parimaid hinnanguid, mida kasutatakse järgmise aasta individuaalsete võrgumodelite koostamisel artikli 66 lõike 1 kohaselt, ning muudatus on oluline talitluskindluse seisukohast, peab ta ajakohastama oma järgmise aasta individuaalse võrgumodeli ja avaldama Euroopa elektri põhivõrguettevõtjate võrgustiku talitluse plaanimise andmete keskkonnas.
2. Kui ajakohastatakse individuaalset võrgumodelit, tuleb vastavalt ajakohastada järgmise aasta ühine võrgumudel, kasutades meetodikat, mis on koostatud artikli 67 lõike 1 kohaselt.

*Artikkel 69***Järgmise nädala individuaalsed ja ühised võrgumudelid**

1. Kui vähemalt kaks põhivõrguettevõtjat peavad vajalikuks, määravad nad kindlaks kõige esindavama stsenaariumi oma ülekandesüsteemi järgmise nädala talitluskindluse analüüsi kooskõlastamiseks ning töötavad välja meetodika individuaalsete võrgumodelite koondamiseks analoogselt järgmise aasta individuaalsete võrgumodelite koondamise meetodikaga, nagu kirjeldatud artikli 67 lõikes 1.
2. Iga lõikes 1 osutatud põhivõrguettevõtja peab kehtestama või ajakohastama oma järgmise nädala individuaalse võrgumodeli vastavalt stsenaariumidele, mis on määratud kindlaks lõike 1 kohaselt.
3. Lõikes 1 osutatud põhivõrguettevõtjad või kolmandad osalised, kellele on antud lõikes 1 osutatud ülesanne, peavad koostama järgmise nädala ühised võrgumudelid lõikes 1 kirjeldatud meetodika kohaselt, kasutades lõike 2 kohaselt väljatöötatud individuaalseid võrgumudeleid.

*Artikkel 70***Meetodika järgmise päeva ja päevasiseste ühiste mudelite koostamiseks**

1. Hiljemalt kuus kuud pärast käesoleva määruse jõustumist peavad kõik põhivõrguettevõtjad koos välja töötama ettepaneku individuaalsetest võrgumudelitest järgmise päeva ja päevasiseste ühiste võrgumodelite koostamise meetodika kohta ning nende salvestamise kohta. Meetodikas tuleb võtta arvesse ning vajaduse korral täiendada ühise võrgumodeli meetodika talitlustingimusi, mis on välja töötatud vastavalt määruse (EL) 2015/1222 artiklile 17 järgmiste elementide osas:
 - a) ajatempli määratlus;
 - b) individuaalsete võrgumodelite kogumise, ühiseks mudeliks koondamise ning individuaalsete ja ühiste võrgumodelite salvestamise tähtajad. Tähtajad peavad olema kooskõlas piirkondlike protsessidega, mis on ette nähtud parandusmeetmete ettevalmistamiseks ja käivitamiseks;
 - c) individuaalsete võrgumodelite ja ühise võrgumodelite kvaliteedi järelevalve, mille abil tagatakse nende täielikkus ja kooskõllalisus;
 - d) individuaalsete ja ühiste võrgumodelite korrigeerimine ja parandamine, mille kaudu täidetakse vähemalt punktis c osutatud kvaliteedinõudeid, ning
 - e) täiendava teabe menetlemine seoses talitluse toimingutega, nagu näiteks kaitse seadeväärtused või süsteemi kaitsekavad, alajaamade ühe-liini-skeemid ja konfiguratsioon talitluskindluse juhtimiseks.
2. Iga põhivõrguettevõtja peab looma järgmise päeva ja päevasisese individuaalsed võrgumudelid lõike 1 kohaselt ning need avaldama Euroopa elektri põhivõrguettevõtjate võrgustiku talitluse plaanimise andmekeskonnas.
3. Seoses lõikes 2 osutatud järgmise päeva ja päevasiseste individuaalsete võrgumodelite koostamisega peab iga põhivõrguettevõtja võtma arvesse järgmist:
 - a) ajakohastatud koormuse ja tootmise prognoosid;
 - b) järgmise päeva turu ja päevasisese turu protsesside kohta kättesaadavad andmed;
 - c) 6. jaotise III osas kirjeldatud kavandamisülesannete kohta kättesaadavad tulemused;
 - d) jaotusvõrku ühendatud tootmisüksuste koondatud väljundaktiivvõimsus primaarenergiaallikate liikide lõikes kooskõlas artiklite 40, 43, 44, 48, 49 ja 50 kohaselt esitatud andmetega;
 - e) ülekandesüsteemi ajakohastatud skeem.

4. Kõik parandusmeetmed, mis on juba otsustatud võtta, tuleb lisada päevasisesesse ja järgmise päeva individuaalsesse võrgumudelisse ning need meetmed peavad olema selgelt eristatavad sisestatavast ja väljastatavast energiast, mis on sätestatud artikli 40 lõikes 4, ja võrgu skeemist, milles ei ole parandusmeetmeid rakendatud.
5. Iga põhivõrguettevõtja peab hindama lõikes 3 osutatud muutujate andmete täpsust, võrreldes neid suurusi tegelike väärtustega ning võttes arvesse põhimõtteid, mis on kindlaks määratud kooskõlas artikli 75 lõike 1 punktiga c.
6. Kui pärast lõikes 5 osutatud hindamist on põhivõrguettevõtja seisukohal, et selliste andmete täpsus on ebapiisav talitluskindluse hindamiseks, tuleb tal kindlaks teha ebatäpsuse põhjused. Kui ebatäpsuse põhjustavad põhivõrguettevõtja meetodid individuaalsete võrgumodelite koostamiseks, tuleb kõnealusel põhivõrguettevõtjal meetodid läbi vaadata, et saavutada täpsemaid tulemusi. Kui põhjused on seotud selliste andmetega, mida esitavad teised osalised, peab põhivõrguettevõtja püüdma koos kõnealuste teiste osalistega tagada, et andmed oleksid täpsed.

Artikkel 71

Võrgumodelite kvaliteedi kontroll

Kvaliteedikontrolli kindlaksmääramisel vastavalt artikli 67 lõike 1 punktile b ja artikli 70 lõike 1 punktile c peavad kõik põhivõrguettevõtjad koos määrama kindlaks kontrollid, mille eesmärk on eelkõige teha kindlaks:

- a) võrkudevaheliste ühenduste seisundite koherentsus;
- b) kas pinge väärtused on tavaliste talitluspingete piires selliste ülekandesüsteemi elementide puhul, mis mõjutavad teisi juhtimispiirkondi;
- c) võrkudevaheliste ühenduste ajutiste lubatud ülekoormuste koherentsus ja
- d) kas aktiivvõimsuse ja reaktiivvõimsuse sisestamine ja väljastamine on kooskõlas tavaliste talitlusväärtustega.

2. JAOTIS

TALITLUSKINDLUSE ANALÜÜS

Artikkel 72

Talitluse plaanimisega seotud talitluskindluse analüüs

1. Iga põhivõrguettevõtja peab tegema kooskõlastatult võrgu talitluskindluse analüüse vähemalt järgmiste ajavahemike kohta:
 - a) järgmine aasta;
 - b) järgmine nädal, kui see on asjakohane artikli 69 kohaselt;
 - c) järgmine päev ja
 - d) päevasisene ajavahemik.
2. Kooskõlastatult võrgu talitluskindluse analüüside tegemisel peab põhivõrguettevõtja kasutama meetodikat, mis on tunnustatud artikli 75 kohaselt.
3. Võrgu talitluskindluse analüüsi tegemiseks peab iga põhivõrguettevõtja N-olukorras modelleerima iga artikli 33 kohaselt koostatud häiringute loetelust pärit häiringut ning kontrollima, et tema juhtimispiirkonnas ei ületataks N-1-olukorras artikli 25 kohaselt kindlaksmääratud talitluskindluse piire.
4. Iga põhivõrguettevõtja peab tegema talitluskindluse analüüsi, kasutades vähemalt artiklite 67, 68, 70 ja, kui see on asjakohane, artikli 69 kohaselt tehtud ühiseid võrgumudeleid, ning peab analüüside tegemisel võtma arvesse plaanilisi seisakuid.
5. Iga põhivõrguettevõtja peab andma võrgu talitluskindluse analüüsi tulemused vähemalt nendele põhivõrguettevõtjatele, kelle käitatavad elemendid kuuluvad põhivõrguettevõtja jälgimispiirkonda ja keda kõnealusel talitluskindluse analüüsi kohaselt tema toimimine mõjutab, nii et kõnealusel põhivõrguettevõtjal oleks võimalik kontrollida, et nende juhtimispiirkondades järgitakse talitluskindluse piire.

*Artikkel 73***Järgmist aastat ja järgmist nädalat hõlmav talitluskindluse analüüs**

1. Iga põhivõrguettevõtja peab tegema järgmise aasta talitluskindluse analüüsi ja vajaduse korral järgmise nädala talitluskindluse analüüsi, et teha kindlaks vähemalt järgmised piirangud:

- a) võimsusvood ja pinged, mis ületavad talitluskindluse piire;
- b) artikli 38 lõigete 2 ja 6 järgi kindlaks määratud ülekandesüsteemi stabiilsuse piiride ületamised ja
- c) ülekandesüsteemi lühisvoolu piiride ületamine.

2. Kui põhivõrguettevõtja avastab võimaliku piirava asjaolu, peab ta võtma parandusmeetmeid artiklite 20–23 kohaselt. Kui ei leidu parandusmeetmeid, millega ei kaasne kulutusi, ja kui piirav asjaolu on seotud oluliste võimsuste plaanilise kasutusel kõrvaldamisega, kujutab piirav asjaolu endast seisakute planeerimise kokkusobimatust ning põhivõrguettevõtja peab algatama seisakute kooskõlastamise artikli 95 või artikli 100 kohaselt sõltuvalt sellest, millisel aastaajal see meede algatatakse.

*Artikkel 74***Järgmise päeva, päevasisene ja reaalaajalähedane talitluskindluse analüüs**

1. Iga põhivõrguettevõtja peab tegema järgmise päeva, päevasisese ja reaalaajalähedase talitluskindluse analüüsi, et avastada võimalikke piiravaid asjaolusid ning teha ettevalmistusi ja käivitada parandusmeetmed teiste asjaomaste põhivõrguettevõtjate ja, kui see on asjakohane, mõjutatud jaotusvõrguettevõtjate või oluliste võrgukasutajatega.

2. Iga põhivõrguettevõtja jälgib koormuse ja tootmise prognoose. Kui prognoosid näitavad koormuse või tootmise märgatavat kõrvalekallet, peab põhivõrguettevõtja ajakohastama oma talitluskindluse analüüsi.

3. Reaalaajalähedase talitluskindluse analüüsi tegemisel oma jälgimispiirkonnas peab iga põhivõrguettevõtja kasutama seisundite hinnanguid.

*Artikkel 75***Talitluskindluse analüüsi kooskõlastamise meetodika**

1. Hiljemalt kaksteist kuud pärast käesoleva määruse jõustumist peavad kõik põhivõrguettevõtjad koos välja töötama ettepaneku talitluskindluse analüüsi kooskõlastamise meetodi kohta. Selle meetodi eesmärk on standardida talitluskindluse analüüsi vähemalt iga sünkroonala tasandil ja see peab sisaldama vähemalt järgmist:

- a) meetod põhivõrguettevõtja juhtimispiirkonnast väljaspool paiknevate ülekandesüsteemi elementide ja oluliste võrgukasutajate mõju hindamiseks, et teha kindlaks elemendid, mis leiduvad põhivõrguettevõtja jälgimispiirkonnas, ning häiringu mõju künnised, millest kõrgemal selliste elementide häiringud kujutavad endast väliseid häiringuid;
- b) ühise riskihindamise põhimõtted, mis hõlmavad vähemalt artiklis 33 osutatud häiringuid:
 - i) häiringu tõenäosus;
 - ii) ajutiselt lubatud ülekoormused ja
 - iii) häiringute mõju;
- c) põhimõtted tootmise ja koormuse määramatuse hindamiseks, võttes arvesse talitluskindluse varu vastavalt määruse (EL) 2015/1222 artiklile 22;
- d) nõuded piirkondlike talitluskindluse koordinaatorite vahelise kooskõlastamise ja teabevahetuse kohta seoses artikli 77 lõikes 3 loetletud ülesannetega;

e) Euroopa elektri pöhvõrguettevõtjate võrgustiku osa ühiste vahendite haldamises, andmete kvaliteeti käsitlevate eeskirjade parandamises, kooskõlastatud talitluskindluse analüüsi meetodika ja piirkondliku talitluskindluse ühtsete sätete kooskõlastamises igas võimsusarvutusalas.

2. Lõike 1 punktis a osutatud meetodid peavad võimaldama kindlaks teha kõiki pöhvõrguettevõtja jälgimisala elemente, mis on teiste pöhvõrguettevõtjate või ülekandesüsteemi ühendatud jaotusvõrguettevõtjate võrguelemendid, tootmismoodulid või tarbimisüksused. Selliste meetoditega tuleb võtta arvesse järgmisi ülekandesüsteemi elemente ja oluliste võrgukasutajate iseloomulikke näitajaid:

a) ühendatuse seisund või elektrilised näitajad, nagu näiteks pinged, võimsusvood, rootori nurk, mis mõjutavad oluliselt pöhvõrguettevõtja juhtimispiirkonna seisundi hindamise tulemuste õigsust ühistest künnistest suuremate väärtuste korral;

b) ühendatuse seisund või elektrilised näitajad, nagu näiteks pinged, võimsusvood, rootori nurk, mis mõjutavad oluliselt pöhvõrguettevõtja talitluskindluse analüüsi tulemuste õigsust ühistest künnistest suuremate väärtuste korral, ja

c) nõue tagada ühendatud elementide piisav esindatus pöhvõrguettevõtja jälgimispiirkonnas.

3. Lõike 2 punktides a ja b osutatud väärtused tuleb leida mitmesuguseid eeldatavaid tingimusi esindavates olukordades, mida iseloomustatakse selliste näitajatega nagu tootmistase ja tootmise suundumused, piiriülese vahetuse tase ja seisakud ressursside kasutamisel.

4. Lõike 1 punktis a osutatud meetodid peavad võimaldama leida kõiki pöhvõrguettevõtja väliste häiringute loetelu elemente, millel on järgmised omadused:

a) igal elemendil on mõjutegur, mis iseloomustab mõju elektrilistele suurustele, nagu pingetele, võimsusvoogudele, rootori nurgale pöhvõrguettevõtja juhtimispiirkonnas, ning mis on suurem kui häiringu mõju läved, mistõttu sellise elemendiga seotud seisak võib mõjutada oluliselt pöhvõrguettevõtja häiringute analüüsi tulemust;

b) häiringute mõju lävede valikuga tuleb vähendada ohtu, et juhtum, mil tekib häiring, mis tehakse kindlaks teise pöhvõrguettevõtja juhtimispiirkonnas ja mida ei leidu pöhvõrguettevõtja väliste häiringute loetelus, võiks põhjustada pöhvõrguettevõtja süsteemi sellise käitumise, mida ei saa pidada vastuvõetavaks ühegi tema sisemiste häiringute loetelu elemendi, nagu näiteks hädaseisundi korral;

c) kõnealuse ohu hindamine peab põhinema sellistel olukordadel, mis esindavad mitmesuguseid eeldatavaid tingimusi, mida iseloomustavad sellised näitajad nagu tootmistase ja tootmise suundumused, piiriülese vahetuse tase ja seisakud ressursside kasutamisel.

5. Ühise ohuhindamise põhimõtetega, millele on osutatud lõike 1 punktis b, tuleb kehtestada kriteeriumid ühendatud süsteemi talitluskindluse hindamiseks. Sellised kriteeriumid tuleb kehtestada viitega eri pöhvõrguettevõtjate talitluskindluse analüüside ühtlustatud suurimale lubatavale ohutasemele. Sellistes põhimõtetes tuleb tähelepanu pöörata järgmisele:

a) järjepidevus erakorraliste häiringute määratlemisel;

b) erandlike häiringute tõenäosuse ja mõju hindamine ning

c) erandlike häiringute arvessevõtmine pöhvõrguettevõtja häiringute loetelus, kui selliste häiringute tõenäosus ületab ühtse läve.

6. Lõike 1 punktis c osutatud määramatuste hindamise ja nendega tegelemise põhimõtete puhul tuleb eeldada, et tootmise ja tarbimise määramatuse mõju hoitakse iga pöhvõrguettevõtja talitluskindluse analüüsis vastuvõetavast ja ühtlustatud maksimumtasemest allpool. Sellistes põhimõtetes tuleb sätestada:

a) ühtlustatud tingimused, mille kohaselt peab pöhvõrguettevõtja ajakohastama võrgu talitluskindluse analüüsi. Tingimustes tuleb arvesse võtta asjakohaseid tahke, näiteks tootmise ja tarbimise prognooside ajahorisonti, prognoositud väärtuste muutumise taset pöhvõrguettevõtja juhtimispiirkonnas või teiste pöhvõrguettevõtjate juhtimispiirkonnas, tootmise ja tarbimise paiknemist, talitluskindluse analüüsiga saadud varasemaid tulemusi, ja

b) tootmise ja tarbimise prognoosi ajakohastamise minimaalset sagedust sõltuvalt nende muutlikkusest ja olemasolevast võimsusest, mis ei osale koormuste ümberjaotamises.

Artikkel 76

Ettepanek piirkondlikuks talitluskindluse alaseks kooskõlastamiseks

1. Hiljemalt kolm kuud pärast artikli 75 lõike 1 kohase kooskõlastatud talitluskindluse analüüsi meetodi heakskiitmist peavad iga võimsusarvutusala kõik põhivõrguettevõtjad koos välja töötama ettepaneku piirkondliku talitluskindluse kooskõlastamise ühiste sätete kohta, mida peavad järgima piirkondlikud talitluskindluse koordinaatorid ja võimsusarvutuse ala põhivõrguettevõtjad. Ettepanekus tuleb järgida artikli 75 lõike 1 kohast talitluskindluse analüüsi kooskõlastamise metoodikat ning sellega tuleb vajaduse korral täiendada määruse (EL) 2015/1222 artiklite 35 ja 74 kohaselt koostatud metoodikat. Ettepanekuga tuleb kindlaks määrata:

- a) päeviseste piirkondlike talitluskindluse analüüside kooskõlastamise tingimused ja sagedus ning piirkondlike talitluskindluse koordinaatorite poolt tehtava ühiste võrgumudelite ajakohastamise tingimused ja ajakohastamise sagedus;
- b) metoodika parandusmeetmete kooskõlastatud ettevalmistamiseks, võttes arvesse nende piiriülest asjakohasust, mis on kindlaks määratud vastavalt määruse (EL) 2015/1222 artiklile 35, võttes arvesse artiklites 20–23 esitatud nõudeid ja määrates kindlaks vähemalt järgmise:
 - i) viis, kuidas vahetada olemasolevate parandusmeetmete kohta leiduvat teavet asjaomaste põhivõrguettevõtjate ja piirkondliku talitluskindluse koordinaatori vahel;
 - ii) piirangute ja parandusmeetmete liigitamine kooskõlas artikliga 22;
 - iii) kõige tulemusrikkamate ja majanduslikult tõhusamate parandusmeetmete kindlaksmääramine artiklis 22 osutatud talitluskindluse rikkumiste puhul;
 - iv) parandusmeetmete ettevalmistamine ja käivitamine kooskõlas artikli 23 lõikega 2;
 - v) artiklis 22 osutatud parandusmeetmete kulude jaotamine, täiendades vajaduse korral ühtset metoodikat, mis on välja töötatud vastavalt määruse (EL) 2015/1222 artiklile 74. Üldreeglina peab mitte-piiriülese ülekandevõime piiratuse kulud kandma asjaomase juhtimispiirkonna eest vastutav põhivõrguettevõtja ning piiriülese ülekandevõime piiratuse leevendamiseks tehtud kulutused juhtimispiirkondade eest vastutavad põhivõrguettevõtjad võrdeliselt asjaomase võrguelemendi ülekoormatuse mõjuga vaadeldavate juhtimispiirkondade vahelisele energiavahetusele.

2. Kui otsustatakse, kas ülekoormatus on piiriülese tähtsusega, peavad põhivõrguettevõtjad võtma arvesse ülekandevõime piiratust, mis tekib juhtimispiirkondade vahel siis, kui nende vahel energiavahetust ei toimu.

Artikkel 77

Piirkondliku talitluskindluse koordineerimise korraldamine

1. Kõikide võimsusarvutuse piirkonna põhivõrguettevõtjate ettepanek piirkondliku talitluskindluse koordineerimise ühiste sätete kohta vastavalt artikli 76 lõikele 1 peab hõlmama ka piirkondliku talitluskindluse koordineerimise korraldamist käsitlevaid ühiseid sätteid, sealhulgas vähemalt järgmist:

- a) ühe või mitme sellise piirkondliku talitluskindluse koordinaatori nimetamine, kes täidab lõikes 3 nimetatud ülesandeid asjaomase võimsusarvutusala jaoks;
- b) eeskirjad, milles käsitletakse piirkondliku (piirkondlike) talitluskindluse koordinaatori(te) juhtimist ja tegevust, tagades kõigi osalevate põhivõrguettevõtjate võrdse kohtlemise;
- c) kui põhivõrguettevõtjad teevad ettepaneku määrata mitu piirkondlikku talitluskindluse koordinaatorit vastavalt punktile a:
 - i) ettepanek ülesannete kooskõlastatud jaotamiseks piirkondlike talitluskindluse koordinaatorite vahel ühes võimsusarvutusalas. Ettepanekus tuleb täies ulatuses arvestada vajadusega vajadusega kooskõlastada mitmesuguseid ülesandeid, mis on pandud piirkondlikele talitluskindluse koordinaatoritele;

- ii) hinnang, mis näitab, et kavandatud piirkondlike talitluskindluse koordinaatorite ja nende ülesannete jaotus on tõhus, tulemuslik ja vastab piirkondlikule koordineeritud võimsusarvutusele vastavalt määruse (EL) 2015/1222 artiklitele 20 ja 21;
 - iii) tõhus koordineerimine ja otsustamine, et lahendada võimsusarvutusala piirkondlike talitluskindluse koordinaatorite vahel tekkivaid lahkavusi.
2. Kui töötatakse välja lõikes 1 osutatud ettepanekut piirkondliku talitluskindluse koordineerimise ühiste sätete kohta, peavad olema täidetud järgmised nõuded:
- a) iga põhivõrguettevõtja kuulub vähemalt ühe piirkondliku talitluskindluse koordinaatori koordineerimispiirkonda;
 - b) kõik põhivõrguettevõtjad tagavad, et piirkondlike talitluskindluse koordinaatorite arv kogu Euroopa Liidus ei oleks suurem kui kuus.
3. Iga võimsusarvutusala põhivõrguettevõtjad teevad ettepaneku delegeerida lõike 1 kohaselt järgmised ülesanded:
- a) artikli 78 kohane piirkondliku talitluskindluse koordineerimine, et toetada põhivõrguettevõtjaid nende ülesannete täitmisel järgmise aasta, järgmise päeva ja päevasiseses ajavahemikus vastavalt artikli 34 lõikele 3 ning artiklitele 72 ja 74;
 - b) ühiste võrgumudelite koostamine kooskõlas artikliga 79;
 - c) artikli 80 kohane piirkondlike seisakute kooskõlastamine, et toetada põhivõrguettevõtjaid artiklite 98 ja 100 kohaste ülesannete täitmisel;
 - d) artikli 81 kohane piirkondliku piisavuse hindamine, et toetada põhivõrguettevõtjaid artikli 107 kohaste ülesannete täitmisel.
4. Oma ülesannete täitmisel peab piirkondliku talitluskindluse koordinaator võtma arvesse andmeid, mis hõlmavad vähemalt kõiki selliseid koordineeritud võimsusarvutusalasid, millega seoses on tema peale pandud ülesandeid, sealhulgas kõikide põhivõrguettevõtjate jälgimispiirkondi sellistel koordineeritud võimsusarvutusaladel.
5. Kõik piirkondlikud talitluskindluse koordinaatorid peavad oma ülesannete täitmise kooskõlastama, et hõlbustada käesoleva määruse eesmärkide saavutamist. Kõik piirkondlikud talitluskindluse koordinaatorid tagavad kõigi menetluste kooskõlastamise ja, kui dubleerimine ei ole õigustatud vajadusega tagada teenuste tõhusust või järjepidevust, loovad sellised ühised vahendid, millega tagatakse piirkondlike talitluskindluse koordinaatorite vaheline tõhus koostöö ja koordineerimine.

Artikkel 78

Talitluskindluse piirkondlik koordineerimine

1. Iga põhivõrguettevõtja annab piirkondlikule talitluskindluse koordinaatorile kogu teabe ja andmed, mis on vajalikud piirkondliku talitluskindluse kooskõlastatud hindamiseks, sealhulgas vähemalt järgmise:
 - a) ajakohastatud häiringute loetelu, mis on koostatud artikli 75 lõike 1 kohaselt heakskiidetud meetodiga talitluskindluse analüüsi kooskõlastamiseks kindlaksmääratud kriteeriume järgides;
 - b) ajakohastatud loetelu võimalikest parandusmeetmetest, mis kuuluvad artiklis 22 loetletud liikidesse, koos vastavalt määruse (EL) 2015/1222 artiklile 35 eeldatavate kuludega, kui parandusmeetmed sisaldavad koormuste ümberjaotamist ja vahetuskauba tegemist, et aidata leevendada piiranguid teatavas piirkonnas, ja
 - c) talitluskindluse piirid kooskõlas artikliga 25.
2. Iga piirkondliku talitluskindluse koordinaator:
 - a) teeb artikli 76 kohaselt piirkondliku talitluskindluse kooskõlastatud hindamise, kasutades ühiseid võrgumudeleid, mis on koostatud vastavalt artiklile 79, kasutades häiringute loetelu ja talitluskindluse piire, mille on lõike 1 kohaselt kindlaks määranud iga põhivõrguettevõtja. Ta esitab piirkondliku talitluskindluse kooskõlastatud hinnangu vähemalt

võimsusarvutusala kõikidele põhivõrguettevõtjatele. Kui piirkondliku talitluskindluse koordinaator avastab piirangu, soovib ta asjaomastele põhivõrguettevõtjatele, millised on kõige tulemusrikkamad ja majanduslikult tõhusamad parandusmeetmed, ning ta võib soovitada ka muid parandusmeetmeid kui põhivõrguettevõtjate kindlaksmääratud meetmed. Sellisele soovituselisele parandusmeetmete võtmiseks tuleb lisada põhjendus;

b) kooskõlastab põhivõrguettevõtjate vahelist parandusmeetmete ettevalmistamist vastavalt artikli 76 lõike 1 punktile b, et põhivõrguettevõtjad suudaksid kooskõlastatult käivitada reaalsajalised parandusmeetmed.

3. Piirkondliku talitluskindluse kooskõlastatud hinnangu tegemisel ja sobilike parandusmeetmete kindlaksmääramisel tegutseb iga piirkondlik talitluskindluse koordinaator kooskõlastatult teiste piirkondlike talitluskindluse koordinaatoritega.

4. Kui põhivõrguettevõtja saab asjaomaselt piirkondlikult talitluskindluse koordinaatorilt talitluskindluse kooskõlastatud hinnangu ja ettepaneku võtta parandusmeede, peab ta hindama soovitud parandusmeedet selliste elementide osas, mida kõnealune parandusmeede hõlmab ja mis paiknevad tema juhtimispiirkonnas. Seda tehes tuleb tal järgida artikli 20 sätteid. Põhivõrguettevõtja otsustab, kas rakendada soovitud parandusmeedet. Kui ta otsustab mitte rakendada soovitud parandusmeedet, esitab ta piirkondlikule talitluskindluse koordinaatorile oma otsuse kohta selgituse. Kui põhivõrguettevõtja otsustab soovitud parandusmeedet rakendada, kohaldab ta parandusmeedet selliste elementide osas, mis paiknevad tema juhtimispiirkonnas, kui on tagatud vastavus reaalsajalistele tingimustele.

Artikkel 79

Ühise võrgumudeli koostamine

1. Iga piirkondliku talitluskindluse koordinaator kontrollib individuaalsete võrgumudelite kvaliteeti, et neid saaks kasutada ühise võrgumudeli loomiseks kõigi artikli 67 lõikes 1 ja artikli 70 lõikes 1 nimetatud ajavahemike jaoks.

2. Iga põhivõrguettevõtja teeb oma piirkondlikule talitluskindluse koordinaatorile Euroopa elektri põhivõrguettevõtjate võrgustiku talitluse plaanamise andmekeskonnas kättesaadavaks vajaliku individuaalse võrgumudeli ühise võrgumudeli koostamiseks iga ajavahemiku jaoks.

3. Vajaduse korral nõuab iga piirkondlik talitluskindluse koordinaator asjaomastelt põhivõrguettevõtjatelt, et nad korrigeeriks oma individuaalseid võrgumudeleid ja neid parandaksid, et need vastaksid kvaliteedinõuetele.

4. Vastavalt piirkondliku talitluskindluse koordinaatori või teise põhivõrguettevõtja taotlusele korrigeerib põhivõrguettevõtja oma individuaalseid võrgumudeleid, kui ta on vajaduse korral kontrollinud korrigeerimise vajalikkust.

5. Vastavalt artikli 67 lõikes 1 ja artikli 70 lõikes 1 nimetatud meetodikale kooskõlas määruse (EL) 2015/1222 artikliga 28 nimetavad kõik põhivõrguettevõtjad koos piirkondliku talitluskindluse koordinaatori, et koostada iga ajavahemiku jaoks ühine võrgumudel ja see salvestada Euroopa elektri põhivõrguettevõtjate võrgustiku talitluse plaanamise andmekeskonnas.

Artikkel 80

Piirkondlik seisakute kooskõlastamine

1. Seisakud tuleb põhivõrguettevõtjatel kooskõlastada vähemalt võimsusarvutusala suuruses piirkonnas.

2. Kahe või enama seisakute kooskõlastamispiirkonna põhivõrguettevõtjad võivad kokku leppida oma piirkondade ühendamises üheks seisakute kooskõlastamispiirkonnaks. Sellisel juhul peavad nad kindlaks määrama piirkondliku talitluskindluse koordinaatori, kes täidab artikli 77 lõikes 3 osutatud ülesandeid.

3. Iga põhivõrguettevõtja annab piirkondlikule talitluskindluse koordinaatorile teavet, mida on vaja, et avastada piirkondlikus seisakute kavandamises mittevastavusi ja leida nendele lahendused, sealhulgas vähemalt järgmist:

a) sisemiste oluliste ressursside valmiduskavad, mis on salvestatud Euroopa elektri põhivõrguettevõtjate võrgustiku talitluse plaanamise andmekeskonnas;

- b) kõige värskemad valmiduskavad kõikide oma juhtimispiirkonna asjasse mittepuutuvate ressursside kohta:
- i) mis võivad mõjutada seisakute kavandamise kokkusobimatuse analüüsi tulemusi;
 - ii) mida on modelleeritud individuaalsetes võrgumudelites, mida kasutatakse seisakute kokkusobimatuse hindamisel;
- c) stsenaariumid, mille abil tuleb uurida seisakute kavandamise kokkusobimatust ja mida kasutatakse vastavate ühiste võrgumudelite koostamiseks mitmesuguste ajavahemike jaoks, lähtudes artiklite 67 ja 79 kohastest ühistest võrgumudelitest.
4. Iga piirkondlik talitluskindluse koordinaator teeb asjaomastelt põhivõrguettevõtjatelt saadud teabe põhjal piirkondliku talitluskindluse analüüsi, et avastada seisakute kavandamise kokkusobimatusi. Piirkondlik talitluskindluse koordinaator esitab seisakukooskõlastamispiirkonna kõikidele põhivõrguettevõtjatele loetelu seisakute kavandamises avastatud kokkusobimatustest ning lahendused, mida ta pakub seisakute kavandamisel kokkusobimatuste lahendamiseks.
5. Oma lõike 4 kohaste ülesannete täitmisel kooskõlastab iga piirkondlik talitluskindluse koordinaator oma analüüsid muude piirkondlike talitluskindluse koordinaatoritega.
6. Artikli 98 lõike 3 ja artikli 100 lõike 4 punkti b kohaste kohustuste täitmisel võtavad kõik põhivõrguettevõtjad arvesse tulemusi, mille piirkondlikud talitluskindluse koordinaatorid on saanud lõigete 3 ja 4 kohaselt tehtud hindamisel.

Artikkel 81

Piirkondliku piisavuse hindamine

1. Piirkondlik talitluskindluse koordinaator hindab piirkondlikku piisavust vähemalt järgmise nädala ajavahemiku puhul.
2. Põhivõrguettevõtja esitab piirkondlikule talitluskindluse koordinaatorile teabe, mida on vaja lõikes 1 nimetatud piirkondliku piisavuse hindamiseks, sealhulgas järgmised andmed:
 - a) eeldatav kogukoormus ja kättesaadavad tarbimiskaja ressursid;
 - b) tootismoodulite valmidus ja
 - c) talitluskindluse piirid.
3. Piirkondlik talitluskindluse koordinaator teeb piisavuse hindamise selle teabe põhjal, mille on esitanud asjaomased põhivõrguettevõtjad, et teha kindlaks olukorrad, kus võib eeldada piisavuse puudulikkust kas mingis juhtimispiirkonnas või piirkondlikul tasandil, võttes arvesse võimalikku piiriülest vahetust ja talitluskindluse piire. Piirkondlik talitluskindluse koordinaator esitab tulemused ja meetmed, mida ta soovib, et vähendada võimsusarvutusala põhivõrguettevõtjate ohte. Sellised meetmed peavad hõlmama ettepanekuid parandusmeetmete kohta, mis võimaldavad suurendada piiriülest vahetust.
4. Piirkondliku piisavuse hindamise kooskõlastab piirkondlik talitluskindluse koordinaator teiste piirkondlike talitluskindluse koordinaatoritega.

3. JAOTIS

SEISAKUTE KOOSKÕLASTAMINE

1. PEATÜKK

Seisakute kooskõlastamispiirkonnad ja olulised ressursid

Artikkel 82

Seisakute kooskõlastamise eesmärk

Põhivõrguettevõtja kooskõlastab piirkondliku talitluskindluse koordinaatori toetusel käesolevas määruses sätestatud juhtudel seisakuid käesoleva jaotise põhimõtete järgi, et jälgida oluliste ressursside kättesaadavusstaatust ning kooskõlastada valmiduskavasid, et tagada ülekandesüsteemi talitluskindlus.

Artikkel 83

Piirkondlik kooskõlastamine

1. Kõik seisakute kooskõlastamispirkonna põhivõrguettevõtjad töötavad koos välja piirkondliku kooskõlastamise korra, mille eesmärk on kindlaks määrata iga piirkonna jaoks seisakute kooskõlastamise tahud, mis hõlmavad järgmist:
 - a) kooskõlastamise sagedus, ulatus ja liik vähemalt järgmise aasta ja järgmise nädala ajavahemikuks;
 - b) eeskirjad piirkondliku talitluskindluse koordinaatori artikli 80 kohaselt tehtud hinnangute kasutamise kohta;
 - c) tegelik kord, mille kohaselt valideeritakse asjaomase võrguelemendi järgmise aasta valmiduskava artikli 98 kohaselt.
2. Põhivõrguettevõtja osaleb seisakute kooskõlastamispirkonna seisakute kooskõlastamises ja kohaldab piirkondliku kooskõlastamise korda, mis on kehtestatud vastavalt lõikele 1.
3. Kui seisakute kooskõlastamispirkondade vahel tekivad vastuolud seisakute kavandamise tõttu, osalevad kõik põhivõrguettevõtjad ja selliste piirkondade talitluskindluse koordinaatorid seisakute kavandamise vastuolude lahendamises.
4. Põhivõrguettevõtja esitab teistele sama seisakute kooskõlastamispirkonna põhivõrguettevõtjatele kogu tema käsutuses oleva asjakohase teabe ülekandesüsteemi, jaotusvõrkude, suletud jaotusvõrkude, tootmismoodulite ja tarbimisüksustega seotud taristuprojektide kohta, mis võivad avaldada mõju talitlusele teise põhivõrguettevõtja juhtimispirkonnas, mis paikneb seisakute kooskõlastamispirkonnas.
5. Põhivõrguettevõtja esitab oma juhtimispirkonnas paiknevatele ülekandesüsteemiga ühendatud jaotusvõrgu ettevõtjatele kogu tema käsutuses oleva asjakohase teabe ülekandesüsteemiga seotud taristuprojektide kohta, mis võivad avaldada mõju kõnealuste jaotusvõrguettevõtjate jaotusvõrgu talitlusele.
6. Põhivõrguettevõtja esitab oma juhtimispirkonnas paiknevate ülekandesüsteemiga ühendatud suletud jaotusvõrgu ettevõtjatele kogu tema käsutuses oleva asjakohase teabe ülekandesüsteemiga seotud taristuprojektide kohta, mis võivad avaldada mõju kõnealuste ettevõtjate suletud jaotusvõrgu talitlusele.

Artikkel 84

Metoodika ressursside olulisuse hindamiseks seoses seisakute kooskõlastamisega

1. Hiljemalt kaksteist kuud pärast käesoleva määruse jõustumist peavad kõik põhivõrguettevõtjad koos välja töötama vähemalt sünkroonala lõikes metoodika, et hinnata, kas ülekandesüsteemi või jaotusvõrgu, sealhulgas suletud jaotusvõrgu tootmismoodulid, tarbimisüksused ja võrguelemendid on seisakute kooskõlastamise seisukohast olulised ressursid.
2. Lõikes 1 osutatud metoodika peab põhinema nii kvalitatiivsetel kui ka kvantitatiivsetel tahkudel, mis kirjeldavad põhivõrguettevõtja juhtimispirkonnas ülekandesüsteemis või jaotusvõrgus, sealhulgas suletud jaotusvõrgus paiknevate ja kas otse või kaudselt teise põhivõrguettevõtja juhtimispirkonnaga ühendatud tootmismoodulite, tarbimisüksuste ja võrguelementide kättesaadavusstaatuse mõju põhivõrguettevõtja juhtimispirkonna talitlusele, ning eelkõige peab see tuginema järgmistele tahkudele:
 - a) kvantitatiivsed tahud, mis põhinevad elektriliste suuruste, nagu näiteks pinged, võimsusvood, rootori nurk, muutuste mõju hindamisel põhivõrguettevõtja juhtimispirkonna vähemalt ühele võrguelemendile seoses võimaliku teise juhtimispirkonnas paikneva olulise ressursi kättesaadavusstaatuse muutumisega. Selline hindamine toimub järgmise aasta ühiste võrgumudelite alusel;
 - b) punktis a osutatud elektriliste suuruste tundlikkuse läved, mille alusel hinnatakse ressursi olulisust. Kõnealused läved tuleb ühtlustada vähemalt sünkroonala lõikes;
 - c) võimalus liigitada asjaomane tootmismoodul või tarbimisüksus oluliseks võrgukasutajaks;

- d) kvalitatiivsed tahud, nagu näiteks olulisteks osutada võivate tootismoodulite, tarbimisüksuste ja võrguelementide suurus ja paiknemine juhtimispiirkonna piiride läheduses;
 - e) kõikide eri juhtimispiirkondi ühendavas ülekandesüsteemis või jaotusvõrgus paiknevate võrguelementide süsteemne olulisus ja
 - f) kõikide kriitiliste võrguelementide süsteemne olulisus.
3. Lõike 1 kohaselt välja töötatud meetodika peab olema kooskõlas selliste artikli 75 lõike 1 punkti a kohaselt väljatöötatud meetoditega, millega hinnatakse väljaspool põhivõrguettevõtja juhtimispiirkonda paiknevate ülekandesüsteemi elementide ja oluliste võrgukasutajate mõju.

Artikkel 85

Oluliste tootismoodulite ja tarbimisüksuste loetelud

1. Hiljemalt kolm kuud pärast seisakute kooskõlastamise seisukohast oluliste varade asjakohasuse hindamise meetodika heakskiitmist artikli 84 lõike 1 kohaselt peavad iga seisakukooskõlastamispiirkonna kõik põhivõrguettevõtjad ühiselt hindama tootismoodulite ja tarbimiseadmete olulisust seisakute kooskõlastamise seisukohalt, kasutades kõnealust meetodikat, ning koostama seisakute kooskõlastamiseks iga seisakukooskõlastamispiirkonna kohta ühe oluliste tootismoodulite ja oluliste tarbimiseadmete loetelu.
2. Kõik seisakukooskõlastamispiirkonna põhivõrguettevõtjad peavad ühiselt tegema kõnealuse seisakukooskõlastamispiirkonna oluliste tootismoodulite ja oluliste tarbimiseadmete loetelu kättesaadavaks Euroopa elektri põhivõrguettevõtjate võrgustiku talitluse plaanimise andmekeskonnas.
3. Põhivõrguettevõtja esitab oma reguleerivale asutusele iga sellise seisakukooskõlastamispiirkonna oluliste tootismoodulite ja oluliste tarbimisüksuste loetelu, milles ta osaleb.
4. Iga sisemise olulise tootismoodulist või tarbimisüksusest ressursi puhul põhivõrguettevõtja:
 - a) teatab asjaomase tootismooduli või tarbimisüksuse omanikule vastavate ressurside kandmisest loetelusse;
 - b) teatab jaotusvõrguettevõtjatele, millised olulised tootismoodulid ja olulised tarbimiseadmed on ühendatud nende jaotusvõrku, ja
 - c) teatab suletud jaotusvõrgu ettevõtjatele, millised olulised tootismoodulid ja olulised tarbimiseadmed on ühendatud nende suletud jaotusvõrku.

Artikkel 86

Oluliste tootismoodulite ja tarbimisüksuste loetelude ajakohastamine

1. Igal kalendriaastal enne 1. juulit peavad iga seisakute kooskõlastamispiirkonna kõik põhivõrguettevõtjad ühiselt uuesti hindama seisakute kooskõlastamise seisukohast tootismooduleid ja tarbimiseadmeid, kasutades artikli 84 lõikes 1 sätestatud meetodikat.
2. Kui see on asjakohane, peavad iga seisakute kooskõlastamispiirkonna kõik põhivõrguettevõtjad ühiselt igal kalendriaastal enne 1. augustit tegema kõnealuse seisakute kooskõlastamispiirkonna oluliste tootismoodulite ja oluliste tarbimiseadmete loetelu ajakohastamise otsuse.
3. Kõik seisakute kooskõlastamispiirkonna põhivõrguettevõtjad peavad tegema kõnealuse seisakute kooskõlastamispiirkonna ajakohastatud loetelu kättesaadavaks Euroopa elektri põhivõrguettevõtjate võrgustiku talitluse plaanimise andmekeskonnas.
4. Iga seisakute kooskõlastamispiirkonna põhivõrguettevõtja peab teatama artikli 85 lõikes 4 osutatud osalistele ajakohastatud loetelu sisu.

*Artikkel 87***Oluliste võrguelementide loetelud**

1. Hiljemalt kolm kuud pärast seda, kui on kiidetud heaks artikli 84 lõikes 1 sätestatud meetod ressurside olulisuse hindamiseks seoses seisakute kooskõlastamisega, peavad iga seisakukooskõlastamispiirkonna kõik põhivõrguettevõtjad ühiselt hindama kõnealusel meetodil, millised ülekandesüsteemis või jaotusvõrgus, sealhulgas suletud jaotusvõrkudes paiknevad võrguelemendid on olulised seisakute kooskõlastamise seisukohast, ning peavad kehtestama iga seisakukooskõlastamispiirkonna kohta ühe oluliste võrguelementide loetelu.
2. Seisakukooskõlastamispiirkonna oluliste võrguelementide loetelus tuleb loetleda kõik ülekandesüsteemi või jaotusvõrgu, sealhulgas suletud jaotusvõrgu kõnealusel seisakukooskõlastamispiirkonnas paiknevad võrguelemendid, mis on määratletud kui olulised artikli 84 lõikes 1 sätestatud meetoodika järgi.
3. Kõik seisakukooskõlastamispiirkonna põhivõrguettevõtjad peavad ühiselt tegema oluliste võrguelementide loetelu kättesaadavaks Euroopa elektri põhivõrguettevõtjate võrgustiku talitluse plaanimise andmekeskonnas.
4. Iga põhivõrguettevõtja teatab oma reguleerivale asutusele iga sellise seisakute kooskõlastamispiirkonna oluliste võrguelementide loetelu, milles ta osaleb.
5. Iga võrguelemendist sisemise olulise ressursi puhul põhivõrguettevõtja:
 - a) teatab asjaomasele võrguelemendi omanikule võrguelemendi kandmisest loetelusse;
 - b) teatab jaotusvõrguettevõtjatele, millised olulised võrguelemendid on ühendatud nende jaotusvõrku, ja
 - c) teatab suletud jaotusvõrgu ettevõtjatele, millised olulised võrguelemendid on ühendatud nende suletud jaotusvõrku.

*Artikkel 88***Oluliste võrguelementide loetelu ajakohastamine**

1. Igal kalendriaastal enne 1. juulit peavad iga seisakute kooskõlastamispiirkonna kõik põhivõrguettevõtjad ühiselt uuesti hindama artikli 84 lõikes 1 sätestatud meetodil, millised ülekandesüsteemis või jaotusvõrgus, sealhulgas suletud jaotusvõrkudes paiknevad võrguelemendid on olulised seisakute kooskõlastamise seisukohast.
2. Kui see on vajalik, peavad kõik seisakute kooskõlastamispiirkonna põhivõrguettevõtjad ühiselt igal kalendriaastal enne 1. augustit otsustama kõnealusel seisakute kooskõlastamispiirkonna oluliste võrguelementide loetelu ajakohastamise.
3. Kõik seisakukooskõlastamispiirkonna põhivõrguettevõtjad peavad tegema ajakohastatud loetelu kättesaadavaks Euroopa elektri põhivõrguettevõtjate võrgustiku talitluse plaanimise andmekeskonnas.
4. Iga seisakute kooskõlastamispiirkonna põhivõrguettevõtja peab teatama artikli 85 lõikes 4 osutatud osalistele ajakohastatud loetelu sisu.

*Artikkel 89***Seisakute plaanijate nimetamine**

1. Iga põhivõrguettevõtja tegutseb iga oma käitatava olulise võrguelemendi seisakute plaanijana.
2. Kõikide muude oluliste ressurside jaoks nimetab omanik seisakute plaanija või tegutseb seisakute plaanijana ja teatab selle põhivõrguettevõtjale.

*Artikkel 90***Jaotusvõrku või suletud jaotusvõrku ühendatud oluliste ressursside käsitlemine**

1. Iga põhivõrguettevõtja kooskõlastab jaotusvõrguettevõtjaga tema jaotusvõrku ühendatud sisemiste oluliste ressursside seisakute kavandamise.
2. Iga põhivõrguettevõtja kooskõlastab suletud jaotusvõrgu ettevõtjaga tema suletud jaotusvõrku ühendatud sisemiste oluliste ressursside seisakute kavandamise.

*2. PEATÜKK****Oluliste ressursside valmiduskavade koostamine ja ajakohastamine****Artikkel 91***Järgmise aasta seisakute kooskõlastamise tähtaegadest kõrvalekaldumine**

Kõik sünkroonala põhivõrguettevõtjad võivad ühiselt otsustada vastu võtta ja rakendada järgmise aasta seisakute kooskõlastamiseks ajakava, milles on kõrvalekalded artiklitega 94, 97 ja 99 kindlaks määratud ajakavast, kui see ei mõjuta seisakute kooskõlastamist teistel sünkroonaladel.

*Artikkel 92***Valmiduskavade üldsätted**

1. Olulise ressursi kättesaadavusstaatus on üks järgmistest:
 - a) „kasutatav“, kui asjaomane ressurss on võimeline ja valmis teenust osutama, sõltumata sellest, kas see on talitluses;
 - b) „mittekasutatav“, kui asjaomane ressurss ei ole võimeline ega valmis teenust osutama;
 - c) „katsetamisel“, kui katsetatakse asjaomase ressursi suutlikkust osutada teenust.
2. Staatust „katsetamisel“ kohaldatakse üksnes siis, kui tegemist võib olla mõjuga ülekandesüsteemile, ning järgmistel ajavahemikel:
 - a) olulise ressursi esimese ühendamise ja lõpliku kasutuselevõtu vahemikus ja
 - b) vahetult pärast olulise ressursi hooldust.
3. Valmiduskava peab sisaldama vähemalt järgmist teavet:
 - a) olulise ressursi mittekasutatavuse põhjus;
 - b) kui on kindlaks määratud, siis tingimused, mis tuleb täita enne, kui reaajas rakendatakse olulise ressursi mittekasutatavuse staatust;
 - c) aeg, mis kuulub vajaduse korral olulise ressursi kasutatavuse taastamiseks, et tagada talitluskindlust.
4. Iga olulise ressursi kättesaadavusstaatus tuleb järgmise aasta kavas määrata kindlaks päeva täpsusega.
5. Kui põhivõrguettevõtjale edastatakse artikli 111 kohaselt tootmise graafikud ja tarbimise graafikud, peab kättesaadavusstaatuste ajasamm olema kooskõlas kõnealuste graafikutega.

*Artikkel 93***Ligikaudsed pikaajalised valmiduskavad**

1. Hiljemalt kaks aastat enne iga järgmise aasta seisakute kooskõlastamise algust peab iga põhivõrguettevõtja hindama vastavat ligikaudset sisemise olulise ressursi valmiduskava, mille on esitanud seisakute plaanija määruse (EL) nr 543/2013 artiklite 4, 7 ja 15 kohaselt, ning esitama oma esialgsed seisukohad, sealhulgas seisakute kavandamise avastatud ebakõlad, kõigile mõjutatud seisakute plaanijatele.
2. Iga põhivõrguettevõtja peab igal aastal enne järgmise aasta seisakute kooskõlastamise alustamist hindama lõikes 1 osutatud sisemise olulise ressursi ligikaudset valmiduskava.

*Artikkel 94***Järgmise aasta valmiduskava ettepaneku tegemine**

1. Igal kalendriaastal enne 1. augustit peab seisakute plaanija, kes ei ole seisakute kooskõlastamispiirkonnas tegutsev põhivõrguettevõtja ega ka jaotusvõrguettevõtja või suletud võrgu ettevõtja, esitama seisakute kooskõlastamispiirkonnas tegutseva(te)le põhivõrguettevõtja(te)le ning vajaduse korral jaotusvõrguettevõtja(te)le või suletud jaotusvõrgu ettevõtja(te)le valmiduskava, mis hõlmab iga tema olulist ressursi järgmisel kalendriaastal.
2. Lõikes 1 osutatud põhivõrguettevõtja püüab läbi vaadata valmiduskava muudatuste taotlused, kui need talle on saabunud. Kui see ei ole võimalik, vaatab ta valmiduskava muudatuste taotlused läbi siis, kui järgmise aasta seisakute kooskõlastamine on lõpetatud.
3. Lõikes 1 osutatud põhivõrguettevõtja vaatab läbi valmiduskava muudatuste taotlused, kui järgmise aasta seisakute kooskõlastamine on lõpetatud:
 - a) arvestades taotluste laekumise järjekorda ja
 - b) kasutades menetlust, mis on kehtestatud artikli 100 kohaselt.

*Artikkel 95***Selliste oluliste ressursside kättesaadavusstaatuse kooskõlastamine järgmiseks aastaks, mille seisakute plaanija ei ole seisakute kooskõlastamispiirkonnas tegutsev põhivõrguettevõtja ega jaotusvõrguettevõtja või suletud jaotusvõrgu ettevõtja**

1. Iga põhivõrguettevõtja peab hindama järgmise aasta ajavahemikus, kas artikli 94 kohaselt talle esitatud valmiduskavad põhjustavad seisakute kavandamises vastuolusid.
2. Kui põhivõrguettevõtja leiab seisakute kavandamises vastuolusid, teeb ta järgmist:
 - a) teatab igale mõjutatud seisakute plaanijale, milliseid tingimusi ta peab täitma, et leevendada seisakute kavandamises ilmnunud vastuolusid;
 - b) võib taotleda, et üks või mitu seisakute plaanijat esitaksid teise valmiduskava, mis vastaks punkti a tingimustele, ja
 - c) teeb uuesti lõike 1 kohase hinnangu, et teha kindlaks, kas seisakute kavasse on jäänud vastuolusid.
3. Kui seisakute plaanija ei esita põhivõrguettevõtja lõike 2 punkti b kohasele taotlusele vastavalt teist valmiduskava vastuolude leevendamiseks, peab põhivõrguettevõtja koostama teise valmiduskava:
 - a) milles on võetud arvesse mõjutatud seisakute plaanijate ja vajaduse korral jaotusvõrguettevõtja või suletud jaotusvõrgu ettevõtja teatatud mõju;

- b) millega piiratakse teistsuguses valmiduskavas tehtavaid muudatusi ainult hädavajalike muudatustega seisakutest põhjustatud vastuolude leevendamiseks, ja
- c) põhivõrguettevõtja teatab reguleerivale asutusele, mõjutatud jaotusvõrguettevõtjatele ja suletud jaotusvõrgu ettevõtjatele, kui neid on, ning mõjutatud seisakute plaanijatele teisest valmiduskavast, põhjustest selle koostamiseks ning asjaomaste seisakute plaanijate ja vajaduse korral jaotusvõrguettevõtjate või suletud jaotusvõrgu ettevõtjate teatatud mõjudest.

Artikkel 96

Selliste oluliste ressursside järgmise aasta kättesaadavusstaatuse kooskõlastamine, mille seisakute plaanija on seisakute kooskõlastamispiirkonnas põhivõrguettevõtja või jaotusvõrguettevõtja või suletud jaotusvõrgu ettevõtja

1. Põhivõrguettevõtja kavandab selliste oluliste võrguelementide kättesaadavusstaatust, millega on ühendatud eri juhtimispiirkonnad, mille seisakute plaanija ta on koostöös teiste sama seisakute kooskõlastamispiirkonna põhivõrguettevõtjatega.
2. Iga põhivõrguettevõtja, jaotusvõrguettevõtja ja suletud jaotusvõrgu ettevõtja kavandab selliste oluliste võrguelementide kättesaadavusstaatust, mille seisakute plaanija ta on ning millega ei ole ühendatud eri juhtimispiirkonnad, kasutades alusena valmiduskavasid, mis on välja töötatud lõike 1 järgi.
3. Oluliste võrguelementide kättesaadavusstaatuse kindlaksmääramisel lõigete 1 ja 2 järgi peavad põhivõrguettevõtja, jaotusvõrguettevõtja ja suletud jaotusvõrgu ettevõtja:
 - a) tagama talitluskindluse, kuid minimeerima mõju turule, ja
 - b) kasutama alusena artikli 94 kohaselt esitatud ja väljatöötatud valmiduskavasid.
4. Kui põhivõrguettevõtja leiab seisakute kavas kokkusobimatuse, on tal õigus pakkuda välja muudatus selliste sisemiste oluliste ressursside valmiduskavasse, mille seisakute plaanija ei ole põhivõrguettevõtja, kes tegutseb seisakute kooskõlastamispiirkonnas, jaotusvõrguettevõtja ega suletud jaotusvõrgu ettevõtja, ning ta peab leidma lahenduse koos asjaomaste seisakute plaanijate, jaotusvõrguettevõtjate ja suletud jaotusvõrgu ettevõtjatega, kasutades talle kättesaadavaid võimalusi.
5. Kui olulise võrguelemendi mittekasutatavust ei ole kavandatud pärast lõikes 4 osutatud meetmete võtmist ja sellise kava puudumine võib ohustada talitluskindlust, peab põhivõrguettevõtja:
 - a) võtma vajalikud meetmed, et kavandada mittekasutatavus ja tagada talitluskindlus, võttes arvesse mõju, millest on teatanud põhivõrguettevõtjale mõjutatud seisakute plaanijad;
 - b) teatama punktis a osutatud meetmetest kõikidele mõjutatud osalistele ja
 - c) teatama asjaomasele reguleerivale asutusele, mõjutatud jaotusvõrguettevõtjatele või suletud jaotusvõrgu ettevõtjatele, kui neid on, ning mõjutatud seisakute plaanijatele, milliseid meetmeid ja millistel põhjustel on võetud, ning millistest mõjudest on teatanud mõjutatud seisakute plaanijad ja, kui see on asjakohane, jaotusvõrguettevõtjad või suletud jaotusvõrgu ettevõtjad.
6. Põhivõrguettevõtja avaldab Euroopa elektri põhivõrguettevõtjate võrgustiku talitluse plaanimise andmekeskonnas kogu tema käsutuses oleva teabe võrguga seotud tingimustest, mida tuleb täita, ja parandusmeetmetest, mis tuleb ette valmistada ja käivitada enne olulise võrguelemendi mittekasutatavuse või katsetamise staatuse kinnitamist.

Artikkel 97

Järgmise aasta esialgsete valmiduskavade esitamine

1. Igal kalendriaastal enne 1. novembrit esitab põhivõrguettevõtja kõikidele teistele põhivõrguettevõtjatele Euroopa elektri põhivõrguettevõtjate võrgustiku talitluse plaanimise andmekeskonnas kõikide sisemiste oluliste ressursside kohta järgmise aasta esialgsed valmiduskavad järgmise kalendriaasta ajavahemikuks.
2. Igal kalendriaastal enne 1. novembrit esitab põhivõrguettevõtja iga jaotusvõrgus asuva sisemise olulise ressursi kohta jaotusvõrguettevõtjale järgmise aasta esialgse valmiduskava.

3. Igal kalendriaastal enne 1. novembrit esitab põhivõrguettevõtja iga suletud jaotusvõrgus asuva sisemise olulise ressursi kohta suletud jaotusvõrgu ettevõtjale esialgse järgmise aasta valmiduskava.

Artikkel 98

Järgmise aasta valmiduskava kinnitamine seisakute kooskõlastamispiirkonna jaoks

1. Iga põhivõrguettevõtja analüüsib, kas võib tekkida mittevastavusi seisakute kavandamisel, kui võtta arvesse järgmise aasta esialgseid valmiduskavasid.
2. Kui seisakute kavandamisega ei ole tekitatud mittevastavusi, kinnitavad kõik seisakute kooskõlastamispiirkonna põhivõrguettevõtjad koos järgmise aasta valmiduskavad kõnealuse seisakute kooskõlastamispiirkonna kõikide oluliste ressursside kohta.
3. Kui üks põhivõrguettevõtja leiab seisakute kavandamises mittevastavusi, töötavad seisakute kooskõlastamispiirkonna (-piirkondade) asjaomased põhivõrguettevõtjad koos asjaomaste seisakute plaanijatega, jaotusvõrguettevõtjate ja suletud jaotusvõrgu ettevõtjatega välja lahenduse, kasutades kättesaadavaid vahendeid ning püüdes võimalikul määral järgida artiklite 95 ja 96 kohaseid valmiduskavasid, mille on esitanud seisakute plaanija, kes ei ole põhivõrguettevõtja, kes tegutseb seisakute kooskõlastamispiirkonnas, jaotusvõrguettevõtja ega suletud jaotusvõrgu ettevõtja. Kui lahendus on leitud, ajakohastavad kõik kõnealus(t)e seisakute kooskõlastamispiirkonna (-piirkondade) põhivõrguettevõtjad kõikide oluliste ressursside järgmise aasta valmiduskavad ning kinnitavad need.
4. Kui seisakute kavandamisel tekkinud mittevastavusele lahendust ei leita, peab iga asjaomane põhivõrguettevõtja pädeva reguleeriva asutuse heakskiidu korral, kui liikmesriik on nii sätestanud:
 - a) kohustama muutma kõik mittekasutatavuse ja katsetamise staatused kasutatavusstaatusteks selliste oluliste ressursside puhul, mis on seotud vaadeldava ajavahemiku seisakute kavandamisel tekkinud mittevastavusega, ja
 - b) teatama asjaomasele reguleerivale asutusele, mõjutatud jaotusvõrguettevõtjatele või suletud jaotusvõrgu ettevõtjatele, kui neid on, ning mõjutatud seisakute plaanijatele, milliseid meetmeid ja millistel põhjustel on võetud, ning millistest mõjudest on teatanud asjaomased seisakute plaanijad ja, kui see on asjakohane, jaotusvõrguettevõtjad või suletud jaotusvõrgu ettevõtjad.
5. Kõik asjaomaste seisakute kooskõlastamispiirkondade põhivõrguettevõtjad ajakohastavad seejärel kõikide oluliste ressursside järgmise aasta valmiduskavad ning kinnitavad need.

Artikkel 99

Järgmise aasta lõplik valmiduskava

1. Igal kalendriaastal enne 1. detsembrit iga põhivõrguettevõtja:
 - a) viib lõpule sisemiste oluliste ressursside järgmise aasta seisakute kooskõlastamise ja
 - b) viib lõpule sisemiste oluliste ressursside järgmise aasta valmiduskavad ning salvestab need Euroopa elektri põhivõrguettevõtjate võrgustiku talitluse plaanimise andmekeskonda.
2. Igal kalendriaastal enne 1. detsembrit esitab põhivõrguettevõtja oma seisakute plaanijale järgmise aasta lõpliku valmiduskava iga sisemise olulise ressursi kohta.
3. Igal kalendriaastal enne 1. detsembrit esitab põhivõrguettevõtja asjaomasele jaotusvõrguettevõtjale iga jaotusvõrgus asuva sisemise olulise ressursi järgmise aasta lõpliku valmiduskava.
4. Igal kalendriaastal enne 1. detsembrit esitab põhivõrguettevõtja asjaomasele suletud jaotusvõrgu ettevõtjale iga suletud jaotusvõrgus asuva sisemise olulise ressursi järgmise aasta lõpliku valmiduskava.

Artikkel 100

Järgmise aasta lõpliku valmiduskava ajakohastamine

1. Seisakute plaanija peab suutma käivitada järgmise aasta lõpliku valmiduskava muutmise menetluse järgmise aasta seisakute kooskõlastamise lõpuleviimise ja lõpliku valmiduskava reaalajalise kasutamise alustamise vahelises ajavahemikus.

2. Seisakute plaanija, kes ei ole põhivõrguettevõtja, kes tegutseb seisakute kooskõlastamispiirkonnas, peab suutma esitada asjaomas(t)ele põhivõrguettevõtja(te)le taotluse tema vastutusel olevate oluliste ressursside järgmise aasta lõpliku valmiduskava muutmiseks.
3. Lõike 2 kohase muudatuse taotluse korral kohaldatakse järgmist menetlust:
 - a) taotluse vastu võtnud põhivõrguettevõtja teatab, et on taotluse kätte saanud, ning hindab võimalikult kiiresti, kas muudatus võib põhjustada seisakute kavandamisel vastuolu;
 - b) kui seisakute kavandamisega seoses ilmneb vastuolu, peavad seisakute kooskõlastamispiirkonna asjaomased põhivõrguettevõtjad ühiselt leidma lahenduse koos asjaomaste seisakute plaanijate, ja kui see on asjakohane, jaotusvõrguettevõtjate ja suletud jaotusvõrgu ettevõtjatega, kasutades neile kättesaadavaid vahendeid;
 - c) kui seisakute kavandamises vastuolu ei ole ilmnenud või kui enam vastuolu ei ole, kinnitab taotluse vastu võtnud põhivõrguettevõtja muudatuse ning asjaomased põhivõrguettevõtjad teatavad seejärel selle kõikidele mõjutatud osalistele ning ajakohastavad järgmise aasta lõpliku valmiduskava Euroopa elektri põhivõrguettevõtjate võrgustiku talitluse plaanamise andmekeskonnas, ning
 - d) kui seisakute kavandamise vastuolule lahendust ei leita, lükkab taotluse vastu võtnud põhivõrguettevõtja muudatuse taotluse tagasi.
4. Kui põhivõrguettevõtja, kes tegutseb seisakute kooskõlastamispiirkonnas, kavatses muuta sellise olulise ressursi, mille seisakute plaanija ta on, järgmise aasta lõplikku valmiduskava, algatab ta järgmise menetluse:
 - a) taotluse esitanud põhivõrguettevõtja koostab järgmise aasta valmiduskava muutmissetepaneku, sealhulgas hinnangu selle kohta, kas see võib põhjustada seisakute kavandamises mittevastavusi, ning esitab ettepaneku kõikidele oma seisakute kooskõlastamispiirkonna (-piirkondade) põhivõrguettevõtjatele;
 - b) kui seisakute kavandamises ilmneb vastuolu, peavad seisakute kooskõlastamispiirkonna asjaomased põhivõrguettevõtjad ühiselt leidma lahenduse koos asjaomaste seisakute plaanijate, ja kui see on asjakohane, jaotusvõrguettevõtjate ja suletud jaotusvõrgu ettevõtjatega, kasutades neile kättesaadavaid vahendeid;
 - c) kui ei ole ilmnenud vastuolu või kui ilmnenud vastuolule leitakse lahendus, kinnitavad asjaomased põhivõrguettevõtjad muudatuse, teatavad seejärel selle kõikidele mõjutatud osalistele ning ajakohastavad järgmise aasta lõpliku valmiduskava Euroopa elektri põhivõrguettevõtjate võrgustiku talitluse plaanamise andmekeskonnas;
 - d) kui seisakute kooskõlastamise mittevastavusele lahendust ei leita, peab taotluse esitanud põhivõrguettevõtja muutmismenetluse katkestama.

3. PEATÜKK

Valmiduskavade rakendamine

Artikkel 101

Oluliste ressursside katsetamise staatus

1. Sellise olulise ressursi seisakute plaanija, mille kättesaadavusstaatus on määratud kui katsetamise staatus, peab üks kuu enne katsetamise staatus algust esitama põhivõrguettevõtjale, ja kui see ressurss on ühendatud jaotusvõrku, sealhulgas suletud jaotusvõrku, jaotusvõrguettevõtjale või suletud jaotusvõrgu ettevõtjale:
 - a) üksikasjaliku katsete kava;
 - b) tootmise või tarbimise ligikaudse kava, kui asjaomane vara on oluline tootmismoodul või oluline tarbimisüksus, ja
 - c) muudatused ülekandesüsteemi või jaotusvõrgu skeemis, kui asjaomane oluline ressurss on võrguelement.
2. Seisakute plaanija peab lõikes 1 osutatud teavet ajakohastama, niipea kui see muutub.

3. Sellise olulise ressursi põhivõrguettevõtja, mille kättesaadavusstaatuseks on nimetatud katsetamise staatus, esitab lõike 1 kohaselt saadud teabe kõigile teistele põhivõrguettevõtjatele oma seisakute kooskõlastamispiirkonnas (-piirkondades) nende taotlusel.
4. Kui oluline ressurss, millele on osutatud lõikes 1, on võrguelement, mis ühendab vähemalt kahte juhtimispiirkonda, peavad asjaomaste juhtimispiirkondade põhivõrguettevõtjad koos otsustama, millist teavet esitada vastavalt lõikele 1.

Artikkel 102

Sundseisakute käsitlemise kord

1. Iga põhivõrguettevõtja peab töötama välja korra, kuidas lahendada olukorda, kui sundseisak võib ohustada talitluskindlust. Selline kord peab võimaldama põhivõrguettevõtjal tagada, et tema juhtimispiirkonnas leiduvad muud olulised ressursid saaks muuta kasutatavaks ja vastupidi.
2. Põhivõrguettevõtja järgib lõikes 1 osutatud korda ainult siis, kui seisakute plaanijatega ei ole jõutud kokkuleppele, kuidas lahendada sundseisaku olukorda. Põhivõrguettevõtja peab sellest teatama reguleerivale asutusele.
3. Korra rakendamisel peab põhivõrguettevõtja võimalikult suures ulatuses järgima oluliste ressursside tehnilisi piire.
4. Seisakute plaanija peab ühe või mitme oma olulise ressursi sundseisakust teatama võimalikult kiiresti pärast sundseisaku algust põhivõrguettevõtjale ja, kui ressurss on ühendatud jaotusvõrku, sealhulgas suletud jaotusvõrku, vastavalt kas jaotusvõrguettevõtjale või suletud jaotusvõrgu ettevõtjale.
5. Sundseisakust teatamisel esitab seisakute plaanija järgmise teabe:
 - a) sundseisaku põhjus;
 - b) sundseisaku eeldatav kestus ja
 - c) vajaduse korral sundseisaku mõju muude sama seisakute plaanija oluliste ressursside kättesaadavusstaatusele.
6. Kui põhivõrguettevõtja leiab, et üks või mitu lõikes 1 osutatud sundseisakut võivad rikkuda ülekandesüsteemi normaalseisundi, peab ta teatama mõjutatud seisakute plaanija(te)le, milline on tähtaeg, mille möödudes ei ole võimalik talitluskindlust tagada muul viisil, kui sundseisakus oleva(te) olulise (oluliste) ressursi (ressursside) viimisega kättesaadavusstaatusesse. Seisakute plaanijad peavad põhivõrguettevõtjale teatama, kas nad suudavad tähtaega järgida, ning esitama põhjenduse, kui neil ei ole võimalik tähtaega järgida.
7. Pärast iga sundseisakute põhjustatud muudatust kättesaadavuskavas peab asjaomane põhivõrguettevõtja ajakohastama vastavaid andmeid Euroopa elektri põhivõrguettevõtjate võrgustiku talitluse plaanimise andmekeskonnas, võttes arvesse määruse (EL) nr 543/2013 artiklites 7, 10 ja 15 kehtestatud tähtaegsid.

Artikkel 103

Valmiduskava järgimine reaalajas

1. Iga tootmisüksuse omanik tagab, et kõik talle kuuluvad olulised tootmismoodulid, mille kohta on teatatud, et need on kättesaadavad, oleksid valmis tootma elektrit nende esitatud tehnilise suutlikkuse kohaselt, kui seda on vaja talitluse tagamiseks, välja arvatud sundseisakute korral.
2. Iga tootmisüksuse omanik tagab, et ükski talle kuuluv oluline tootmismoodul, mille kohta on teatatud, et see on mitte-kättesaadav, ei toodaks elektrit.
3. Iga tarbimisüksuse omanik tagab, et ükski talle kuuluv oluline tarbimisüksus, mille kohta on teatatud, et see on mitte-kättesaadav, ei tarbiks elektrit.

4. Iga olulise võrguelemendi omanik tagab, et kõik talle kuuluvad olulised võrguelemendid, mille kohta on teatatud, et need on kättesaadavad, oleksid valmis edastama elektrit nende esitatud tehnilise suutlikkuse kohaselt, kui seda on vaja talitluse tagamiseks, välja arvatud sundseisakute korral.
5. Iga olulise võrguelemendi omanik tagab, et ükski talle kuuluv oluline võrguelement, mille kohta on teatatud, et see on mittekättesaadav, ei edastaks elektrit.
6. Kui olulise võrguelemendi mittevalmiduse ja katsetamise staatuse täitmisel kohaldatakse erilisi võrgutingimusi vastavalt artikli 96 lõikele 6, peab asjaomane põhivõrguettevõtja, jaotusvõrguettevõtja või suletud jaotusvõrgu ettevõtja hindama, kas sellised erilised tingimused on täidetud, enne kui ta rakendab vastavat staatust. Kui need tingimused ei ole täidetud, peab ta teatama olulise võrguelemendi omanikule, et see ei rakendaks mittekättesaadavusstaatust, katsetamisstaatust või osalist staatust.
7. Kui põhivõrguettevõtja leiab, et olulise ressursi mittekättesaadavusstaatuse või katsetamise staatuse rakendamine võib ülekandesüsteemi viia välja normaalseisundist, peab ta vastava ressursi omanikule teatama, kui oluline ressurss on ühendatud ülekandesüsteemi, või jaotusvõrguomanikule või suletud jaotusvõrgu omanikule, kui oluline ressurss on ühendatud jaotusvõrku või suletud jaotusvõrku, et too viivitaks olulise ressursi mittekättesaadavuse või katsetamise staatuse rakendamisega nii kaua, kui see on võimalik, järgides tehnilisi ja ohutuse piirnorme.

4. JAOTIS

PIISAVUS

Artikkel 104

Prognoosid piisavuse analüüsimiseks juhtimispiirkonnas

Iga põhivõrguettevõtja teeb Euroopa elektri põhivõrguettevõtjate võrgustiku talitluse plaanamise andmekeskonnas kõikidele teistele põhivõrguettevõtjatele kättesaadavaks prognoosid, mida ta kasutab juhtimispiirkonnas piisavuse analüüsimiseks vastavalt artiklitele 105 ja 107.

Artikkel 105

Juhtimispiirkonna piisavusanalüüs

1. Iga põhivõrguettevõtja teeb oma juhtimispiirkonnas piisavusanalüüsi, hinnates, kas tema juhtimispiirkonnas toodetud võimsuse ja piiriülese impordi summa võimaldab katta tema juhtimispiirkonnas kogukoormust mitmesuguste talitlusstenaariumide puhul, võttes arvesse nõutavat aktiivvõimsuse reservi, nagu on sätestatud artiklites 118 ja 119.
2. Tehes juhtimispiirkonnas lõike 1 kohast piisavusanalüüsi, iga põhivõrguettevõtja:
 - a) kasutab värskemat valmiduskava ja värskemaid andmeid järgmise kohta:
 - i) artikli 43 lõike 5, artikli 45 ja artikli 51 kohaselt teatatud tootmismoodulite võimsus;
 - ii) piiriülene võimsus;
 - iii) võimalik tarbimiskaja, nagu on ette nähtud artiklite 52 ja 53 kohaselt;
 - b) võtab arvesse taastuvate energiaallikate osa tootmises ja koormuses;
 - c) hindab mittepiisavuse tõenäosust ja eeldatavat kestust ning selle tõttu tarnimata jääva energia osa.
3. Kui põhivõrguettevõtja hinnangus oma juhtimispiirkonna kohta ilmneb, et piisavuse nõue ei ole täidetud, peab põhivõrguettevõtja niipea kui võimalik seda teatama oma reguleerivale asutusele, või kui see on sõnaselgelt ette nähtud siseriikliku õigusega, muule asjaomasele pädevale asutusele ja vajaduse korral muudele mõjutatud osalistele.

4. Kui põhivõrguettevõtja hinnangus oma juhtimispiirkonna kohta ilmneb, et piisavuse nõue ei ole täidetud, peab põhivõrguettevõtja niipea kui võimalik seda teatama kõikidele põhivõrguettevõtjatele Euroopa elektri põhivõrguettevõtjate võrgustiku talitluse plaanimise andmekeskonna kaudu.

Artikkel 106

Piisavus juhtimispiirkonnas kuni järgmise nädalani, järgmine nädal kaasa arvatud

1. Iga põhivõrguettevõtja annab oma panuse üleeuroopalisse iga-aastasessse suvise ja talvise tootmise piisavuse prognoosimisse, kasutades määruse (EÜ) nr 714/2009 artikli 8 lõike 3 punktis f osutatud meetodikat, mille on vastu võtnud Euroopa elektri põhivõrguettevõtjate võrgustik.
2. Kaks korda aastas teeb iga põhivõrguettevõtja oma juhtimispiirkonna piisavuse analüüsi vastavalt järgmise suvise ja talvise hooaja kohta, võttes arvesse üleeuroopalisi stsenaariume, mis on kooskõlas üleeuroopaliste iga-aastaste suvise ja talvise hooaja tootmise piisavuse prognoosidega.
3. Iga põhivõrguettevõtja ajakohastab oma juhtimispiirkonna piisavuse analüüsi, kui ta saab teada, et tootismoodulite kättesaadavuse staatus, koormuse hinnang, taastuvate energiaallikate hinnang või piiriülesed võimsused võivad tõenäoliselt muutuda ja oluliselt mõjutada eeldatud piisavust.

Artikkel 107

Piisavus juhtimispiirkonnas päevasiseselt ja järgmisel päeval

1. Iga põhivõrguettevõtja teeb juhtimispiirkonnas piisavuse analüüsi järgmise päeva ajavahemikus ja päevasiseselt järgmiste andmete alusel:
 - a) artiklis 111 osutatud graafikud;
 - b) eeldatav koormus;
 - c) taastuvatest energiaallikatest prognoosi kohaselt toodetav elektrienergia;
 - d) aktiivvõimsuse reservid vastavalt artikli 46 lõike 1 punkti a kohaselt esitatud andmetele;
 - e) vajaduse korral määruse (EL) 2015/1222 artikli 14 kohaselt arvatud piiriülestele võimsustele vastav juhtimispiirkonda sisestatud ja sellest väljastatud võimsus;
 - f) tootismoodulite suutlikkus vastavalt artikli 43 lõike 4, artikli 45 ja artikli 51 kohaselt esitatud andmetele ning nende kättesaadavusstaatused ning
 - g) tarbimisüksuste suutlikkus tagada tarbimiskaja vastavus artiklite 52 ja 53 kohaselt esitatud andmetele ning nende kättesaadavusstaatused.
2. Iga põhivõrguettevõtja hindab järgmist:
 - a) sisestatud võimsuse madalaim ja väljastatud võimsuse kõrgeim tase vastavalt tema juhtimispiirkonna piisavusele;
 - b) võimaliku mittepiisavuse eeldatav kestus ja
 - c) mittepiisavuse tõttu tarnimata jääva energia kogus.
3. Kui lõikes 1 osutatud analüüs näitab mittepiisavust, peab iga põhivõrguettevõtja sellest teatama oma reguleerivale asutusele või muule pädevale asutusele. Põhivõrguettevõtja peab esitama oma reguleerivale asutusele või muule pädevale asutusele analüüsi mittepiisavuse põhjuste kohta ja soovitatud leevendusmeetmed.

5. JAOTIS

TUGITEENUSED*Artikkel 108***Tugiteenused**

1. Iga põhivõrguettevõtja jälgib tugiteenuste kättesaadavust.
2. Seoses aktiivvõimsuse ja reaktiivvõimsuse teenustega ning kooskõlastatult teiste põhivõrguettevõtjatega, kui see on asjakohane, iga põhivõrguettevõtja:
 - a) kavandab, organiseerib ja juhib tugiteenuste hankimist;
 - b) jälgib II osa 2. jaotise kohaselt esitatud andmete alusel, kas tugiteenuste tase ja kättesaadavate tugiteenuste asukoht võimaldab tagada talitluskindlust, ning
 - c) kasutab kõiki kättesaadavaid majanduslikult tõhusaid ja teostatavaid viise vajalikul tasemel tugiteenuste hankimiseks.
3. Iga põhivõrguettevõtja avalikustab talitluskindluse säilitamiseks vajaliku reservvõimsuse taseme.
4. Iga põhivõrguettevõtja teatab taotluse korral aktiivvõimsuse reservi kättesaadava taseme teistele põhivõrguettevõtjatele.

*Artikkel 109***Reaktiivvõimsuse tugiteenused**

1. Iga põhivõrguettevõtja hindab igas talitluskindluse ajavahemikus võrreldes prognoosidega, kas kättesaadavad reaktiivvõimsuse tugiteenused on piisavad, et säilitada ülekandesüsteemi talitluskindlust.
2. Selleks et tõhustada oma ülekandesüsteemi elementide talitlust, jälgib iga põhivõrguettevõtja järgmist:
 - a) tootmisüksuste kättesaadav reaktiivvõimsus;
 - b) ülekandesüsteemiga ühendatud tarbimisüksuste kättesaadav reaktiivvõimsus;
 - c) jaotusvõrkude ettevõtjate kättesaadav reaktiivvõimsus;
 - d) ülekandesüsteemiga ühendatud kättesaadavad seadmed, mis on ette nähtud reaktiivvõimsuse pakkumiseks, ja
 - e) aktiivvõimsuse ja reaktiivvõimsuse suhted ülekandesüsteemi ja ülekandesüsteemiga ühendatud jaotusvõrkude ühenduspiiril.
3. Kui reaktiivvõimsuse tugiteenuste tase ei ole piisav talitluskindluse tagamiseks, iga põhivõrguettevõtja:
 - a) teatab seda naaberpõhivõrguettevõtjatele ning
 - b) valmistab ette ja käivitab parandusmeetmed vastavalt artiklile 23.

6. JAOTIS

KAVANDAMINE*Artikkel 110***Kavandamiskorra kehtestamine**

1. Kavandamiskorra kehtestamisel võtavad põhivõrguettevõtjad arvesse ja vajaduse korral täiendavad määruse (EL) 2015/1222 artikli 16 kohast tootmise ja koormuse andmete metoodikat.

2. Kui pakkumispriirkond hõlmab ainult ühte juhtimispriirkonda, on kavandamispriirkond geograafilises ulatuses võrdne pakkumispriirkonnaga. Kui juhtimispriirkond hõlmab mitut pakkumispriirkonda, on kavandamispriirkond geograafilises ulatuses võrdne pakkumispriirkonnaga. Kui pakkumispriirkond hõlmab mitut juhtimispriirkonda, võivad pakkumispriirkonna põhivõrguettevõtjad koos otsustada kasutada ühist kavandamiskorda, vastasel juhul loetakse iga kõnealuselises pakkumispriirkonnas paiknev juhtimispriirkond eraldi kavandamispriirkonnaks.
3. Iga sellise tootmisüksuse ja tarbimisüksuse omanik, kelle suhtes tuleb kohaldada riiklike nõuetega kehtestatud kavandamisnõudeid, kas nimetab graafiku plaanija või toimib ise graafiku plaanijana.
4. Iga turuosaline ja tehingu vahendaja, kelle suhtes kohaldatakse riiklikult kehtestatud kavandamisnõudeid, kas nimetab graafiku plaanija või toimib ise graafiku plaanijana.
5. Iga kavandamispriirkonnas toimiv põhivõrguettevõtja kehtestab vajaliku korra graafiku plaanijate esitatavate graafikute käsitlemiseks.
6. Kui kavandamispriirkond hõlmab ala, kus paikneb rohkem kui üks juhtimispriirkond, peavad juhtimispriirkondade eest vastutavad põhivõrguettevõtjad koos otsustama, missugune põhivõrguettevõtja käitab kavandamispriirkonda.

Artikkel 111

Graafikute edastamine kavandamispriirkondades

1. Iga graafiku plaanija, välja arvatud tehingu vahendajate graafiku plaanijad, esitab kavandamispriirkonnas toimivale põhivõrguettevõtjale põhivõrguettevõtja nõudel ja kui see on asjakohane, kolmandale osalisele, järgmised graafikud:
 - a) tootmise graafikud;
 - b) tarbimise graafikud;
 - c) sisekaubanduse graafikud ja
 - d) väliskaubanduse graafikud.
2. Tehingu vahendaja või, kui see on asjakohane, keskse vastaspoole graafiku planeerija esitab turgude liitmisega hõlmatud kavandamispriirkonnas toimivale põhivõrguettevõtjale asjaomase põhivõrguettevõtja nõudel ja, kui see on asjakohane, kolmandale osalisele, järgmised graafikud:
 - a) väliskaubanduse graafikud järgmise kohta:
 - i) mitmepoolsed vahetused kavandamispriirkonna ja muude kavandamispriirkondade rühma vahel;
 - ii) kahepoolsed vahetused kavandamispriirkonna ja teise kavandamispriirkonna vahel;
 - b) graafikud sisekaubanduse kohta tehingu vahendaja ja keskse vastaspoole vahel;
 - c) graafikud sisekaubanduse kohta tehingu vahendaja ja muude tehinguvahendajate vahel.

Artikkel 112

Graafikute kooskõlalatus

1. Iga kavandamispriirkonna põhivõrguettevõtja kontrollib, kas tootmise, tarbimise, väliskaubanduse ja väliste põhivõrguettevõtjate graafikud tema piirkonnas on kokkuvõttes tasakaalus.
2. Põhivõrguettevõtja väliskaubanduse graafikute jaoks lepib iga põhivõrguettevõtja vastavad väärtused kokku asjaomase põhivõrguettevõtjaga. Kui kokkuleppele ei jõuta, kasutatakse väiksemat väärtust.

3. Kahe kavandamispiirkonna vaheliste kahepoolsete vahetuste jaoks lepib iga põhivõrguettevõtja väliskaubanduse graafikute osas kokku vastava põhivõrguettevõtjaga. Kui kaubanduse graafikute osas kokkulepe puudub, kasutatakse väiksemat väärtust.
4. Kõik kavandamispiirkonnas toimivad põhivõrguettevõtjad kontrollivad, et kõik välised netokoondplaanid ühe sünkroonala kavandamispiirkondades oleksid tasakaalus. Kui tasakaal kaob ning põhivõrguettevõtjad ei suuda kokku leppida välise netokoondplaanide väärtusi, kasutatakse väiksemaid väärtusi.
5. Iga tehingu vahendaja, või kui see on asjakohane, keske vastaspoole graafiku plaanija esitab põhivõrguettevõtjatele nende nõudel väliskaubanduse graafiku väärtused iga kavandamispiirkonna kohta, mis on seotud turgude liitmise, välise netokoondplaanide kujul.
6. Graafikujärgsete vahetuste arvutaja esitab põhivõrguettevõtjatele nende taotluse korral graafikujärgsete vahetuste väärtused turgude liitmise seotud kavandamispiirkondade kohta välise netokoondplaanidena, mis sisaldavad muu hulgas kahepoolseid vahetusi kahe kavandamispiirkonna vahel.

Artikkel 113

Teabe esitamine teistele põhivõrguettevõtjatele

1. Teise põhivõrguettevõtja nõudmisel arvutab asjaomane põhivõrguettevõtja ja esitab järgmised andmed:
 - a) välised netokoondplaanid ja
 - b) vahelduvvoolupiirkonna tasaarvestatud saldo, kui kavandamispiirkond on teiste kavandamispiirkondadega ühendatud vahelduvvooluülekanaliinidega.
2. Kui ühise võrgumudeli koostamiseks vastavalt artikli 70 lõikele 1 on vaja, peab iga põhivõrguettevõtja, kes tegutseb kavandamispiirkonnas, teise põhivõrguettevõtja nõudel esitama:
 - a) tootmise graafikud ja
 - b) tarbimise graafikud.

7. JAOTIS

EUROOPA ELEKTRI PÕHIVÕRGUETTEVÕTJATE VÕRGUSTIKU TALITLUSE PLAANIMISE ANDMEKESKKOND

Artikkel 114

Üldsätted Euroopa elektri põhivõrguettevõtjate võrgustiku talitluse plaanamise andmekeskonna kohta

1. Hiljemalt kaksikümmend neli kuud pärast käesoleva määruse jõustumist peab Euroopa elektri põhivõrguettevõtjate võrgustik vastavalt artiklitele 115–117 võtma kasutusele Euroopa elektri põhivõrguettevõtjate võrgustiku talitluse plaanamise andmekeskonna ja seda haldama kõikide talitluseks vajalike andmete säilitamise, vahetamise ja korraldamise eesmärgil.
2. Hiljemalt kuus kuud pärast käesoleva määruse jõustumist peavad kõik põhivõrguettevõtjad määrama kindlaks andmevahetuse ühtlustatud andmevormingu, mis on lahutamatu osa Euroopa elektri põhivõrguettevõtjate võrgustiku talitluse plaanamise andmekeskonnast.
3. Kõigil põhivõrguettevõtjatel ja piirkondlikel talitluskindluse koordinaatoritel peab olema juurdepääs kogu teabele Euroopa elektri põhivõrguettevõtjate võrgustiku talitluse plaanamise andmekeskonnas.
4. Kuni Euroopa elektri põhivõrguettevõtjate võrgustiku talitluse plaanamise andmekeskonna tööloetakendamiseni võivad kõik põhivõrguettevõtjad vahetada kõiki asjakohaseid andmeid omavahel ja piirkondlike talitluskindluse koordinaatoritega.
5. Euroopa elektri põhivõrguettevõtjate võrgustik töötab välja talitluspidevuse kava, mida kasutatakse talitluse plaanamise andmekeskonna mittekättesaadavuse korral.

*Artikkel 115***Individuaalsed võrgumudelid, ühised võrgumudelid ja talitluskindluse analüüs**

1. Euroopa elektri põhivõrguettevõtjate võrgustiku talitluse plaanimise andmekeskonnas tuleb säilitada kõiki individuaalseid võrgumudeleid ja asjaomast teavet kõigi asjakohaste ajavahemike kohta, mis on sätestatud käesolevas määruses, määruse (EL) 2015/1222 artikli 14 lõikes 1 ning määruse (EL) 2016/1719 artiklis 9.
2. Euroopa elektri põhivõrguettevõtjate võrgustiku talitluse plaanimise andmekeskonnas leiduvate individuaalsete võrgumudelite andmete põhjal peab olema võimalik neid ühendada ühisteks võrgumudeliteks.
3. Kõikide ajavahemike ühised võrgumudelid tuleb teha kättesaadavaks Euroopa elektri põhivõrguettevõtjate võrgustiku talitluse plaanimise andmekeskonnas.
4. Euroopa elektri põhivõrguettevõtjate võrgustiku talitluse plaanimise andmekeskonnas peab järgmise aasta ajavahemiku kohta olema kättesaadav järgmine teave:
 - a) iga põhivõrguettevõtja järgmise aasta individuaalne võrgumudel iga artikli 66 kohaselt koostatud stsenaariumi jaoks ja
 - b) järgmise aasta ühine võrgumudel iga artikli 67 kohaselt koostatud stsenaariumi jaoks.
5. Euroopa elektri põhivõrguettevõtjate võrgustiku talitluse plaanimise andmekeskonnas peab järgmise päeva ja päevasisese ajavahemiku kohta olema kättesaadav järgmine teave:
 - a) iga põhivõrguettevõtja järgmise päeva ja päevasisese ajavahemiku individuaalsed võrgumudelid artikli 70 lõike 1 kohaselt kindlaksmääratud ajalise täpsusega;
 - b) graafikujärgsed vahetused asjakohastel ajahetkedel kavandamispiirkonna või kavandamispiirkonna piiri kohta, sõltuvalt sellest, kumba põhivõrguettevõtjad loevad asjakohaseks, ning kavandamispiirkondi ühendava alalisvooluülekandesüsteemi kohta;
 - c) iga põhivõrguettevõtja järgmise päeva ja päevasisese ajavahemiku ühised võrgumudelid artikli 70 lõike 1 kohaselt määratletud ajalise täpsusega ja
 - d) loetelu ettevalmistatud ja kokkulepitud parandusmeetmetest kasutamiseks piiriülese tähtsusega piirangute puhul.

*Artikkel 116***Seisakute kooskõlastamine**

1. Euroopa elektri põhivõrguettevõtjate võrgustiku talitluse plaanimise andmekeskonnas peab olema moodul kogu seisakute kooskõlastamiseks asjakohase teabe säilitamiseks ja vahetamiseks.
2. Lõikes 1 osutatud teave peab sisaldama vähemalt oluliste ressursside kättesaadavusstaatuse ja artiklis 92 osutatud kättesaadavuskavade teavet.

*Artikkel 117***Süsteemi piisavus**

1. Euroopa elektri põhivõrguettevõtjate võrgustiku talitluse plaanimise andmekeskonnas peab olema moodul kõigi kooskõlastatud piisavuse analüüsi tegemiseks vajalike andmete säilitamiseks ja vahetamiseks.
2. Lõikes 1 osutatud teave hõlmab vähemalt järgmist:
 - a) iga põhivõrguettevõtja esitatud andmed süsteemi piisavuse kohta järgmisel hooajal;
 - b) üleeuroopalise süsteemi piisavusanalüüsi aruanne järgmise hooaja kohta;
 - c) piisavuse kohta kasutatud prognoosid artikli 104 kohaselt ja
 - d) teave mittepiisavuse kohta vastavalt artikli 105 lõikele 4.

IV OSA

KOORMUSE-SAGEDUSE JUHTIMINE NING RESERVID

1. JAOTIS

TALITLUSLEPINGUD*Artikkel 118***Sünkroonala talitluslepingud**

1. Hiljemalt kaksteist kuud pärast käesoleva määruse jõustumist koostavad iga sünkroonala kõik põhivõrguettevõtjad koos ühised ettepanekud järgmise kohta:

- a) FCRi suuruse määramise eeskirjad vastavalt artiklile 153;
- b) FCRi täiendavad omadused kooskõlas artikli 154 lõikega 2;
- c) sageduse kvaliteedi määramise näitajad ja sageduse kvaliteedi sihtnäitaja vastavalt artiklile 127;
- d) Mandri-Euroopa sünkroonala ja Põhjamaade sünkroonala puhul sageduse taastamise juhtimisvea sihtnäitaja iga LFC ploki jaoks vastavalt artiklile 128;
- e) meetodika sünkroonala FCRi ammendumise ohu ja selle ohu muutumise hindamiseks vastavalt artikli 131 lõikele 2;
- f) sünkroonala jälgimine vastavalt artiklile 133;
- g) juhtimisprogrammi arvutamine artikli 136 kohaselt, kasutades ühist muutumisperioodi vahelduvvoolupiirkonna tasaarvestatud saldot juhtimisvea (ACE) arvutamiseks vähemalt ühe LFC plokiga sünkroonanal;
- h) kui see on asjakohane, sünkroonalasid ühendavate kõrgepingealalisvooluühenduste väljundaktiivvõimsuse piirangud vastavalt artiklile 137;
- i) LFC struktuur artikli 139 kohaselt;
- j) kui see on asjakohane, meetodika sünkroonaja hälbe vähendamiseks vastavalt artiklile 181;
- k) kui sünkroonala käitab rohkem kui üks põhivõrguettevõtja, täpne kohustuste jaotus põhivõrguettevõtjate vahel vastavalt artiklile 141;
- l) tööjuhised FCRi ammendumise puhuks vastavalt artikli 152 lõikele 7;
- m) GB sünkroonanal ja IE/Ni sünkroonanal meetmed energiamahutite taastamiseks vastavalt artikli 156 lõike 6 punktile b;
- n) tööjuhised vastavalt artikli 152 lõikele 10 süsteemi sagedushälbe vähendamiseks, et viia süsteem tagasi normaalseisundisse ning vähendada ohtu, et süsteem satuks hädaseisundisse;
- o) põhivõrguettevõtjate ülesanded ja vastutus tasakaalustamatuse netokorvamise, piiriülese FRRi käivitamise ja piiriülese RRI käivitamise korral vastavalt artikli 149 lõikele 2;
- p) tehnilise taristu kättesaadavus, töökindlus ja piisavus vastavalt artikli 151 lõikele 2;
- q) ühtne kord talitluse kohta normaalseisundis ja häireseisundis vastavalt artikli 152 lõikele 6 ja meetmed, millele on osutatud artikli 152 lõikes 15;
- r) Mandri-Euroopa sünkroonala ja Põhjamaade sünkroonala jaoks vähim käivitamisaeg, mille peavad tagama FCRi pakkujad vastavalt artikli 156 lõikele 10;
- s) Mandri-Euroopa sünkroonala ja Põhjamaade sünkroonala jaoks eeldused ja meetodid tasuvusanalüüsi tegemiseks vastavalt artikli 156 lõikele 11;

- t) kui see on asjakohane, muude sünkroonalade jaoks, välja arvatud Mandri-Euroopa, piirnormid FCRI vahetamiseks põhivõrguettevõtjate vahel vastavalt artikli 163 lõikele 2;
 - u) reserve ühendava põhivõrguettevõtja, reserve vastuvõtva põhivõrguettevõtja ja mõjutatud põhivõrguettevõtja ülesanded ja vastutus FRRi ja RRI vahetamisel vastavalt artikli 165 lõikele 1;
 - v) juhtimissuutlikkust pakkuva põhivõrguettevõtja, juhtimissuutlikkust vastuvõtva põhivõrguettevõtja ja mõjutatud põhivõrguettevõtja ülesanded ja vastutus FRRi ja RRI jaotamisel vastavalt artikli 166 lõikele 1;
 - w) sünkroonalade vahel reservide vahetamisel reserve ühendava põhivõrguettevõtja, reserve vastuvõtva põhivõrguettevõtja ja mõjutatud põhivõrguettevõtja ülesanded ja vastutus ning sünkroonalade vahel reservide jaotamisel juhtimissuutlikkust pakkuva põhivõrguettevõtja, juhtimissuutlikkust vastuvõtva põhivõrguettevõtja ja mõjutatud põhivõrguettevõtja ülesanded ja vastutus vastavalt artikli 171 lõikele 2;
 - x) meetodika sünkroonalade vahel jaotatava FCRI piirnormide kindlaksmääramiseks vastavalt artikli 174 lõikele 2;
 - y) GB sünkroonala ja IE/NI sünkroonala jaoks meetodika FCRI reservvõimsuse miinimumpakkumise kindlaksmääramiseks vastavalt artikli 174 lõike 2 punktile b;
 - z) meetodika sünkroonalade vahel vahetatava FRRi piirnormide kindlaksmääramiseks vastavalt artikli 176 lõikele 1 ning meetodika sünkroonalade vahel jagatava FRRi piirnormide kindlaksmääramiseks vastavalt artikli 177 lõikele 1 ja
 - (aa) meetodika sünkroonalade vahel vahetatava RRI piirnormide kindlaksmääramiseks vastavalt artikli 178 lõikele 1 ning meetodika sünkroonalade vahel jagatava RRI piirnormide kindlaksmääramiseks vastavalt artikli 179 lõikele 1.
2. Iga sünkroonala kõik põhivõrguettevõtjad esitavad asjaomase sünkroonala kõikidele reguleerivatele asutustele heakskiitmiseks meetodid ja tingimused, mis on loetletud artikli 6 lõike 3 punktis d. Ühe kuu jooksul pärast nimetatud meetodika heakskiitmist sõlmivad iga sünkroonala kõik põhivõrguettevõtjad sünkroonala talituslepingu, mis jõustub kolme kuu jooksul pärast meetodite ja tingimuste heakskiitmist.

Artikkel 119

LFC ploki talituslepingud

1. Hiljemalt kaksteist kuud pärast käesoleva määruse jõustumist koostavad iga LFC ploki kõik põhivõrguettevõtjad koos ühised ettepanekud järgmise kohta:
 - a) kui LFC plokk koosneb rohkem kui ühest LFC piirkonnast, FRCE sihtnäitaja iga LFC piirkonna kohta artikli 128 lõike 4 kohaselt;
 - b) LFC ploki jälgija vastavalt artikli 134 lõikele 1;
 - c) väljundaktiivvõimsuse muutumiskiiruse piirangud vastavalt artikli 137 lõigetele 3 ja 4;
 - d) kui LFC ploki käitab rohkem kui üks põhivõrguettevõtja, täpne kohustuste jaotus LFC ploki põhivõrguettevõtjate vahel vastavalt artikli 141 lõikele 9;
 - e) kui see on asjakohane, sellise põhivõrguettevõtja nimetamine, kes vastutab artikli 145 lõike 6 kohaste ülesannete eest;
 - f) täiendavad nõuded tehnilise taristu kättesaadavuse, töökindluse ja piisavuse kohta vastavalt artikli 151 lõikele 3;
 - g) tööjuhised FRRi või RRI ammendumise puhuks vastavalt artikli 152 lõikele 8;
 - h) artikli 157 lõike 1 kohased FRRi suuruse määramise juhised;
 - i) artikli 160 lõike 2 kohased RRI suuruse määramise juhised;

- j) kui LFC plokki käitab rohkem kui üks põhivõrguettevõtja, täpne ülesannete jaotus vastavalt artikli 157 lõikele 3, ja vajaduse korral täpne ülesannete jaotus vastavalt artikli 160 lõikele 6;
 - k) artikli 157 lõike 4 kohane kiirmenetlus ja vajaduse korral artikli 160 lõike 7 kohane kiirmenetlus;
 - l) FRRi valmiduse tingimused, juhtimiskvaliteedi nõuded artikli 158 lõike 2 kohaselt ning vajaduse korral RRI valmiduse tingimused ja juhtimiskvaliteedi tingimused artikli 161 lõike 2 kohaselt;
 - m) kui see on asjakohane, piirangud FCRI vahetamisele erinevate LFC plokkide LFC piirkondade vahel Mandri-Euroopa sünkroonanal ning piirangud FRRi või RRI vahetamisele rohkem kui ühest LFC plokist koosneva sünkroonala LFC plokki LFC piirkondade vahel vastavalt artikli 163 lõikele 2, artiklile 167 ja artikli 169 lõikele 2;
 - n) reserve ühendava põhivõrguettevõtja, reserve vastuvõtva põhivõrguettevõtja ja mõjutatud põhivõrguettevõtja ülesanded ja vastutus FRRi ja/või RRI vahetamisel teiste LFC plokkide põhivõrguettevõtjatega vastavalt artikli 165 lõikele 6;
 - o) juhtimissuutlikkust pakkuva põhivõrguettevõtja, juhtimissuutlikkust vastuvõtva põhivõrguettevõtja ja mõjutatud põhivõrguettevõtja ülesanded ja vastutus FRRi ja RRI jaotamisel vastavalt artikli 166 lõikele 7;
 - p) juhtimissuutlikkust pakkuva põhivõrguettevõtja, juhtimissuutlikkust vastuvõtva põhivõrguettevõtja ja mõjutatud põhivõrguettevõtja ülesanded ja vastutus FRRi ja RRI jaotamisel sünkroonala vahel vastavalt artikli 175 lõikele 2;
 - q) kooskõlastamistoimingud, mille eesmärk on vähendada FRCEd vastavalt artikli 152 lõikele 14, ja
 - r) meetmed FRCE vähendamiseks tootmismoodulite ja tarbimisüksuste aktiivvõimsuse tootmises või tarbimises muudatuste nõudmise teel vastavalt artikli 152 lõikele 16.
2. Iga LFC plokki kõik põhivõrguettevõtjad peavad esitama meetodid ja tingimused, mis on loetletud artikli 6 lõike 3 punktis e, asjaomase LFC plokki kõikidele reguleerivatele asutustele heakskiitmiseks. Ühe kuu jooksul pärast nimetatud meetodite heakskiitmist peavad iga LFC plokki kõik põhivõrguettevõtjad sõlmima LFC plokki talitluslepingu, mis jõustub kolme kuu jooksul pärast meetodika ja tingimuste heakskiitmist.

Artikkel 120

LFC piirkonna talitlusleping

Hiljemalt kaksteist kuud pärast käesoleva määruse jõustumist peavad iga LFC piirkonna kõik põhivõrguettevõtjad kehtestama LFC piirkonna talitluslepingu, mis hõlmab vähemalt järgmist:

- a) täpne ülesannete ja vastutuse jaotus LFC piirkonna põhivõrguettevõtjate vahel vastavalt artikli 141 lõikele 8;
- b) sageduse taastamise menetluse rakendamise ja toimimise eest vastutava põhivõrguettevõtja määramine vastavalt artikli 143 lõikele 4.

Artikkel 121

Jälgimispiirkonna talitlusleping

Hiljemalt kaksteist kuud pärast käesoleva määruse jõustumist peavad iga jälgimispiirkonna kõik põhivõrguettevõtjad koostama jälgimispiirkonna talitluslepingu, millega määratakse kindlaks täpne kohustuste jaotus vähemalt ühe ja sama jälgimispiirkonna põhivõrguettevõtjate vahel vastavalt artikli 141 lõikele 7.

Artikkel 122

Tasakaalustamatuste netokorvamise leping

Kõik ühes ja samas tasakaalustamatuse netokorvamise toimingus osalevad põhivõrguettevõtjad sõlmivad tasakaalustamatuse netokorvamise lepingu, millega määratakse kindlaks vähemalt põhivõrguettevõtjate ülesanded ja vastutus vastavalt artikli 149 lõikele 3.

*Artikkel 123***Piiriülese FRRi käivitamise leping**

Kõik ühes ja samas piiriülese FRRi käivitamise toimingus osalevad põhivõrguettevõtjad sõlmivad piiriülese FRRi käivitamise lepingu, millega määratakse kindlaks vähemalt põhivõrguettevõtjate ülesanded ja vastutus vastavalt artikli 149 lõikele 3.

*Artikkel 124***Piiriülese RRI käivitamise leping**

Kõik ühes ja samas piiriülese RRI käivitamise toimingus osalevad põhivõrguettevõtjad sõlmivad piiriülese RRI käivitamise lepingu, millega määratakse kindlaks vähemalt põhivõrguettevõtjate ülesanded ja vastutus vastavalt artikli 149 lõikele 3.

*Artikkel 125***Jaotamisleping**

Kõik põhivõrguettevõtjad, kes osalevad ühes ja samas FCRI, FRRi või RRI jaotamises, sõlmivad jaotamislepingu ja määravad selles kindlaks vähemalt järgmise:

- a) juhtimissuutlikkust vastuvõtva põhivõrguettevõtja, juhtimissuutlikkust pakkuva põhivõrguettevõtja ja mõjutatud põhivõrguettevõtja ülesanded ja vastutus FRRi ja RRI jaotamisel sünkroonalal vastavalt artikli 165 lõikele 3 või
- b) reserveid jaotamisel sünkroonalade vahel juhtimissuutlikkust vastuvõtva põhivõrguettevõtja ja juhtimissuutlikkust pakkuva põhivõrguettevõtja ülesanded ja vastutus vastavalt artikli 171 lõikele 4 ning artikli 171 lõike 9 kohased menetlused juhuks, kui sünkroonalade vahel reserveid jaotamist reaalselt ei toimu.

*Artikkel 126***Vahetusleping**

Kõik põhivõrguettevõtjad, kes osalevad ühes ja samas FCRI, FRRi või RRI vahetamises, sõlmivad vahetuslepingu ja määravad selles kindlaks vähemalt järgmise:

- a) reserveid ühendava põhivõrguettevõtja ja reserveid vastuvõtva põhivõrguettevõtja ülesanded ja vastutus FRRi või RRI vahetamisel sünkroonalal vastavalt artikli 165 lõikele 3 või
- b) reserveid vahetamisel sünkroonalade vahel reserveid ühendava põhivõrguettevõtja ja reserveid vastuvõtva põhivõrguettevõtja ülesanded ja vastutus vastavalt artikli 171 lõikele 4 ning artikli 171 lõike 9 kohased menetlused juhuks, kui sünkroonalade vahel reserveid vahetamist reaalselt ei toimu.

2. JAOTIS

SAGEDUSE KVALITEET*Artikkel 127***Sageduse kvaliteet ja selle sihtnäitajad**

1. Sageduse kvaliteeti iseloomustavad järgmised näitajad:
 - a) kõikide sünkroonalade nimisagedused;
 - b) kõikide sünkroonalade standardsed sagedusvahemikud;

- c) kõikide sünkroonalade suurimad hetkelised sagedushälbed;
 - d) kõikide sünkroonalade suurimad püsitalitluse sagedushälbed;
 - e) kõikide sünkroonalade sageduse taastamise ajad;
 - f) GB sünkroonala ja IE/NI sünkroonala sageduse taastamise aeg;
 - g) GB sünkroonala, IE/NI sünkroonala ja Põhjamaade sünkroonala sageduse taastamise vahemik;
 - h) GB sünkroonala ja IE/NI sünkroonala sageduse taastamise vahemik ja
 - i) kõikide sünkroonalade häireseisundi käivitusajad.
2. Kõikide sünkroonalade nimisagedus on 50 Hz.
3. Lõikes 1 loetletud sageduse kvaliteeti iseloomustavate näitajate vaikeväärtused on esitatud III lisa tabelis 1.
4. Sageduse kvaliteedi sihtnäitaja on sünkroonala suurim minutite arv aastas, mille kestel sagedus on väljaspool standardset sagedusvahemikku, ning selle vaikeväärtus sünkroonala jaoks on esitatud III lisa tabelis 2.
5. Kohaldatakse sageduse kvaliteeti iseloomustavaid näitajaid III lisa tabelist 1 ning sageduse kvaliteedi sihtnäitajat III lisa tabelist 2, välja arvatud juht, mil kõik sünkroonala põhivõrguettevõtjad esitavad teistsugused väärtused vastavalt lõigetele 6–8.
6. Kõigil Mandri-Euroopa sünkroonala ja Põhjamaade sünkroonala põhivõrguettevõtjatel on õigus esitada sünkroonala talitluslepingus III lisa tabelites 1 ja 2 esitatud väärtustest erinevaid väärtusi järgmiste näitajate puhul:
- a) häireseisundi käivitusaeg;
 - b) suurim minutite arv, mille kestel võib sagedus olla väljaspool standardset sagedusvahemikku.
7. Kõigil GB sünkroonala ja IE/NI sünkroonala põhivõrguettevõtjatel on õigus esitada sünkroonala talitluslepingus III lisa tabelites 1 ja 2 esitatud väärtustest erinevaid väärtusi järgmiste näitajate puhul:
- a) sageduse taastamise aeg;
 - b) häireseisundi käivitusaeg; ja
 - c) suurim minutite arv, mille kestel võib sagedus olla väljaspool standardset sagedusvahemikku.
8. Ettepanek muuta väärtusi vastavalt lõigetele 6 ja 7 peab põhinema vähemalt üheaastase ajavahemiku kestel mõõdetud süsteemi sageduste hinnangul ja sünkroonala arendamisel ning see peab vastama järgmistele tingimustele:
- a) III lisa tabelis 1 esitatud sageduse kvaliteeti iseloomustavate näitajate muutmise ettepanekus või III lisa tabelis 2 esitatud sageduse kvaliteedi sihtnäitaja muutmise ettepanekus tuleb arvesse võtta järgmist:
 - i) süsteemi suurus, mis põhineb tarbimisel, tootmisel ja inertsil sünkroonalas;
 - ii) võrdlusjuhtum;
 - iii) võrgu struktuur ja/või skeem;
 - iv) koormuse ja tootmise suundumused;
 - v) ülesagedusega ja alasagedusega piiratud sagedustundlikus seisundis, nagu määratletud määruse (EL) 2016/631 artikli 13 lõikes 2 ja artikli 15 lõike 2 punktis c, talitlevate tootmismoodulite arv ja nende reageering;

- vi) selliste tarbimisüksuste arv ja reageering, millel on käivitatud sageduse juhtimiseks tarbimiskajateenus või väga kiire aktiivvõimsuse juhtimine tarbimiskajaga, nagu see on sätestatud määruse (EL) 2016/1388 artiklites 29 ja 30, ja
 - vii) tootmismoodulite ja tarbimisseadmete tehniline suutlikkus;
- b) sünkroonala kõik põhivõrguettevõtjad korraldavad avaliku konsultatsiooni seoses III lisa tabelis 1 esitatud sageduse kvaliteedinäitajate kavandatud muudatusest või III lisa tabelis 2 esitatud sageduse kvaliteedi sihtnäitaja muudatusest sidusrühmadele tuleneva mõjuga.
9. Kõik põhivõrguettevõtjad püüavad järgida sageduse kvaliteedinäitajate või sageduse kvaliteedi sihtnäitaja väärtusi. Kõik põhivõrguettevõtjad kontrollivad vähemalt üks kord aastas sageduse kvaliteedi sihtnäitaja nõuete järgimist.

Artikkel 128

FRCE sihtnäitajad

1. Mandri-Euroopa sünkroonala ja Põhjamaade sünkroonala kõik põhivõrguettevõtjad peavad sünkroonala talitluslepingus vähemalt üks kord aastas esitama FRCE 1. taseme väärtused ja FRCE 2. taseme väärtused iga Mandri-Euroopa ja Põhjamaade sünkroonala LFC ploki jaoks.
2. Mandri-Euroopa sünkroonala ja Põhjamaade sünkroonala kõik põhivõrguettevõtjad tagavad juhul, kui sünkroonala koosneb rohkem kui ühest LFC plokist, et nende plokkide FRCE 1. taseme vahemikud ja FRCE 2. taseme vahemikud oleksid võrreldes ruutuurega summast, mille liikmed on LFC plokkide põhivõrguettevõtjate esialgsed FCRI kohustused vastavalt artiklile 153.
3. Mandri-Euroopa sünkroonala ja Põhjamaade sünkroonala kõik põhivõrguettevõtjad püüavad järgida järgmisi FRCE sihtnäitajaid sünkroonala iga LFC ploki puhul:
 - a) suurim selliste ajavahemike arv aastas, mille kestel kaldutakse FRCE 1. tasemest kõrvale sageduse taastamise ajaga võrduva ajavahemiku kestel, peab olema väiksem kui 30 % ajavahemikest aastas, ja
 - b) suurim selliste ajavahemike arv aastas, mille kestel kaldutakse FRCE 2. tasemest kõrvale sageduse taastamise ajaga võrduva ajavahemiku kestel, peab olema väiksem kui 5 % ajavahemikest aastas.
4. Kui LFC plokk koosneb rohkem kui ühest LFC piirkonnast, määravad kõik LFC ploki põhivõrguettevõtjad LFC ploki talitluslepingus kindlaks iga LFC piirkonna FRCE sihtnäitaja väärtused.
5. GB sünkroonala ja IE/NL sünkroonala puhul on FRCE 1. taseme vahemik vähemalt 200 mHz ja FRCE 2. taseme vahemik vähemalt 500 mHz.
6. GB sünkroonala ja IE/NL sünkroonala kõik põhivõrguettevõtjad püüavad järgida järgmisi sünkroonala FRCE sihtnäitajaid:
 - a) suurim selliste ajavahemike arv aastas protsentides ajavahemikest, mille kestel kaldutakse kõrvale FRCE 1. tasemest, peab olema väiksem IV lisa tabelis sätestatud väärtusest või sellega võrdne;
 - b) suurim selliste ajavahemike arv aastas protsentides ajavahemikest, mille kestel kaldutakse kõrvale FRCE 2. tasemest, peab olema väiksem IV lisa tabelis sätestatud väärtusest või sellega võrdne.
7. Kõik põhivõrguettevõtjad kontrollivad vähemalt üks kord aastas, et FRCE sihtnäitajad vastavad nõuetele.

Artikkel 129

Kriteeriumide kohaldamise toiming

Kriteeriumide kohaldamise toiming seisneb järgmises:

- a) andmete kogumine sageduse kvaliteedi hindamiseks ja
- b) sageduse kvaliteedi hindamise kriteeriumide arvutamine.

Artikkel 130

Sageduse kvaliteedi hindamise andmed

1. Sageduse kvaliteedi hindamise andmed on järgmised:
 - a) sünkroonala puhul:
 - i) sageduse hetkväärtused ja
 - ii) sagedushälbe hetkväärtused
 - b) ning sünkroonala iga LFC ploki FRCE hetkväärtused.
2. Hetkväärtuste mõõtmistäpsus peab olema nii sageduse andmete kui ka FRCE andmete puhul, kui ühikuks on Hz, 1 mHz või sellest parem.

Artikkel 131

Sageduse kvaliteedi hindamise kriteeriumid

1. Sageduse kvaliteedi hindamise kriteeriumid sisaldavad järgmist:
 - a) normaalseisundis ja häireseisundis talitlemisel sünkroonala puhul artikli 18 lõigetega 1 ja 2 kehtestatud kriteeriumid sageduse hetkväärtuste kohta igakuiselt:
 - i) keskvärtus;
 - ii) standardhälve;
 - iii) 1., 5., 10., 90., 95. ja 99. protsentiil;
 - iv) koguaeg, mille kestel hetkelise sagedushälbe absoluutväärtus ületab standardset sagedushälvet; eraldi tuleb vaadelda positiivseid ja negatiivseid sagedushälbe hetkväärtusi;
 - v) koguaeg, mille kestel hetkelise sagedushälbe absoluutväärtus ületab hetkelise sagedushälbe suurimat absoluutväärtust; eraldi tuleb vaadelda positiivseid ja negatiivseid sagedushälbe hetkväärtusi;
 - vi) selliste juhtumite arv, mille korral sünkroonala hetkelise sagedushälbe absoluutväärtus ületab standardset sagedushälvet 200 % ja sagedushälbe hetkväärtus ei vähene sageduse taastamisaja jooksul 50 %-ni Mandri-Euroopa sünkroonala standardsest sagedushälbest ning sageduse taastamisvahemikku GB, IE/Ni ja Põhjamaade sünkroonala korral. Kõnealuste andmete korral vaadeldakse eraldi negatiivseid ja positiivseid sagedushälbeid;
 - vii) GB sünkroonala ja IE/Ni sünkroonala korral selliste juhtumite arv, mille korral hetkelise sagedushälbe absoluutväärtus ületab sageduse taastamisvahemikku ja ei lähe tagasi sageduse taastamisvahemikku sageduse taastamise aja jooksul; eraldi tuleb vaadelda positiivseid ja negatiivseid sagedushälbe hetkväärtusi;
 - b) iga Mandri-Euroopa ja Põhjamaade sünkroonala LFC ploki jaoks normaalseisundis või häireseisundis talitlemisel artikli 18 lõigete 1 ja 2 kohaselt igakuiselt:
 - i) andmekogum, mis sisaldab LFC ploki FRCE keskvärtusi ajavahemikul, mis võrdub sageduse taastamise ajaga:
 - keskvärtus;
 - standardhälve;
 - 1., 5., 10., 90., 95. ja 99. protsentiil;
 - ajavahemike arv, mille kestel FRCE keskvärtus on FRCE 1. tasemest kõrvale kaldunud; eraldi tuleb vaadelda positiivseid ja negatiivseid FRCE väärtusi, ja
 - ajavahemike arv, mille kestel FRCE keskvärtus on FRCE 2. tasemest kõrvale kaldunud; eraldi tuleb vaadelda positiivseid ja negatiivseid FRCE väärtusi;

- ii) andmekogum, mis sisaldab LFC ploki FRCE keskvaartusi ajavahemikul, mis võrdub ühe minutiga: selliste juhtumite arv kuus, mille korral FRCE ületab 60 % FRRi reservvõimsusest ning ei lähe tagasi 15 %-ni FRRi reservvõimsusest sageduse taastamise aja jooksul; eraldi tuleb vaadelda positiivseid ja negatiivseid FRCE väärtusi;
 - c) GB ja IE/Ni sünkroonala LFC plokkide jaoks normaalseisundis või häireseisundis talitlemisel artikli 18 lõigete 1 ja 2 kohaselt igakuiselt sellise andmekogumi korral, mis sisaldab LFC ploki FRCE keskvaartusi ajavahemikul, mis võrdub ühe minutiga; selliste juhtumite arv, mille kestel FRCE absoluutväärtus ületab püsitalitluse suurimat sagedushälvet ning ei lähe tagasi 10 %-ni püsitalitluse suurimast sagedushälbest sageduse taastamise aja jooksul; eraldi tuleb vaadelda positiivseid ja negatiivseid FRCE väärtusi.
2. Iga sünkroonala kõik põhivõrguettevõtjad esitavad sünkroonala talitluslepingus ühise meetodi, millega hinnatakse FCRi ammendumise ohtu ja ohu muutumist sünkroonala. Sellist meetodit tuleb kasutada vähemalt üks kord aastas ning see peab tuginema vähemalt üheaastase ajavahemiku kohta kogutud süsteemi sageduste hetkväärtuste kogumile. Iga sünkroonala kõik põhivõrguettevõtjad esitavad sellise hindamise jaoks vajalikud andmed.

Artikkel 132

Andmete kogumine ja edastamine

1. Andmete kogumise ja edastamise toiming seisneb järgmises:
 - a) süsteemi sageduse mõõtmine;
 - b) sageduse kvaliteedi hindamise andmete arvutamine ja
 - c) sageduse kvaliteedi hindamise andmete esitamine kriteeriumide kohaldamise toiminguga.
2. Andmete kogumise ja edastamise toimingut täidab artikli 133 kohaselt nimetatud sünkroonala jälgija.

Artikkel 133

Sünkroonala jälgija

1. Kõik sünkroonala põhivõrguettevõtjad nimetavad sünkroonala talitluslepingus ühe kõnealuse sünkroonala põhivõrguettevõtja täitma sünkroonala jälgija ülesandeid.
2. Sünkroonala jälgija täidab sünkroonala andmete kogumise ja edastamise ülesannet, nagu on osutatud artiklis 132.
3. Sünkroonala jälgija rakendab kriteeriumi kohaldamise toimingut, nagu on osutatud artiklis 129.
4. Sünkroonala jälgija kogub sageduse kvaliteedi hindamise andmeid oma sünkroonala kohta ja teeb kriteeriumide kohaldamise toimingut, sealhulgas sageduse kvaliteedi hindamise näitajate arvutamise üks kord iga kolme kuu järel ning kolme kuu jooksul pärast analüüsivahemiku lõppu.

Artikkel 134

LFC ploki jälgija

1. Kõik LFC ploki põhivõrguettevõtjad nimetavad LFC ploki talitluslepingus ühe selle ploki põhivõrguettevõtjatest täitma LFC ploki jälgija ülesandeid.

2. LFC ploki jälgija kogub LFC ploki sageduse kvaliteedi hindamise andmeid vastavalt kriteeriumide kohaldamise toimingule, nagu on osutatud artiklis 129.
3. Iga LFC piirkonna põhivõrguettevõtja esitab LFC ploki jälgijale LFC piirkonna mõõtmistulemused, mida on vaja LFC ploki sageduse kvaliteedi hindamiseks.
4. LFC ploki jälgija esitab LFC ploki ja tema LFC piirkondade sageduse kvaliteedi hindamise andmed üks kord kolme kuu järel ja kahe kuu jooksul pärast analüüsitava ajavahemiku lõppu.

Artikkel 135

Andmed koormuse ja tootmise suundumuste kohta

Kooskõlas artikliga 40 on igal ühendaval põhivõrguettevõtjal õigus nõuda olulistelt võrgukasutajatelt teavet, mida on vaja, et jälgida koormuse ja tootmise suundumusi seoses tasakaalustamatusega. Selline teave võib sisaldada järgmist:

- a) ajatempliga aktiivvõimsuse seadeväärtus reaalaajaliseks ja tulevikus talitlemiseks ja
- b) ajatempliga summaarne väljundaktiivvõimsus.

Artikkel 136

Sünkroonala muutmisperiood

Iga rohkem kui ühte LFC piirkonda sisaldava sünkroonala kõik põhivõrguettevõtjad esitavad sünkroonala talitluslepingus sünkroonala LFC piirkondade jaoks tasaarvestatud koondplaani ühise muutmisperioodi. Juhtimisprogrammi arvutus, kasutades tasaarvestatud piirkonna vahelduvvooluühenduste ACE arvutamiseks, tuleb teha ühise muutmisperioodiga.

Artikkel 137

Väljundaktiivvõimsuse muutumiskiiruse piirang

1. Kõigil kahe sünkroonala põhivõrguettevõtjatel on õigus sünkroonala talitluslepingus määrata kindlaks sünkroonalasid ühendavate kõrgepingealalisvooluühenduste väljundaktiivvõimsuse piirangud, et piirata ühenduste mõju sünkroonala sageduse kvaliteedi sihtnäitaja väärtuse saavutamisele, kehtestades ühendatud suurima muutumiskiiruse sünkroonala kõikide selliste kõrgepingealalisvooluühenduste jaoks, mis ühendavad ühte sünkroonala teise sünkroonala.
2. Lõikes 1 osutatud piiranguid ei kohaldata järgmise suhtes: tasakaalustamatuse netokorvamine, sageduse sidestamine ning FRRi ja RRI piiriülene aktiveerimine kõrgepingealalisvooluühenduste kaudu.
3. Kõigil kõrgepingealalisvooluühendust ühendavatel põhivõrguettevõtjatel on õigus LFC ploki talitluslepingus kindlaks määrata kõnealuse kõrgepingealalisvooluühenduse väljundaktiivvõimsuse kohta ühised piirangud, millega piiratakse ühenduse mõju ühendatud LFC ploki FRCE sihtnäitaja väärtuse saavutamisele, milleks lepitakse kokku kõrgepingealalisvooluühenduse muutmisperioodid ja/või suurimad muutumiskiirused. Ühiseid piiranguid ei kohaldata järgmise suhtes: tasakaalustamatuse netokorvamine, sageduse sidestamine ning FRRi ja RRI piiriülene aktiveerimine alalisvooluülekanaladesüsteemidega võrkudevaheliste ühenduste kaudu. Kõik sünkroonala põhivõrguettevõtjad kooskõlastavad sünkroonala ulatuses sellised meetmed.
4. Kõigil LFC ploki põhivõrguettevõtjatel on õigus LFC ploki talitluslepingus kindlaks määrata järgmised nõuded, et kindlustada LFC ploki FRCE sihtnäitaja nõutava väärtuse saavutamist ja ettemääratud sagedushälvete vähendamist, võttes arvesse tehnilisi piiranguid seoses tootmismoodulite ja tarbimisseadmetega:
 - a) tootmismoodulite ja/või tarbimisüksuste muutmisperioodide ja suurimate muutumiskiirustega seotud kohustused;

- b) LFC ploki tootmismoodulite ja/või tarbimisüksuste individuaalsete muutumiskiiruste käivitusaegadega seotud kohustused ja
- c) muutumise kooskõlastamine tootmismoodulite, tarbimisüksuste ja LFC ploki aktiivvõimsuse tarbimise vahel.

Artikkel 138

Leevendusmeetmed

Kui sageduse kvaliteedi sihtnäitajate või FRCE sihtnäitajate üheks kalendriaastaks arvatatud väärtused ei vasta sünkroonala või LFC ploki nõuetekohastele väärtustele, peavad kõik asjaomase sünkroonala või asjaomase LFC ploki põhivõrguettevõtjad:

- a) analüüsima, kas sageduse kvaliteedi sihtnäitajad või FRCE sihtnäitajad jäävad mittenõuetekohaseks, ning kui selleks on põhjendatud oht, tegema kindlaks selle põhjused ja töötama välja soovitused ning
- b) töötama välja leevendusmeetmed, mille abil saavutada edaspidi sünkroonala või LFC ploki sihtnäitajate vajalikud väärtused.

3. JAOTIS

KOORMUSE-SAGEDUSE JUHTIMISE STRUKTUUR

Artikkel 139

Põhistruktuur

1. Iga sünkroonala kõik põhivõrguettevõtjad täpsustavad sünkroonala talitluslepingus, milline on sünkroonala koormuse-sageduse juhtimise struktuur. Iga põhivõrguettevõtja kohus on järgida oma sünkroonala koormuse-sageduse juhtimise struktuuri ja kaitada sünkroonala kooskõlas sellega.
2. Iga sünkroonala koormuse-sageduse juhtimise struktuur sisaldab järgmist:
 - a) toimingu käivitamise struktuur artikli 140 kohaselt ja
 - b) toimingu eest vastutamise struktuur artikli 141 kohaselt.

Artikkel 140

Toimingu käivitamise struktuur

1. Toimingu käivitamise struktuur hõlmab järgmist:
 - a) sageduse hoidmine artikli 142 kohaselt;
 - b) sageduse taastamine artikli 143 kohaselt ja
 - c) Mandri-Euroopa sünkroonala puhul ajalise juhtimise toiming artikli 181 kohaselt.
2. Toimingu käivitamise struktuur võib hõlmata järgmist:
 - a) reserve asendamine artikli 144 kohaselt;
 - b) tasakaalustamatuse netokorvamine vastavalt artiklile 146;
 - c) piiriülene FRRi käivitamine artikli 147 kohaselt;
 - d) piiriülene RRI käivitamine artikli 148 kohaselt ja
 - e) artikli 181 kohaselt ajaline juhtimine sünkroonanal, mis ei ole Mandri-Euroopa sünkroonala.

Artikkel 141

Toimingu eest vastutamise struktuur

1. Toimingu eest vastutamise struktuuri kindlaksmääramisel peavad iga sünkroonala põhivõrguettevõtjad võtma arvesse vähemalt järgmist:
 - a) sünkroonala ulatus ja summaarne inerts, sh tehisinerts;
 - b) võrgu struktuur ja/või skeem ja
 - c) tarbimise, tootmise ja kõrgepingealalisvoolusüsteemi käitumine.
2. Hiljemalt neli kuud pärast käesoleva määruse jõustumist töötavad kõik sünkroonala põhivõrguettevõtjad koos välja sellise ettepaneku LFC plokkide määramise kohta, mis vastab järgmistele nõuetele:
 - a) jälgimispiirkond vastab kas ühele LFC piirkonnale või on osa ühest LFC piirkonnast;
 - b) LFC piirkond vastab kas ühele LFC plokile või on osa ühest LFC plokist;
 - c) LFC plokk vastab kas ühele sünkroonale või on osa ühest sünkroonast ja
 - d) iga võrguelement on üksnes ühe jälgimispiirkonna osa, üksnes ühe LFC piirkonna osa ja üksnes ühe LFC ploki osa.
3. Iga jälgimispiirkonna kõik põhivõrguettevõtjad arvutavad ja jälgivad pidevalt reaajas aktiivvõimsuse vahetamist jälgimispiirkonnas.
4. Iga LFC piirkonna kõik põhivõrguettevõtjad:
 - a) jälgivad pidevalt LFC piirkonna FRCEd;
 - b) rakendavad töösse ja käitavad LFC piirkonna sageduse taastamise toimingut;
 - c) püüavad saavutada nõuetekohaseid LFC piirkonna FRCE sihtnäitajaid, nagu need on sätestatud artiklis 128, ja
 - d) omavad õigust rakendada ühte või mitut artikli 140 lõikes 2 osutatud toimingut.
5. Iga LFC ploki kõik põhivõrguettevõtjad:
 - a) püüavad saavutada nõuetekohaseid LFC ploki FRCE sihtnäitajaid, nagu need on sätestatud artiklis 128, ja
 - b) järgivad FRRi suuruse määramise juhiseid artikli 157 kohaselt ning RRI suuruse määramise juhiseid artikli 160 kohaselt.
6. Iga sünkroonala kõik põhivõrguettevõtjad:
 - a) rakendavad töösse ja käitavad sünkroonala sageduse hoidmise toimingut;
 - b) järgivad FCRI suuruse määramise juhiseid artikli 153 kohaselt ja
 - c) püüavad saavutada nõuetekohaseid sageduse kvaliteedi sihtnäitajaid vastavalt artiklile 127.
7. Iga jälgimispiirkonna kõik põhivõrguettevõtjad määravad jälgimispiirkonna talituslepingus kindlaks kohustuste jaotuse põhivõrguettevõtjate vahel lõikes 3 sätestatud kohustuse täitmiseks jälgimispiirkonnas.
8. Iga LFC piirkonna kõik põhivõrguettevõtjad määravad LFC piirkonna talituslepingus kindlaks kohustuste jaotuse põhivõrguettevõtjate vahel lõikes 4 sätestatud kohustuste täitmiseks LFC piirkonnas.
9. Iga LFC ploki kõik põhivõrguettevõtjad määravad LFC ploki talituslepingus kindlaks kohustuste jaotuse põhivõrguettevõtjate vahel lõikes 5 sätestatud kohustuste täitmiseks LFC plokis.
10. Iga sünkroonala kõik põhivõrguettevõtjad määravad sünkroonala talituslepingus kindlaks kohustuste jaotuse põhivõrguettevõtjate vahel lõikes 6 sätestatud kohustuste täitmiseks sünkroonanal.
11. Kõigil kahe või enama, üksteisega ühendatud LFC piirkonna põhivõrguettevõtjatel on õigus moodustada LFC plokk, kui lõikes 5 sätestatud LFC ploki nõuded on täidetud.

*Artikkel 142***Sageduse hoidmine**

1. Sageduse hoidmise toimingu juhtimiseesmärk on hoida süsteemi sageduse stabiilsust FCRI käivitamise teel.
2. Sünkroonala FCRI käivitamise kõvera üldkuju kirjeldab FCRI käivitamise ühetaolist kahanemist sagedushälbe funktsioonina.

*Artikkel 143***Sageduse taastamine**

1. Sageduse taastamise toimingu juhtimiseesmärk on:
 - a) juhtida FRCEd nulli suunas sageduse taastamise ajaga;
 - b) Mandri-Euroopa ja Põhjamaade sünkroonala puhul järk-järgult asendada käivitatud FCR käivitatud FRRiga artikli 145 kohaselt.
2. FRCE on:
 - a) LFC piirkonna ACE, kui sünkroonanal on rohkem kui üks LFC, või
 - b) sagedushälve, kui LFC piirkond vastab LFC plokile ja sünkroonanalale.
3. LFC piirkonna ACE arvutatakse järgmise avaldise abil: LFC piirkonna K-teguri korrutis sagedushälbega, millest on lahutatud:
 - a) aktiivvõimsuse koguvoog võrkudevahelistes ühendustes ja virtuaalsetes ühendusliinides ja
 - b) artikli 136 kohane juhtimisprogramm.
4. Kui LFC piirkond koosneb rohkem kui ühest jälgimispiirkonnast, määravad LFC piirkonna kõik põhivõrguettevõtjad LFC piirkonna talitluslepingus kindlaks ühe põhivõrguettevõtja, kes vastutab sageduse taastamise toimingut rakendamise ja käitamise eest.
5. Kui LFC piirkond koosneb rohkem kui ühest jälgimispiirkonnast, peab sellise LFC piirkonna sageduse taastamise toiming võimaldama juhtida iga jälgimispiirkonna aktiivvõimsuse vahetamist sellise väärtuseni, mis on kindlaks tehtud talitluskindluse reaajalise analüüsiga ja tagab talitluskindluse.

*Artikkel 144***Reservide asendamine**

1. Reservide asendamise toimingu juhtimiseesmärk on täita asendusreservide käivitamise teel vähemalt ühte järgmistest eesmärkidest:
 - a) järk-järgult taastada käivitatud FRR;
 - b) toetada FRRi käivitamist;
 - c) GB sünkroonanalal ja IE/NI sünkroonanalal järk-järgult taastada käivitatud FCR ja käivitatud FRR.
2. Reservide asendamise toimingut tuleb teha vastavalt RRI käsitsi käivitamise juhendile, et täita juhtimiseesmärki vastavalt lõikele 1.

*Artikkel 145***Sageduse automaatne ja käsitsi taastamine**

1. Iga LFC piirkonna iga põhivõrguettevõtja rakendab automaatset sageduse taastamise toimingut („aFRP“) ja käsitsi sageduse taastamise toimingut („mFRP“).

2. Hiljemalt kaks aastat pärast käesoleva määruse jõustumist võib iga GB sünkroonala ja IE/Ni sünkroonala põhivõrguettevõtja esitada oma pädevale asutusele taotluse aFRP mitterakendamiseks. Sellises taotluses tuleb esitada tasuvusanalüüs, mis näitab, et aFRP rakendamine põhjustaks rohkem kulusid kui tulu. Juhul kui pädev asutus kiidab taotluse heaks, peavad asjaomased põhivõrguettevõtjad ja reguleerivad asutused sellist otsust vähemalt iga nelja aasta järel uuesti hindama.
3. Kui LFC piirkond koosneb rohkem kui ühest jälgimispiirkonnast, kehtestavad LFC piirkonna kõik põhivõrguettevõtjad LFC piirkonna talitluslepingus aFRP ja mFRP toimingu rakendamise korra. Kui LFC plokk koosneb rohkem kui ühest LFC piirkonnast, kehtestavad LFC piirkondade kõik põhivõrguettevõtjad LFC ploki talitluslepingus aFRP ja mFRP toimingu rakendamise korra.
4. Toimingut aFRP tuleb käitada suletud ahela kujul, kus FRCE on sisend ja FRRi automaatkäivituse seadeväärtus on väljund. FRRi automaatkäivituse seadeväärtuse arvutab üks sageduse taastamise regulaator, mida käitab põhivõrguettevõtja oma LFC piirkonnas. Mandri-Euroopa sünkroonala ja Põhjamaade sünkroonala puhul sageduse taastamise regulaator:
 - a) on automaatne juhtimisseade, mille ülesandeks on viia FRCE nulli;
 - b) toimib nagu võrdelis-integreeriv-diferentseeriv (PID) regulaator;
 - c) kasutab reguleerimisalgoritmi, mis välistab võrdelis-integreeriv-diferentseerival regulaatoril vigade kuhjumist ja regulaatori ülereageerimist, ning
 - d) omab erakorralise toimimise funktsiooni, et toimida häireseisundi ja hädaseisundi korral.
5. mFRPd tuleb käitada vastavalt FRRi käsitsi käivitamise juhendile, et täita juhtimiseesmärki vastavalt artikli 143 lõikele 1.
6. Lisaks toimingu aFRP rakendamisele LFC piirkondades on kõigil rohkem kui ühest LFC piirkonnast koosneva LFC ploki põhivõrguettevõtjatel õigus nimetada LFC ploki talitluslepingus üks LFC ploki põhivõrguettevõtja:
 - a) kes arvutab kogu LFC ploki FRCEd ja jälgib selle kulgu ning
 - b) võtab aFRRi käivitamisel vastavalt artikli 143 lõikele 3 seadeväärtuse arvutamisel arvesse lisaks oma LFC piirkonna FRCEle kogu LFC ploki FRCEd.

Artikkel 146

Tasakaalustamatuse netokorvamine

1. Tasakaalustamatuse netokorvamise toimingu juhtimiseesmärk on tasakaalustamatust korvava netovõimsusvahetusega vähendada üheaegselt vastastikku neutraliseerivaid FRRi käivitamisi osalevatest LFC piirkondadest.
2. Igal põhivõrguettevõtjal on õigus rakendada tasakaalustamatuse netokorvamist ühe ja sama LFC ploki LFC piirkondade vahel või mitme LFC ploki vahel või mitme sünkroonala vahel, kui ta on sõlminud tasakaalustamatuse netokorvamise lepingu.
3. Põhivõrguettevõtjad jälgivad tasakaalustamatuse netokorvamise puhul, et see ei mõjutaks:
 - a) tasakaalustamatuse netokorvamise toiminguga haaratud sünkroonala(de) FCP püsivust;
 - b) osalevate või mõjutatud põhivõrguettevõtjate iga LFC piirkonna FRP ja RRP püsivust ja
 - c) talitluskindlust.
4. Põhivõrguettevõtjad rakendavad tasakaalustamatuse netokorvamise võimsusvahetust sünkroonala LFC piirkondade vahel vähemalt ühel järgmistest viisidest:
 - a) määrates kindlaks virtuaalses ühendusliinis kulgeva aktiivvõimsuse voo, mida tuleb võtta arvesse FRCE arvutamisel;
 - b) seadistades aktiivvõimsuse voogusid kõrgepingealalisvooluga võrkudevahelistes ühendustes.

5. Põhivõrguettevõtjad teevad tasakaalustamatuse netokorvamise võimsusvahetust eri sünkroonalade LFC piirkondade vahel, seadistades aktiivvõimsuse voogusid kõrgepingealalisvooluga võrkudevahelistes ühendustes.
6. Põhivõrguettevõtjad teevad LFC piirkonnas tasakaalustamatuse netokorvamise võimsusvahetust nii, et sellega ei suurendataks FRRi käivitamise tegelikku määra, mida vajatakse kõnealuse LFC piirkonna FRCE viimiseks nulli ilma tasakaalustamatuse netokorvamise võimsusvahetusega.
7. Kõik põhivõrguettevõtjad, kes osalevad ühes ja samas tasakaalustamatuse netokorvamise võimsusvahetuses, tagavad, et kõikide tasakaalustamatuse netokorvamise võimsusvahetuste summa on null.
8. Tasakaalustamatuse netokorvamise toiming peab sisaldama varumehhanismi, millega tagatakse, et iga LFC piirkonna tasakaalustamatuse netokorvamise võimsusvahetuse summa oleks null või piiratud teatava väärtusega, mille korral on süsteemi talitluskindlus tagatav.
9. Kui LFC plokk koosneb rohkem kui ühest LFC piirkonnast ning kui nii FRRi kui ka RRI reservvõimsust arvutatakse LFC ploki tasakaalustamatuse alusel, peavad kõik ühe ja sama LFC ploki põhivõrguettevõtjad rakendama tasakaalustamatuse netokorvamise toimingut ning vahetama suurima koguse tasakaalustamatuse netokorvamise võimsust teiste sama LFC ploki LFC piirkondadega nii, nagu on sätestatud lõikes 6.
10. Kui tasakaalustamatuste netokorvamise toimingut rakendatakse eri sünkroonalade LFC piirkondades, peavad kõik põhivõrguettevõtjad vahetama suurima koguse tasakaalustamatuse netokorvamise võimsust teiste sama sünkroonala tasakaalustamatuse netokorvamises osalevate põhivõrguettevõtjatega nii, nagu on sätestatud lõikes 6.
11. Kui tasakaalustamatuse netokorvamise toimingut tehakse LFC piirkondades, mis ei kuulu ühte ja samasse LFC ploki, peavad kõik asjaomased LFC plokkide põhivõrguettevõtjad täitma kohustusi, mis on sätestatud artikli 141 lõikes 5, vaatamata tasakaalustamatuse netokorvamise võimsusvahetusele.

Artikkel 147

Piiriülene FRRi käivitamine

1. Piiriülese FRRi käivitamise toimingu juhtimiseesmärk on võimaldada põhivõrguettevõtjal teha FRP, taastades sagedust LFC piirkondade vahelise võimsusvahetusega.
2. Igal põhivõrguettevõtjal on õigus teha piiriülene FRRi käivitamine ühe ja sama LFC ploki LFC piirkondade vahel või mitme LFC ploki vahel või mitme sünkroonala vahel, kui ta on sõlminud piiriülese FRRi käivitamise lepingu.
3. Põhivõrguettevõtjad rakendavad piiriülese FRRi käivitamise nii, et sellega ei mõjutataks:
 - a) piiriülese FRRi käivitamise toimingusse haaratud sünkroonala(de) FCP püsivust;
 - b) osalevate või mõjutatud põhivõrguettevõtjate iga LFC piirkonna FRP ja RRP püsivust ning
 - c) talitluskindlust.
4. Põhivõrguettevõtjad rakendavad sagedust taastavat võimsusvahetust ühe ja sama sünkroonala LFC piirkondade vahel, kasutades ühte järgmistest viisidest:
 - a) määrates kindlaks virtuaalses ühendusliinis kulgeva aktiivvõimsuse voo, mida tuleb võtta arvesse FRCE arvutamisel automaatselt käivitava FRRi korral;
 - b) seadistades juhtimisprogrammi või määrates kindlaks virtuaalses ühendusliinis LFC piirkondade vahel kulgeva aktiivvõimsuse voo käsitsi käivitava FRRi korral või
 - c) seadistades aktiivvõimsuse voogusid kõrgepingealalisvooluga võrkudevahelistes ühendustes.
5. Põhivõrguettevõtjad rakendavad eri sünkroonalade LFC piirkondade vahel sagedust taastavat võimsusvahetust, seadistades aktiivvõimsuse voogusid kõrgepingealalisvooluga võrkudevahelistes ühendustes.

6. Kõik põhivõrguettevõtjad, kes osalevad ühes ja samas piiriülese FRRi käivitamise toimingus, tagavad, et kõikide sagedust taastavate võimsusvahetuste summa on null.

7. Piiriülese FRRi käivitamise toiming peab sisaldama varumehhanismi, millega tagatakse, et igas LFC piirkonnas oleks sagedust taastavate võimsusvahetuste summa null või piiratud teatava väärtusega, mille korral on süsteemi talitluskindlus tagatav.

Artikkel 148

Piiriülene RRI käivitamine

1. Piiriülese RRI käivitamise toimingu juhtimiseesmärk on võimaldada põhivõrguettevõtjal teha RRP, kasutades LFC piirkondade vahelist juhtimisprogrammi.

2. Igal põhivõrguettevõtjal on õigus teha piiriülene RRI käivitamine ühe ja sama LFC ploki LFC piirkondade vahel või mitme LFC ploki vahel või mitme sünkroonala vahel, kui ta on sõlminud piiriülese RRI käivitamise lepingu.

3. Põhivõrguettevõtjad rakendavad piiriülest RRI käivitamist nii, et sellega ei mõjutataks:

- a) piiriülese RRI käivitamise toimingusse haaratud sünkroonala(de) FCP püsivust;
- b) osalevate või mõjutatud põhivõrguettevõtjate iga LFC piirkonna FRP ja RRP püsivust ega
- c) talitluskindlust.

4. Põhivõrguettevõtjad rakendavad ühe ja sama sünkroonala LFC piirkondade vahelist juhtimisprogrammi vähemalt ühel järgmistest viisidest:

- a) määrates kindlaks virtuaalses ühendusliinis kulgeva aktiivvõimsuse voo, mida tuleb võtta arvesse FRCE arvutamisel;
- b) seadistades juhtimisprogrammi või
- c) seadistades aktiivvõimsuse voogusid kõrgepingealalisvooluga võrkudevahelistes ühendustes.

5. Põhivõrguettevõtjad rakendavad eri sünkroonala LFC piirkondade vahel juhtimisprogrammi, seadistades aktiivvõimsuse voogusid kõrgepingealalisvooluga võrkudevahelistes ühendustes.

6. Kõik põhivõrguettevõtjad, kes osalevad ühes ja samas piiriülese RRI käivitamise toimingus, tagavad, et kõikide juhtimisprogrammide summa on null.

7. Piiriülese RRI käivitamise toiming peab sisaldama varumehhanismi, millega tagatakse, et igas LFC piirkonnas oleks juhtimisprogrammide summa null või piiratud teatava väärtusega, mille korral on süsteemi talitluskindlus tagatav.

Artikkel 149

Piiriüleste juhtimistoimingute üldnõuded

1. Kõik põhivõrguettevõtjad, kes osalevad kas FRRi või RRI vahetuses või jaotamises, rakendavad kas piiriülese FRRi või RRI käivitamise toimingu, nagu see on vajalik.

2. Kõik sünkroonala põhivõrguettevõtjad esitavad talitluslepingutes ülesanded ja kohustused põhivõrguettevõtjate jaoks, kes rakendavad tasakaalustamatuse netokorvamise toimingut, piiriülese FRRi või RRI käivitamise toimingut eri LFC plokkide või sünkroonala LFC piirkondade vahel.

3. Kõik põhivõrguettevõtjad, kes osalevad ühes ja samas tasakaalustamatuse netokorvamise toimingus või piiriülese FRRi või RRI käivitamise toimingus, esitavad vastavates lepingutes kõigi põhivõrguettevõtjate ülesanded ja kohustused, sealhulgas:

- a) kõik sisendandmed, mida on vaja:
 - i) võimsusvahetuse arvutusteks talitluskindluse piiride osas ja
 - ii) osalevate ja mõjutatud põhivõrguettevõtjate tehtava reaalarajalise talitluskindluse analüüsi jaoks;
- b) võimsusvahetuse arvutamise kohustuse ja
- c) talitluskindluse tagamise meetmete võtmise.

4. Ilma et sellega piirataks artikli 146 lõikeid 9–11, on seoses artiklites 122–124 osutatud lepingutega kõigil ühes ja samas tasakaalustamatuse netokorvamise toimingus osalevatel või piiriüleses FRRi või RRI käivitamise toimingus osalevatel põhivõrguettevõtjatel õigus määrata kindlaks järkjärguline võimsusvahetuse arvutus. Järkjärguline võimsusvahetuse arvutus peab võimaldama igal ühendustega LFC piirkondade või LFC plokkide põhivõrguettevõtjate rühmal vahetada omavahel tasakaalustamatuse netokorvamise, sageduse taastamise või reservide asendamise jaoks vajalikke võimsusi enne vahetamist muude põhivõrguettevõtjatega.

Artikkel 150

Põhivõrguettevõtja teavitamine

1. Põhivõrguettevõtjad, kes kavatsevad kasutada õigust rakendada tasakaalustamatuse netokorvamise toimingut või piiriülese FRRi või RRI käivitamise toimingut või vahetada või jagada reserve, peavad kolm kuud enne sellist toimingut teatama kõikidele teistele sama sünkroonala põhivõrguettevõtjatele:

- a) millised põhivõrguettevõtjad osalevad;
- b) milline on kavandatav võimsusvahetuse ulatus seoses tasakaalustamatuse netokorvamise või piiriülese FRRi või RRI käivitamise toiminguga;
- c) milline on reservi liik ja kavandatav suurim vahetatav või jagatav võimsus ja
- d) reservide vahetamise või jaotamise ajakava.

2. Kui tasakaalustamatuse netokorvamise või piiriülese FRRi või RRI käivitamise toiming tehakse LFC piirkondades, mis ei kuulu ühte ja samasse LFC plokki, on asjaomaste sünkroonala igal põhivõrguettevõtjal õigus teatada teistele sünkroonala põhivõrguettevõtjatele endast kui mõjutatud põhivõrguettevõtjast talitluskindluse analüüsi alusel ühe kuu jooksul pärast lõike 1 kohase teate saamist.

3. Mõjutatud põhivõrguettevõtjal on õigus:

- a) nõuda, et esitataks reaalarajalised väärtused tasakaalustamatuse netokorvamise võimsusvahetuse, sageduse taastamise võimsusvahetuse ja juhtimisprogrammi kohta, mida on vaja reaalarajalises talitluskindluse analüüsimiseks, ja
- b) nõuda, et täidetak talitluskindluse menetlust, mis võimaldaks mõjutatud põhivõrguettevõtjal seada reaalarajalises talitluskindluse analüüsil põhinevad piirid tasakaalustamatuse netokorvamise võimsusvahetuse kohta, sageduse taastamise võimsusvahetuse kohta ja kõnealuste LFC piirkondade vahelise juhtimisprogrammi kohta.

Artikkel 151

Taristu

1. Kõik põhivõrguettevõtjad peavad hindama, millist tehnilist taristut on vaja, et rakendada töösse ja käitada artiklis 140 osutatud toiminguid, mida peetakse tähtsateks artiklis 26 osutatud turvalisuse kava järgi.

2. Kõik sünkroonala põhivõrguettevõtjad määravad sünkroonala talitluskindluse lepingus kindlaks tehnilise taristu kättesaadavuse, töökindluse ja piisavuse miinimumnõuded, millele on osutatud lõikes 1, sealhulgas järgmise:
 - a) aktiivvõimsuse voo ja virtuaalse ühendusliini mõõtmiste täpsus, eraldusvõime, kättesaadavus ja piisavus;
 - b) digitaalsete juhtimissüsteemide kättesaadavus ja piisavus;
 - c) andmeedastustaristu kättesaadavus ja piisavus ning
 - d) andmeedastusprotokollid.
3. Kõik LFC ploki põhivõrguettevõtjad kehtestavad LFC ploki talitluslepingus täiendavad tingimused tehnilise taristu kättesaadavuse, töökindluse ja piisavuse kohta.
4. Iga LFC piirkonna põhivõrguettevõtja:
 - a) tagab FRCE arvutuse piisava kvaliteedi ja kättesaadavuse;
 - b) jälgib reaajas FRCE arvutuste kvaliteeti;
 - c) võtab meetmeid, kui esineb vigu FRCE arvutustes, ning
 - d) kui FRCE määratakse ACE kaudu, teeb vähemalt kord aastas FRCE arvutuse kvaliteedi järelkontrollimise, võrreldes FRCEd võrdlusväärtustega.

4. JAOTIS

KOORMUSE-SAGEDUSE JUHTIMISE KÄIT

Artikkel 152

Süsteemi sagedusega seotud süsteemi seisundid

1. Põhivõrguettevõtja käitab oma juhtimispiirkonda piisava aktiivvõimsuse reserviga nii alla- kui ka ülespoole, et tasakaalustada tarbimist ja tarneid oma juhtimispiirkonnas; reservid võivad sisaldada nii jagatud kui ka vahetatud võimsust. Iga põhivõrguettevõtja jälgib oma sageduse taastamise juhtimisviga FRCEd, nagu sätestatud artiklis 143, et tagada sünkroonlal koos kõigi sama sünkroonala põhivõrguettevõtjatega nõutav sageduse kvaliteet.
2. Iga põhivõrguettevõtja jälgib oma juhtimispiirkonnas reaajalähedast tootmise graafikut, vahetamise graafikut, võimsusvooge, energia sisestamist ja väljastamist lülides ja muid näitajaid, nagu on asjakohane, et ära hoida sagedushälbe tekkimise ohtu, ning võtab meetmeid, et piirata kahjulikku mõju tootmise ja tarbimise tasakaalule, kooskõlastades tegevust oma sünkroonala teiste põhivõrguettevõtjatega.
3. Iga sünkroonala kõik põhivõrguettevõtjad kehtestavad artikli 42 kohaselt reaajalise andmevahetuse, mis hõlmab järgmist:
 - a) ülekandesüsteemi seisund artikli 18 kohaselt ning
 - b) sünkroonala LFC plokkide ja LFC piirkondade FRCE reaajalised andmed, mis on saadud mõõtmistega.
4. Sünkroonala jälgija määrab süsteemi sageduse järgi süsteemi seisundi vastavalt artikli 18 lõigetele 1 ja 2.
5. Sünkroonala jälgija tagab, et kõikide sünkroonala kõikidele põhivõrguettevõtjatele teatatakse, kui süsteemi sagedushälve vastab ühele häireseisundi kriteeriumidest, millele on osutatud artiklis 18.
6. Sünkroonala kõik põhivõrguettevõtjad määravad sünkroonala talitluslepingus kindlaks ühised eeskirjad sageduse ja koormuse juhtimise kohta normaalseisundis ja häireseisundis.
7. Kõik GB sünkroonala ja IE/NI sünkroonala põhivõrguettevõtjad esitavad sünkroonala talitluslepingus tööjuhised FCRi ammendumise puhuks. Sünkroonala põhivõrguettevõtjatel on õigus nõuda muudatuste tegemist kõnealustes tööjuhistes tootmismoodulite või tarbimiseadmete aktiivvõimsuse tootmise ja tarbimise kohta.

8. Kõik LFC ploki põhivõrguettevõtjad esitavad LFC ploki talitluslepingus tööjuhised FRRi ja RRI ammendumise puhuks. LFC ploki põhivõrguettevõtjatel on õigus nõuda muudatuste tegemist osutatud tööjuhistes tootmismoodulite või tarbimisseadmete aktiivvõimsuse tootmise või tarbimise kohta.

9. Kõik LFC ploki põhivõrguettevõtjad püüavad vältida FRCE kestmist üle sageduse taastamise aja.

10. Kõik sünkroonala põhivõrguettevõtjad kehtestavad sünkroonala talitluslepingus tööjuhised sellise häireseisundi puhuks, mille on põhjustanud süsteemi sageduse piiride rikkumine. Tööjuhiste eesmärk on vähendada süsteemi sagedushälvet, et taastada süsteemi normaalseisund ning vähendada süsteemi ohtu sattuda hädaseisundisse. Tööjuhistes esitatakse põhivõrguettevõtjate õigus kalduda kõrvale artikli 143 lõikes 1 sätestatud kohustusest.

11. Kui süsteem on häireseisundis, sest aktiivvõimsuse reservid ei ole piisavad vastavalt artiklile 18, võtavad asjaomase LFC ploki põhivõrguettevõtjad tihedas koostöös teiste sama sünkroonala ja teiste sünkroonala põhivõrguettevõtjatega meetmed, et taastada aktiivvõimsuse reservide nõuetekohane tase. Selleks on LFC ploki põhivõrguettevõtjatel õigus nõuda muudatuste tegemist tootmismoodulite või tarbimisseadmete aktiivvõimsuse tootmises või tarbimises oma juhtimispiirkonnas, et vähendada või kõrvaldada aktiivvõimsuse reservi nõude rikkumisi.

12. Kui LFC ploki ühe minuti keskmine FRCE ületab 2. taset vähemalt sageduse taastamiseks vajaliku aja jooksul ja kui LFC ploki põhivõrguettevõtjad ei looda, et FRCE võiks piisavalt väheneda lõikes 15 kehtestatud meetmete toel, nõuavad põhivõrguettevõtjad muudatuste tegemist tootmismoodulite ja tarbimisseadmete aktiivvõimsuse tootmises või tarbimises oma vastavatel aladel, et vähendada FRCEd, nagu on sätestatud lõikes 16.

13. Kui Mandri-Euroopa sünkroonanal ja Põhjamaade sünkroonanal ületab LFC ploki FRCE 25 % vastavast väärtusest võrdlusjuhtumi korral rohkem kui 30 minutit järjest ning kui selle LFC ploki põhivõrguettevõtjad ei looda, et FRCE võiks piisavalt väheneda lõike 15 kohaselt võetud meetmete toel, nõuavad põhivõrguettevõtjad muudatuste tegemist tootmismoodulite ja tarbimisseadmete aktiivvõimsuse tootmises või tarbimises oma vastavatel aladel, et vähendada FRCEd, nagu on sätestatud lõikes 16.

14. LFC ploki jälgija vastutab igasuguste rikkumiste avastamise eest seoses lõigetes 12 ja 13 sätestatud piiridega ning:

a) teatab neist LFC ploki teistele põhivõrguettevõtjatele ja

b) võtab kooskõlastatult teiste LFC ploki põhivõrguettevõtjatega meetmeid, et vähendada FRCEd, nagu on sätestatud LFC ploki talitluslepingus.

15. Lõigetes 11–13 osutatud juhtudeks määravad iga sünkroonala kõik põhivõrguettevõtjad sünkroonala talitluslepingus, millised meetmed võimaldaksid LFC ploki põhivõrguettevõtjatel aktiivselt vähendada sagedushälvet reservide piiriülese käivitamisega. Lõigetes 11–13 osutatud juhtudel püüavad sünkroonala põhivõrguettevõtjad võimaldada kõnealuse LFC ploki põhivõrguettevõtjatel vähendada nende FRCEd.

16. LFC ploki põhivõrguettevõtjad määravad LFC ploki talitluslepingus kindlaks, milliste meetmetega vähendada FRCEd nende sünkroonala tootmismoodulite või tarbimisseadmete aktiivvõimsuse tootmise või tarbimise muutmise kaudu.

5. JAOTIS

SAGEDUSE HOIDMISE RESERVID

Artikkel 153

FCRi suuruse määramine

1. Iga koordineeritud võimsusarvutusala kõik põhivõrguettevõtjad määravad vähemalt üks kord aastas sünkroonala vajitava FCRi reservvõimsuse ning iga põhivõrguettevõtja esialgse FCRi kohustuse kooskõlas lõikega 2.

2. Iga sünkroonala kõik põhivõrguettevõtjad kehtestavad sünkroonala talitluslepingus suuruse määramise juhised vastavalt järgmistele kriteeriumidele:
- a) sünkroonala FCRI reservvõimsus peab katma vähemalt võrdlusjuhtumi vajaduse ning Mandri-Euroopa sünkroonala ja Põhjamaade sünkroonala puhul tõenäosuslikul meetodil vastavalt punktile c määratud FCRI suuruse;
 - b) võrdlusjuhtum tuleb sätestada vastavalt järgmistele tingimustele:
 - i) Mandri-Euroopa sünkroonala puhul vastab võrdlusjuhtumile 3 000 MW positiivses suunas ja 3 000 MW negatiivses suunas;
 - ii) GB sünkroonala, IE/Ni sünkroonala ja Põhjamaade sünkroonala puhul vastab võrdlusjuhtumile suurim tasakaalustamatus, mille võib tekitada aktiivvõimsuse hetkeline muutus ühes tootismoodulis, ühes tarbimisseadmes või ühes kõrgepingealalisvooluga võrkudevahelises ühenduses või vahelduvvooluliini ühenduse katkemine, või suurim aktiivvõimsuse tarbimise muutus ühenduse katkemise tõttu ühes või kahes ühenduspunktis. Võrdlusjuhtum tuleb sätestada eraldi positiivse ja negatiivse suuna jaoks;
 - c) Mandri-Euroopa sünkroonala ja Põhjamaade sünkroonala kõik põhivõrguettevõtjad kehtestavad tõenäosusliku meetodi FCRI jaoks, võttes arvesse tarbimise ja tootmise suundumusi, inertsi ja tehisinertsi muutumist ning seda, millised on võimalused reaajas kasutada väikseimat inertsi vastavalt metoodikale, millele on osutatud artiklis 39, et vähendada FCRI mittepiisavuse tõenäosust kuni ühe juhtumini 20 aasta jooksul, ja
 - d) see osa FCRI reservvõimsusest, mis on nõutav igalt põhivõrguettevõtjalt esialgse kohustusena, peab põhinema selle põhivõrguettevõtja ala netootmise ja -tarbimise summalt, mis on jagatud vastava sünkroonala aastase ajavahemiku netootmise ja -tarbimise summaga.

Artikkel 154

FCRI tehnilised miinimumnõuded

1. Iga reserve ühendav põhivõrguettevõtja tagab, et FCR vastaks tema sünkroonala kohta V lisa tabelis loetletud omadustele.
2. Kõigil sünkroonala põhivõrguettevõtjatel on õigus sünkroonala talitluslepingus kehtestada FCRI jaoks sünkroonala talitluskindluse tagamiseks vajalikud ühised täiendavad omadused, kasutades selleks tehniliste näitajate sarja ning tehes seda määruse (EL) 2016/631 artikli 15 lõike 2 punktis d ning määruse (EL) 2016/1388 artiklites 27 ja 28 sätestatud vahemikes. FCRI selliste ühiste täiendavate omaduste puhul tuleb võtta arvesse sünkroonala olemasolevat võimsust, struktuuri ning tarbimise ja tootmise suundumusi. Põhivõrguettevõtjad kehtestavad üleminekuaja täiendavate omaduste kasutuselevõtuks, määrates need kindlaks mõjutatud FCRI pakkujatega konsulteerides.
3. Reserve ühendaval põhivõrguettevõtjal on talitluskindluse tagamiseks õigus kehtestada täiendavaid nõudeid FCRI pakkuvate rühmade kohta määruse (EL) 2016/631 artikli 15 lõike 2 punktis d ning määruse (EL) 2016/1388 artiklites 27 ja 28 sätestatud vahemikes. Kõnealused täiendavad nõuded peavad põhinema tehnilistel põhjustel, nagu näiteks FCRI pakkuvale rühmale kuuluvate tootismoodulite või tarbimisseadmete geograafiline paiknemine. FCRI pakkuja peab tagama, et reserve pakkuvates rühmas oleks võimalik teha FCRI pakkuvate üksuste FCRI käivitamise jälgimist.
4. Reserve ühendaval põhivõrguettevõtjal on õigus FCRI pakkumisest välja lülitada FCRI pakkuvaid rühmi võrgu talitluskindluse tagamise põhjusel. Selline väljajätmine peab põhinema tehnilistel põhjustel, nagu näiteks FCRI pakkuvale rühmale kuuluvate tootismoodulite või tarbimisseadmete geograafiline paiknemine.
5. Igal FCRI pakkuvale üksusel ja igal FCRI pakkuvale rühmal võib olla ainult üks reserve ühendav põhivõrguettevõtja.
6. Iga FCRI pakkuv üksus ja iga FCRI pakkuv rühm peab järgima FCRI nõudeid, nagu need on esitatud vastavalt V lisa tabelile, ning täiendavaid nõudeid vastavalt lõigetele 2 ja 3, ning käivitama kokkulepitud FCRI sagedushälvetele reageeriva võrdelise regulaatoriga, või, teise võimalusena, monotoonse tükati võrdelise võimsuse-sageduse karakteristikuga alusel, kui FCR käivitatakse relege. Nad peavad suutma käivitada FCRI määruse (EL) 2016/631 artikli 13 lõikes 1 sätestatud vahemikes.

7. Iga Mandri-Euroopa sünkroonala põhivõrguettevõtja tagab, et LFC piirkonna FCRI ühendatud reageering oleks vastavuses järgmiste nõuetega:

- a) FCRI käivitamist ei tohi kunstlikult aeglustada ja käivitamine peab algama võimalikult kiiresti pärast sagedushälvet;
- b) kui sagedushälve on vähemalt 200 MHz, tuleb vähemalt 50 % FCRI täisvõimsusest edastada hiljemalt 15 sekundiga;
- c) kui sagedushälve on vähemalt 200 MHz, tuleb vähemalt 100 % FCRI täisvõimsusest edastada hiljemalt 30 sekundiga;
- d) kui sagedushälve on vähemalt 200 MHz, peab FCRI täisvõimsuse käivitamisel võimsuse kasv olema vähemalt ajavahemikus 15–30 sekundit võrdeline, ja
- e) kui sagedushälve on väiksem kui 200 MHz, peab vastaval käivitatud FCRI võimsusel olema sarnane ajaline käitumine, nagu on kirjeldatud punktides a–d.

8. Iga reserve ühendav põhivõrguettevõtja jälgib oma panust FCPsse ja oma FCRI, sealhulgas FCRI pakkuvate üksuste ja FCRI pakkuvate rühmade käivitumist vastavalt oma FCRI kohustusele. Iga FCRI pakkuja teeb reserve ühendavale põhivõrguettevõtjale kättesaadavaks iga oma FCRI pakkuva üksuse ja FCRI pakkuva rühma kohta vähemalt järgmise teabe:

- a) ajatempliga staatus selle kohta, kas FCR on sisse või välja lülitatud;
- b) ajatempliga aktiivvõimsuse andmed, mida on vaja selleks, et kontrollida FCRI käivitumist, sealhulgas ajatempliga hetkelised aktiivvõimsused;
- c) määruse (EL) 2016/631 artiklis 5 sätestatud C- ja D-tüüpi tootismoodulitest koosnevate FCRI pakkuvate üksuste regulaatorite statism või sellega võrdväärne näitaja määruse (EL) 2016/631 artiklis 5 sätestatud A- ja B-tüüpi tootismoodulitest koosnevate FCRI pakkuvate rühmade korral ja/või määruse (EL) 2016/1388 artiklis 28 sätestatud tarbimiskaja pakkuvate tarbimisseadmete korral.

9. Igal FCRI pakkujal on õigus koguda asjaomaseid andmeid rohkem kui ühe FCRI pakkuva üksuse kohta, kui üksuste summaarne suurim võimsus on alla 1,5 MW ja on võimalik kindlalt kontrollida FCRI käivitumist.

10. Reserve ühendava põhivõrguettevõtja nõudel teeb FCRI pakkuja kättesaadavaks lõikes 9 loetletud andmed reaajas sammuga vähemalt 10 sekundit.

11. Reserve ühendava põhivõrguettevõtja taotlusel, kui see on FCRI käivitumise kontrollimiseks vajalik, teeb FCRI pakkuja kättesaadavaks lõikes 9 loetletud andmed samasse FCRI üksusesse kuuluvate tehniliste seadiste kohta.

Artikkel 155

FCRI eelkvalifitseerimine

1. Hiljemalt kaksteist kuud pärast käesoleva määruse jõustumist koostab iga põhivõrguettevõtja FCRI eelkvalifitseerumistoimingut ja teeb avalikult kättesaadavaks FCRI eelkvalifitseerumistoimingut üksikasjad.

2. Eeldatav FCRI pakkuja peab näitama reserve ühendavale põhivõrguettevõtjale, et ta vastab artiklis 154 sätestatud tehnilistele ja täiendavatele nõuetele, täites edukalt FCRI pakkuvate üksuste või FCRI pakkuvate rühmade eelkvalifitseerumistoimingut, nagu on kirjeldatud käesoleva artikli lõigetes 3–6.

3. Eeldatav FCRI pakkuja esitab ametliku taotluse reserve ühendavale põhivõrguettevõtjale ja lisab nõutud teabe eeldatavate FCRI pakkuvate üksuste või rühmade kohta. Kaheksa nädala jooksul pärast taotluse saamist teatab reserve ühendav põhivõrguettevõtja, kas taotlus on täielik. Kui reserve ühendav põhivõrguettevõtja leiab, et taotlus ei ole täielik, peab eeldatav FCRI pakkuja esitama täiendava teabe nelja nädala jooksul alates täiendava teabe taotluse saamisest. Kui eeldatav FCRI pakkuja ei esita nõutud teavet tähtajaks, loetakse taotlus tagasivõetuks.

4. Kolme kuu jooksul alates kinnitusest, et taotlus on täielik, hindab reserve ühendav põhivõrguettevõtja esitatud teavet ja otsustab, kas eeldatav FCRI pakkuv üksus või rühm vastab FCRI eelkvalifitseerimise nõuetele. Reserve ühendav põhivõrguettevõtja teeb oma otsuse teatavaks eeldatavale FCRI pakkujale.
5. Kui reserve ühendav põhivõrguettevõtja on teatavatele käesoleva määruse nõuetele vastavust juba kontrollinud, kinnitab ta seda eelkvalifitseerimisel.
6. FCRI pakkuva üksuse ja FCRI pakkuva rühma kvalifikatsioon hinnatakse uuesti:
 - a) vähemalt üks kord viie aasta jooksul;
 - b) tehniliste või kättesaadavusega seotud nõuete või seadmete muutumisega seoses ning
 - c) FCRI käivitamisega seotud seadmete ajakohastamisel.

Artikkel 156

FCRI pakumine

1. Iga põhivõrguettevõtja tagab, et vähemalt kõik tema sama sünkroonala põhivõrguettevõtjatega kokkulepitud FCRI kohustused vastavalt artiklitele 153, 163, 173 ja 174 oleksid täidetavad.
2. Kõik sünkroonala põhivõrguettevõtjad määravad üks kord aastas kindlaks sünkroonala K-teguri, võttes arvesse vähemalt järgmisi tegureid:
 - a) FCRI reservvõimsuse ja püsitalitluse suurima sagedushälbe suhe;
 - b) tootmise reguleerumine;
 - c) tarbimise reguleerumine, võttes arvesse määruse (EL) 2016/1388 artiklite 27 ja 28 kohast panust;
 - d) kõrgepingealalisvooluga võrkudevaheliste ühenduste sageduskaja, millele on osutatud artiklis 172, ja
 - e) üle- või alasedusega piiratud sagedustundliku seisundi (LFSM) ja sagedustundliku seisundi (FSM) käivitamine kooskõlas määruse (EL) 2016/631 artiklitega 13 ja 15.
3. Kõik rohkem kui ühest LFC piirkonnast koosneva sünkroonala põhivõrguettevõtjad määravad sünkroonala talitluslepingus kindlaks iga põhivõrguettevõtja osa iga LFC piirkonna K-teguris, mis põhineb vähemalt järgmisel:
 - a) esialgsed FCRI kohustused;
 - b) tootmise reguleerumine;
 - c) tarbimise reguleerumine;
 - d) sageduse sidestamine sünkroonala vaheliste kõrgepingealalisvooluühenduste kaudu;
 - e) FCRI vahetamine.
4. FCRI pakkuja tagab FCRI pideva valmiduse, välja arvatud siis, kui sel ajal, kui ta on kohustatud FCRI tarnima, on FCRI pakkuva üksuse sundseisak.
5. Iga FCRI pakkuja teatab niipea kui võimalik oma reserve ühendavale põhivõrguettevõtjale oma FCRI pakkuva üksuse ja/või FCRI pakkuva rühma tegeliku valmiduse osalisest või täielikust muutumisest, kui see on asjakohane eelkvalifitseerimise seisukohast.
6. Iga põhivõrguettevõtja tagab või nõuab oma FCRI pakkujatel, et need tagaksid, et FCRI pakkuva üksuse väljalangemine ei seaks süsteemi talitluskindlust ohtu:
 - a) piirates iga FCRI üksuse tarnitava osa 5 %-ga nii Mandri-Euroopa sünkroonala kui ka Põhjamaade sünkroonala vajatavast FCRI reservvõimsusest;

- b) jättes GB, IE/NI ja Põhjamaade sünkroonala puhul suuruse määramise toimingust välja FCRI, mida tarnib üksus, mille järgi on määratletud sünkroonala võrdlusjuhtum, ja
- c) asendades FCRI pakkuva üksuse või rühma sundseisaku või mittevalmiduse tõttu mittekättesaadava FCRI nii kiiresti kui tehniliselt võimalik ning kooskõlas tingimustega, mille määrab kindlaks reserve ühendav põhivõrguettevõtja.

7. FCRI pakkuv üksus või FCRI pakkuv rühm, millel on energiasalvesti, mis ei piira tema FCRI tarnimise suutlikkust, käivitab oma FCRI nii kauaks, kuni sagedushälve kestab. GB sünkroonala ja IE/NI sünkroonala FCRI pakkuv üksus või FCRI pakkuv rühm, millel on energiasalvesti, mis ei piira tema FCRI tarnimise suutlikkust, käivitab oma FCRI nii kauaks, kuni ta käivitab oma FRRi või sünkroonala talitluslepingus kindlaksmääratud ajaks.

8. FCRI pakkuv üksus või FCRI pakkuv rühm, millel on energiasalvesti, mis piirab tema FCRI tarnimise suutlikkust, käivitab oma FCRI nii kauaks, kuni sagedushälve kestab, kui energiasalvesti ei ammendu positiivses või negatiivses suunas. GB sünkroonala ja IE/NI sünkroonala FCRI pakkuv üksus või FCRI pakkuv rühm, millel on energiasalvesti, mis piirab tema FCRI tarnimise suutlikkust, käivitab oma FCRI nii kauaks, kuni ta käivitab oma FRRi või sünkroonala talitluslepingus kindlaksmääratud ajaks.

9. Mandri-Euroopa sünkroonala ja Põhjamaade sünkroonala korral tagab iga FCRI pakkuja, et normaalseisundis oleks tema suutlikkust piiravate energiasalvestitega FCRI pakkuva üksuse ja FCRI pakkuva rühma tarnitav FCR pidevalt kättesaadav. Mandri-Euroopa sünkroonala ja Põhjamaade sünkroonala korral tagab iga FCRI pakkuja, et häireseisundi käivitamisel ja häireseisundis oleks tema suutlikkust piiravate energiasalvestitega FCRI pakkuvad üksused ja FCRI pakkuvad rühmad suutelised FCRI täies ulatuses käivitama, et FCR oleks pidevalt kättesaadav aja jooksul, mis määratakse kindlaks vastavalt lõigetele 10 ja 11. Kui ajavahemikku ei ole kindlaks määratud vastavalt lõigetele 10 ja 11, tagab iga FCRI pakkuja, et tema suutlikkust piiravate energiasalvestitega FCRI pakkuvad üksused ja FCRI pakkuvad rühmad oleksid suutelised FCRI täies ulatuses käivitatud olema vähemalt 15 minutit, või kui sagedushälve on väiksem kui sagedushälve, mille korral tuleb FCR täies ulatuses käivitada, samasuguse ajavahemiku või sellise ajavahemiku, mille määrab kindlaks iga põhivõrguettevõtja, kuid mis ei tohi olla üle 30 minuti ega alla 15 minuti.

10. Mandri-Euroopa sünkroonala ja Põhjamaade sünkroonala korral töötavad kõik põhivõrguettevõtjad välja ettepaneku, mis käsitleb lühimat käivitusaja, mille FCRI pakkujad peavad tagama. Selline ajavahemik ei tohi olla üle 30 minuti ega alla 15 minuti. Ettepanekus tuleb võtta täielikult arvesse lõike 11 kohaselt tehtud tasuvusanalüüsi.

11. Hiljemalt kuus kuud pärast käesoleva määruse jõustumist esitavad Mandri-Euroopa sünkroonala ja Põhjamaade sünkroonala põhivõrguettevõtjad eeldused ja meetodika, mille järgi teostada tasuvusanalüüs, et hinnata aega, mida suutlikkust piiravate energiasalvestitega FCRI pakkuvad üksused ja FCRI pakkuvad rühmad vajavad, et olla kättesaadavad häireseisundis. Hiljemalt kaksteist kuud pärast seda, kui kõik asjaomase piirkonna reguleerivad asutused on eeldused ja meetodika heaks kiitnud, esitavad Mandri-Euroopa sünkroonala ja Põhjamaade sünkroonala põhivõrguettevõtjad tasuvusanalüüsi tulemused asjaomastele reguleerivatele asutustele ning pakuvad välja ajavahemiku, mis ei tohi olla üle 30 minuti ega alla 15 minuti. Tasuvusanalüüsis tuleb võtta arvesse vähemalt järgmist:

- a) kogemused, mis on saadud mitmesuguste ajavahemike ja kujunemisjärgus tehniliste lahenduste kasutamisel eri LFC plokkides;
- b) kindlaksmääratud ajavahemiku mõju FCRI reservide üldmaksumusele sünkroonalaal;
- c) kindlaksmääratud ajavahemiku mõju süsteemi stabiilsuse ohule, eelkõige pikemate ja korduvate juhtumite korral;
- d) mõju süsteemi stabiilsuse ohule ja FCRI kogukulule FCRI reservide kogumahu suurendamise korral;
- e) tehnika arengu mõju suutlikkust piiravate energiasalvestitega FCRI pakkuvate üksuste ja FCRI pakkuvate rühmade kättesaadavusperioodide kulule.

12. FCRI pakkuja esitab oma FCRI pakkuvate üksuste või FCRI pakkuvate rühmade energiasalvestite kohta piirangud eelkvalifitseerumistoimingus vastavalt artiklile 155.

13. FCRI pakkujad, kes kasutavad FCRI pakkumise suutlikkust piirava energiasalvestiga FCRI pakkuvaid üksuseid ja rühmasid, tagavad energiasalvestite taastamise positiivses või negatiivses suunas vastavalt järgmistele kriteeriumidele:

- a) GB sünkroonlal ja IE/NI sünkroonlal kasutavad FCRI pakkujad meetodeid, mis on kindlaks määratud talituslepingus;
- b) Mandri-Euroopa sünkroonala ja Põhjamaade sünkroonala korral tagavad FCRI pakkujad energiasalvestite taastamise niipea kui võimalik hiljemalt 2 tunni jooksul pärast häireseisundi lõppu.

6. JAOTIS

SAGEDUSE TAASTAMISE RESERVID

Artikkel 157

FRRi suuruse määramine

1. Kõik LFC ploki põhivõrguettevõtjad kehtestavad FRRi suuruse määramise juhised LFC ploki talituslepingus.
2. FRRi suuruse määramise juhised hõlmavad vähemalt järgmist:
 - a) kõik LFC ploki põhivõrguettevõtjad Mandri-Euroopa sünkroonlal ja Põhjamaade sünkroonlal kehtestavad LFC ploki nõutud FRRi reservvõimsuse selliste varasemate järjestikuste salvestatud andmete põhjal, mis sisaldavad vähemalt LFC ploki varasemaid tasakaalustamatuse andmeid. Selliste varasemate andmete valimisse peavad kuuluma vähemalt sageduse taastamise ajavahemiku andmed. Selliste andmete ajavahemik peab olema esindav ja katma vähemalt üht täisaastat ja see ei tohi lõppeda rohkem kui kuus kuud enne arvutuste kuupäeva;
 - b) kõik Mandri-Euroopa sünkroonala ja Põhjamaade sünkroonala LFC ploki põhivõrguettevõtjad kehtestavad LFC ploki FRRi reservvõimsuse, mis on piisav, et jooksvalt täita FRCE artikli 128 kohaste sihtnäitajate nõudeid punktis a osutatud ajavahemikul vähemalt tõenäosusliku meetodi alusel. Tõenäosusliku meetodi kasutamise korral võtavad põhivõrguettevõtjad arvesse lepingutes sätestatud piiranguid reservide jaotamise ja vahetamise kohta seoses talituskindluse kahjustamise ohu ja FRRi valmiduse nõuetega. Kõik LFC ploki põhivõrguettevõtjad võtavad arvesse kõiki eeldatavaid olulisi muudatusi LFC ploki tasakaalustamatuse jaotuses või teisi asjakohaseid mõjureid vaadeldaval ajavahemikul;
 - c) kõik LFC ploki põhivõrguettevõtjad määravad kindlaks vahetavad automaatselt käivituvat FRRi, käsitsi käivitavat FRRi, FRRi automaatkäivituse koguaja ja käsitsi käivitavat FRRi käivituse koguaja vahel seoses punkti b nõuete täitmisega. Seoses sellega ei tohi LFC ploki FRRi automaatkäivituse koguagaeg ja käsitsi käivitavat FRRi käivituse koguagaeg olla pikem kui sageduse taastamise aeg;
 - d) LFC ploki põhivõrguettevõtjad määravad kindlaks võrdlusjuhtumi näitaja, mis iseloomustab suurimat tasakaalustamatust, mille võib tekitada aktiivvõimsuse hetkeline muutus ühes tootismoodulis, ühes tarbimisseadmes või ühes kõrgepingealalisvooluga võrkudevahelises ühenduses või vahelduvvooluliini ühenduse katkemine LFC ploki;
 - e) kõik LFC ploki põhivõrguettevõtjad määravad kindlaks FRRi positiivse reservvõimsuse, mis ei tohi olla väiksem kui LFC ploki positiivne dimensioonipiir;
 - f) kõik LFC ploki põhivõrguettevõtjad määravad kindlaks FRRi negatiivse reservvõimsuse, mis ei tohi olla väiksem kui LFC ploki negatiivne dimensioonipiir;
 - g) kõik LFC ploki põhivõrguettevõtjad määravad kindlaks LFC ploki FRRi reservvõimsuse, LFC ploki toimiva jaotamise võimalikud geograafilised piirangud ja teiste LFC plokkidega toimiva reservide vahetamise või jaotamise võimalikud geograafilised piirangud, mis on tingitud talituskindluse piiride tagamisest;
 - h) kõik LFC ploki põhivõrguettevõtjad tagavad, et FRRi positiivne reservvõimsus või FRRi ja RRI kogureservvõimsus oleks punktis a osutatud varasemate andmesalvestuste alusel piisav, et katta LFC ploki positiivset tasakaalustamatust vähemalt 99 % ajast;

- i) kõik LFC ploki põhivõrguettevõtjad tagavad, et FRRi negatiivne reservvõimsus või FRRi ja RRI kogureservvõimsus oleks punktis a sätestatud varasemate andmesalvestuste alusel piisav, et katta LFC ploki negatiivset tasakaalustamatust vähemalt 99 % ajast;
 - j) kõik LFC ploki põhivõrguettevõtjad võivad vähendada FRRi positiivset reservvõimsust, mis on saadud FRRi suuruse määramise teel, sõlmides 8. jaotise sätete järgi lepingu FRRi jaotamise kohta teiste LFC plokkidega. Jaotamise lepingu kohta kehtivad järgmised nõuded:
 - i) Mandri-Euroopa sünkroonala ja Põhjamaade sünkroonala korral peab LFC ploki FRRi positiivse reservvõimsuse vähendamine olema piiratud positiivse dimensioonimispiiri ja punktis a sätestatud varasemate andmesalvestuste alusel LFC ploki positiivse tasakaalustamatuse katmiseks 99 % ajast vajatava FRRi reservvõimsuse vahega, kui vahe on positiivne. Positiivset reservvõimsust ei tohi vähendada rohkem kui 30 % positiivsest dimensioonimispiirist;
 - ii) GB sünkroonala ja IE/NI sünkroonala korral peavad LFC ploki põhivõrguettevõtjad pidevalt hindama FRRi positiivset reservvõimsust ja jaotamisest tulenevat mittetarnimise ohtu;
 - k) kõik LFC ploki põhivõrguettevõtjad võivad vähendada FRRi negatiivset reservvõimsust, mis on saadud FRRi suuruse määramise teel, sõlmides 8. jaotise sätete järgi lepingu FRRi jaotamise kohta teiste LFC plokkidega. Jaotamise lepingu kohta kehtivad järgmised nõuded:
 - i) Mandri-Euroopa sünkroonala ja Põhjamaade sünkroonala korral peab LFC ploki FRRi negatiivse reservvõimsuse vähendamine olema piiratud negatiivse dimensioonimispiiri ja punktis a sätestatud varasemate andmesalvestuste alusel LFC ploki negatiivse tasakaalustamatuse katmiseks 99 % ajast vajatava FRRi reservvõimsuse vahega, kui vahe on positiivne;
 - ii) GB sünkroonala ja IE/NI sünkroonala korral peavad LFC ploki põhivõrguettevõtjad pidevalt hindama FRRi negatiivset reservvõimsust ja jaotamisest tulenevat mittetarnimise ohtu.
3. Kui LFC plokk hõlmab rohkem kui ühte põhivõrguettevõtjat, kirjeldavad kõik LFC ploki põhivõrguettevõtjad LFC ploki talitluslepingus, kuidas jaotuvad LFC piirkondade põhivõrguettevõtjate vahel kohustused, mis on kehtestatud lõikes 2.
4. Kõigil LFC ploki põhivõrguettevõtjatel peab olema igal ajal piisavalt FRRi reservvõimsust vastavalt FRRi suuruse määramise suunistele. LFC ploki põhivõrguettevõtjad esitavad LFC ploki talitluslepingus kiirmenetluse juhuks, kui tekib LFC ploki FRRi reservvõimsuse tõsise puuduse oht.

Artikkel 158

FRRi tehnilised miinimumnõuded

1. FRRi tehnilised miinimumnõuded on järgmised:
 - a) Igal FRRi pakkuvaks üksusel ja igal FRRi pakkuvaks rühmal võib olla ainult üks reserve ühendav põhivõrguettevõtja;
 - b) FRRi pakkuvaks üksus või FRRi pakkuvaks rühm käivitab FRRi vastavalt reserve korraldamist juhendavalt põhivõrguettevõtjalt saadud seadeväärtusele;
 - c) reserve korraldamist juhendav põhivõrguettevõtja on reserve ühendav põhivõrguettevõtja või põhivõrguettevõtja, kellele on FRRi vahetamise lepingus artikli 165 lõike 3 või artikli 171 lõike 4 kohaselt kindlaks määratud reserve ühendav põhivõrguettevõtja;
 - d) automaatse FRRi jaoks FRRi pakkuvaks üksus või FRRi pakkuvaks rühm peab käivitama automaatse FRRi hiljemalt 30 sekundiga;

- e) FRRi pakkuja tagab, et reserve pakkuva rühma FRRi pakkuvates üksustes saaks FRRi käivitamist jälgida. Selleks peab FRRi pakkuja suutma reserve ühendavale põhivõrguettevõtjale ja reservide korraldamist juhendavale põhivõrguettevõtjale edastada reaajas mõõtmistulemusi ühenduspunkti või muu vastastikuse mõjuga seotud punkti kohta, nagu on kokku lepitud reserve ühendava põhivõrguettevõtjaga järgmise kohta:
- i) ajatempliga plaaniline väljundaktiivvõimsus;
 - ii) ajatempliga hetkeline väljundaktiivvõimsus:
 - iga FRRi pakkuva üksuse kohta;
 - iga FRRi pakkuva rühma kohta ja
 - FRRi pakkuva rühma iga mitte alla 1,5 MW väljundaktiivvõimsusega tootmismooduli või tarbimisüksuse kohta;
- f) automaatselt käivituvat FRRi pakkuv üksus või FRRi pakkuv rühm peab suutma käivitada kogu oma automaatse FRRi aja jooksul, mis on ette nähtud kui FRRi automaatkäivituse koguaeg;
- g) käsitsi käivitavat FRRi pakkuv üksus või FRRi pakkuv rühm peab suutma käivitada oma käsitsi käivitava FRRi aja jooksul, mis on ette nähtud kui FRRi käsitsikäivituse koguaeg;
- h) FRRi pakkuja peab täitma FRRi valmiduse nõudeid ning
- i) FRRi pakkuv üksus või FRRi pakkuv rühm peab täitma LFC ploki muutumiskiiruse nõudeid.
2. Kõik LFC ploki põhivõrguettevõtjad kehtestavad FRRi valmiduse nõuded ja juhtimiskvaliteedinõuded LFC ploki FRRi pakkuvate üksuste ja FRRi pakkuvate rühmade kohta LFC ploki talitluslepingus artikli 119 kohaselt.
3. Reserve ühendav põhivõrguettevõtja võtab vastu tehnilised nõuded FRRi pakkuvate üksuste ja FRRi pakkuvate rühmade ühendamise kohta, et tagada FRRi kindel ja ohutu tarnimine.
4. Iga FRRi pakkuja:
- a) tagab, et tema FRRi pakkuvad üksused ja FRRi pakkuvad rühmad täidaksid lõigetes 1–3 sätestatud FRRi tehnilisi miinimumnõudeid, FRRi valmiduse nõudeid ja muutumiskiiruse nõudeid, ning
 - b) teatab niipea kui võimalik oma reservide korraldamist juhendavale põhivõrguettevõtjale, kui FRRi pakkuva üksuse ja FRRi pakkuva rühma valmidus väheneb ja kui FRRi pakkuva rühma valmidus väheneb osaliselt.
5. Iga reservide korraldamist juhendav põhivõrguettevõtja tagab FRRi pakkuvate üksuste ja FRRi pakkuvate rühmade jälgimise, et teha kindlaks, kas nad järgivad lõikes 1 sätestatud FRRi tehnilisi miinimumnõudeid, lõikes 2 sätestatud FRRi valmiduse nõudeid, lõikes 1 sätestatud muutumiskiiruse nõudeid ja lõikes 3 sätestatud ühenduse nõudeid.

Artikkel 159

FRRi eelkvalifitseerimine

1. Hiljemalt kaksteist kuud pärast käesoleva määruse jõustumist koostab iga põhivõrguettevõtja FRRi eelkvalifitseerimistoimingud ning selgitab seda ja teeb avalikult kättesaadavaks selle üksikasjad.
2. Eeldatav FRRi pakkuja näitab reserve ühendavale põhivõrguettevõtjale või põhivõrguettevõtjale, kelle on reserve ühendav põhivõrguettevõtja FRRi vahetamise lepingus kindlaks määratud, et eeldatav FRRi pakkuja täidab artikli 158 lõike 1 kohaseid FRRi tehnilisi miinimumnõudeid, artikli 158 lõike 2 kohaseid FRRi valmiduse nõudeid, artikli 158 lõike 1 kohaseid muutumiskiiruse nõudeid ja artikli 158 lõike 3 kohaseid ühenduse nõudeid, täites edukalt eelkvalifitseerimistoiminguid, nagu on kirjeldatud käesoleva artikli lõigetes 3–6 eeldatava FRRi pakkuva üksuse või FRRi pakkuva rühma kohta.

3. Eeldatav FRRi pakkuja esitab ametliku taotluse asjakohasele reserve ühendavale põhivõrguettevõtjale või määratud põhivõrguettevõtjale ja lisab nõutud teabe eeldatavate FRRi pakkuvate üksuste või rühmade kohta. Kaheksa nädala jooksul pärast taotluse saamist teatab reserve ühendav põhivõrguettevõtja või määratud põhivõrguettevõtja, kas taotlus on täielik. Kui reserve ühendav põhivõrguettevõtja või määratud põhivõrguettevõtja leiab, et taotlus ei ole täielik, tuleb neil esitada täiendava teabe taotlus ning eeldatav FRRi pakkuja peab esitama täiendava teabe nelja nädala jooksul alates taotluse saamisest. Kui eeldatav FRRi pakkuja ei esita nõutud teavet tähtajaks, loetakse taotlus tagasivõetuks.
4. Kolme kuu jooksul, alates reserve ühendava põhivõrguettevõtja või määratud põhivõrguettevõtja kinnitusest, et taotlus on täielik, hindab reserve ühendav põhivõrguettevõtja või määratud põhivõrguettevõtja esitatud teavet ja otsustab, kas eeldatavad FRRi pakuvad üksused või FRRi pakuvad rühmad vastavad FRRi eelkvalifitseerimise nõuetele. Reserve ühendav põhivõrguettevõtja või määratud põhivõrguettevõtja teeb oma otsuse teatavaks eeldatavale FRRi pakkujale.
5. Reserve ühendava põhivõrguettevõtja või määratud põhivõrguettevõtja FRRi pakkuvate üksuste või FRRi pakkuvate rühmade kvalifikatsioon kehtib kogu LFC ploki kohta.
6. FRRi pakkuva üksuse ja FRRi pakkuva rühma kvalifikatsiooni hinnatakse uuesti:
 - a) vähemalt üks kord viie aasta jooksul ja
 - b) tehniliste või valmidusega seotud nõuete või seadmete muutumise korral.
7. Talitluskindluse tagamiseks on reserve ühendaval põhivõrguettevõtjal õigus FRRi pakkumisest välja lülitada FRRi pakkuvaid rühmi tehnilistel põhjustel, nagu näiteks FRRi pakkuvasse rühma kuuluvate tootmismoodulite või tarbimis-seadmete geograafilise paiknemise tõttu.

7. JAOTIS

ASENDUSRESERVID

Artikkel 160

RRi suuruse määramine

1. Kõigil LFC ploki põhivõrguettevõtjatel on õigus reserve asendada.
2. Artiklis 128 osutatud FRCE sihtnäitajate järgimiseks seoses reservide asendamisega (RRP) määravad kõik LFC ploki põhivõrguettevõtjad artikli 157 lõike 2 nõuete täitmiseks FRRi ja RRI ühendatud suuruse määramiseks LFC ploki talitlus-lepingus kindlaks RRI suuruse määramise juhised.
3. RRI suuruse määramise juhised hõlmavad vähemalt järgmisi nõudeid:
 - a) Mandri-Euroopa sünkroonala ja Põhjamaade sünkroonala korral peab olema piisav positiivne RRI reservvõimsus, et taastada vajalik positiivne FRR; GB sünkroonala ja IE/NI sünkroonala korral peab olema piisav positiivne RRI reservvõimsus, et taastada vajalik positiivne FCR ja positiivne FRR;
 - b) Mandri-Euroopa sünkroonala ja Põhjamaade sünkroonala korral peab olema piisav negatiivne RRI reservvõimsus, et taastada vajalik negatiivne FRR. GB sünkroonala ja IE/NI sünkroonala korral peab olema piisav negatiivne RRI reservvõimsus, et taastada vajalik negatiivne FCR ja negatiivne FRR;
 - c) peab olema piisav RRI reservvõimsus, kui seda võetakse arvesse FRRi reservi suuruse määramisel, et tagada FRCE kvaliteedi eesmärk vaadeldavaks ajavahemikuks, ning
 - d) RRI reservvõimsuse kindlaksmääramisel tuleb arvestada LFC ploki talitluskindluse tagamisega.

4. Kõik LFC ploki põhivõrguettevõtjad võivad vähendada LFC ploki RRI reservvõimsust, mis tuleneb RRI suuruse määramisest, koostades vastavalt lepingu LFC ploki RRI positiivse reservvõimsuse jaotamise kohta teiste LFC plokkidega vastavalt 8. jaotise IV osale. Juhtimissuutlikkust vastuvõttev põhivõrguettevõtja piirab oma positiivse RRI reservvõimsuse vähenemist, selleks et tagada:

- a) suutlikkus täita FRCE sihtnäitajate nõuet, mis on sätestatud artiklis 128;
- b) talitluskindluse ohutus ja
- c) RRI positiivse reservvõimsuse vähenemise jäämine allapoole LFC ploki ülejäänud positiivset RRI reservvõimsust.

5. Kõik LFC ploki põhivõrguettevõtjad võivad vähendada LFC ploki RRI negatiivset reservvõimsust, mis tuleneb RRI suuruse määramise toimingust, koostades vastavalt lepingu LFC ploki RRI negatiivse reservvõimsuse jaotamise kohta teiste LFC plokkidega vastavalt 8. jaotise IV osaga. Juhtimissuutlikkust vastuvõttev põhivõrguettevõtja piirab oma RRI negatiivse reservvõimsuse vähenemist, selleks et tagada:

- a) suutlikkus täita FRCE sihtnäitajate nõuet, mis on sätestatud artiklis 128;
- b) talitluskindluse ohutus ja
- c) RRI negatiivse reservvõimsuse vähenemise jäämine allapoole LFC ploki ülejäänud negatiivset RRI reservvõimsust.

6. Kui LFC ploki käitajaks on rohkem kui üks põhivõrguettevõtja ja kui toiming on vajalik LFC ploki jaoks, määravad kõik vaadeldava LFC ploki põhivõrguettevõtjad LFC ploki talitluslepingus kindlaks kohustuste jaotuse eri LFC piirkondade põhivõrguettevõtjate vahel, et täita lõikes 3 sätestatud suuruse määramise juhiseid.

7. Põhivõrguettevõtjal peab olema igal ajal piisavalt RRI reservvõimsust vastavalt RRI suuruse määramise juhistele. LFC ploki põhivõrguettevõtjad esitavad LFC ploki talitluslepingus kiirmenetluse juhuks, kui tekib oluline LFC ploki RRI reservvõimsuse tõsise puuduse oht.

Artikkel 161

RRi tehnilised miinimumnõuded

1. RRI pakkuvad üksused ja RRI pakkuvad rühmad peavad järgima järgmisi tehnilisi miinimumnõudeid:
 - a) ühendatus ainult ühe reserve ühendava põhivõrguettevõtjaga;
 - b) RRI käivitamine toimub vastavalt reservide korraldamist juhendavalt põhivõrguettevõtjalt saadud seadeväärtusele;
 - c) reservide korraldamist juhendav põhivõrguettevõtja on reserve ühendav põhivõrguettevõtja või põhivõrguettevõtja, kelle on RRI vahetamise lepingus artikli 165 lõike 3 või artikli 171 lõike 4 kohaselt kindlaks määratud reserve ühendav põhivõrguettevõtja;
 - d) RRI reservvõimsuse täismahus käivitamine toimub reservide korraldamist juhendava põhivõrguettevõtja kindlaksmääratud aja jooksul;
 - e) RRI käivitatud oleku peatamine toimub vastavalt reservide korraldamist juhendavalt põhivõrguettevõtjalt saadud seadeväärtusele;
 - f) RRI pakkuja tagab, et reserve pakkuva rühma RRI pakkuvas üksuses RRI käivitamist saaks jälgida. Selleks peab RRI pakkuja suutma reserve ühendavale põhivõrguettevõtjale ja reservide korraldamist juhendavale põhivõrguettevõtjale edastada reaalajas mõõtmistulemusi ühenduspunkti või muu vastastikuse mõjuga seotud punkti kohta, nagu on kokku lepitud reserve ühendava põhivõrguettevõtjaga järgmise kohta:
 - i) iga vähemalt 1,5 MW väljundaktiivvõimsusega RRI pakkuva üksuse ja iga RRI pakkuva rühma iga tootismooduli või tarbimisüksuse kohta ajatempliga plaaniline väljundaktiivvõimsus;
 - ii) iga vähemalt 1,5 MW hetkelise aktiivvõimsusega RRI pakkuva üksuse ja iga RRI pakkuva rühma iga tootismooduli või tarbimisüksuse kohta ajatempliga hetkeline aktiivvõimsus;

- g) RRI valmiduse nõuete täitmine.
2. Kõik LFC ploki põhivõrguettevõtjad kehtestavad RRI valmiduse nõuded ja juhtimiskvaliteedinõuded LFC ploki RRI pakkuvate üksuste ja RRI pakkuvate rühmade kohta LFC ploki talituslepingus.
3. Reserve ühendav põhivõrguettevõtja määrab eelkvalifitseerimistoimingu kirjelduses tehnilised nõuded RRI pakkuvate üksuste ja RRI pakkuvate rühmade ühendamise kohta, et tagada RRI kindel ja ohutu tarnimine.
4. Iga RRI pakkuja:
- a) tagab, et tema RRI pakkuvad üksused ja RRI pakkuvad rühmad täidaksid lõigetes 1–3 sätestatud RRI tehnilisi miinimumnõudeid ja RRI valmiduse nõudeid, ning
- b) teatab niipea kui võimalik oma reservide korraldamist juhendavale põhivõrguettevõtjale, kui RRI pakkuvate üksuste ja RRI pakkuvate rühmade kättesaadavus väheneb ja kui RRI pakkuvate rühmade kättesaadavus väheneb osaliselt.
5. Iga reservide korraldamist juhendav põhivõrguettevõtja tagab seoses RRI pakkuvate üksustega ja RRI pakkuvate rühmadega vastavuse RRI tehnilistele nõuetele, RRI valmiduse nõuetele ja ühenduse nõuetele, millele on osutatud käesolevas artiklis.

Artikkel 162

RRI eelkvalifitseerimine

1. Iga LFC ploki põhivõrguettevõtja, kes on rakendanud RRP, töötab välja RRI eelkvalifitseerimistoimingu kaheistkümneme kuu jooksul pärast käesoleva määruse jõustumist ning selgitab seda ja teeb avalikkusele kättesaadavaks selle üksikasjad.
2. Eeldatav RRI pakkuja näitab reserve ühendavale põhivõrguettevõtjale või põhivõrguettevõtjale, kelle on reserve ühendav põhivõrguettevõtja RRI vahetamise lepingus kindlaks määranud, et eeldatav RRI pakkuja täidab artikli 161 kohaseid RRI tehnilisi miinimumnõudeid, RRI valmiduse nõudeid ja ühenduse nõudeid, täites edukalt eeldatava RRI pakkuva üksuse või RRI pakkuva rühma eelkvalifitseerimistoimingu, nagu kirjeldatud käesoleva artikli lõigetes 3–6.
3. Eeldatav RRI pakkuja esitab ametliku taotluse asjakohasele reserve ühendavale põhivõrguettevõtjale või määratud põhivõrguettevõtjale ja lisab nõutud teabe eeldatavate RRI pakkuvate üksuste või RRI pakkuvate rühmade kohta. Kaheksa nädala jooksul pärast taotluse saamist teatab reserve ühendav põhivõrguettevõtja või määratud põhivõrguettevõtja, kas taotlus on täielik. Kui reserve ühendav põhivõrguettevõtja või määratud põhivõrguettevõtja leiab, et taotlus ei ole täielik, esitab eeldatav RRI pakkuja täiendava teabe nelja nädala jooksul alates täiendava teabe taotluse saamisest. Kui eeldatav RRI pakkuja ei esita nõutud teavet tähtajaks, loetakse taotlus tagasivõetuks.
4. Kolme kuu jooksul alates kinnitusest, et taotlus on täielik, hindab reserve ühendav põhivõrguettevõtja või määratud põhivõrguettevõtja esitatud teavet ja otsustab, kas eeldatav RRI pakkuv üksus või RRI pakkuv rühm vastab RRI eelkvalifitseerimise nõuetele. Reserve ühendav põhivõrguettevõtja või määratud põhivõrguettevõtja teeb oma otsuse teatavaks eeldatavale RRI pakkujale.
5. RRI pakkuva üksuse ja RRI pakkuva rühma kvalifikatsiooni hinnatakse uuesti:
- a) vähemalt üks kord viie aasta jooksul ning
- b) tehniliste või kättesaadavusega seotud nõuete või seadmete muutumise korral.
6. Talituskindluse tagamiseks on reserve ühendaval põhivõrguettevõtjal õigus RRI pakkumisest välja lülitada RRI pakkuvaid rühmi tehnilistel põhjustel, nagu näiteks RRI pakkuvasse rühma kuuluvate tootmismoodulite või tarbimis-seadmete geograafilise paiknemise tõttu.

8. JAOTIS

RESERVE VAHETAMINE JA JAOTAMINE

1. PEATÜKK

Reserve vahetamine ja jaotamine sünkroonala piires

Artikkel 163

FCRi vahetamine sünkroonala piires

1. Kõik sünkroonala piires FCRi vahetamisega tegelevad põhivõrguettevõtjad järgivad lõigetes 2–9 sätestatud nõudeid. FCRi vahetamine tähendab vastava FCRi reservvõimsuse osas FCRi kohustuse ülekandmist reserve vastuvõtvalt põhivõrguettevõtjalt reserve ühendavale põhivõrguettevõtjale.
2. Kõik sünkroonala piires FCRi vahetamisega seotud põhivõrguettevõtjad järgivad sünkroonala piires FCRi vahetamise nõudeid, mis on sätestatud VI lisa tabelis.
3. FCRi vahetamise korral teatavad reserve vastuvõttev põhivõrguettevõtja ja reserve ühendav põhivõrguettevõtja sellest vastavalt artiklile 150.
4. Iga reserve ühendav põhivõrguettevõtja, reserve vastuvõttev põhivõrguettevõtja või mõjutatud põhivõrguettevõtja võib reserve vahetamisest keelduda, kui see võib põhjustada talitluskindluse piire rikkuvate võimsusvoogude teket seoses FCRi vahetamisega seotud FCRi reservvõimsuse käivitamisega.
5. Iga mõjutatud põhivõrguettevõtja kontrollib, et tema talitluskindluse piirnorm, nagu see on sätestatud vastavalt määruse (EL) 2015/1222 artiklile 22, oleks piisav, et hõlmata võimsusvoogusid, mis tekivad FCRi vahetamiseks vajaliku FCRi reservvõimsuse käivitamisel.
6. Kõik LFC piirkonna põhivõrguettevõtjad kohandavad oma FRCE arvutuse näitajaid, et võtta arvesse FCRi vahetamist.
7. Reserve ühendav põhivõrguettevõtja vastutab artiklites 154 ja 156 osutatud nõuete järgimise eest seoses FCRi vahetamisega seotud FCRi reservvõimsusega.
8. FCRi pakkuv üksus või rühm vastutab oma reserve ühendava põhivõrguettevõtja ees FCRi käivitamise eest.
9. Asjaomased põhivõrguettevõtjad tagavad, et FCRi vahetamine ei takistaks ühelgi põhivõrguettevõtjal täitmast artikli 156 kohaseid reserve nõudeid.

Artikkel 164

FCRi jaotamine sünkroonala piires

Põhivõrguettevõtja ei tohi jagada oma FCRi teiste põhivõrguettevõtjatega oma sünkroonala, et sellega täita FCRi kohustust ja vähendada sünkroonala summaarset FCRi vastavalt artiklile 153.

Artikkel 165

Üldised nõuded sünkroonala FRRi ja RRI vahetamise kohta

1. Kõik sünkroonala põhivõrguettevõtjad määravad sünkroonala talitluslepingus kindlaks, millised on FRRi ja/või RRI reserve vahetamisel reserve ühendava põhivõrguettevõtja, reserve vastuvõtva põhivõrguettevõtja ja mõjutatud põhivõrguettevõtja ülesanded ja vastutus.
2. FRRi/RRI vahetamise korral teatavad reserve ühendav põhivõrguettevõtja ja reserve vastuvõttev põhivõrguettevõtja sellisest vahetamisest vastavalt artiklile 150.

3. FRRi ja/või RRI vahetamises osalev reserve ühendav põhivõrguettevõtja ja reserve vastuvõttev põhivõrguettevõtja määravad FRRi/RRi vahetamise lepingus kindlaks ülesanded ja kohustused, sealhulgas:
- a) reserve korraldamist juhendava põhivõrguettevõtja vastutus FRRi ja RRI reservvõimsuse eest FRRi/RRi vahetamisel;
 - b) vahetatava FRRi ja RRI reservi suurus;
 - c) piiriülese FRRi/RRi käivitamine vastavalt artiklitele 147 ja 148;
 - d) FRRi/RRi tehnilised miinimumnõuded, mis on seotud piiriülese FRRi/RRi käivitamisega, kui reserve ühendav põhivõrguettevõtja ei ole reserve korraldamist juhendav põhivõrguettevõtja;
 - e) FRRi ja RRI reservvõimsuse jaoks FRRi/RRi eelkvalifitseerimise rakendamine seoses artiklite 159 ja 162 kohase vahetamisega;
 - f) artikli 158 lõike 5 ja artikli 161 lõike 5 kohaselt vahetatava FRRi ja RRI reservvõimsuse puhul FRRi/RRi tehniliste ja valmiduse nõuete järgimise jälgimine ning
 - g) menetlused, millega tagatakse, et FRRi/RRi vahetamine ei põhjusta talitluskindluse piire rikkuvate võimsusvoogude teket.
4. Iga reserve ühendav põhivõrguettevõtja, reserve vastuvõttev põhivõrguettevõtja või mõjutatud põhivõrguettevõtja, kes on seotud FRRi või RRI vahetamisega, võib lõikes 2 osutatud vahetamisest keelduda, kui see võib põhjustada talitluskindluse piire rikkuvate võimsusvoogude teket FRRi ja RRI reservvõimsuse käivitamisel FRRi ja RRI vahetamiseks.
5. Asjaomased põhivõrguettevõtjad tagavad, et FRRi/RRi vahetamine ei takistaks ühelgi põhivõrguettevõtjal täitmast FRRi või RRI suuruse määramise seotud nõudeid vastavalt artiklitele 157 ja 160.
6. Kõik LFC ploki põhivõrguettevõtjad määravad LFC ploki talitluslepingus kindlaks, millised on FRRi ja/või RRI vahetamisel teiste LFC plokkide põhivõrguettevõtjatega reserve ühendava põhivõrguettevõtja, reserve vastuvõtva põhivõrguettevõtja ja mõjutatud põhivõrguettevõtja ülesanded ja vastutus.

Artikkel 166

Üldnõuded FRRi ja RRI jaotamise kohta sünkroonala piires

1. Kõik sünkroonala põhivõrguettevõtjad määravad sünkroonala talitluslepingus kindlaks, millised on FRRi/RRi jaotamisel juhtimissuutlikkust pakkuva põhivõrguettevõtja, juhtimissuutlikkust vastuvõtva põhivõrguettevõtja ja mõjutatud põhivõrguettevõtja ülesanded ja vastutus.
2. FRRi/RRi jaotamise korral peavad juhtimissuutlikkust pakkuv põhivõrguettevõtja ja juhtimissuutlikkust vastuvõttev põhivõrguettevõtja sellest teatama vastavalt artiklis 150 sätestatud teatamise nõuetele.
3. FRRi või RRI jaotamises osalev juhtimissuutlikkust pakkuv põhivõrguettevõtja ja juhtimissuutlikkust vastuvõttev põhivõrguettevõtja määravad FRRi või RRI jaotamise lepingus kindlaks oma ülesanded ja kohustused, sealhulgas:
- a) jagatava FRRi ja RRI reservi suurus;
 - b) piiriülese FRRi/RRi käivitamine vastavalt artiklitele 147 ja 148;
 - c) menetlused, millega tagatakse, et FRRi/RRi reservvõimsuse käivitamine seoses FRRi/RRi jaotamisega ei põhjusta talitluskindluse piire rikkuvate võimsusvoogude teket.

4. Juhtimissuutlikkust pakkuv põhivõrguettevõtja, juhtimissuutlikkust vastuvõttev põhivõrguettevõtja või mõjutatud põhivõrguettevõtja, kes on seotud FRRi/RRi jaotamisega, võib FRRi/RRi jaotamisest keelduda, kui see võib põhjustada talitluskindluse piire rikkuvate võimsusvoogude teket FRRi ja RRI reservvõimsuse käivitamisel FRRi/RRi jaotamiseks.

5. FRRi/RRi jaotamise korral teeb juhtimissuutlikkust pakkuv põhivõrguettevõtja juhtimissuutlikkust vastuvõtvale põhivõrguettevõtjale kättesaadavaks oma FRRi ja RRI reservvõimsusest selle osa, mida on vaja FRRi ja RRI reservi nõuete täitmiseks vastavalt FRRi/RRi suuruse määramise juhiste artikkelites 157 ja 160. Juhtimissuutlikkust pakkuv põhivõrguettevõtja võib olla kas:

- a) FRRi/RRi jaotamisega seoses FRRi ja RRI reservvõimsuse jaoks reserve korraldamist juhendav põhivõrguettevõtja või
- b) põhivõrguettevõtja, kellel on juurdepääs oma FRRi ja RRI reservvõimsusele FRRi/RRi jaotamiseks piiriülese FRRi/RRi käivitamistoiminguga, mis on osa FRRi/RRi vahetamise lepingust.

6. Juhtimissuutlikkust vastuvõttev põhivõrguettevõtja vastutab juhtumite ja tasakaalustamatusjuhtude lahendamise eest, kui FRRi ja RRI reservvõimsus, mis on ette nähtud FRRi/RRi jaotamiseks, ei ole kättesaadav:

- a) seoses talitluskindlusest tulenevate piirangutega sageduse taastamise või seadeväärtuste seadistamise kohta ning
- b) seoses FRRi ja RRI reservvõimsuse osalise või täies ulatuses kasutamisega juhtimissuutlikkust pakkuva põhivõrguettevõtja poolt.

7. Kõik LFC ploki põhivõrguettevõtjad määravad LFC ploki talitluslepingus kindlaks, millised on FRRi ja/või RRI jaotamisel teiste LFC plokkide põhivõrguettevõtjatega juhtimissuutlikkust pakkuva põhivõrguettevõtja, juhtimissuutlikkust vastuvõtva põhivõrguettevõtja ja mõjutatud põhivõrguettevõtja ülesanded ja vastutus.

Artikkel 167

FRRi vahetamine sünkroonala piires

Kõik rohkem kui ühest LFC plokist koosneva sünkroonala põhivõrguettevõtjad, kes on seotud FRRi vahetamisega sünkroonala piires, järgivad VII lisa tabelis FRRi vahetuse kohta sätestatud nõudeid ja piire.

Artikkel 168

FRRi jaotamine sünkroonala piires

Igal LFC ploki põhivõrguettevõtjal on õigus artikli 166 kohaselt jagada FRRi teiste sama sünkroonala LFC plokkidega, järgides piire, mis on kehtestatud artikli 157 lõikes 1 sätestatud FRRi suuruse määramise juhistega.

Artikkel 169

RRi vahetamine sünkroonala piires

Kõik rohkem kui ühest LFC plokist koosneva sünkroonala põhivõrguettevõtjad, kes on seotud RRI vahetamisega sünkroonala piires, järgivad VIII lisa tabelis sätestatud nõudeid ja piire.

Artikkel 170

RRi jaotamine sünkroonala piires

Igal LFC ploki põhivõrguettevõtjal on õigus artikli 166 kohaselt jagada RRI teiste sama sünkroonala LFC plokkidega, järgides piire, mis on kehtestatud artikli 160 lõigetes 4 ja 5 sätestatud FRRi suuruse määramise juhistega.

2. PEATÜKK

Reservide vahetamine ja jaotamine sünkroonalade vahel

Artikkel 171

Üldnõuded

1. Iga sünkroonalasid kõrgepingealalisvooluga ühendava ühenduse käitaja ja/või omanik võimaldab ühendaval põhivõrguettevõtjal jagada ja vahetada FCRI, FRRi ja RRI, kui vastavad tehnilised seadmed on paigaldatud.
2. Kõik sünkroonala põhivõrguettevõtjad määravad sünkroonala talituslepingus kindlaks, millised on reserve ühendava põhivõrguettevõtja, reserve vastuvõtva põhivõrguettevõtja ja mõjutatud põhivõrguettevõtja ülesanded ja vastutus reservide vahetamisel ning juhtimissuutlikkust pakkuva põhivõrguettevõtja, juhtimissuutlikkust vastuvõtva põhivõrguettevõtja ja mõjutatud põhivõrguettevõtja ülesanded ja vastutus reservide jaotamisel sünkroonalade vahel.
3. Reserve ühendav põhivõrguettevõtja või reserve vastuvõttev põhivõrguettevõtja ning juhtimissuutlikkust pakkuva juhtimissuutlikkust vastuvõttev põhivõrguettevõtja teatavad FCRI, FRRi või RRI vahetamisest või jaotamisest vastavalt artiklile 150.
4. Reservide vahetamises osalev reserve ühendav põhivõrguettevõtja ja reserve vastuvõttev põhivõrguettevõtja määravad vahetamislepingus kindlaks oma ülesanded ja kohustused, sealhulgas:
 - a) reservide korraldamist juhendava põhivõrguettevõtja vastutus reservvõimsuse eest reservide vahetamisel;
 - b) vahetatava reservi suurus;
 - c) piiriülese FRRi/RRi käivitamine vastavalt artiklitele 147 ja 148;
 - d) reservvõimsuse eelkvalifitseerimine seoses reservide vahetamisega vastavalt artiklitele 155, 159 ja 162;
 - e) vastutus reservvõimsuse tehniliste nõuete ning valmiduse nõuete järgimise jälgimise eest seoses reservide vahetamisega vastavalt artikli 158 lõikele 5 ja artikli 161 lõikele 5 ning
 - f) menetlused, millega tagatakse, et reservide vahetamine ei põhjusta talitluskindluse piire rikkuvate võimsusvoogude teket.
5. Juhtimissuutlikkust pakkuva põhivõrguettevõtja ja juhtimissuutlikkust vastuvõttev põhivõrguettevõtja, kes osalevad reservide jaotamises, määravad jaotamise lepingus kindlaks oma ülesanded ja kohustused, sealhulgas:
 - a) jagatava reservi suurus;
 - b) piiriülese FRRi/RRi käivitamine vastavalt artiklitele 147 ja 148 ning
 - c) menetlused, millega tagatakse, et reservide jaotamine ei põhjusta talitluskindluse piire rikkuvate võimsusvoogude teket.
6. Reservide vahetamises osalev reserve ühendav põhivõrguettevõtja ja reserve vastuvõttev põhivõrguettevõtja ning reservide jaotamises osalev juhtimissuutlikkust pakkuva põhivõrguettevõtja ja juhtimissuutlikkust vastuvõttev põhivõrguettevõtja töötavad koos kõrgepingealalisvooluühenduste omanike ja/või käitajatega või juriidiliste isikutega, kelle on moodustanud kõrgepingealalisvooluühenduste omanikud ja/või käitajad, välja ja võtavad vastu kõrgepingealalisvooluühenduste talitus-kooskõlastuslepingu, mis käsitleb järgmist:
 - a) vastasmõju kogu ajaskaala ulatuses, hõlmates ka kavandamist ja käivitamist;
 - b) tundlikkustegur [MW/Hz], iga sünkroonalasid kõrgepingealalisvooluga ühendava ühenduse jaoks lineaarne/dünaamiline või staatiline/astmeline kajafunktsioon ja
 - c) selliste funktsioonide osa paljudes sünkroonalade vahelistes kõrgepingealalisvooluühendustes ja nende vastasmõju selliste ühenduste kaudu.
7. Iga reservide vahetamises või jaotamises osalev reserve ühendav põhivõrguettevõtja, reserve vastuvõttev põhivõrguettevõtja, juhtimissuutlikkust pakkuva põhivõrguettevõtja, juhtimissuutlikkust vastuvõttev põhivõrguettevõtja või mõjutatud põhivõrguettevõtja võib keelduda reserve vahetamast ja jaotamast, kui see võib põhjustada talitluskindluse piire rikkuvate võimsusvoogude teket, kui reservi jaotamiseks või vahetamiseks käivitatakse reservvõimsus.

8. Asjaomased põhivõrguettevõtjad tagavad, et reservide vahetamine sünkroonalade vahel ei takistaks ühelgi põhivõrguettevõtjal täitmast artiklites 153, 157 ja 160 sätestatud nõudeid reservide kohta.

9. Reserve ühendav põhivõrguettevõtja ja reserve vastuvõttev põhivõrguettevõtja ning juhtimissuutlikkust pakkuv põhivõrguettevõtja ja juhtimissuutlikkust vastuvõttev põhivõrguettevõtja kehtestavad vahetamise või jaotamise lepingus menetlused selleks juhuks, kui reservide vahetamine või jaotamine sünkroonalade vahel reaalajas ei õnnestu.

Artikkel 172

Sageduse sidestamine sünkroonalade vahel

1. Kõigil kõrgepingealalisvooluühendusega ühendatud sünkroonalade põhivõrguettevõtjatel on õigus teha sageduse sidestamist, et tarnida ühendatud sageduskaja. Põhivõrguettevõtjad võivad kasutada sageduse sidestamist, et võimaldada FCRI vahetamist ja/või jaotamist sünkroonalade vahel.

2. Iga sünkroonala kõik põhivõrguettevõtjad täpsustavad sünkroonala talituslepingus, milline on sageduse sidestamise tehniline skeem. Sageduse sidestamises võetakse arvesse järgmist:

- a) mõju talitlusele sünkroonalade vahel;
- b) sünkroonala sageduse hoidmise püsivus;
- c) sünkroonala põhivõrguettevõtjate suutlikkus saavutada artikli 127 kohaseid sageduse kvaliteedi sihtnäitajaid ja
- d) talitluskindlus.

3. Iga kõrgepingealalisvooluühenduse käitaja juhib aktiivvõimsuse voogu kõrgepingealalisvooluühenduses vastavalt kasutatud sageduse sidestamisviisiga.

Artikkel 173

FCRI vahetamine sünkroonalade vahel

1. Kõigil sünkroonala sageduse sidestamises osalevatel põhivõrguettevõtjatel on õigus sünkroonalade vahel FCRI vahetamiseks kasutada sageduse sidestamist.

2. Kõik sünkroonalade vahel FCRI vahetamisega seotud põhivõrguettevõtjad korraldavad FCRI vahetamist nii, et ühe sünkroonala põhivõrguettevõtjad saaksid FCRI kogureservvõimsusest sellise osa teiselt sünkroonalt, mida neil on artikli 153 kohaselt vaja oma sünkroonala jaoks.

3. FCRI reservvõimsuse osa, mida on vaja ühel sünkroonala FCRI vahetamiseks, tuleb tarnida teisel sünkroonala lisaks FCRI summaarsele reservvõimsusele, mida vajatakse teisel sünkroonala artikli 153 kohaselt.

4. Kõik sünkroonala põhivõrguettevõtjad täpsustavad sünkroonala talituslepingus FCRI vahetamise piirid.

5. Asjaomase sünkroonala kõik põhivõrguettevõtjad koostavad FCRI vahetamise lepingu, milles täpsustatakse, kuidas toimub FCRI vahetamine.

Artikkel 174

FCRI jaotamine sünkroonalade vahel

1. Kõigil sünkroonala sageduse sidestamises osalevatel põhivõrguettevõtjatel on õigus sünkroonalade vahel FCRI jaotamiseks kasutada sageduse sidestamist.

2. Iga sünkroonala kõik põhivõrguettevõtjad kehtestavad sünkroonala talituslepingus FCRI jaotamise piirid vastavalt järgmistele kriteeriumidele:
 - a) Mandri-Euroopa sünkroonanal ja Põhjamaade sünkroonanal tagavad kõik põhivõrguettevõtjad, et sünkroonanal tarnitud FCRI ja teistelt sünkroonadaladelt vahetamise teel tarnitud FCRI summa kataks vähemalt võrdlusjuhtumi vajaduse;
 - b) GB sünkroonala ja IE/NI sünkroonala korral kehtestavad kõik põhivõrguettevõtjad meetodika, millega määratakse kindlaks vähim sünkroonanalal tarnitav FCRI reservvõimsus.
3. Kõik asjaomaste sünkroonala põhivõrguettevõtjad kehtestavad oma sünkroonala talituslepingutes tingimused, mille kohaselt jagatakse asjaomaste sünkroonala vahel FCRI.

Artikkel 175

Üldnõuded FRRi ja RRI jaotamise kohta sünkroonala vahel

1. FRRi/RRI jaotamise korral teeb juhtimissuutlikkust pakkuv põhivõrguettevõtja juhtimissuutlikkust vastuvõtvale põhivõrguettevõtjale kättesaadavaks FRRi ja RRI reservvõimsusest selle osa, mida on vaja FRRi ja RRI reservi nõuete täitmiseks vastavalt artiklites 157 ja 160 osutatud FRRi/RRI suuruse määramise juhiste. Juhtimissuutlikkust pakkuv põhivõrguettevõtja võib olla kas:
 - a) FRRi/RRI jaotamisega seoses FRRi või RRI reservvõimsuse jaoks reservide korraldamist juhendav põhivõrguettevõtja või
 - b) põhivõrguettevõtja, kellel on juurdepääs oma FRRi ja RRI reservvõimsusele FRRi/RRI jaotamiseks piiriülese FRRi/RRI käivitamistoiminguga, mis on osa FRRi/RRI vahetamise lepingust.
2. Kõik LFC ploki põhivõrguettevõtjad määravad LFC ploki talituslepingus kindlaks, millised on FRRi ja/või RRI jaotamisel teiste sünkroonala LFC plokkide põhivõrguettevõtjatega juhtimissuutlikkust pakkuva põhivõrguettevõtja, juhtimissuutlikkust vastuvõtva põhivõrguettevõtja ja mõjutatud põhivõrguettevõtja ülesanded ja vastutus.

Artikkel 176

FRRi vahetamine sünkroonala vahel

1. Iga sünkroonala kõik põhivõrguettevõtjad esitavad sünkroonala talituslepingus meetodi, millega määratakse kindlaks piirid FRRi vahetamiseks teiste sünkroonala vahel. Nimetatud meetodi puhul võetakse arvesse järgmist:
 - a) mõju talitlusele sünkroonala vahel;
 - b) sünkroonala FRP püsivus;
 - c) sünkroonala põhivõrguettevõtjate suutlikkus saavutada artikli 127 kohaseid sageduse kvaliteedi sihtnäitajaid ja artikli 128 kohaseid FRCE sihtnäitajaid ning
 - d) talituskindlus.
2. Kõik sünkroonala vahel FRRi vahetamisega seotud LFC plokkide põhivõrguettevõtjad korraldavad vahetamise nii, et LFC ploki põhivõrguettevõtjad esimesel sünkroonala võiksid saada teise sünkroonala LFC plokilt artikli 157 lõike 1 kohaselt kogu LFC ploki jaoks vajaliku FRRi reservvõimsuse osa.
3. Kogu FRRi reservvõimsuse selle osa, mida vajab LFC plokk sünkroonala, kus vahetus toimub, peab tarnima teise sünkroonala LFC plokk lisaks FRRi kogureservvõimsusele, mida on vaja teise LFC ploki jaoks vastavalt artikli 157 lõikele 1.

4. Iga kõrgepingealalisvooluühenduse käitaja juhib aktiivvõimsuse voogu kõrgepingealalisvooluühenduses kas reserve ühendava põhivõrguettevõtja või reserve vastuvõtva põhivõrguettevõtja juhiste järgi kooskõlas artiklis 158 osutatud tehniliste miinimumnõuetega.
5. Kõik selliste LFC plokkide põhivõrguettevõtjad, mille juurde kuulub reserve ühendav põhivõrguettevõtja ja reserve vastuvõttev põhivõrguettevõtja, esitavad FRRi vahetamise lepingus FRRi vahetamise tingimused.

Artikkel 177

FRRi jaotamine sünkroonalade vahel

1. Iga sünkroonala kõik põhivõrguettevõtjad esitavad sünkroonala talituslepingus meetodika, mille järgi määratakse kindlaks piirid FRRi jaotamiseks teiste sünkroonaladega. Nimetatud meetodika puhul võetakse arvesse järgmist:
 - a) mõju talitlusele sünkroonalade vahel;
 - b) sünkroonala FRP püsivus;
 - c) FRRi jaotamisest tekkiv suurim FRRi vähenemine, mida võidakse arvesse võtta FRRi suuruse määramisel artikli 157 järgi;
 - d) sünkroonala suutlikkus saavutada artikli 127 kohaseid sageduse kvaliteedi sihtnäitajaid ja artikli 128 kohaseid FRCE sihtnäitajaid ning
 - e) talituskindlus.
2. Kõik sünkroonalade vahel FRRi jaotamisega seotud LFC plokkide põhivõrguettevõtjad korraldavad jaotamise nii, et LFC ploki põhivõrguettevõtjad esimesel sünkroonanal võiksid saada teise sünkroonala LFC plokilt artikli 157 lõike 1 kohaselt kogu LFC ploki jaoks vajaliku FRRi reservvõimsuse osa.
3. Iga kõrgepingealalisvooluühenduse käitaja juhib aktiivvõimsuse voogu kõrgepingealalisvooluühenduses kas juhtimissuutlikkust pakkuva põhivõrguettevõtja või juhtimissuutlikkust vastuvõtva põhivõrguettevõtja juhiste järgi vastavalt artikli 158 lõikes 1 osutatud FRRi tehnilistele miinimumnõuetele.
4. Selliste LFC plokkide kõik põhivõrguettevõtjad, mille juurde kuuluvad juhtimissuutlikkust pakuvad põhivõrguettevõtjad ja juhtimissuutlikkust vastuvõtavad põhivõrguettevõtjad, täpsustavad FRRi jaotamise lepingus FRRi jaotamise tingimused.

Artikkel 178

RRi vahetamine sünkroonalade vahel

1. Iga sünkroonala kõik põhivõrguettevõtjad esitavad sünkroonala talituslepingus meetodi, millega määratakse kindlaks piirid RRI vahetamisel teiste sünkroonaladega. Nimetatud meetodi puhul võetakse arvesse järgmist:
 - a) mõju talitlusele sünkroonalade vahel;
 - b) sünkroonala RRP püsivus;
 - c) sünkroonala suutlikkus saavutada artikli 127 kohaseid sageduse kvaliteedi sihtnäitajaid ning artikli 128 kohaseid FRCE sihtnäitajaid ning
 - d) talituskindlus.
2. Kõik sünkroonalade vahel RRI vahetamisega seotud LFC plokkide põhivõrguettevõtjad korraldavad vahetamise nii, et LFC ploki põhivõrguettevõtjad esimesel sünkroonanal võiksid saada teise sünkroonala LFC plokilt artikli 160 lõike 2 kohaselt kogu LFC ploki jaoks vajaliku RRI reservvõimsuse osa.

3. Kogu RRI reservvõimsuse selle osa, mida vajab LFC plokk sünkroonanal, kus vahetus toimub, peab tarnima teise sünkroonala LFC plokk lisaks RRI kogureservvõimsusele, mida on vaja teise LFC ploki jaoks artikli 160 lõike 2 kohaselt.
4. Iga kõrgepingealalisvooluühenduse käitaja juhib aktiivvõimsuse voogu kõrgepingealalisvooluühenduses kas reserve ühendava põhivõrguettevõtja või reserve vastuvõtva põhivõrguettevõtja juhiste järgi kooskõlas artiklis 161 osutatud RRI tehniliste miinimumnõuetega.
5. Iga sellise LFC ploki kõik põhivõrguettevõtjad, mille juurde kuulub reserve ühendav põhivõrguettevõtja ja reserve vastuvõttev põhivõrguettevõtja, täpsustavad RRI vahetamise lepingus RRI vahetamise tingimused.

Artikkel 179

RRI jaotamine sünkroonala vahel

1. Iga sünkroonala kõik põhivõrguettevõtjad esitavad sünkroonala talitluslepingus meetodi, millega määratakse kindlaks piirid RRI jaotamisel teiste sünkroonalaodega. Nimetatud meetodi puhul võetakse arvesse järgmist:
 - a) mõju talitlusele sünkroonala vahel;
 - b) sünkroonala RRP püsivus;
 - c) suurim RRI vähenemine RRI jaotamise tulemusena, mida võidakse arvesse võtta RRI suuruse määramisel artikli 160 järgi;
 - d) sünkroonala põhivõrguettevõtjate suutlikkus saavutada artikli 127 kohaseid sageduse kvaliteedi sihtnäitajaid ja LFC plokkide suutlikkus saavutada artikli 128 kohaseid FRCE sihtnäitajaid ning
 - e) talitluskindlus.
2. Kõik sünkroonala vahel RRI jaotamisega seotud LFC plokkide põhivõrguettevõtjad korraldavad jaotamise nii, et LFC ploki põhivõrguettevõtjad esimesel sünkroonanal võiksid saada teise sünkroonala LFC plokilt artikli 160 lõike 2 kohaselt kogu LFC ploki jaoks vajaliku RRI reservvõimsuse osa.
3. Kõrgepingealalisvooluühenduse käitaja juhib aktiivvõimsuse voogu kõrgepingealalisvooluühenduses kas juhtimissuutlikkust pakkuva põhivõrguettevõtja või juhtimissuutlikkust vastuvõtva põhivõrguettevõtja juhiste järgi vastavalt artiklis 161 osutatud RRI tehnilistele miinimumnõuetele.
4. Iga sellise LFC ploki kõik põhivõrguettevõtjad, mille juurde kuuluvad reservide juhtimissuutlikkust pakuvad põhivõrguettevõtjad ja reservide juhtimissuutlikkust vastuvõtavad põhivõrguettevõtjad, täpsustavad RRI jaotamise lepingus RRI jaotamise tingimused.

3. PEATÜKK

FRRi/RRi piiriülene käivitamine

Artikkel 180

FRRi/RRi piiriülene käivitamine

Kõik põhivõrguettevõtjad, kes osalevad FRRi ja RRI piiriülises käivitamises samal sünkroonanal või erinevatel sünkroonalaadel, peavad täitma artiklites 147 ja 148 sätestatud nõudeid.

9. JAOTIS

AJA REGULEERIMINE*Artikkel 181***Aja reguleerimine**

1. Sünkroonaja reguleerimise toimingu eesmärk on reguleerida keskmist süsteemi sagedust nimisageduse suhtes.
2. Kui see on sobiv, määravad kõik sünkroonala põhivõrguettevõtjad sünkroonala talitluslepingus kindlaks, millisel meetodil korrigeerida sünkroonaja hälvet, sealhulgas täpsustatakse järgmine:
 - a) ajavahemikud, mille kestel püüavad põhivõrguettevõtjad säilitada sünkroonaja hälvet;
 - b) sageduse seadeväärtuse reguleerimine, millega sünkroonaja hälve nullistatakse, ning
 - c) meetmed, millega aktiivvõimsuse reserve kasutades suurendatakse või vähendatakse keskmist süsteemi sagedust.
3. Sünkroonala jälgija:
 - a) jälgib sünkroonaja hälvet;
 - b) arvutab sageduse seadeväärtusi ning
 - c) kooskõlastab aja reguleerimise toimingut.

10. JAOTIS

KOOSTÖÖ JAOTUSVÕRGUETTEVÕTJATEGA*Artikkel 182***Jaotusvõrku ühendatud reserve pakkuvad rühmad ja üksused**

1. Põhivõrguettevõtjad ja jaotusvõrguettevõtjad teevad koostööd, et võimaldada ja aidata jaotusvõrkudes paiknevatel reserve pakkuvatel üksustel ja rühmal tarnida aktiivvõimsuse reserve.
2. Eelkvalifitseerimistoimingu tegemiseks artikli 155 kohase FCRI jaoks, artikli 159 kohase FRRi jaoks ja artikli 162 kohase RRI jaoks koostab iga põhivõrguettevõtja lepingu reserve ühendavate jaotusvõrguettevõtjate ja vahendavate jaotusvõrguettevõtjatega jaotusvõrkudes asuvate reserve pakkuvate üksuste ja reserve pakkuvate rühmade eelkvalifitseerimistoimingu jaoks vajaliku teabe vahetamise kohta. Eelkvalifitseerimistoimingu, mida tehakse artikli 155 järgi FCRI jaoks, artikli 159 järgi FRRi jaoks ja artikli 162 järgi RRI jaoks, määratakse kindlaks, millist teavet peavad esitama eeldatavad reserve pakkuvad üksused ja rühmad, sealhulgas tuleb täpsustada järgmine:
 - a) reserve pakkuvate üksuste ja rühmade pingetasemed ja ühenduspunktid;
 - b) aktiivvõimsuse reservide liik;
 - c) suurim reservvõimsus igas ühenduspunktis, mida reserve pakkuvad üksused või rühmad pakuvad, ning
 - d) reserve pakkuvate üksuste ja rühmade aktiivvõimsuse suurim muutumiskiirus.
3. Eelkvalifitseerimistoiming põhineb kokkulepitud ajakaval ja reeglitel, mille kohaselt põhivõrguettevõtjad, reserve ühendav jaotusvõrguettevõtja ja vahendavad jaotusvõrguettevõtjad jagavad teavet ja tarnivad aktiivvõimsuse reserve. Eelkvalifitseerimistoimingu suurim kestus on kolm kuud alates sellest, kui reserve pakkuv üksus või rühm esitab täieliku ametliku taotluse.
4. Oma jaotusvõrku ühendatud reserve pakkuva üksuse või rühma eelkvalifitseerimise ajal on igal reserve ühendaval jaotusvõrguettevõtjal ja igal vahendaval jaotusvõrguettevõtjal õigus koos põhivõrguettevõtjaga määrata kindlaks oma jaotusvõrgus asuvate aktiivvõimsuse reservide tarnimise piirid või välistada oma jaotusvõrgus asuvate aktiivvõimsuse reservide tarnimine tehnilistel põhjustel, näiteks reserve pakkuvate üksuste või rühmade geograafilise paiknemise tõttu.

5. Igal reserve ühendaval jaotusvõrguettevõtjal ja igal vahendaval jaotusvõrguettevõtjal on õigus koos põhivõrguettevõtjaga enne reserve käivitamist määrata kindlaks oma jaotusvõrgus asuvate aktiivvõimsuse reserve tarnimise ajutised piirid. Asjaomased põhivõrguettevõtjad lepivad oma reserve ühendavate jaotusvõrguettevõtjate ja vahendavate jaotusvõrguettevõtjatega kokku, milliseid menetlusi rakendada.

11. JAOTIS

TEABE LÄBIPAISTVUS

Artikkel 183

Üldised läbipaistvuse nõuded

1. Kõik põhivõrguettevõtjad tagavad, et käesolevas jaotises loetletud teave avaldataks sellisel ajal ja sellisel viisil, millega ei looda tegelikku ega võimalikku konkurentsieelist ega kahjustata ühtegi osalist ega osaliste liiki, ning et võetaks vajalikul viisil arvesse tundlikku äriteavet.
2. Iga põhivõrguettevõtja kasutab kättesaadavaid teadmisi ja vahendeid, et saada üle tehnilistest piirangutest ning tagada Euroopa elektri põhivõrguettevõtjate võrgustikule vastavalt artiklile 16 ja artikli 185 lõikele 3 teatavaks tehtud andmete täpsus ja kättesaadavus.
3. Iga põhivõrguettevõtja tagab Euroopa elektri põhivõrguettevõtjate võrgustikule vastavalt artiklitele 184–190 teatavaks tehtud andmete täpsuse ja kättesaadavuse.
4. Kõik artiklites 184–190 nimetatud materjalid tuleb Euroopa elektri põhivõrguettevõtjate võrgustikule kättesaadavaks teha vähemalt inglise keeles. Euroopa elektri põhivõrguettevõtjate võrgustik avaldab kõnealused materjalid teabe läbipaistvuse platvormil, mis on loodud vastavalt määruse (EL) nr 543/2013 artiklile 3.

Artikkel 184

Teave talitluslepingute kohta

1. Iga põhivõrguettevõtja edastab oma sünkroonala talitluslepingu sisu oma reguleerivale asutusele või, kui see on asjakohane, muule pädevale asutusele hiljemalt üks kuu enne selle jõustumist.
2. Iga sünkroonala kõik põhivõrguettevõtjad teatavad sünkroonala talitluslepingu sisu Euroopa elektri põhivõrguettevõtjate võrgustikule avaldamiseks hiljemalt üks nädal pärast selle jõustumist.
3. Iga LFC ploki põhivõrguettevõtja edastab oma LFC ploki talitluslepingu sisu oma reguleerivale asutusele või, kui see on asjakohane, muule pädevale asutusele.

Artikkel 185

Teave sageduse kvaliteedi kohta

1. Kui sünkroonala põhivõrguettevõtjad teevad ettepaneku muuta sageduse kvaliteeti iseloomustavate näitajate väärtusi või sageduse kvaliteedi sihtnäitajat vastavalt artiklile 127, teevad nad muudetud väärtused teatavaks Euroopa elektri põhivõrguettevõtjate võrgustikule avaldamiseks vähemalt üks kuu enne sünkroonala talitluslepingu jõustumist.
2. Vajaduse korral teatavad kõik sünkroonala põhivõrguettevõtjad iga LFC ploki ja LFC piirkonna FRCE sihtnäitajate väärtused Euroopa elektri põhivõrguettevõtjate võrgustikule avaldamiseks vähemalt üks kuu enne nende kohaldamist.
3. Iga sünkroonala kõik põhivõrguettevõtjad teatavad Euroopa elektri põhivõrguettevõtjate võrgustikule avaldamiseks hiljemalt kolm kuud enne sünkroonala talitluslepingu kohaldamist, millist meetodikat nad kasutavad FCRI ammendumise ohu kindlakstegemiseks.

4. Iga sünkroonala jälgija teatab oma sünkroonala suhtes nõuete kohaldamise toimingute tulemused Euroopa elektri põhivõrguettevõtjate võrgustikule avaldamiseks kolme kuu jooksul pärast mõõtmisperioodi viimast ajatemplit ja vähemalt neli korda aastas. Need tulemused hõlmavad vähemalt järgmist:

- a) sageduse kvaliteedi hindamise kriteeriumide väärtused sünkroonala kohta ja sünkroonala iga LFC ploki kohta vastavalt artikli 133 lõikele 3 ning
- b) mõõtmise samm, mõõtmise täpsus ja arvutusmeetod vastavalt artiklile 132.

5. Iga sünkroonala kõik põhivõrguettevõtjad teatavad artikli 136 kohaselt kindlaksmääratud muutumisperioodi Euroopa elektri põhivõrguettevõtjate võrgustikule avaldamiseks vähemalt kolm kuud enne selle kohaldamist.

Artikkel 186

Teave koormuse-sageduse juhtimise struktuuri kohta

1. Iga sünkroonala kõik põhivõrguettevõtjad teatavad Euroopa elektri põhivõrguettevõtjate võrgustikule avaldamiseks vähemalt kolm kuud enne sünkroonala talituslepingu kohaldamist järgmise:

- a) teave sünkroonala kindlaksmääratud toimingute käivitamise struktuuri kohta, sealhulgas vähemalt teave jälgimispiirkondade, LFC piirkondade ja LFC plokkide ja asjaomaste põhivõrguettevõtjate kohta, ning
- b) teave sünkroonala toimingute eest vastutamise struktuuri kohta, sealhulgas vähemalt teave artikli 140 lõigete 1 ja 2 järgi tehtavate toimingute kohta.

2. Kõik tasakaalustamatuse netokorvamise toimingus osalevad põhivõrguettevõtjad avaldavad selle toimingute kohta vähemalt osalevate põhivõrguettevõtjate loetelu ja tasakaalustamatuse netokorvamise toimingute alustamise kuupäeva.

Artikkel 187

Teave FCRi kohta

1. Iga sünkroonala kõik põhivõrguettevõtjad teatavad oma sünkroonala FCRi kohta suuruse määramise toimingute vastavalt artikli 153 lõikele 2 Euroopa elektri põhivõrguettevõtjate võrgustikule avaldamiseks vähemalt üks kuu enne selle kohaldamist.

2. Iga sünkroonala kõik põhivõrguettevõtjad teatavad FCRi summaarse reservvõimsuse ning igale põhivõrguettevõtjale vajaliku FCRi reservvõimsuse osa vastavalt artikli 153 lõikele 1 kui oma esialgse FCRi kohustuse Euroopa elektri põhivõrguettevõtjate võrgustikule avaldamiseks vähemalt üks kuu enne nende kohaldamist.

3. Iga sünkroonala kõik põhivõrguettevõtjad teatavad oma sünkroonala jaoks kehtestatud FCRi omadused vastavalt artikli 154 lõikele 2 ning täiendavad nõuded FCRi pakkuvate rühmade kohta vastavalt artikli 154 lõikele 3 Euroopa elektri põhivõrguettevõtjate võrgustikule avaldamiseks vähemalt kolm kuud enne nende jõustumist.

Artikkel 188

Teave FRRi kohta

1. Kõik LFC ploki põhivõrguettevõtjad teatavad FRRi kättesaadavuse nõuded ja juhtimiskvaliteedi nõuded, mis on kindlaks määratud artikli 158 lõike 2 järgi, ning ühenduse tehnilised nõuded, mis on kindlaks määratud artikli 158 lõike 3 järgi, oma LFC ploki kohta Euroopa elektri põhivõrguettevõtjate võrgustikule avaldamiseks vähemalt kolm kuud enne nende kohaldamist.

2. Iga LFC ploki põhivõrguettevõtjad teatavad oma LFC ploki kohta vastavalt artikli 157 lõikele 1 kehtestatud FRRi suuruse määramise juhised Euroopa elektri põhivõrguettevõtjate võrgustikule avaldamiseks vähemalt üks kuu enne LFC ploki talituslepingu kohaldamist.

3. Iga sünkroonala kõik põhivõrguettevõtjad esitavad iga aasta 30. novembriks Euroopa elektri põhivõrguettevõtjate võrgustikule avaldamiseks iga LFC ploki FRRi reservvõimsuste ülevaate järgmise aasta kohta.

4. Iga sünkroonala kõik põhivõrguettevõtjad teatavad 30 päeva pärast kvartali lõppu Euroopa elektri põhivõrguettevõtjate võrgustikule avaldamiseks iga LFC ploki tegelikud FRRi reservvõimsused eelmise kvartali kohta.

Artikkel 189

Teave RRI kohta

1. Iga reservide asendamise toimingut tegeva LFC ploki kõik põhivõrguettevõtjad teatavad RRI kättesaadavuse nõuded, mis on kindlaks määratud artikli 161 lõike 2 järgi, ning ühenduse tehnilised nõuded, mis on kindlaks määratud artikli 161 lõike 3 järgi, oma LFC ploki kohta Euroopa elektri põhivõrguettevõtjate võrgustikule avaldamiseks vähemalt kolm kuud enne nende kohaldamist.
2. Iga sünkroonala kõik põhivõrguettevõtjad esitavad iga aasta 30. novembriks Euroopa elektri põhivõrguettevõtjate võrgustikule avaldamiseks iga LFC ploki RRI reservvõimsuste ülevaate järgmise aasta kohta.
3. Iga sünkroonala kõik põhivõrguettevõtjad teatavad 30 päeva pärast kvartali lõppu Euroopa elektri põhivõrguettevõtjate võrgustikule avaldamiseks iga LFC ploki tegelikud RRI reservvõimsused eelmise kvartali kohta.

Artikkel 190

Teave jaotamise ja vahetamise kohta

1. Iga sünkroonala kõik põhivõrguettevõtjad edastavad sünkroonala iga LFC ploki kohta oma iga-aastased FRRi ja RRI jaotamise alaste lepingute kogumikud Euroopa elektri põhivõrguettevõtjate võrgustikule avaldamiseks vastavalt artikli 188 lõikele 3 ja artikli 189 lõikele 2. Kogumikus esitatakse järgmine teave:
 - a) LFC plokkide tunnusandmed, kui leping on FRRi või RRI jaotamise kohta, ja
 - b) osa, mille võrra iga FRRi või RRI jaotamise lepinguga FRR ja RR väheneb.
2. Iga sünkroonala kõik põhivõrguettevõtjad edastavad teabe FCRI jaotamise kohta sünkroonala vahel Euroopa elektri põhivõrguettevõtjate võrgustikule avaldamiseks vastavalt artikli 187 lõikele 1. Teave sisaldab järgmist:
 - a) FCRI jaotamise lepingu sõlminud põhivõrguettevõtjate vahel jagatud FCRI reservvõimsuse osa ja
 - b) FCRI jaotamise mõju asjaomaste põhivõrguettevõtjate FCRI reservvõimsusele.
3. Vajaduse korral avaldavad kõik põhivõrguettevõtjad teabe FCRI, FRRi ja RRI vahetamise kohta.

V OSA

LÕPPSÄTTED

Artikkel 191

Lepingute muutmine ja üldised tingimused

Kõik põhivõrguettevõtjatega, jaotusvõrguettevõtjatega ja oluliste võrgukasutajatega seotud asjakohased sätted süsteemi talitluse kohta lepingutes ja üldised tingimused peavad vastama käesoleva määruse nõuetele. Sel eesmärgil tuleb kõnealuseid lepinguid ja üldisi tingimusi vastavalt muuta.

Artikkel 192

Jõustumine

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Artikleid 41–53 kohaldatakse 18 kuu möödudes käesoleva määruse jõustumisest. Kui teistes artiklites on sätestatud artiklites 41–53 kirjeldatud andmete edastamine või kasutamine käesoleva määruse jõustumise ja artiklite 41–53 jõustumise vahelisel ajavahemikul, kasutatakse värskemaid kättesaadavaid samaväärseid andmeid vormingus, mille on ette näinud andmete esitamise eest vastutav üksus, kui ei ole kokku lepitud teisiti.

Käesoleva määruse artikli 54 lõiget 4 kohaldatakse alates määruse (EL) 2016/631 artikli 41 lõike 2 ning määruse (EL) 2016/1388 artikli 35 lõike 2 kohaldamise kuupäevast.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 2. august 2017

Komisjoni nimel
president
Jean-Claude JUNCKER

I LISA

Sätted, mida ei kohalda Leedu, Läti ja Eesti põhivõrguettevõtjad vastavalt artikli 2 lõikele 4:

- 1) artikli 16 lõike 2 punktid d–f;
 - 2) artikli 38 lõige 2;
 - 3) artikli 39 lõige 3;
 - 4) artikkel 118;
 - 5) artikkel 119;
 - 6) artikkel 125;
 - 7) artikkel 126;
 - 8) artikli 127 lõike 1 punkt i ja lõiked 3–5 ja 9;
 - 9) artikli 128 lõiked 4 ja 7;
 - 10) artikli 130 lõike 1 punkt b;
 - 11) artikkel 131;
 - 12) artikli 132 lõige 2;
 - 13) artiklid 133–140;
 - 14) artikli 141 lõiked 1 ja 2, lõike 4 punkt c, lõiked 5, 6, 9, 10 ja 11;
 - 15) artikkel 142;
 - 16) artikli 143 lõige 3;
 - 17) artikli 145 lõiked 1–4 ja lõige 6;
 - 18) artikli 149 lõige 3;
 - 19) artikkel 150;
 - 20) artikli 151 lõige 2;
 - 21) artiklid 152–181;
 - 22) artikli 184 lõige 2;
 - 23) artikkel 185;
 - 24) artikli 186 lõige 1;
 - 25) artikkel 187;
 - 26) artikli 188 lõiked 1 ja 2 ja
 - 27) artikli 189 lõige 1.
-

II LISA

Artiklis 27 osutatud pingevahemikud:

Tabel 1

Pingevahemikud ühenduspunktis vahemikus 110 kV kuni 300 kV

Sünkroonala	Pingevahemik
Mandri-Euroopa	0,90–1,118 s.ü.
Põhjamaad	0,90–1,05 s.ü.
Suurbritannia	0,90–1,10 s.ü.
Iirimaa ja Põhja-Iirimaa	0,90–1,118 s.ü.
Balti energiasüsteem	0,90–1,118 s.ü.

Tabel 2

Pingevahemikud ühenduspunktis vahemikus 300 kV kuni 400 kV

Sünkroonala	Pingevahemik
Mandri-Euroopa	0,90–1,05 s.ü.
Põhjamaad	0,90–1,05 s.ü.
Suurbritannia	0,90–1,05 s.ü.
Iirimaa ja Põhja-Iirimaa	0,90–1,05 s.ü.
Balti energiasüsteem	0,90–1,097 s.ü.

III LISA

Näitajad sageduse kvaliteedi määratlemiseks artikli 127 järgi:

Tabel 1

Sünkroonala sageduse kvaliteedi näitajate nõuded

	CE	GB	IE/NI	Põhjamaad
Standardne sagedusvahemik	± 50 mHz	± 200 mHz	± 200 mHz	± 100 mHz
Suurim hetkeline sagedushälve	800 mHz	800 mHz	1 000 mHz	1 000 mHz
Püsiseisundi suurim sagedushälve	200 mHz	500 mHz	500 mHz	500 mHz
Sageduse taastamise aeg	Ei kasutata	1 minut	1 minut	Ei kasutata
Sageduse taastamise vahemik	Ei kasutata	± 500 mHz	± 500 mHz	Ei kasutata
Sageduse taastamise aeg	15 minutit	15 minutit	15 minutit	15 minutit
Sageduse taastamise vahemik	Ei kasutata	± 200 mHz	± 200 mHz	± 100 mHz
Häireseisundi käivitusae	5 minutit	10 minutit	10 minutit	5 minutit

Artiklis 127 osutatud sageduse kvaliteedi sihtnäitajad:

Tabel 2

Sünkroonala sageduse kvaliteedi sihtnäitajad

	CE	GB	IE/NI	Põhjamaad
Suurim minutite arv, mille kestel võib sagedus olla väljaspool standardset sagedusvahemikku	15 000	15 000	15 000	15 000

IV LISA

Artiklis 128 osutatud FRCE sihtnäitajad:

Tabel

FRCE sihtnäitajad GB ja IE/NI jaoks

	GB	IE/NI
1. tase	3 %	3 %
2. tase	1 %	1 %

V LISA

Artiklis 154 osutatud FCRi tehnilised miinimumnõuded:

Tabel

FCRi omadused eri sünkroonaladel

Sageduse mõõtmise miinimumtäpsus	Mandri-Euroopa, GB, IE/NI ja Põhjamaad	10 mHz või tööstusharu standard, kui see on parem
FCRi pakkuvate üksuste või rühmade regulaatorile omase sageduskajatudetuse ja võimaliku sageduskaja tundetuspiirkonna maksimaalne koostmõju	Mandri-Euroopa	10 mHz
	GB	15 mHz
	IE/NI	15 mHz
	Põhjamaad	10 mHz
FCRi täieliku käivitumise aeg	Mandri-Euroopa	30 s
	GB	10 s
	IE/NI	15 s
	Põhjamaad	30 s, kui süsteemi sagedus on standardsest sagedusvahemikust väljaspool
FCRi täieliku käivitumise sagedushälve	Mandri-Euroopa	± 200 mHz
	GB	± 500 mHz
	IE/NI	Dünaamiline FCR ± 500 mHz
		Staatiline FCR ± 1 000 mHz
	Põhjamaad	± 500 mHz

VI LISA

Artiklis 163 osutatud FCRI vahetamise piirid ja nõuded:

Tabel

FCRI vahetamise piirid ja nõuded

Sünkroonala	Kelle vahel on FCRI vahetamine lubatud:	FCRI vahetamise piirid
Mandri-Euroopa sünkroonala	Kõrvutiasetsevate LFC plokkide põhivõrguettevõtjad	<ul style="list-style-type: none"> — LFC ploki põhivõrguettevõtjad tagavad, et vähemalt 30 % nende ühendatud FCRI esialgsetest kohustustest täidetak füüsiliselt LFC plokis, ja — FCRI reservvõimsust, mis teiste LFC plokkidega FCRI vahetamise tulemusena füüsiliselt LFC plokis paikneb, tuleb piirata suurimaga järgmistest: <ul style="list-style-type: none"> — 30 % sellise LFC ploki põhivõrguettevõtjate ühendatud esialgsetest FCRI kohustustest, millega on FCRI reservvõimsus füüsiliselt ühendatud, ja — 100 MW FCRI reservvõimsust.
	Sama LFC ploki LFC piirkonna põhivõrguettevõtjad	<ul style="list-style-type: none"> — LFC ploki moodustavate LFC piirkondade põhivõrguettevõtjatel on õigus kehtestada LFC ploki talitluslepingus sisemised piirid FCRI vahetamiseks sama LFC ploki piirkondade vahel, selleks et: <ul style="list-style-type: none"> — vältida sisemist ülekoormust FCRI käivitamisel; — tagada, et FCRI reservvõimsus oleks jaotatud ühetaoliselt võrgu osadeks jagamise korral, ja — vältida sageduse hoidmisel stabiilsuse ja talitluskindluse kahjustamist.
Muud sünkroonala	Sünkroonala põhivõrguettevõtjad	<ul style="list-style-type: none"> — Sünkroonala põhivõrguettevõtjatel on õigus sünkroonala talitluslepingus kehtestada FCRI vahetamise piirid, selleks et: <ul style="list-style-type: none"> — vältida sisemist ülekoormust FCRI käivitamisel; — tagada, et FCRI oleks jaotatud ühetaoliselt võrgu osadeks jagamise korral, ja — vältida sageduse hoidmisel stabiilsuse ja talitluskindluse kahjustamist.

VII LISA

Artiklis 167 osutatud nõuded ja piirid FRRi vahetamise kohta sünkroonlal:

Tabel

Nõuded ja piirid FRRi vahetamise kohta sünkroonlal

Sünkroonala	Kelle vahel on FRRi vahetamine lubatud	FRRi vahetamise piirid
Kõik sünkroonlad, mis koosnevad rohkem kui ühest LFC ploki	Erinevate LFC plokkide põhivõrguettevõtjad	— LFC ploki põhivõrguettevõtjad tagavad, et nende LFC ploki paikneks vähemalt 50 % kogu nende ühisest FRRi reservvõimsusest vastavalt artikli 157 lõike 1 kohastele FRRi suuruse määramise juhistele enne vähenemist seoses artikli 157 lõike 2 kohase FRRi jagamisega.
	Sama LFC ploki LFC piirkonna põhivõrguettevõtjad	— LFC ploki moodustavate LFC piirkondade põhivõrguettevõtjatel on vajaduse korral õigus kehtestada LFC ploki talituslepingus sisemised piirid FRRi vahetamiseks sama LFC ploki piirkondade vahel, selleks et: <ul style="list-style-type: none"> — vältida sisemist ülekoormust FRRi reservvõimsuse käivitamisel seoses FRRi vahetamisega; — tagada, et võrgu osadeks jagamise korral oleks FRR jaotatud ühetaoliselt sünkroonlal ja LFC plokkides; — vältida sageduse hoidmise stabiilsuse ja talitluskindluse kahjustamist.

VIII LISA

Artiklis 169 osutatud nõuded ja piirid RRI vahetamise kohta sünkroonlal:

Tabel

Nõuded ja piirid RRI vahetamise kohta sünkroonlal

Sünkroonala	Kelle vahel on RRI vahetamine lubatud	RRI vahetamise piirid
Kõik sünkroonlad, mis koosnevad rohkem kui ühest LFC plokist	Erinevate LFC plokkide põhivõrguettevõtjad	— LFC plokki moodustavate LFC piirkondade põhivõrguettevõtjad tagavad, et nende LFC plokki jääks alles vähemalt 50 % kogu nende ühisest RRI reservvõimsusest, nagu see on vastavalt artikli 160 lõike 3 kohastele RRI reservvõimsuse suuruse määramise juhistele ja enne võimalikku vähenemist seoses artikli 160 lõigete 4 ja 5 kohase RRI jagamisega.
	Sama LFC ploki LFC piirkonna põhivõrguettevõtjad	— LFC plokki moodustavate LFC piirkondade põhivõrguettevõtjatel on vajaduse korral õigus kehtestada LFC ploki talitluslepingus sisemised piirid RRI vahetamiseks sama LFC ploki piirkondade vahel, selleks et: <ul style="list-style-type: none"> — vältida sisemist ülekoormust RRI reservvõimsuse käivitamisel seoses RRI vahetamisega; — tagada, et võrgu osadeks jagamise korral oleks RR sünkroonlal jaotatud ühetaoliselt, ja — vältida reservide asendamise stabiilsuse ja talitluskindluse kahjustamist.